

ဗုဒ္ဓ

ဓမ္မ

သံဃာ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

Vol.1 No.2

DAILY NEWS JOURNAL

9th March 2019

ပြည်ထောင်စုတစ်နိုင်ငံသို့ ကျည်ကာရထား ဒုံးပျံဖြင့်ချီနိုထားသော ငြိမ်းချမ်းရေး

သိုတိုကျော်ငြိမ်း

လက်တစ်ဖက်စားသမား

ထောင်သူရဲကဆု

Hero မှတ်တမ်း

Warlords မှတ်တမ်း

avforu

အလွဲသုံးစားပြုရာ ရောက်နေ၏။ သို့သော် ထူးဆန်းစွာပင် ဦးရွှေမန်း ထိုအခွင့်အရေးများကို သုံးနှစ် သုံးမိုးဆက်၍ ရခဲ့ပါသည်။

xxx

၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၈)ရက်နေ့တွင်ဖြစ်၏။ ထိုနေ့တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို နံနက် (၁၀)နာရီတွင် စတင်ကျင်းပသည်။ ထိုနေ့ ဦးရွှေမန်း၏ ထူး/ကော်အား နောက်ထပ်သက်တမ်းတစ်နှစ်တိုးပေးရန် အဆိုတင်သွင်းခဲ့၏။ ထိုအဆိုကို တပ်မတော်သားအရာရှိ ဖွဲ့က ကန့်ကွက်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဦးတီခွန်မြတ်က ကြေညာသည်။ မဲခွဲ၍ ရလဒ်များထွက်လာသည်မှာ ထူး/ကော် ကော်မရှင်သက်တမ်းတိုးရန် ဆန္ဒကုန်သောမဲပေါင်း (၅၅၅)မဲထွက်လာ၏။ ထောက်ခံမဲမှာ (၂၀)နှင့် ကြားနေမဲ(၁၀)မဲသာဖြစ်၏။

ထိုမဲရလဒ်အဖြေကိုကြားသိလိုက်ရသော ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဦး ဦးတီခွန်မြတ်၏မျက်နှာနှင့် အသွင်အပြင်မှာ အံ့ဩခြင်း၊ နားမလည်ခြင်း၊ မယုံကြည်ခြင်း များဖြင့် ပြည့်နှက်သွားသည်ကို မြင်လိုက်ရသည်။ တပ်မတော်သားအရာရှိတို့လည်းလည်းကောင်း၊ အခြားသားကြား၏။ တပ်မတော်သားအရာရှိတို့ကန့်ကွက်မဲမှာ (၁၆၆)မဲမျှသာရှိပါလျက် ယခုကန့်ကွက်မဲပေါင်း (၅၅၅) မဲသာကြောင့် ဖြစ်နေရသည်။

အကြောင်းမှာ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးမစတင်မီ မိနစ်(၃၀)ခန့်တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတမှစလျှင် သော အရေးကြီးဆက်သွယ်တစ်ဦးမှ အိတ်ပိတ်ထားသော စာတစ်စောင်ကိုယူဆောင်လာပြီး NLD လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်ကြည်ညွှန့်ထံသို့ပေးအပ်ခဲ့သည်ဟု သတင်းများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၆၊ ၂၀၁၇၊ ၂၀၁၈ သုံးနှစ် သုံးကြိမ် ဦးရွှေမန်း၏ ထူး/ကော်အား သက်တမ်းတိုးပေးရန် တောက်လျှောက်ထောက်ခံပေးခဲ့သော NLD ပါတီမှ ယခုအခါတွင်တော့ ကန့်ကွက်မဲပေးရန် အထက်မှ အမိန့်တော်ကြီး ကျရောက်လာ၍ပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

၂၀၁၂၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ ဦးရွှေမန်းက လူထုခေါင်းဆောင်အား လွှတ်တော်ဥပဒေမိုးမိုးရေကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌရာထူးပေးခဲ့ဖူး၏။ ထိုစဉ်က ဂေါ်ရုမှာ လူထုရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်၏။ သို့သော် ၂၀၁၆မှ ၂၀၁၉ အထိ ဂေါ်ရုမှ ဦးရွှေမန်းအား ပြန်ဆပ်ခဲ့သည့်ကျွေးဇူဖြစ်သည့် ထူး/ကော် ကော်မရှင်မှာ ဦးရွှေမန်းနှင့်အခွဲဝင်အားလုံးနီးပါးမှာ အရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်များ မဟုတ်ကြချေ။ အတော်ကွာခြားမှုရှိ၏။

ထိုကြားထဲ ဦးရွှေမန်း၏ထူး/ကော်သည် နိုင်ငံတော်မှအမှန်တကယ်လိုအပ်နေသောအရေးကြီးဥပဒေများထက်စာလျှင် သူ၏မိသားစုအကျိုးစီးပွားနှင့်ခရီးစဉ်များ အကျိုးစီးပွားနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေများကိုသာ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆချက်များကိုကြားသိနေရ၏။

လွှတ်တော်မှ ထူး/ကော်နှင့်ဦးရွှေမန်းလွှင့်သွားရခြင်း၏အချက်ပေါင်းများစွာရှိသည့်အနက် အဓိကအကျဆုံးအချက် နှစ်ချက်ကို ထောက်ပြလိုသည်။

xxx

ပြည်ထောင်စုကောင်းကျိုးဆောင်ပါတီထူထောင်ခြင်း

UBP ခေါ်သော ပြည်ထောင်စုကောင်းကျိုးဆောင်ပါတီကို ဦးရွှေမန်းက သူ၏ထူး/ကော် ကော်မရှင်ထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာဖြင့် ၂၀၁၉ခုနှစ်ဆန်းတွင် မှတ်ပုံတင်လိုက်၏။ UBP ပါတီ၏ CEC များထဲတွင် ထူး/ကော် ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင် သုံးပုံနှစ်ပုံ ပါဝင်နေ၏။ UBP ပါတီထောင်ပြီးနောက်ပိုင်း ဦးရွှေမန်း၏အင်တာဗျူးများတွင် ဤပါတီကိုထူထောင်ရာတွင် ဂေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် တိုင်ပင်ပြီးမှထူထောင်ကြောင်း၊ ဤပါတီထောင်ခြင်းကို ဂေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှထောက်ခံသဘောတူကြောင်း၊ UBP ပါတီသည် NLD ပါတီနှင့် အတူတူသဘောမျိုး မဟာမိတ်လုပ်ထားကြောင်း အဓိပ္ပာယ်ထွက်ဆို၍ရသည့် စကားလုံးများ ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဦးရွှေမန်း၏ UBP ပါတီထောင်ခြင်းအပေါ် NLD ပါတီထဲတွင် ဝိဝါဒကွဲပြားလာခဲ့၏။ ဦးရွှေမန်းသည် ဂေါ်ရုအားကိုးပြု၍ NLD ပါတီ၏ဝတ်ရံနှင့် အရိပ်အာဝါသ Image ကိုအသုံးပြု၍ သူ၏ UBP ပါတီ နိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံပေါ်တွင် နေရာရအောင်လုပ်ဆောင်တော့မည်ဟု NLD ပါတီတွင်း စိုးရိမ်မှုဖြင့်တက်လာသည်။

၂၀၂၀ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဦးရွှေမန်း၏ UBP ပါတီသည် အမတ်တစ်နေရာ တစ်နေရာရရှိအတွက်ပင် တကယ်တမ်း မလွယ်ကူနိုင်ချေ။ ဦးရွှေမန်းကိုယ်တိုင်ဝင်ရောက်အရွေးခံမည့်နယ်မြေနှင့် ဦးရွှေမန်း၏အရွေးခံမည့်နယ်မြေများတွင် ဂေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏သဘောတူညီချက်အမိန့်အရ NLD ပါတီမှ ဝင်ရောက်မယှဉ်ပြိုင်ဘဲ ရှောင်ပေးမှသာ ဦးရွှေမန်းနိုင်ခြေရှိသည်။ ဦးရွှေမန်းနှင့်သူပါတီအရွေးခံမည့်နယ်မြေ (၁၀)နေရာ၊ နေရာ (၂၀)နေရာ၊ နေရာ (၃၀)နေရာ၊ နေရာ (၄၀)နေရာတွင် NLD မှ မဝင်ပြိုင်ဘဲ ရှောင်ပေးဖို့ဆိုသည်မှာ ၂၀၂၀အတွက် အလွန်ပင်ခဲသောကိစ္စဖြစ်လာ၏။

NLD ပါတီ၏ ၂၀၂၀အတွက် အနိုင်ရနိုင်ခြေမှာ ၂၀၁၇နှင့်မတူနိုင်တော့ချေ။ ၂၀၂၀အတွက် NLD ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် (၅၀)ရာခိုင်နှုန်း၊ (၆၀)ရာခိုင်နှုန်းလောက် အနိုင်ရဖို့ အလွန်ခက်ခဲစွာရင်ဆိုင်နေရသည့်ကြားတွင် ဦးရွှေမန်းပါတီအနိုင်ရဖို့ နယ်မြေ (၂၀၊ ၃၀)လောက် ရှောင်ပေးဖို့ဆိုသည်မှာ အလွန်မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။ ဦးရွှေမန်းတစ်ယောက် လွှတ်တော်ထဲရောက်ဖို့ပင် NLD က ဦးရွှေမန်းအရွေးခံမည့်နယ်မြေတစ်ခုမျှကိုပင် ရှောင်ပေးဖို့ လောက်ပင် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါ၏။ သို့သော် NLD က ဦးရွှေမန်းပါတီနိုင်ဖို့ ရှောင်ပေးသည့်မြို့နယ်များတွင်လည်း ဦးရွှေမန်းနိုင်ဖို့ မလွယ်သေးချေ။ အကြောင်းမှာ ဦးတီကိုကြီးတို့၏ပြည်သူပါတီကလည်း NLD ပါတီမဝင်ပြိုင်မည် ဖြူနယ်ကို အဓိက Target ထားပြီး ဝင်ပါလိမ့်မည်။ NLD မပြိုင်သော ရှောင်ပေးသောမြို့နယ်မှာ ပြည်သူပါတီအတွက် ဖြစ်လာနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် ဦးရွှေမန်းပါတီ၏ပြိုင်ဘက်မှာ NLD လည်းမဟုတ်၊ ပြည်သူပါတီလည်းမဟုတ်၊ တိုင်းရင်းသားပါတီလည်း မဟုတ်ချေ။ ဦးရွှေမန်းပြိုင်ဘက်မှာ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီသာ ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။

xxx

ဦးရွှေမန်း၏ပါတီရန်ပုံငွေကောက်ခြင်းနှင့် ခရီးစဉ်များ ပြေးရှားရှောင်ပုန်းကြခြင်း

ဦးရွှေမန်း၏ ထူး/ကော် ကော်မရှင်လွှင့်သွားရသည့် ဒုတိယအရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ ပါတီရန်ပုံငွေကောက်ခံခြင်းသတင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ UBP ပါတီထောင်ပြီးနောက် ဦးရွှေမန်းသည် ပါတီရန်ပုံငွေအတွက် မြန်မာပြည်မှ ဇာတ်ကဗျာ၊ ခရီးစဉ်များ၊ တိုင်ကွန်များထဲမှရွေးကောက်ပွဲရန်ပုံငွေကောက်ခံနေသည်ဆိုသောသတင်းများ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ခရီးစဉ်များအကြား ရှောင်ကြရှားကြပြေးကြသွားသည့် သတင်းများ ထွက်ပေါ်လာသည်။ လက်ရှိမြန်မာပြည်ရှိ အချမ်းသာဆုံး တိုင်ကွန်ခရီးစဉ်များအားလုံးသည် ဦးရွှေမန်းနှင့်တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုး၊ တစ်ချိန်က ပတ်သက်ခဲ့ကြသူများပါသည်။ ဦးသန်းရွှေခေတ် ချမ်းသာလာသောခရီးစဉ်များသည် ဦးရွှေမန်း၏ကျေးဇူးနှင့်တစ်စုံတစ်ခုတော့ သေချာပေါက်ပတ်သက်ခဲ့သူများ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယခုတစ်ခါတော့ ငါ့ကိုမင်းတို့ကျေးဇူးဆပ်ရမယ့်အလှည့်ဟုသဘောဖြင့် ပါတီရန်ပုံငွေထည့်ကြရန် လုပ်ဆောင်ပုံဟုထင်ပါသည်။ ခရီးစဉ်များအနေဖြင့် ပါတီရန်ပုံငွေမထည့်လျှင်လည်း မဖြစ်ချေ။ အကြောင်းမှာ ဦးရွှေမန်းမှာ လက်ရှိအစိုးရနှင့် NLD ၏အဓိပတိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှင့် အလွန်နီးစပ်၍ အရေးပါကြောင်း ယူဆထားကြ၍ဖြစ်သည်။ ဦးရွှေမန်း ပြုပြင်သွားခြင်းသည် နိုင်ငံတော်အဓိပတိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ပြုပြင်မှုအထိ ပြောင်းလဲသွားနိုင်ခြေရှိနေ၏။

ထို့ကြောင့် ခရီးစဉ်တို့၏ပြဿနာမှာ ဦးရွှေမန်းပါတီ၏ ပါတီရန်ပုံငွေကိုပေးအပ်ကြရမည်အပြင် လူထုခေါင်းဆောင်ကြီး၏ ပါတီကရော၂၀၂၀အတွက် ရွေးကောက်ပွဲရန်ပုံငွေတောင်းခံလာခဲ့သော နှစ်ပါတီစလုံး၏ ရွေးကောက်ပွဲရန်ပုံငွေ ရွေးကောက်ပွဲအောင်နိုင်ရေးရန်ပုံငွေမှာ ခရီးစဉ်များပေးပို့ ရောက်လာတော့မည်။

ခရီးစဉ်များမှာ ဦးသန်းရွှေခေတ်က တစ်ဝတ်ပြဲစားခဲ့ရ၍ ဤတဝတ်ပြဲအခြေရောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ လက်ရှိအစိုးရခေတ်တွင် ခရီးစဉ်များစုအတွက် ခွင့်ကခပ်ကြီးကြီးမရကြတော့ချေ။ ခွင့်ပျောက်နေသောခရီးစဉ်များအတွက်သေချာနေသည်က ပါတီကြီးနှစ်ခု၏ရန်ပုံငွေအတွက် ခရီးစဉ်များမှာ စားကျက်ကြီးသာဖြစ်လာနေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ဦးရွှေမန်းပါတီက ခရီးစဉ်စားကျက်ကြီးကို လက်ဦးမယူပြီး ပါတီရန်ပုံငွေကောက်လေသောအခါ နိုင်ငံတော်အဓိပတိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအတွက် စိတ်ဆိုးစရာဖြစ်လာသည်လားဟု ယူဆစရာရှိလာပေသည်။ ဒီခရီးစဉ်စားကျက်မှာရန်ပုံငွေကောက်မယ့်ကောက်ရင် ငါတို့ပါတီအတွက်ပင် အရင်ကောက်ရမှာပေါ့။ အခုတော့ ဦးရွှေမန်းပါတီက လက်မြန်မြန်နဲ့ ငါတို့ခရီးစဉ်ကို သူခရီးစဉ်လုပ်လိုက်ပါလားဟုဆိုကာ စိတ်တော်ဆိုးလေခြင်းလား။

ဒီမတိုင်ခင် မြန်မာပြည်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးစီမံကိန်းအတွက် ပေါက်ဖော်ပြည်မှပေးအပ်မည့် ဂေါ်လာင်းဘီလီယံထဲမှာ ဂေါ်လာ(၁.၂)ဘီလီယံကိုလည်း အနီးပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဆိုသူ၏သားတော်ကြီးဘက်စာရင်းထဲသို့ ပေါက်ဖော်ကြီးက ထည့်ပေးလိုက်ဟု ဆို၏။ ထိုကိစ္စသည်လည်း ချစ်တုန်းမမုန်းခဲ့သော်လည်း အခုအချိန်တွင်

မုန်းစရာ ပြောစရာဖြစ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးရွှေမန်းနှင့် သူ၏ထူး/ကော် ကော်မရှင်လွှတ်တော်အတွင်းမှ နိဂုံးချုပ်နိုင်သည့်အခါ ခရီးစဉ်များ အနှစ်ချုပ်လိုက်လျှင် ၂၀၂၀အတွက် ကြိုတင်၍ သူကန်ကိုယ်ကန်ကြိုတင်ခြင်းပင်တည်း။ ၂၀၂၀တွင် NLD သည် သူကိုယ်တိုင် လွှတ်လွှတ်ကျွတ်ကျွတ်အနိုင်ရဖို့ အသည်းအသန်ကြိုးပမ်းရတော့မည့်ပွဲတွင် မည်သည့်ပါတီကိုမျှ သဘောထားမကြီးနိုင်တော့ချေ။ ၂၀၂၀အတွက် အာဏာနှင့်ငွေအတွက် NLD အား မျက်စောင်းထိုးလာမည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မည်သည့်ပါတီကိုမျှ နည်းနည်းမျှ သည်းညည်းခံမည်မဟုတ်ချေ။

ဦးရွှေမန်းနှင့် ထူး/ကော် လွှတ်တော်အတွင်းမှ အရင်းခံလိုက်ရခြင်း၏အဓိကအနှစ်ချုပ်ပေါ်လာရမှာ အာဏာနှင့်ငွေကြောင့်သာဖြစ်၏။ အာဏာနှင့်ငွေ နှစ်ခုနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် နည်းနည်းမျှ အကဲဆတ်မခံနိုင်သော မြန်မာပြည် လက်ရှိနိုင်ငံရေးဇာတ်ခုံပေါ်မှ ပကတိအရှိတရားပင် ဖြစ်သည်။

သင်ခန်းစာ

ဦးရွှေမန်းမိသားစုနှင့် သားနှစ်ယောက်၏ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုမှာ အမေရိကန်ဂေါ်လာ ငါးဘီလီယံဝန်းကျင်နှင့်အထက်ချမ်းသာသည်ဟု ခန့်မှန်းထင်မြင်ထားကြ၏။ ဧရာဝတီမြစ်ဆုံရေကတော့တွင် တရုတ်၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတန်ဖိုးပင်လျှင် (၃.၆)ဘီလီယံသာ ရှိ၏။ ယခုလောလောဆယ်မြစ်ဆုံစီမံကိန်း ဖျက်သိမ်းလိုက်လျှင် မြန်မာပြည်မှ တရုတ်သို့ လျော်ကြေးပေးရမည့်ငွေမှာ ဂေါ်လာသန်း(၈၀၀)နှင့်အတိုးများရှိ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ တရုတ်မြစ်ဆုံစီမံကိန်းတစ်ခုလုံးကို လျော်ပေးရန်ငွေစုစုပေါင်းကို ဦးရွှေမန်းနှင့်သားများ၏ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုတစ်ခုတည်းကပင် လျော်ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုသို့ ငါးဘီလီယံကျော်ချမ်းသာကြွယ်ဝပါလျက် မိမိပါတီထူထောင်သောအခါ မိမိပိုင်ငွေကြေးတစ်ပြားတစ်ချပ်မှ မခိုက်ထုတ်မထည့်ဝင်ဘဲ ခရီးစဉ်များ၏ပိုက်ဆံငွေကြေးဖြင့် နိုင်ငံရေးလုပ်ပါတီထောင်၊ ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည်ဆိုသည်မှာ သူကြီးဘုရား ရွာသားကောင်းမှုသဖွယ်လုပ်ဆောင်မိသောအခါကား ထူး/ကော် ကော်မရှင် လွှတ်တော်အတွင်း နိဂုံးချုပ်သွားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။

လက်တစ်ဖက် စားသမား

၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၈)ရက်နေ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် မမျှော်လင့်သောအခါနဲ့ကြောင့် NLD အမတ်များက ဦးရွှေမန်း၏ ထူး/ကော် ကော်မရှင်အား သက်တမ်းတိုးပေးရန် ကန့်ကွက်လိုက်ကြ၏။ ထူး/ကော် ကော်မရှင်ဖျက်သိမ်းခံရသောမွှေးတည့်ချိန်ရောက်ပြီး သုံးနာရီအကြာတွင် ဦးရွှေမန်း၏အိမ်တော်မှ လက်နက်ကိုင်ရဲတပ်သားအစောင့်အရှောက်များအားလုံးကို ရုတ်ချည်း ရုပ်သိမ်းသွားကြ၏။

မနက်က အိမ်တော်မှ လွှတ်တော်သို့အလာခရီးတွင်ပင် ရဲလက်နက်ကိုင်အစောင့်အရှောက်ကားတန်းဖြင့်လာခဲ့သော ဦးရွှေမန်းသည် အိမ်အပြန်ခရီးတွင် မည်သည့်ရဲလက်နက်ကိုင်တပ်ဦးတစ်ယောက်မျှမပါတော့ဘဲ တစ်ကိုယ်တည်း အိမ်ပြန်သွားခဲ့ရ၏။

အားလုံးသည် အရာရာသည် ရုတ်ချည်း ပြောင်းလဲသွားခဲ့၏။

ယခုအခါ နဂိုကအတိုင်းပင် ခေါင်းအုံးအောက်ထဲတွင် သေနတ်ကိုကျည်အသင့်ထိုးပြီး ပြန်၍ အိပ်ရပေတော့မည်။ မသေချာသော မနက်ဖြန်များကို ရင်ဆိုင်ရတော့မည်။ 'လေရွာသုန်သုန်'စာအုပ်ထဲမှ စကားလက်အိုဟာရာ၏စကားကို သွားသတ်ရမည်။ မနက်ဖြန်သည်၊ ယနေ့မဟုတ်တော့၊ မနက်ဖြန်သည် နေ့သစ်တစ်ခုပင် ဖြစ်၏။

သို့သော် ပွဲတိုင်းကို သိုင်းကွက်အမျိုးမျိုးဖြင့် ကျော်ဖြတ်လွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့သော သူရဲဦးရွှေမန်းအတွက် မနက်ဖြန်တွင်လည်း မနက်ဖြန်အတွက် သိုင်းကွက်အသစ်တစ်မျိုးဖြင့် ဆက်၍ရှင်သန်ထမြောက်အောင် ကြိုးပမ်းရမည်သာ အလွန်သေချာပါသည်။

အကြိမ်ကြိမ်လဲပြီခဲ့ပြီး အကြိမ်ကြိမ်ပြန်ထနိုင်ခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းသူရဲဦးရွှေမန်းအတွက် ဤတစ်ကြိမ်တွင်လည်း မည်သို့မည်ပုံပြန်လည်နိုင်ထရင်သန်လာဦးမည်ကို မှန်းဆ၍ မျှော်လင့်နေမိပါတော့သည်။

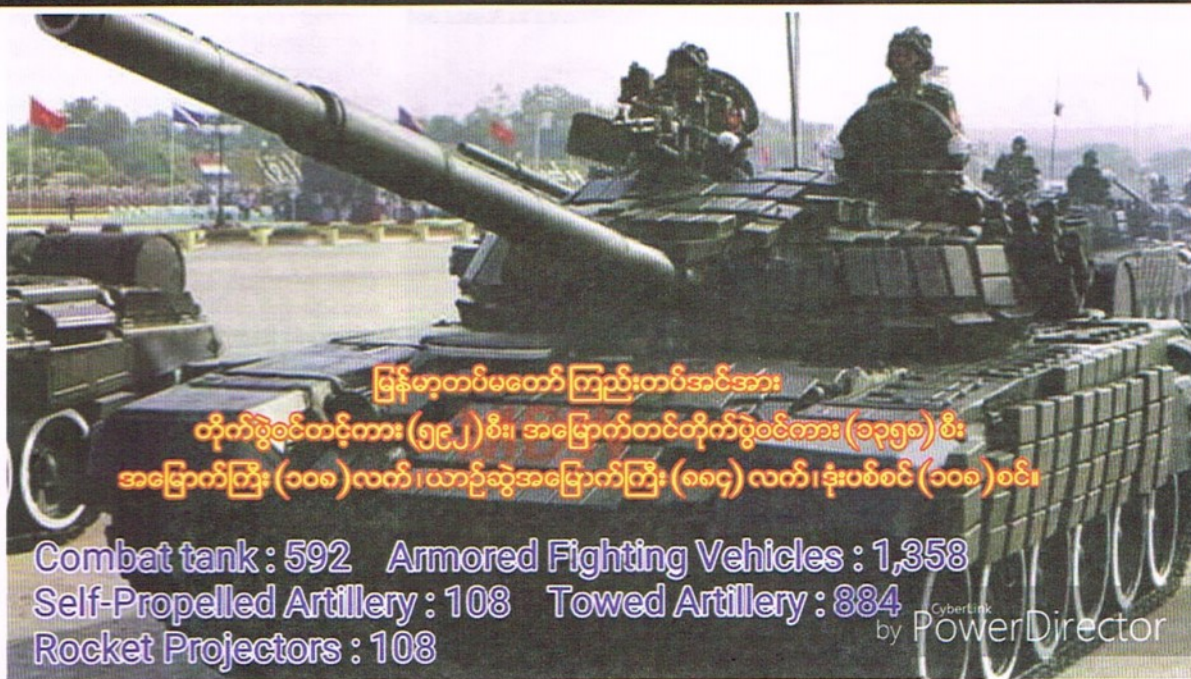
၂၀၂၂ခုနှစ် ဦးရွှေမန်းသည် ဂေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ရွှေလမ်းငွေလမ်းမဟာနိုင်ခဲ့၍ ဓားနှစ်လက်သိုင်းသမားပမာ ဖြစ်ခဲ့၏။ ယခုသော် ဂေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟူသော အားကိုးအားထားတစ်ဖက်ကား ပြုတ်သွားလေပြီလား။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ရွှေလျှောက်ဦးရွှေမန်းအတွက် သိုင်းလောကတွင် ဆက်လက်လျှောက်လှမ်းရမည်မှာ လက်တစ်ဖက်စားသမားလေလား။

ထောင်သူရဲကဆု

ရခိုင်ဒေသအတွင်း သို့မဟုတ်စလင်များဝင်ရောက် လာခြင်းနှင့် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုအဆင့်ဆင့်

အပိုင်း(၆)

မြန်မာတပ်မတော်ကြည်းတပ်အင်အား
တိုက်ပွဲစင်တင်ကား (၅၉၂) စီး၊ အမြောက်တင်တိုက်ပွဲစင်ကား (၁၃၅၈) စီး၊
အမြောက်ကြီး (၁၀၈) လက်၊ လာဗွီဆွဲအမြောက်ကြီး (၈၈၄) လက်၊ နုံးပစ်စင် (၁၀၈) စင်း၊
Combat tank : 592 Armored Fighting Vehicles : 1,358
Self-Propelled Artillery : 108 Towed Artillery : 884
Rocket Projectors : 108

အမုန်တရား
ဘုရားတရား
အမုန်တရား

ဖဆပလ မဲအနိုင်ရရေးအတွက် ထိုအချိန်က ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဦးမောင်(ခ)အလွတ်အမြတ်အောင်တင်ခံ မှုဖြင့် ဘင်္ဂါလီများကိုခေါ်သွင်းလာသည်။ ဘူးသီးတောင် တွင် အဘူဒိုင်ဆိုသူက ဖဆပလဥက္ကဋ္ဌ၊ လဝကတို့ နှင့်ပူးပေါင်းကာ အိမ်ထောင်စုစာရင်းများပြုလုပ်ပြီး မှ တစ်ဖက်နိုင်ငံမှ ဘင်္ဂါလီများကို ခေါ်သွင်းလာရာ ရွာပေါင်း(၄၀) ကျော်သည် တစ်မဟုတ်ချင်း ရောက်ရှိ လာသည်။ ပြင်ပမှ လူပေါင်းများစွာကို ထိုကဲ့သို့ခေါ် သွင်းလာခြင်းဖြင့် ဖဆပလအနိုင်ရရေးဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဦးစု၏လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်သည်။ ထိုအမှားသည် နောင်တွင် နိုင်ငံတော်များစွာအထိနာ ဝေသောအမှားတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘူးသီး တောင်၊ မောင်တောနယ်တွင် ဖဆပလမှ မှတ်စလင် အမတ်များအနိုင်ရလာပြီး လွှတ်တော်အမတ်များဖြစ် လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ လွှတ်တော်တွင် နေရာရလာ သူများ၏နောက်တွင် မှတ်စလင်ကုန်သည်များ၏ အထောက်အပံ့များ ပါဝင်သည်ဟု တွေ့ရသည်။ ဦးစု အစိုးရတို့ထံတော်တွင် ရွေးကောက်ပွဲအောင်မြင်ရေးအ တွက် မှတ်စလင်ကုန်သည်များ၏ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုများ ရယူခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ဦးစု အစိုးရအာဏာရလာသည်အခါ မှတ်စ လင်အမတ်များနေရာရလာပြီး ဝန်ကြီးအဆင့်ရာထူးများ ပါ ရရှိလာကြသည်။ ထိုသို့ရလာသောရာထူးကိုအသုံးချ ကာ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းသို့ စစ်တကောင်းမွန်စလင် များအလွယ်တကူဝင်လာနိုင်အောင် အကာအကွယ်ပေး ခြင်း၊ စပါးမှောင်ခိုခြင်းလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ မြေ အောက်လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်နေသော မူဂျာဟစ်အဖွဲ့ကို အကူအညီပေးခြင်းများပြုလုပ်လာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဦးစု၏ဖဆပလအစိုးရအာဏာရလာသည်အခါ မှတ်စ လင်အမတ်များ၏အာဏာဖြင့် ဘူးသီးတောင်၊ မောင် တောနယ်ထဲတွင် လှုပ်ရှားမှုအမျိုးမျိုးပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုနယ်မှ မှတ်စလင်အမတ်များသည်ပင် ၎င်းတို့၏ဩဇာအာဏာကိုအသုံးပြုကာ ဘင်္ဂါလီများပင် ခွင့်ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်ကိုလည်း တွေ့ရ သည်။

ရခိုင်တို့ပြည်နယ်တောင်းဆိုသည့်ကွယ်ပြန် လာခြင်းကို မှတ်စလင်များကလည်း ယခင်ကပင် စိုးရိမ် ခဲ့သည်။ ရခိုင်တို့တောင်းဆိုချက်အောင်မြင်ခဲ့လျှင် ပြည် နယ်ပေးခဲ့လျှင် မှတ်စလင်များ မိန့်ပံ့ရမည်ကို စိုးရိမ်ခဲ့ ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရခိုင်မြောက်ပိုင်းရှိ မှတ်စလင်တို့ လည်း ခွဲထွက်နေလှုပ်ရှားမှုများ စတင်ပြုလုပ်လာကြ သည်ကို (Rees William)က အစိုးရသို့ တစ်ချိန်ကပင် တင်ပြအစီရင်ခံခဲ့ဖူးဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ပိုင်း ရခိုင်ကိုပြည်နယ်ပေးပါမည်ဟု ကတိပေးလိုက်သော အခါ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ မှတ်စလင်တို့သည် မကျေနပ်မှု များဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ လှုပ်ရှားထကြွမှုများလည်း ပြန် လည်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ယခင် အလယ်သံကျော်ညီ လာခံတွင်ပါဝင်ခဲ့သော မှတ်စလင်ခေါင်းဆောင်တို့ သည် အသွင်အမျိုးမျိုးနှင့်ရှိကြရာမှ ရခိုင်ပြည်နယ်ဆန့်ကျင် ရေးကို ပြုလုပ်လာသည်။ သတင်းစာများမှ မှတ်စလင်တို့ အတွက် တောင်းဆိုချက်အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်လာသည်။

ဦးကြီးသိန်း
ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ သမိုင်းသုတေသနဦးစီးဌာန
၂၁ မတ် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် တင်သွင်းသောစာတမ်းကို
ကူးယူဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
(အပိုင်း ၇ ကို ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

ရခိုင်တို့ ပြည်နယ်ပေးရေးတောင်းဆိုချက်နှင့် ဘင်္ဂါလီမှတ်စလင်တို့အကြောင်း တောင်းဆိုချက်ခြင်း

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးနောက်ပိုင်း အင်္ဂလိပ်တို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာသည်အခါတွင် ရခိုင်တွင် အလန် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုမှာ အခြေခိုင်နေပြီဖြစ် သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်လူထုတွင် ရခိုင်(ဖဆပလ)ခေါင်း ဆောင်များကို ကျေနပ်ခြင်း၊ ရှမ်း၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ကယားတို့ကဲ့သို့ ပြည်နယ်အတွင်းအရေးကိစ္စစားလိုခြင်းတို့ ကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်းဆိုသော ရခိုင်ခေါင်း ဆောင် ဦးစိန္တာအဖွဲ့ကို အားပေးလာသည်။ ၎င်းအဖွဲ့ သည် အလန်ကွန်မြူနစ်လိုလားသူအဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ရခိုင်သီး ခြားခွဲထွက်ရေးကို တောင်းဆိုနေသူများဖြစ်သည်။ ၁၉၄၇ ဧပြီလ(၃)ရက်နေ့တွင် မြေပုံဖြန့် ရခိုင်အမျိုးသားညီလာခံ ကိုကျင်းပရာ လူတစ်သောင်းကျော်တက်ရောက်ပြီး အလန် ကွန်မြူနစ်များနှင့် ဖဆပလလည်း တက်ရောက်ကြ သည်။ ထိုညီလာခံတွင် အခွန်မပေးရေး၊ လယ်ခွန်မပေး ရေး၊ ရွေးကောက်ပွဲအလိုမရှိ ခိုလှုံအောင်ဆန်း၊ အလိုမရှိ လွတ်လပ်ရေးချက်ချင်းပေး စသည်ဖြင့် တောင်းဆိုခဲ့ သည်။ ထိုညီလာခံသို့ ခိုလှုံအောင်ဆန်းတက်ရောက် မိန့်ခွန်းပြောကြားရာ တက်ရောက်လာသည့် ပြည်သူတို့က ခိုလှုံအောင်ဆန်း အလိုမရှိ လွတ်လပ်ရေး ချက်ချင်းပေး ဟု အော်ဟစ်တောင်းဆိုကြသဖြင့် ခိုလှုံအောင်ဆန်း သည် ချက်ချင်းပြန်လည်ထွက်ခွာသွားသည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် ဧပြီလ(၁၈)ရက်နေ့ ရန်ကုန်ရှိ ရခိုင်လူထုအစည်းအဝေး က ရခိုင်ခွဲထွက်ရေးတောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် ဇွန်လ(၁၇)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်ရှိရခိုင်လူထုအစည်းအ ဝေးထပ်မံကျင်းပရာ ထိုအစည်းအဝေးက ရခိုင်သည် သဘာဝကသီးခြားပိုင်းခြားပေးထားသည့် သီးခြားနိုင်ငံ ဖြစ်ကြောင်း၊ နှစ်ပေါင်း(၄၀၀၀)ကျော် သီးခြားဘုရင်နိုင်ငံ အဖြစ် နေထိုင်လာခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် သီးခြားလွတ် လပ်ခွင့်ရခြင်းဖြစ်သည် ဟု တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရခိုင်တို့ က (ဖဆပလ)ကိုမထောက်ခံဘဲ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားညီ ညွတ်ရေးအစည်းအဖွဲ့(ရတည)ကို ထောက်ခံအားပေး ကြသည်။

ထိုအချိန်က ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောနယ် များတွင် Jami-a-tul Ulema-e-Islam အဖွဲ့မှ မှတ်စလင် များက ကိုယ်တိုင်အရွေးခံခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့အရွေးခံရာ တွင် စစ်တကောင်းနယ်သားဂမားက ဘူးသီးတောင်မြို့ နယ်၊ ရွှံ့ကုန်းတောရွာတွင် အခြေစိုက်ကာ ရွေးကောက်ပွဲ တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့သည်။ ဂမားသည် စစ်တ ကောင်းနယ်သားဖြစ်သည့်အပြင် မြန်မာစကားမတတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်စကားနှင့် ဘင်္ဂါလီစကားကိုသာ ပြောနိုင်သူဖြစ် သည်။ ၎င်းနှင့်အတူ စစ်တွေမှ စုလတန်မာမွတ်အပါအ ဝင် လေးဦးအရွေးခံရာ အားလုံးအနိုင်ရခဲ့သည်။ ရွေး ကောက်ပွဲနှစ်ကြိမ်လုံးအနိုင်ရရှိသော်လည်း ဖဆပလအ နေဖြင့် မတိုးနိုင်ခဲ့ချေ။ တစ်ဖက်တွင် ရခိုင်ပါတီဖြစ်သည့် ရတညကိုလည်း ဖဆပလကမနိုင်သဖြင့် တတိယအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်မှအနိုင်ရရှိရန် ကြိုးပမ်း မှုပြုလုပ်လာသည်။

ဖဆပလအနေဖြင့် ရခိုင်လူထု၏ ထောက်ခံ မှုကိုမရသည့်အခါ ဦးစုသည် မှတ်စလင်အများစုမဲတို့ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လာသည်။ ၁၉၅၆ခုနှစ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ဘူးသီးတောင်နယ် တွင် မဲဆန္ဒနယ်တစ်နယ် ပိုမိုသတိမှတ်ပေးပြီး မှတ်စ လင်များအား ဖဆပလသို့ သိမ်းသွင်းကာ အရွေးခံစေ ခဲ့ရာ အဘူဒိုင်၊ အဘူတော်ရွာတို့ ဖဆပလအမတ် များဖြစ်လာကြ၍ ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်မှ စုလတန် မာမွတ် ဖဆပလအမတ်အဖြစ် အရွေးခံရသည်။ ဘူးသီး တောင်၊ မောင်တောမှ မှတ်စလင်အမတ်များကို အရွေးခံခွင့်ပေးပြီး မဲအများအပြား ရရှိရန်အတွက် စစ်တကောင်းကလေးများကို ခေါ်သွင်းကာမဲပေးခွင့် ရအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ စစ်တကောင်းကလေးများကိုခေါ်သွင်းနေကြောင်း သိ သော်လည်း ဦးစုအနေဖြင့် မသိယောင်ဆောင်နေ ခဲ့ခြင်းဖြင့် ကလေးများ အဆမတန်များပြားလာစေခဲ့ သည်။ ဟားဝပ်ရွာ(မောင်တော)မှ ပါလီမန်ခေတ်ကြံ့ခွဲ သူတစ်ဦးက ဦးစုသည် ဟားဝပ်ရွာတို့ရောက်ရှိလာ ကြောင်း၊ မှတ်စလင်တွေ ဖဆပလတို့မဲပေးလျှင် မှတ်ပုံတင်ထုတ်ပေးမည်၊ နေခွင့်ရမည်ဟု ပြောသွား ကြောင်း၊ ၎င်း၏အတွေ့အကြုံတို့ပြောပြခဲ့သည်။ မြောက်ဦးမြို့တွင်နေထိုင်သည့် ရတညတွင် ကိုယ် တိုင်ပါဝင်ခဲ့သူတစ်ဦးကပြောကြားသည့်မှာ ဦးစုသည် ဦးစုအဖွဲ့၊ ဦးကျော်ငြိမ်းတို့နှင့်မတူဘဲ မှတ်စ လင်များထံမှ မဲရရေးအတွက် နှုတ်မှအလွယ်တကူ ကတိပေးမှုများပြုခဲ့ကြောင်း၊ ရတညကိုလည်း ၎င်း၏ ပါတီကို ထောက်ခံပါက ရခိုင်တို့ပြည်နယ်ပေးမည်ဟု ရတညအမတ်များထံ ၎င်း၏ အိမ်ထိုင်ခေါ်ကာ ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထိုသို့ ရခိုင်သူပုန်များနှင့် သဘောတူညီချက် ရပြီးသည်နှင့် လစ်လျူသွားရောက်တင်ပြရာ လစ်လျူ သော အလွတ်သဘောငွေကြေးအကူအညီပေးလိုက်သည် ဟုဆိုသည်။ ထိုငွေများကို အာကစတန်ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်သော စစ်တွေမှ စုလတန်မာမွတ်များနှင့် မော်လမြီ ဆရာများက ထိန်းသိမ်းလိုက်သည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာ ပင် စုလတန်မာမွတ်က အာကစတန်တည်ဆောက်ရေး အတွက် အရွေ့ပါကစတန်နိုင်ငံသို့ အကူအညီတောင်းခဲ့ သည့်စာတစ်စောင်ကို ရေးသားပေးပို့ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အရွေ့ပါကစတန်တွင် ဘင်္ဂါလီများခွဲထွက်နေထိုင်ပွဲဝင် နေချိန်ဖြစ်ရာ စုလတန်မာမွတ်က အရွေ့ပါကစတန် အစိုးရကိုထောက်ခံပြီး ခွဲထွက်ရေးသမားများကို ဆန့် ကျင်ကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုစာသည် စစ်ကာလဖြစ်သဖြင့် ရောက်မသွားခဲ့ချေ။

၎င်းတို့အနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာလွတ်မြောက်ရေး အတွက် မည်သို့ပင်ပြောဆိုနေစေကာမူ ပင်ကိုစိတ်တွင် အာကစတန်နိုင်ငံ ထူထောင်ရေးဦးတည်ချက်သို့ သွားနေသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။ မယူမြစ်ဝှမ်းမှရခိုင်များကို မောင်းထုတ်ကာ မှတ်စလင်နိုင်ငံထူထောင်ရန် စီစဉ်ခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၇ခုနှစ် ပါကစ္စတန်လွတ်လပ်ရေးနေ့ တွင် အနောက်ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၊ ရာဝါလပန်ဒီမြို့အနီးရှိ ဘားမားကိုလိုနီ ကျေးရွာတွင် ရခိုင်မှတ်စလင်သွားသော မှတ်စလင်များသည် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပခဲ့ သည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် မှတ်စလင်လွတ်မြောက် ရေးအဖွဲ့(RLO)ဥက္ကဋ္ဌအာမက်ရှား၏မိန့်ခွန်းကို ဝီဒီယို ဖြန့် ဝေခဲ့သည်။ ထိုမိန့်ခွန်းတွင် 'ခင်ဗျားတို့ဟာ မယူကျွန်း ပေါ်မှာရှိနေတဲ့မှတ်စလင်အာသာမထုတ်တဲ့သူတွေကို သည်ဒေသကထွက်သွားအောင်နည်းမျိုးစုံတွေကိုသုံးရ မယ်။ သည်ဒေသတွေကို ကျွန်တော်တို့က အစားဝင် နိုင်အောင်လုပ်ရမယ်။ သည်ဒေသတွေကို အမာခံဖြစ် အောင် လုပ်ရမယ်။ နောက်တစ်ခါ ခင်ဗျားတို့ကို ရခိုင်-ဗမာတွေက နှိပ်စက်ရင် ထွက်မပြေးပါနဲ့၊ အဏ္ဏာရင်မြစ်ရဲ့တန်ခိုးတော်နဲ့ မသတ်ပါနဲ့'ဟု ဝါဒီသည်။ မှတ်စလင်တို့အနေဖြင့် ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောနယ်ကို မှတ်စလင်ဒေသအဖြစ် သီးသန့်နေ ထိုင်နိုင်အောင် အကောင်အထည်ဖော်လိုခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအတူ တစ်ဖက်နိုင်ငံ၏မြို့နှင့်ကျေးရွာ အချို့တွင် အူရူဘာသာ၊ ဘင်္ဂါလီဘာသာလက်ကမ်းစာ စောင်များဖြန့်ဝေရာတွင် ၎င်းစာစောင်များ၏အကျဉ်းမှာ 'သင်တို့နေထိုင်ရာဒေသတွင် စားနေရုံသာမရှိဘဲလွတ် လပ်နိုင်ရန်အတွက်သင်တို့သည်ဆန့်ကျင်ဘက်သို့လွှဲပြောင်း နိုင်လောက်အောင် စုပေါင်းရမည်။ လမ်းဆေးနေထိုင် ဘုံများတွင်လည်း လွတ်မြောက်မှုအမျိုးမျိုးသည် လုံခြုံရေးရရှိရန်နှင့် ရေခဲလွတ်လပ်မှုသည်တို့ တွေ့

Editorial

အချိန်ရာသီကား ဆောင်းကုန်နေကူး ရာသီတော်ဦးတစ်ခု၏ အစခါနီး...။ ရွက်ဟောင်းတို့ ပင်စည်ပေါ်မှ ခုန်ဆင်းကာ မြေမှာကခုန် ပျော်မြူးနေကြသည်။

အအေးဓာတ်များတစ်ဆူတစ်သွားကြသည်။ အအေးဓာတ်များ ဘယ် တောင်ပုံညာတောင်ပုံပိုက်၍...။ ဝန်း၍ ချီတက်လာသည်။ တစ်ဆက် တည်းတွင် ပူငွေ့အဆိပ်လွှဲထားသော မြားတံများနှင့်ပစ်ချကြသည်။

ရပ်ထဲရွာထဲ လှည့်လည်မိလို့ သစ်ရိပ်အုံ့ဆိုင်းနေသည့် နေရာတစ် နေရာရောက်လျှင် ဥဩငှက်၏အသံကို ကြိုးကြားကြိုးကြား ကြားလိုက် ရသည်။ ဥဩငှက်ကို လွမ်းဖွယ်ဖန်သောငှက်ဟု တင်စားကြသည်။ ထို့ ကြောင့် အလွမ်းဓာတ်ခံရသူတို့သည် ဥဩငှက်သံကြားတော့ စိတ်လှုပ် ရွားသွားကြသည်။ သို့သော် အလွမ်းဆိုတာက အရွယ်အလိုက်ကွာခြား သွားကြမည်သာဖြစ်သည်။

အားလုံးကိုခြုံကြည့်လျှင်တော့ “နွေဦးအလွမ်း”ဟူသော ခေါင်းစဉ် အောက်မှာရှိမည်ထင်သည်။ ဟုတ်သည်။ မရောက်ခင်က လွမ်းနှင့်သော အလွမ်းကြီး။

နွေဦးရောက်တော့မည်။ နွေဦးလာနေပြီ။ သည်အရိပ် သည်နိမိတ် တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရေးသမိုင်းစာအုပ်မှာ ရှေးတန်းစာမျက်နှာများဖြစ်ကြ သော နယ်ချဲ့နှင့်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုများကို ပြန်လည်မြင် ယောင်ဖတ်ရှုခံစားစေသော အလွမ်းများဖြစ်သည်။

နွေဦးဟုဆိုလိုက်သည်နှင့် တော်လှန်ရေးဟူသောဝေါဟာရ စကားစု

နွေဦးအလွမ်းထဲက တော်လှန်ရေး

ငင်း၏အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မှု လက်တွေ့လှုပ်ရှားမှုများကို ပြန်လည်အောက် မေ့စေသည်။ စိတ်ကအတိတ်၏ ၁၉၄၇ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လက ရောက်ရှိနေသော တစ်နေ့ချင်းပြန်ကြည့်နေသည်။ မတ်လ စာရွက်မှာ အကြာကြီး ကြည့်သည်။

သွေးနှင့်ဆွေးနှင့်ရင်းခံခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားဟူသော ဝိသေသကို ကျားကုတ်ကျားခဲ ကြိုးပမ်းတိုက် ထုတ်ယူခဲ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် သည်နေ့သည်အချိန်အခါမှာ မိမိတို့နိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး ရရှိခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ နယ်ချဲ့နှင့်ဖက်ဆစ်တို့ကို တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သူတို့... ကျူးကျော်ဟန်နှင့် လားလားမျှ မသိနိုင်ပါ။

သို့သော်... နယ်ချဲ့နှင့်ဖက်ဆစ်တို့ကဲ့သို့သော ကျူးကျော်သူတွေ ရှိနေ ပါသေးသည်။ မိမိနိုင်ငံမြေပေါ်က နယ်နိမိတ်တစ်ခုခုကို ချိုးဖျက်၍ ရောက် နေသည့် သူစိမ်းတစ်ရပ်တွေရှိနေပါသည်။ သူတို့ရှိနေဖို့ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့် ယှဉ် သည့် မျက်နှာဖုံးစွပ်လူသားတို့ ရုပ်လုံးလေထိုးပေးနေကြသည်။

တစ်ခါ ပြည်သူပုလွင်ပေါ်တင်ခဲ့သော နိုင်ငံရေးစနစ်ကို ချစ်ဟန်ဆောင် ချိုးဖျက်၍ မိမိကိုယ်ကျိုးစီးပွား ကာကွယ်မည့် နောက်ပြန်လှည့်စနစ်အတွက် တိမ်သားထဲကစနစ်ကျူးကျော်သူတွေ ရှိနေပါသေးသည်။

ဟိုယခင်နယ်ချဲ့ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကာလတုန်းကတော့ မြန်မာလွတ် လပ်ရေးတပ်မတော်၏ စစ်သေနာပတိချုပ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တပ်ထွက် မိန့်ခွန်းပြောကြားရာမှာ “အနီးကပ်ဆုံးရန်သူကိုရွာတိုက်ကြ”ဟူသော ဉာဏ်

ပညာနှင့်ယှဉ်သောကောင်း(မိန့်ခွန်း)ပြောကြားခဲ့သည်။ နောက်လိုက်တစ်သား တို့ကလည်း ဉာဏ်ပညာရှိစွာ နားလည်ကြသည်။

ဒီနေ့ပြည်သူတို့ကလည်း ဟိုစဉ်က နောက်လိုက်တစ်သားတွေလို ဉာဏ်ပညာရှိကြပါသည်။ အနီးဆုံးကျူးကျော်သူတွေကို သိကြပါသည်။ သူတို့သည် ရန်သူများမဟုတ်ကြပါ။ သို့သော် ရန်သူသဘောဆောင်နေ သည်။ အနီးဆုံးရန်သူသဘောအထိပင် သက်ဝင်နေသည်။

နွေဦးတော်လှန်ရေးခရီးကား မပြီးသေးပါကလား။ ဤသို့ပင်သတိပြု နေရမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတို့ ဆင်ခြင်နေရမည်ဖြစ်သည်။ ခေတ်နှင့်အညီ ‘တွေး’နေရမည်ဖြစ်သည်။

“ငါတို့သည်ကား ရန်သူကို ယခင်လို တုတ်ဆွဲ၊ ဓားဆွဲ၊ သေနတ်ဆွဲ၍ တိုက်ထုတ်ရန်မဟုတ်တော့ပါ။ မျိုးချစ်စိတ်အရင်းခံ ဉာဏ်ပညာကျယ်ပြောမှု၊ လိမ္မာပါးနပ်မှုများနှင့်ပင် သိမ်မွေ့ညင်သာ ညွတ်ပျောင်းစွာ တိုက်ထုတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။”

ဤသို့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ရပ်တော်မူသည်။ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအကျိုးစီးပွားအတွက် တကယ့်အစစ်အမှန် ရည်ရွယ် ချက်ရှိသူ ပြည်သူများအနေနှင့်လည်း နွေဦးအလွမ်းထဲက တော်လှန်ရေးကို ပြန်ပြောင်းဆင်ခြင်၍ သည်နေ့နွေဦးထဲက တော်လှန်ရေးကို မျက်မြည် မပြတ် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ပြီး ပြည်သူ့အခန်းကဏ္ဍရောက်လျှင် တစ်ခဲနက်ပါဝင် ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ဝိသမလောဘ

စီးပွားရေးသမားတွေကြောင့် နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာများ မဆုံးရှုံးစေလို

သစ်တစ်ပင်ခုတ်ရင် ထောင်သုံးနှစ်ဆိုပေမယ့် သစ်တွေကို ကားပေါင်း များစွာနဲ့ ခုတ်ပြီးသယ်နေတာ အရေးယူမခံရဘူး။ ဒီလိုသဘာဝအရင်းအမြစ် တွေကို ထုတ်ပြီးအကျိုးခံစားရတဲ့သူကတော့ တရုတ်ကုမ္ပဏီတွေဖြစ်ပြီး ပြည်သူ တွေကတော့ ဆင်းရဲနေတုန်းပဲ။ တရုတ်ပြည်ကို ကျွန်တော်တို့ကားတစ်စီး ရောက်သွားရင် အရေးယူခံရပြီး မြန်မာပြည်ကိုတရုတ်ကားတွေ အစုလိုက် ရောက်လာတာ ဘာမှအရေးယူခြင်းမရှိပါဘူး။

နိုင်ငံတော်ရဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး မြန်မာနိုင်ငံသားအတွက်ဖြစ်ပေမယ့် အမှန်တကယ်မှာတော့ တရုတ်ကုမ္ပဏီနဲ့ပေါင်းတဲ့သူတွေကသာ ခံစားနေကြ ပါတယ်။ ကချင်နဲ့ မြန်မာပြည်သူပြည်သားတွေအနေနဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို ခံစားခဲ့ရတာမရှိဘဲ သစ်တစ်စုကို ယခင်အစိုးရလက်ထက်ထဲက နိုင်ငံတော် ကသိတယ်။

ကချင်ပြည်နယ် ဧရာဝတီမြစ်တစ်ဖက်ကမ်းမြစ်ကြီးနားခရိုင်၊ ဝိုင်းမော်မြို့ နယ်၊ ဆင်ခိုလ်မြို့နယ်၊ တာလောကြီးတိုက်နယ်၊ လိုင်ဇာလွမ်းအထိ ဒေသ အခေါ် တစ်သျှူးငှက်ပျော့ စိုက်ဧကပေါင်း တစ်သိန်းကျော်ခန့်ရှိတယ်လို့ ဝိုင်း မော်မြို့နယ် စနိုးကားကျေးရွာ ရပ်မိရပ်ပ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှိမ်နင်းရေးအဖွဲ့ဝင် ဦးမိုးဝင်းနှင့်ရပ်မိရပ်ပ ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးမောင်မြင့်တို့က News Watch Journal ကို ပြောပြပါတယ်။

ငှက်ပျော့တစ်ပင်ကို ငှက်ပျော့တစ်ခိုင်နှုန်းစိုက်တယ်။ အသီးတစ်လုံးက ရွှံ့လက်မရှိတယ်။ တစ်ဧကကို ငှက်ပျော့ပျိုးပင် ခုနှစ်ရာ စိုက်ပျိုးရတယ်။ ငှက်

ပျော့ခင်းတွေဟာ ဓာတ်မြေဩဇာနဲ့ပိုးသတ်ဆေးတွေအများ ဆုံးအသုံးပြုရ တယ်။ ဒါကြောင့်ငှက်ပျော့ပင်တွေအတွက် ပိုးသတ်ဆေးဝါးတွေကို အသုံးပြုရ လို့ နောက်ထပ် ဘာမှထပ်စိုက်လို့မရတဲ့အနေအထားကြုံရတယ်။ ပိုးသတ်ဆေး များကလည်း ကာလာအရောင်မျိုးနဲ့ ကော်ဘူး၊ သံဗူးများဖြင့်ဝင်ရောက်လျက် ရှိပြီး အမှန်နဲ့အရည် နှစ်မျိုးဝင်ရောက်နေပါတယ်။ အချို့ပိုးသတ်ဆေးတွေက တရားမဝင်လမ်းကြောင်းကနေ ဝင်ရောက်လာတာဖြစ်ပြီး တရားမဝင် သို့ လျှောင့်ထားတာတွေရှိတယ်။ ဒီတရားမဝင်ပိုးသတ်ဆေးတွေ ဖျန်းတဲ့အချိန် ဒေသအခေါ်(ဒုံးကျည်ပစ်တယ်) နောက်ဆုံးပိုးသတ်ဆေး ဖျန်းတဲ့အချိန် ဆေးက အရမ်းပြင်းလို့ အလုပ်သမားတွေမှာ ခန္ဓာကိုယ်များအား စောင့်၊ ပုဆိုးစတာ တွေကို ခေါင်းကနေ တစ်ကိုယ်လုံးဖြုတ်ပေးရတယ်။ အဲဒီဆေးဖျန်းတဲ့အချိန် အလုပ်သမားအချို့မှူးတာတွေရှိတယ်။ လူသေတာတွေလောလောဆယ် မကြားမိဘူး။ တိရစ္ဆာန်တွေတော့ သေတာရှိတယ်ဟု အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦး ကဆက်လက်ပြောပြပါတယ်။

အဲဒီငှက်ပျော့ပင်တွေကို တရုတ်လုပ်သားနှင့်မြန်မာလုပ်သားတွေ တွဲလုပ် ရပေမယ့် အလုပ်သမားအများစုက မြန်မာလုပ်သားတွေပါ။ မြန်မာပြည် အနှံ့အပြားမှ လာရောက်လုပ်ကိုင်တဲ့အလုပ်သမား ခုနစ်သိန်းကျော်လောက် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေပါတယ်။ လုပ်အားခအနေဖြင့် တစ်ရက်လျှင်ကိုယ် စရိတ် ကိုယ်စား (၆၀၀၀)ကျပ်နှင့်လုပ်ကိုင်နေကြတာပါ။ ဒီလိုလုပ်ကိုင်နေပေမယ့် ငှက်ပျော့သီးတစ်လုံးမှ မြန်မာလုပ်သားတွေ မစားရပါဘူး။ အားလုံးကိုထုပ် ပိုးပြီးတော့ တရုတ်ပြည်ကိုပို့လိုက်ကြတယ်။ အဲဒီငှက်ပျော့စိုက်ခင်းအတွက် မြေဆီလွှာပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ အကျိုးသက်ရောက်မှု ဘာမှမရခဲ့ပါဘူး။

ကျွန်တော်တို့ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာ တစ်သျှူးငှက်ပျော့စိုက်ပျိုးမှု ဧက တစ်သိန်းကျော်လောက်ရှိပါတယ်။ ဧကင်းသောင်းလောက်သာ သက်ဆိုင် ရာကခွင့်ပြုထားပြီး ဧကင်းသောင်းကျော်လောက်က တရားမဝင်လုပ်ကိုင်နေ တာပါ။ တရားမဝင်လုပ်ကိုင်နေတဲ့အတွက် နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာထဲကို အခွန်ငွေတွေဝင် ရောက်လာ စရာအကြောင်းမရှိတဲ့အတွက် နိုင်ငံ့ဘဏ္ဍာတွေအများအပြား ဆုံးရှုံးနေရတယ်ဟု အမည်မဖော်လိုသူ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်ဒေသခံအချို့က ပြော ပြပါတယ်။

မြန်မာပြည်ထဲကို ငှက်ပျော့တင်မယ့်တရုတ်နံပါတ်နဲ့ ကုန်တင်ကားတွေ တစ်နှစ်ကို အစိုးရသောင်းနဲ့ခွဲ ဝင်ရောက်လာတာရှိတယ်။ မြန်မာပြည်ထဲကို ဝင်လာပြီးဆိုရင် မြန်မာပြည်ဘက်က သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းအသီး သီးကို ပေးဆောင်ရတဲ့ငွေကြေးတွေရှိတယ်။ ငှက်ပျော့တင်မယ့် တရုတ်ကုန် တင်ကား တစ်စီးဟာ ကန်ပိုင်တည်းနယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဂိတ်မှာ ID ကြေး (၂၀၀၀၀)သွင်းရပါတယ်။ လဝကကို တရုတ်ယွမ်ငွေ (၈၀)သွင်းရပါတယ်။ အဲဒီ(၈၀)ထဲမှာ ဝန်ဆောင်ခက ယွမ်(၃၀)ပါတယ်။ ငှက်ပျော့ခြံတွေ ကိုရောက် တဲ့အထိ လမ်းတစ်လျှောက်တွေ့သမျှဂိတ်ပေါင်းစုံကို ဂိတ်ကြေးသဘောမျိုး ပေးဆောင်ရတာတွေလည်းရှိပါတယ်။ ဒါက မြန်မာနိုင်ငံထဲကိုဝင်ရောက်လာတဲ့ တရုတ်နိုင်ငံက တစ်သျှူးငှက်ပျော့ကားတစ်စီးရဲ့ ကုန်ကျစရိတ်ဟာ မြန်မာ ငွေကျပ်(၆၀၀၀၀၀)နီးပါးရှိပါတယ်။ တစ်နှစ်ကို ငှက်ပျော့သယ်တဲ့ တရုတ်ကုန်

♦ ဟင်္သာ(တောင်တွင်းကြီး) ♦

တင်ကားအစီးရေ (၂၀၀၀၀) ကျော်လောက် ဝင်ရောက်လျက်ရှိတယ်ဟု ဆိုပါ တယ်။

မြန်မာပြည်ကနေ ငှက်ပျော့တင်ပြီး တရုတ်ပြည်ကို ပြန်လည်ထွက်ခွာ မယ့် တစ်သျှူးငှက်ပျော့တင်ကားတစ်စီးကို ဝိုင်းမော်စည်ပင်က (၈၀၀၀၀/) ကောက်တယ်။ အကောက်ခွန်က(၃၀၀၀၀၀/)ကောက်တယ်။ ပြည်နယ် အစိုးရက(၆၀၀၀၀/)ကောက်တယ်။ ကညနက(၈၀၀၀/)ကောက်တယ်။ ဘီးခွန် က(၃၀၀၀/)ကောက်တယ်။ ထွေအုပ်နဲ့ စည်ပင်အတွက်ဆီပြီး(၅၀၀၀/) ကောက်တယ်။ အားလုံးက တရားဝင်လား။ မဝင်လားဆိုတာတော့ ကျွန်တော် တို့မသိပါဘူးဟု အမည်မဖော်လိုတဲ့ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်ဒေသခံအချို့က ဆက်လက် ပြောပြပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက ဒီကနေ့ ဖရဲသီးတွေတင်တယ်။ တရုတ်လုပ်ငန်းရှင်နဲ့ ဖရဲသီးတွေစိုက်ကြတယ်။အလုပ်ဖြစ်လို့အချို့တွေက လိုက်စိုက်တယ်။ တရုတ် တွေစိုက်တဲ့ ဖရဲသီးကိုတော့ ရွေးကောင်းပေးတယ်။ ဒေသခံတွေစိုက်တဲ့ ဖရဲသီး ကိုတော့ အကဲကရွေးကောင်းပေးခဲ့ပြီး အားလုံးရှိသမျှပို့အောင်ပြီး ဖရဲသီးစိုက် တဲ့အခါ မဝယ်သေးပါဘူးလို့ ပြန်ပြောလာပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ရွေးကောင်းရနိုး ရနိုးနဲ့စောင့်ရတဲ့ဖရဲနဲ့ အနှံ့ခံရောင်းပြီး စီးပွားပျက်ခဲ့ရတယ်လို့ ဒေသခံဖရဲစိုက် ပျိုးသူအချို့ထံမှ သိရပါတယ်။

ဒါကြောင့်စီးပွားရေးကို တည်ဆောက်ပြီး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေမှာ မြန်မာ ပြည်သူ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းလောက် နှစ်နာထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုတွေ ရှိနေသောကြောင့် အိမ်နီးချင်းကောင်းပီသစွာ နှစ်နိုင်ငံအရေး ဆက်ဆံရေးတည်ရှိနေဖို့ ကြိုးစား ပေးဖို့ လိုအပ်နေကြောင်းပါ။

စာပေသစ္စာဖြင့်

♦ ဟင်္သာ(တောင်တွင်းကြီး) ♦

ခွဲတမ်း

ဟောင်ခိုင်(ချောက်)

- သူ တစ်ရပ်
- ငါ တစ်ရပ်
- မင်း တစ်ရပ်
- အရပ်တွေဝံ့ညီ
- ကိုယ်စီကိုယ်င
- ပေးကြယူကြ
- ခွဲတမ်းချမည် အကယ်ဒမီ။

ဟောင်ခိုင်(ချောက်)

အမှတ်(၀၉၀၃/ဘီ)၊ လမ်းမတော်ပလာဇာ၊ လမ်းမတော်လမ်း၊ လမ်းမတော်မြို့နယ် (ကမ္ဘောဇဘဏ်အနီး)၊ More & More Gold and Jewellery ဆိုင်ဘေးလှေကားမှဝင်၍ ဓာတ်လှေကားဖြင့် ၉ လွှာသို့တက်ပါ။
ဖုန်း-၀၉-၂၅၄၀၁၂၅၂

email.thesunraynews@gmail.com

ထုတ်ဝေသူ	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ
ဦးခင်အေး (၀၀၄၉၈) 09 400400051	ရဲဝင်း
ဥပဒေရေးရာအကြံပေး	ဖြန့်ချိရေး
တင်သန်းဦး	ဦးကျော်တင့်
ပုံနှိပ်	ပုံနှိပ်သူ
ပြည်အေး - ပုံနှိပ်တိုက်	ဦးခွန်ပြည်အေး(၀၀၈၉၂)
09 5169728	အမှတ် - ၂၆၃၊ YMCAဝင်း (၉)ရပ်ကွက်၊ ဗိုလ်တထောင်။

သူရိယနေဝန်းဂျာနယ်ပါဝါတ်ပုံများကို အင်တာနက်မှ ကူးယူဖော်ပြပါသည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းမေးခွန်းတွေဟာ လူငယ်တွေကို (ဖွတ်ကျား) ဖြစ်စေခဲ့ကြောင်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ဖော်ကြားကြား ကိုယ်တိုင် သွယ်ဝိုက်ဝန်ခံလိုက်တာ ၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီလကပါ။ အဲဒါက ၂၀၁၉ မတ်လမှာ ကျင်းပမယ့် တက်သဝင်တန်းစာမေးပွဲမှာ (အလွတ်ကျက်မှုတစ်ခု) ကိုယ်တိုင်စဉ်းစားတော့မိတဲ့ မှတ်တမ်းပေးသည့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းစာမေးပွဲမေးခွန်းပုံစံသစ်ကို ၂၀၁၈-၁၉ စာသင်နှစ်လူငယ်တွေ ဖြေဆိုခဲ့ကြောင်း ပြောခဲ့ခြင်းပါ။ ဒုတိယဝန်ခံသူက ပညာရေးဝန်ကြီးပါ။ ၁၅-၈-၁၈ စာတော်အမိန့်မှာ ဒေါက်တာမျိုးသိမ်းကြီးပြောတဲ့ စကားကိုပဲ ပြောခဲ့တာပါ။ တတိယထုတ်ဖော်သူက ဒုညွှန်ချုပ်ဒေါက်တာအောင် အောင်မင်းပါ။ ၂၀-၂-၂၀၁၉ 7 Day News မှာ (အရင်တန်းကပညာရေးနစ်နာခဲ့တဲ့ စာမေးပွဲစနစ်ကိုရော အလွတ်ကျက်ပြီးပြန်ပြောတဲ့ စနစ်လို့ပြောကြတယ်။ အဲဒါတွေလော့သွားအောင် လုပ်တာပေါ့။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့စဉ်းစားတော့မိတဲ့ မှတ်တမ်းပေးမေးခွန်းပုံစံမျိုး ရောက်အောင် ပြောင်းတာပါ)လို့ တင်ပြလာခြင်းတွေက ၂၀၁၈ ထိ မေးခွန်းတွေက အဆင့်မမြင့်ဘူး၊ ကလေးတွေအောင်သာလာတယ်။ အတန်းအောင်စာမတတ်၊ ဘွဲ့ရပညာမတတ်၊ ဖွတ်ကျားတွေပဲဖြစ်စေတာလို့ တာဝန်ရှိလို့ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ဝန်ခံတာလို့ သုံးသပ်ပါရဲ့။ အခု မတ် ၆ မှာ ဖြေတဲ့ မေးခွန်းတွေဟာ တွေးခေါ်စဉ်းစားမှု ကိုယ်တိုင်အားထုတ်မှုဖြစ်စေတဲ့ မေးခွန်းမဟုတ်ကြောင်း ၂၅-၈-၂၀၁၈ သုဒ္ဓိယနေ့ဝန်းမှာ (ဖွတ်ကျားတွေပဲ ဆက်လက် မွေးထုတ်ပေးဦးမယ့် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းမေးခွန်းပုံစံသစ်များ)လို့ မောင်ဌေးတင်ပြခဲ့ပါတယ်။ အခု(၃)ညွှန်ချုပ်ကလေးလည်း အကြားသက်သက်၊ မတရားလှည့်ကွက်၊ လူညစ်ပတ်များ နွားမရွံ့ပိတ်ပြီး နွားထီးလို့ညာရောင်းသလို မာယာသာဌေယျကြွယ်ပါမောက္ခများက ပုံစံဟောင်းမေးခွန်းကို နံပါတ်ဖြုတ်၊ တပ်၊ ပယ်၊ ထည့်ပြင်တာတွေ အလွန်ထွက်ကွင်းနေပြီး မေးခွန်းပုံစံသစ်ဆိုပြီး ဟိုအရင်တုန်းက လိုပဲဆိုတာ သိရအောင်တစ်ဘာသာချင်းရှင်းပြလိုက်ပါတယ်။

၁။ မတ် ၆ ကပြောခဲ့တဲ့ မြန်မာစာမေးခွန်းသစ်သည် ၂၀၀၁မှ ၂၀၁၈ ပုံစံဟောင်းထက်ပို၍ ထူးခြားမလာပါ။ ယခင်ကလည်း ပုဒ်ရေခြောက်ပုဒ်၊ ယခုလည်း ထိုအတိုင်းပင်။ နံပါတ် ၆ စာစဉ်းစာကွင်းတွင် ယခင်က တစ်ပုဒ်သာ ဖြေရပြီး ယခု(က)(ခ)ဟု နှစ်ပုဒ်ဖြေရသည်။ (ခ)သည် အသစ်တိုးမေးခွန်းဖြစ်ပြီး ကလေးအောင်မှတ်ရစေရန် တီထွင်ထားသည့်မေးခွန်းသာဖြစ်ပါသည်။ နံပါတ် (၁)တွင် ယခင်က (က၊ ခ၊ ဂ)ဟု ပုဒ်ခွဲသုံးခုရှိသော်လည်း ယခုပုဒ်ခွဲ(ဂ)မရှိ၍ သဒ္ဒါတတ်ကျွမ်းမှုအားနည်းစေသော မေးခွန်းပုံစံသစ်ဖြစ်ပါသည်။ နံပါတ် (၂)တွင် ယခင်က ဝေါဟာရပါကွဲသုံးခု ယခုစာလုံးပေါင်းသတ်ပုံအမှန်ရွေးသို့ ပြုပြင်လိုက်ရာ ၁၀တန်းသမားအဆင့်အတန်းသည် မူလတန်းအဆင့်မျှသာ ဖြစ်သွား၍ ၂၀၁၉မေးခွန်းပုံစံသစ်မြန်မာစာသည် ပါမောက္ခမြန်မာစာပါရဂူ ဌာနမှူးများပြောသကဲ့သို့ (ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားတွေးခေါ်၊ တီထွင်ဖန်တီးရေးသား တင်ပြနိုင်မှု)ကို မရစေသည့်ပြင် ကျဆင်း၍ပင်သွားစေပါသည်။ ယခင်မေးခွန်းဟောင်းက (ညှဉ်းဆဲ)စကားကို ဝါကျခွဲခိုင်းတော့ (နာမ်)လို့ပွဲရမည်လား၊ (နာမ်ဝိသေသ)လို့ ပွဲရမည်လား၊ (ကြိယာ)လို့ပွဲရမည်လားစသည်ဖြင့် စဉ်းစားရသည်။ ကြိယာကိုနာမ်လို့ပွဲရမည်အမှတ်မရ၊ ထို့ကြောင့် ယခင်မေးခွန်းက အလွတ်ကျက်မှုကိုအားပေးပေး၊ ကလေးကို စဉ်းစားတတ်အောင်ဆရာကလည်းသင်ပေးနေရရာ၊ သင်ကြားသူကော သင်ယူသူပါ တွေးခေါ်စဉ်းစား အားထုတ်မှုကို ထက်မြက်စေသော မေးခွန်းသည် မေးခွန်းဟောင်းဖြစ်သည်။ ယခုမေးခွန်းပုံစံသစ်က (ညှဉ်းဆဲ/ညှဉ်းဆဲ)နှစ်ခုမှ မှန်ရာရွေးရရာ စဉ်းစား ဉာဏ်ထက်သန်စေသော မေးခွန်းမဟုတ်၊ ငှ တန်းကလေးပင် ကိုယ်သင်ရသော စကားလုံးသတ်ပုံအမှား၊ အမှန်ခွဲခိုက်ရာ မေးခွန်းပုံစံသစ်မှ (၂)သည် ယနေ့ဝန်ကြီးပြောသော မေးခွန်းရည်ရွယ်ချက်နှင့်လုံးဝမကိုက်ညီသလို မြန်မာစာပါမောက္ခဒေါက်တာကြီးက ၁၂-၂-၂၀၁၉ အစိုးရသတင်းစာပါ (နှုတ်တိုက် အလွတ်ကျက်မှုကို လျော့ချ)သည်ဆိုသည့်စကားနှင့်မညီပါ။ ထပ်၌ပမာ ပေးရလျှင်(ရမက်/ရမက်)(ကိုယ်ကျိုးနည်း/ကိုယ်ကျိုးနည်း)ဘယ်စကားလုံးမှန်သည်ကို ၁၀တန်းကလေးအတွက် အဆင့်နိမ့်နိမ့်မေးထိုက်ပါ။ တစ်ခါ ဒါအလွတ်ကျက်မှုကို အားပေးသည့်မေးခွန်းဆိုသည်ကို မေးခွန်းပြုရပါမောက္ခနှင့်အစိုးရသတင်းစာပါ ရှင်းလင်းသူပါမောက္ခတို့မသိပါ။ သို့မဟုတ် သိလျက် နှုတ်တိုက်နေသည်ထင်ပါသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ စာမျက်နှာ ၂၀၀၉ ပါမောက္ခဒေါက်တာခေါ် မြန်မာစာဘာသာ သိကောင်းစရာတွင် ထိုအဆင့်နိမ့်မေးခွန်းပုံစံ (၂)ကို ရှင်းလင်းထားသည်မတွေ့ရပါ။ ကျန်နံပါတ် ၃၊ ၄၊ ၅တို့မှာ ယခင်အတိုင်းဖြစ်ရာ ပုံစံသစ်မဟုတ်ပါ။ ချုပ်၍ ဆိုရလျှင် ၆(ခ)တစ်ခုသာတိုးပြီး တိုးသောတစ်ခုမှာလည်း စာမေးပွဲအောင်ဖို့ မြန်မာစာဂုဏ်ထူးယခင်ကလိုပင် အရည်အချင်းမပြည့်မီဘဲ ငဲ့ပေါလအော ထွက်ဖို့ဖြစ်ပြီး စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုပါသော ၁(ဂ)နှင့် ၂(ခ)တွေဖြစ်ပယ်လိုက်၍ ၂၀၁၉ ခုနှစ် မြန်မာစာမေးခွန်းပုံစံသစ်သည် နွားမရွံ့ပိတ်ရောင်း မေးခွန်း တစ်ခုသာဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။

တကယ်စစ်ဆေးသည့် မေးခွန်းပုံစံသို့ မေးခွန်းအားလုံးတစ်ပြိုင်နက် ပြောင်းလဲရန် ဆရာ၊ ဆရာမများ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအဆင့်သင့် မဖြစ်သေးသဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမဖြစ်စေရန် ဤမေးခွန်းပုံစံကို ပြောင်းလဲထုတ်ပြန်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။)ဟုဆိုထားရာ မတရားဝန်ခံမေးခွန်း ဝန်ကြီးနံပါတ်စကားဟားဟားရယ်ရယ်ဖြစ်နေပါသည်။ အင်္ဂလိပ်မေးခွန်းအရည်အသွေးချို့တဲ့ပုံစံကို ၁၉၈၇မှ ယခုပုံစံသစ်ဆိုသော ၂၀၁၉ ထိ ကျင့်သုံးမြဲကျင့်သုံးနေရာ ၂၅-၈-၂၀၁၈က ဖွတ်ကျားမွေးထုတ်အင်္ဂလိပ်မေးခွန်းအရင် ကြောင်းတင်ပြခဲ့ရာ ကပ်မင်းစာဖတ်သူတို့ မှတ်မိကြမည်ထင်ပါသည်။

၃။ မတ်လ (၈)ရက်က သင်္ချာမေးခွန်းပုံစံကတော့ ၁၉၈၇မှ ၂၀၁၈က စစ်ဆေးခဲ့သော ပုံစံနှင့် လမ်းခွဲလိုက် သောပုံစံသစ်ဖြစ်ပြီး သင်္ချာစဉ်းစားဉာဏ်ရင့်သန်စေသောမေးခွန်းပုံစံသစ်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၇ကတည်းက ဤပုံစံအတိုင်း မေးခွဲလျှင် သင်္ချာပညာထူးချွန်သူများ နှစ်ပတ်လည်ပေါ်ပေါက်နေပါမည်။ ၁၉၈၇မှ ၂၀၁၈ထိ မေးခွန်းပုံစံပြုရသူကော အလွတ်အမှားကို နှစ် ၃၀ကျော်ထားခဲ့သည့် သင်္ချာပါမောက္ခများမှာ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအပေါ် စေတနာပညာအားနည်းသည်

အဆင့်နိမ့်မေးခွန်းဖြစ်ပါသည်။ ရူပမေးခွန်းအဆင့်နိမ့်၍ ရူပကျွမ်းကျင်ထူးချွန်သူပေါ်ပေါက်ပါ။ (ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်နေ၍ စကားချပ်ဆိုပါရစေ ဦးသန်းရွှေခေတ် ၁၉၉၅ခုမှစ၍ (အင်္ဂလိပ်စာ၊ သင်္ချာ၊ ဓာတု၊ ရူပ၊ ဇီဝ) သိပ္ပံမေးခွန်းတို့ အဆင့်အတန်းအလွန်နိမ့်ခဲ့ပါသည်။ သင်္ချာကတော့ ၁၉၈၆ကစနိမ့်ပြီး ၂၀၁၉တွင် အဆင့်မီပုံစံဖြစ်သည်။ ဓာတု၊ ရူပ၊ ဇီဝတို့မှာ ၂၀၁၉ထိ အဆင့်မီမဟုတ်ပါ။ နှစ်ပေါင်း ၂၀ကျော်အဆင့်နိမ့်မေးခွန်းများကို ယခုထိ မပြုပြင်ဘဲထားရာ ပညာရေးနိမ့်ကျစေရာတွင် ဦးသန်းရွှေသည် တစ်တရားခံဖြစ်ပြီး မေးခွန်း၊ သင်ရိုးပြုရသူ (၁၉၉၅မှ ယနေ့ ၂၀၁၉ထိ)ပညာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပူးတွဲတရားခံဟု ဖြတ်ဖြတ်သားသားပြောပါမည်)မောင်ဌေးဖော်ပြခဲ့ဖူးသော (ဓာတု၊ ရူပ၊ သင်္ချာ၊ မြန်မာလိုသင် မြန်မာလိုမေးသော B.Sc တွင်လည်း မြန်မာလိုသင် မြန်မာလိုမေးသော)ဒေါက်တာပဒေသာ တင် (၁၉၇၂ဆယ်တန်းအောင်) ဒေါက်တာစောဝေလှ(၁၉၈၀ဆယ်တန်းအောင်)တို့ခေတ် မြန်မာလိုရူပမေးခွန်းသည် စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုပါသည့် မေးခွန်းများ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ မှန်၊ မှားမေးခွန်းကို ရမ်းသန်းဖြေ၍ အမှတ်ပြည့်မရ၊ အကြောင်းပြမှန်မှရသည်။ (မှန်ဘီဘူးခွက်သည် ပုံရိပ်စစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်)ကို မှားဟုဖြေလျှင် ဘာကြောင့်မှားကြောင်း မှန်လျှင် ဘာကြောင့်မှန်ကြောင်း အကြောင်းပြတတ်ရမည်။ ယခု ၂၀၁၉မေးခွန်းပုံစံသစ်က ရူပနဲ့ အကျွမ်းမဝင်သူဖြေတောင် နံပါတ် ၂မှာ နှစ်မှတ်ရအောင်ဖြေနိုင်သည်။ ဥပမာ Match =ယှဉ်တွဲပါမေးခွန်းတွင် (c) NAND gate ကို ညာဘက်အဖြေ လေးခုမှ မှန်ရာနှင့်တွဲရာတွင် တစ်ဖက်တွင် Universal Gate ပါရာ တွဲပေးလျှင်တစ်မှတ်ရမည်။ ကျန်သုံးခုမှ တစ်မှတ်လွယ်ကူစွာရနိုင် သည်။

ရူပတွင်အပိုင်း ၁ အခန်း ၁မှ ၄ မကွင်းနစ်အပူ၊ အသံ၊ အပိုင်း ၂ အခန်း ၅၊ ၆ အလင်း၊ အပိုင်း ၃ အခန်း ၇၊ ၈၊ ၉လျှပ်စစ်ဓာတ်၊ အပိုင်း ၄ အခန်း ၁၀၊ ၁၁၊ ၁၂လျှပ်စီးနှင့် သံလိုက်၊ အပိုင်း ၅ အခန်း ၁၃ ခေတ်ပေါ် ရူပဗေဒ ဟု ငါးပိုင်းရှိရာ အမှတ် ၄၀ရဖို့ အပိုင်းနှစ်ခုပိုင်ရမည်။ အမှတ် ၇၀ ရလိုလျှင် ကြိုက်ရာအပိုင်းသုံးပိုင်းကြည့်။ အမှတ်စာနှင့်အထက် ကြိုက်ရာ အပိုင်းလေးပိုင်းကြည့်ရမည်။ မေးခွန်းကို ထိုသို့တည်ဆောက်ထား၍ ရူပဗေဒကို အခန်းကုန်အောင်မသင်ခဲ့ကြသည်မှာ ၁၉၉၅ကတည်းက ယနေ့ ၂၀၁၉ထိ

ပုံစံမပြောင်း ပုံစံဟောင်း နွားမရွံ့ပိတ်ရောင်း ၂၀၁၉ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းမေးခွန်းသစ်များအကြောင်း

□ ကိုဌေး(နတ်မောက်) □

ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ ယခု ၂၀၁၉မေးခွန်းပုံစံသစ်ပြုရသော ပါမောက္ခဆရာကြီးတို့၏ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးအပေါ်ထားစေတနာကို သာဓုခေါ်ပါသည်။

၄။ လာမည့် မတ် ၁၁တွင် ဖြေရမည့်ဓာတုမေးခွန်းသည် ပုံစံသစ်မဟုတ်ပါ။ ပုံစံဟောင်းဖြစ်ပြီး အလွန်ရုပ်ဆိုးအကျဉ်းတန်သော နွားမိန့်မကြီးကို ရွှံ့ပိတ်ထားသော ခိုးကြီးပစ်ခွဲနွားထီးဟု မသားကြီးကြီးသုံးသည့် မေးခွန်းသာ ဖြစ်သည်။ နံပါတ် ၁မှ ၅သည် ဓာတုသဘောတရားမပါ၊ နှုတ်တိုက်အလွတ်ကျက်မေးခွန်းသာဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၁မှ ၂၀၁၈ထိ အခန်းတစ်ခုစီလျှော့နှင့် ခန်းမှ ပုံသေနံပါတ်များကိုသာ ဂဏန်းပြောင်းမေးလာရာ အဆင့်နိမ့်မေးခွန်း ဖြစ်မြဲသာဖြစ်သည်။ နံပါတ် ၈ တွင်မူ ယခင်ပါနေကျမေးခွန်းတို့ကို ပုံစံပြောင်းထုတ်ပြီး ရွေးချယ်မှုနည်းသွားသည်။ သို့သော် နံပါတ် ၈(A)သည် အခန်း၇နှင့် ၁၃(B)နှင့်(C)က Organic (D)ကဓာတ် ငွေ (E)က အခန်း ၃ဖြစ်ရာ ပါမည်အခန်းသိနေ၍ ၂၀၁၈ ဇန်နဝါရီကတည်းက သင်ထားသောနှိုင်းရလူတန်းစားများအတွက် အခက်အခဲမရှိပါ။ ၁၉၈၇ ဓာတုမေးခွန်းပုံစံသည် ဆရာကြီးဒေါက်တာကိုကိုကြီး၏ မေးခွန်းပုံစံဖြစ်ရာ အဆင့်မီမဖြစ်ပါ။ ၂၀၀၁မှ ၂၀၁၈ပုံစံသည် ဓာတုဖွတ်ကျားများကိုမွေးထုတ်ခဲ့သော ပုံစံဖြစ်သည်။ ယခု ၂၀၁၉ပုံစံသစ်သည်လည်း ဖွတ်မကျားတကျားများမွေးထုတ်သော ပုံစံသာ ဖြစ်ပါသည်။ (ဆရာကြီး ဒေါက်တာခင်မောင်ညိုခင်ဇာ မေးခွန်းနံပါတ်-၅ ပညာလုံးဝမပါသည်ကို ဆရာကြီးသိပါသည်ခင်ဗျာ။ ပုဒ်ခွဲ(A)မှ(H) ထိ ရှစ်ခု ရှစ်မှတ်ဖို့ဟာ နှုတ်တိုက်အလွတ်ကျက်မေးခွန်းမဟုတ်လား။ ၂၀၀၁မှ ၂၀၀၆ ထိ ပေါ်တိုင်းချီခွင့်ရှိတုန်းက အိတ်ဆောင်စာအုပ်ကလေးတွေနဲ့ ထုတ်ကူး။ ၂၀၀၇မှ ၂၀၁၈ထိ အခန်းစောင့်နဲ့ ပိုင်ရင်ကူး။ အထူးပုဂ္ဂိုလ်များတော့ အဖြေချပေးကူးလို့ရတဲ့ ရှစ်မှတ်ဖိုးမေးခွန်းပါ။ အဲဒီမေးခွန်းရှစ်မှတ်ဖိုးရစ်ခုကို ဓာတုသိမျှခြင်းရှစ်ကြောင်းထည့်မေးရင် ဓာတုသဘောတရားကိုသင်ကြားသူ သင်ယူသူတို့ပို၍ တတ်ကျွမ်းလာမည်ကို ဆရာကြီးသိပါသည်ခင်ဗျာ။ ဓာတုရဲ့အသက်ဟာ ဓာတ်ပြုညီမျှခြင်းလို့ လက်ရှိပါမောက္ခတွေ သိလျက်(ကိုယ် ၁၀ တန်းတုန်းကလည်း ညီမျှခြင်းတွေအားထုတ်ရပါလျက်)ကိုယ်မေးခွန်းသစ်ပြုရတာမှ ဆရာကြီးကိုကိုကြီးနည်းမယူ ၂၀၀၁က ဓာတုပညာရပ်ကို အောက်တန်းပိုမီတဲ့ ပုံစံကိုပဲ ပြန်သုံးထားတော့ ကျွန်တော်ပြောခဲ့သလိုပေါ့ဆရာ။ (ဓာတုကလျာ) ချောမလာသေးပါပေါ့။

၅။ လာမည့် မတ် ၁၂မှာဖြေမည့် ရူပကတော့ အဆင့်နိမ့်မြဲပို၍ နိမ့်သွားသည်ဟု ဆိုပါမည်။ ယခင် No.1 မှန်၊ မှားလေးခုနေရာ အဖြေသုံးခုလေးရွေးချယ်ပြောင်းသည်။ No.2 ကွက်လပ်ဖြည့်နေရာ အဖြေပေးယှဉ်တွဲ လေးခုလာရာ အချောင်အမှတ်ရနစ်ဖြစ်သည်။ ရူပနယ်နှင့်မကျွမ်းသူ ရှင်းဆိုရလျှင် ကွက်လပ်ဖြည့်က အဖြေမပါ၍ စဉ်းစားတွေးတောဖြေရသည်။ ယခုကအဖြေပေးထားရာ အဖြေတစ်ခုသိလျှင် နှစ်မှတ် နှစ်ခုသိလျှင် သုံးမှတ်၊ လေးခုသိလျှင် လေးမှတ်ရရာ ဖွတ်ကျားဖြစ်အောင် မတွေးတတ်အောင် အချောင်ရအောင် လုပ်ထားသော ပုံစံသစ်ဖြစ်သည်။ ကျန် No.3 မှ ၁၅ထိယခင်ပုံစံအတိုင်းဖြစ်ရာ

သမိုင်းဦးလူတို့မြို့ပြနိုင်ငံများ စတင်ထူထောင်နေထိုင်ကတည်းက “အုပ်ချုပ်သူ”ဟူသော လူတန်းစားတစ်ခု ရပ်ရှိခဲ့သည်။ မူလအစတွင် လူဦးရေများသေးသဖြင့် အများသဘောကျတစ်ဦးကို ခေါင်းဆောင်မြှောက်လျက် ကျန်သုံးယောက်ကို လုံခြုံရေး၊ စားသောက်ရေး၊ ဘာသာရေးကိစ္စတို့တွင် တာဝန်ပေးခဲ့ကြသည်။ နှစ်ပေါင်းကြာ လာသော် ထိုခေါင်းဆောင်များ၊ အုပ်ချုပ်သူများက လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟများလွန်ကဲလာသဖြင့် မိမိစိတ် ကြိုက် စိတ်ထင်တိုင်း အုပ်ချုပ်လာခဲ့သည်။ တရားမျှတမှုထက် အင်အားကြီးမားမှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတို့ကို သုံးလျက် မိမိ၏ရာထူး (အာဏာ)တည်မြဲရေးကို နည်းမျိုးစုံသုံးလာခဲ့သည်။

ခေါင်းဆောင်ဆိုသူက မိမိကိုယ်ကို မျိုးရိုးအလိုက်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိသူ Hereditary Ruler(ဘုရင်)အဖြစ် သမုတ်ပြီး မိမိဆွေမျိုးများကို တရားသူကြီး၊ စစ်သူကြီးစသည်ခန့်အပ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရင်တစ်ဦးအတွက် အုပ်ချုပ်မှုကိစ္စတရားစီရင်ရေးကိစ္စနှင့် ဥပဒေပြုရေးကိစ္စအားလုံးကို မိမိသဘောကျ လုပ်နိုင်ခွင့်အာဏာရလျက် သက်ဦးဆံပိုင်ဟုပင် ဂုဏ်ယူခဲ့ကြပြီး လူထုကိုမိမိအုပ်ချုပ်ပြီး မိမိတို့သာကြွယ်ဝချမ်းသာလာခဲ့ သည်။

Lord Acton\ Power Corrupts. Absolute power Corrupts absolutely “အာဏာသည် လူကိုဖျက်ဆီး၏။ အကြွင်းမဲ့အာဏာသည် အကြွင်းမဲ့ဖျက်ဆီးသည်” စကားသည်လူတို့၏လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကြောင့် အရာရာဖျက်စီးခြင်းကိုပြပါသည်။ မတရားမှုကို မခံနိုင်သောများမတ်၊ နယ်စား၊ သာသနာပိုင်ရဟန်း Archbishop တို့ကဘုရင်ကို နှုတ်ဖြင့်တစ်မျိုး၊ စည်းဝေးဆုံးဖြတ်ချက်များဖြင့် တစ်ဖုံတားဆီးသော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ဘဲ ၁၂၁၅ခု ဇွန် ၁၅ ရက်တွင် အင်္ဂလန်ဘုရင် King John I ကို မူးမတ်နှင့်နယ်စားတို့က London မြို့အနီး Runnymede အရပ်တွင် “ရှင်ဘုရင်သန့်တစ်ခုထံဖြင့် စစ်တိုက်ခြင်း အခွင့်ကောက်ခြင်း၊ စစ်သားစုဆောင်းခြင်း..”တို့ပြုရန် မူးမတ်နှင့် သာသနာပိုင်ဘုန်းကြီး Archbishop တို့နှင့်တိုင်ပင်၊ သဘောတူညီချက်ရယူရမည်ဟု သဘောတူစာတမ်းကြီး MAGNA CARTA (Great Charter)ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

အနှစ် ၈၀၀ကျော်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော Constitution ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများ၏ မူလအစ MAGNA CARTA ကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် UK နိုင်ငံတွင်မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီး (လက်တင်ဘာသာဖြင့်ရေးထားသည်။)ထိုအချိန်မှစ၍ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတို့တပြည်းတည်းတိုးတက်ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။ အဆိုပါ အယူအဆကို လက်ခံကျင့်သုံးသော (အဓိကဥပဒေပုဒ်)နိုင်ငံများသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် တည်ရှိသော အစိုးရများ လူထုအကျိုးပြုအစိုးရများကြောင့် သာယာဝပြောသော ဘဝများကိုရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ ရရှိခဲ့ကြပါသည်။

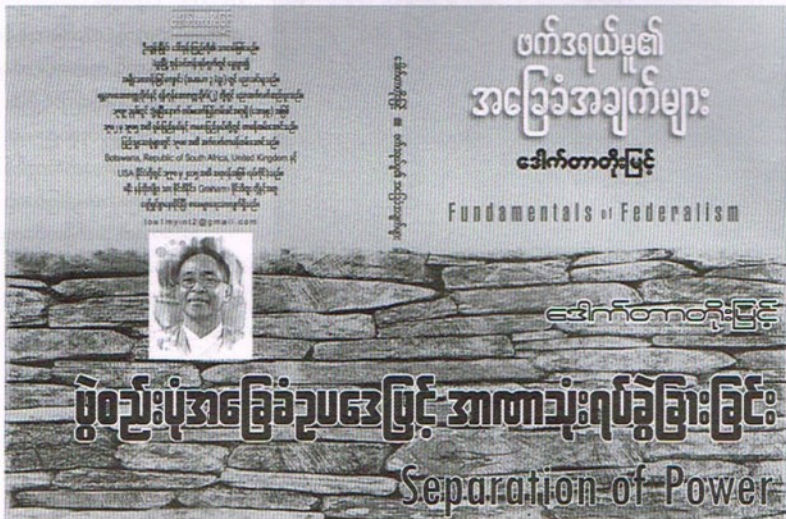
၂၀၁၉အထိ မြန်မာတစ်နိုင်ငံတွင်သာရှိသော ယူနိုဖောင်းဝတ်၊ စစ်တပ်နှင့်ရဲတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များက လွှတ်တော်တွင်နေရာယူဆဲဖြစ်ပါသည်။ စစ်တပ်သည် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ Executive branch ၏ အဖွဲ့အစည်း (ဝန်ထမ်း)တစ်ရပ်သာဖြစ်ပြီး လူမှုအဖွဲ့အစည်းကိုကာကွယ်ရန်ဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုပုံစံပေးရမည်ဟု အဓိခံပေး ရန်မဟုတ်ပါ။ An army in a country is to defend not to define society.

Separation of Power အာဏာခွဲဝေခြင်းသည် အစိုးရ၏ပုံစံ Model for the government of a state ဖြစ်ပြီး အစိုးရ၏ မဏ္ဍိုင်များကို အသီးသီးခွဲခြားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မဏ္ဍိုင်သုံးရပ် Trias Politica ခွဲခြားမှုသည် အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ အဓိကမှာ တာဝန်ခွဲဝေခြင်း Division of Responsibility ဖြစ်ပြီးအာဏာရှင် Autocrat မဖြစ်ပေါ်အောင် အာဏာကို လွှတ်တော်၊ တစ်ဖုံထဲ၊ တစ်အုပ်စုထဲတွင် စုပြုံထားဘဲ ဖြန့်ဝေတာဝန်ယူခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်က အခြားမဏ္ဍိုင်အပေါ် မလိုအပ်ဘဲ လွှမ်းမိုးခြင်းသက်ရောက်မှုရှိလျှင် အာဏာလွန်ကျူးမှုဖြစ်ပါသည်။ Tyranny ပေါ်ပေါက်တတ်သည်။

အတွေးခေါ်ပညာရှင် အရစ္စတိုတယ် Aristotle ကရှေးခေတ်ဂရိနိုင်ငံမြို့ပြအစိုးရများ City States အတွက် Senate, Consuls နှင့် Assemblies စသည်ဖြင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ John Calvin (1509-1564) သည် ခေတ်သစ်ပညာရှင်တို့တွင် အာဏာခွဲဝေရေးကို ပထမဆုံးရေးသားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ နိုင်ငံရေးအကြွင်းမဲ့အာဏာပိုင်မှု Political Absolutism ကိုဆန့်ကျင်တားဆီးခဲ့ပါသည်။ သာမန်လူတိုင်း၏ အခွင့်အရေးနှင့် ဘဝသာယာရေး Rights and well being of ordinary people ကိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ သည်။ CE 1620 တွင်နယ်သစ်ရှာဖွေရောက်ရှိလာသူများက မြောက်အမေရိကတိုက်တွင် Plymouth Colony ဖွဲ့စည်းလျက် ဘုရင်၏အာဏာလွန်ကျူးမှု၊ လွတ်လပ်စွာကားကွယ်ခွင့်ပိတ်ပင်မှုတို့ကို မလိုလားသဖြင့် အတ္တလန္တိတ်သမုဒ္ဒရာကိုဖြတ်ကျော်ပြီး နိုင်ငံသစ်ထူထောင်ခဲ့သည်။ Bipartite Democratic System of Government (မဏ္ဍိုင်နှစ်ရပ်ခွဲသော အစိုးရအုပ်ချုပ်ပုံနည်း)ကို ဖွဲ့စည်းပုံတွင်ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။ လွှတ်တော်နှင့်တရား စီရင်ရေး Legislature and Judiciary ကို တိုက်ရိုက်ရွေးကောက်ပြီး “အတွေးထွေးတော် General Court”ဟု ခေါ်သည်။ ဥပဒေပုဒ် လွတ်လပ်မှုကိုလိုလားသူတို့ ပိုမိုရောက်ရှိလာရာ

စုစုပေါင်း ၁၃နိုင်ငံသည် မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့် လွတ်လပ်စွာဆုံးဖြတ်ရေးချမှတ်အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြသည်။ စာအုပ်များရေးသားထုတ်ဝေသဖြင့်အဆိုပါ “လွတ်လပ်သောတိုင်းပြည် ၁၃ခု”တို့၏ အကြောင်းများကို ဥပဒေပုဒ်မိမိခိုင်နိုင်ငံတို့က သိရှိလာကြသည်။ John Locke (1632-1704)ကလွတ်တော်နှစ်ရပ် Bicameralism ထားရှိခြင်း၏ အကျိုးများ ကိုရေးသားခဲ့သည်။

Montesquieu ၏အစိုးရမဏ္ဍိုင်သုံးရပ်ခွဲခြားရေးအယူအဆကို သူ၏ The Spirit of the Laws (1748)တွင်ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အာဏာခွဲဝေ Separation of Power ခြင်းဖြင့်တန်ခိုးအာဏာချိန်ခွင့်လျှာ

(Checks and Balances)ကို အစိုးရ၏မဏ္ဍိုင်တို့ အပြန်အလှန်ကြပ်မတ်စောင့်ကြည့် ညှိနှိုင်းပေးကြသဖြင့် ဥပဒေပုဒ်တွင် အာဏာရှင်ဝါဒ တဖြည်းဖြည်း ပပျောက်လာပြီး ပိုမိုတည်ငြိမ်စီးပွားတိုးတက်သော အစိုးရများကြောင့် လူထု၏ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးတို့ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ အစိုးရ၏မဏ္ဍိုင်တစ်ရပ်က တရားလွန်အာဏာဖြင့် အခြားမဏ္ဍိုင်နှစ်ခုကို လွှမ်းမိုးထိုးချွန်လျှင် လူထုအတွက် အုပ်ချုပ်သူ(ဘုရင်နှင့်အစိုးရ)သည် ရန်သူမျိုးငါးပါးတွင် ပါရှိသည့်အတိုင်း အလွန်ဆိုးသည်။ ယုတ်မာ၊ ရက်စက်ကြသည်ကို မြန်မာတို့ ခါးသီးရွံ့ရှာဖွယ်ကြုံတွေ့ရလျက် ရှိပါသည်။ Immanuel Kant ကလည်း the problem of setting up a state can be solved even by a nation of devils so long as they possess an appropriate Constitution to pit opposing factions against each other. “ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့် အစိုးရမဏ္ဍိုင်သုံးရပ်ကို အပြန်အလှန်ရင်ဆိုင်ထိန်းပေးထားနိုင်လျှင် တိုင်းပြည်၏အစိုးရတစ်ခုကို ဘီလူး၊ သဘာဝ၊ လူယုတ်မာများနှင့်ဖွဲ့စည်းနိုင်ပါသည်။ အခြေခံဥပဒေဖြင့် အာဏာသုံးရပ်ခွဲခြားထားပြီး တကယ်ထိရောက်စွာ လိုက်နာစေလျှင် ဘယ်လို လူမျိုးမဆို အစိုးရဖွဲ့နိုင်ပါသည်ဟုဆိုလိုပါသည်။ Constitution တစ်ခုရှိပါက ရှေးကြီးပြီး နိုင်ငံတိုင်းက အသက်တမျှ အလေးထားလိုက်နာကြပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့အချင်းချင်းအတိုက်အခံပြုလုပ်ထားလျှင် လူထု လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်ကြီးမားပါသည်။ အစိုးရက လူထုကို အာဏာအားကိုးမတရားပြုလုပ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် Separation of Power ကိုလက်တွေ့လိုက်နာရန်လိုအပ်ပါသည်။

နိုင်ငံတစ်ခု၏ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် အစိုးရတို့ထိန်းသိမ်းသော ဥပဒေများနှင့် နိုင်ငံသားတိုင်း၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များကို ဥပဒေပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။ The constitution of a country is a set of rules regulating the power of its government and the rights and duties of its citizens ဖြစ်ပါသည်။ ရေးသားမှတ်တမ်းတင်သော အခြေခံဥပဒေ Written, Codified in a single document များသည် စစ်ပွဲများ၊ တော်လှန်ရေးများ၊လွတ်လပ်ရေးမရခင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သည့်အခါများတွင် ရေးလေ့ရှိသည်။ UK, New Zealand နှင့် Canada တို့တွင် ဗြိတိသျှကိုလိုနီတို့၏ ပုံစံအတိုင်း တဖြည်းဖြည်းဖြစ်ပေါ် တိုးတက်တည်ငြိမ်သဖြင့် (Evolution) တစ်စုံတစ်ပေါင်းတည်းရေးသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမရှိပါ။

ရေးသားမှတ်တမ်းရှိသော Written Constitution တွင် နိုင်ငံ၏ အမြင့်ဆုံးအာဏာသည် အမြင့်ဆုံးတရား နှုံးတွင်ရှိပါသည်။ သီးခြားရေးသားခြင်းမရှိသည့် Unwritten Constitution ကွင့်သုံးရာ UK နိုင်ငံတွင် အမြင့်ဆုံး အာဏာသည် လူထုက လွတ်လပ်စွာရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော ပါလီမန်တွင်ရှိပါသည်။ ပါလီမန်၏ အချုပ်အခြာ Parliament Sovereignty နှင့်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး Rule of Law တို့သည် UK ၏အဓိကထောက် တိုင်နှစ်ခု Two Pillars of the UK Constitution ဖြစ်သည်ဟု AV Dicey ကသူ၏စာအုပ် Introduction to the study of the law of the Constitution (CE 1885)တွင်ရေးခဲ့သည်။

UK ၏ပါလီမန်သည် ယနေ့ထက်တိုင် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် Sovereignty တစ်ခုသဖွယ်တည်ရှိပြီး မည်သည့်ဥပဒေကိုမဆို ရေးခွင့်၊ ပယ်ဖျက်ခွင့်ရှိသည်။ UK ပါလီမန်(လွှတ်တော်)ကိုယ်စားလှယ်များသည် လူထုနှင့်အလွန်နီးကပ်ကြပြီး လူထုဆန္ဒကို ချက်ချင်းဖော်ပြနေရင်းပေးတတ်သည်။ ပါလီမန်တစ်ခုတည်းကသာ ဥပဒေတစ်ခုကို ပြုနိုင်၊ ပြင်နိုင်၊ ဖျက်နိုင်သည်။ မည်သည့်တစ်ယောက်မျှ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကမျှ စွက်ဖက်ပိုင်ခွင့်မရှိပေ။ ဥပဒေပုဒ်တွင် ခေတ်စားနေသော Liberal Democracy လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရေစီဝါဒသည်လည်း အာဏာသည်လူထုထံမှာရှိသည်။ လူထုကသာဥပဒေများကို ပြောင်းနိုင်၊ ပြင်နိုင်၊ ရေးနိုင်၊ ပယ်ဖျက်နိုင်သည်။ Ultimate authority is vested in the people so that they must be

involved in Constitutional change UK ပါလီမန်ကသာ အစိုးရ၏ စနစ်၊ ပုံစံကို ပုံဖော်သည်။ “UK parliament determines the system of government..”

ဥပဒေအကြောင်းအရာ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်ခြင်း Legal Sovereignty နှင့်နိုင်ငံရေးအရာ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်ခြင်း Political Sovereignty တို့သည် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံများတွင် သီးခြားရပ်တည်သော အယူအဆ နှင့်ကွဲသုံးပုံတို့ဖြစ်ပါသည်။

Rule of Law တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးသည် နိုင်ငံရေးအယူအဆတစ်ခုသာမကဘဲ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူတို့နေထိုင်ရာတွင်ပင် ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။တရားဥပဒေအတိုင်းပြောဆိုကျင့်ကြံမှုလူ့ဘောင်တစ်ခုSociety တည်ငြိမ်၊ တည်မြဲပါသည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဆိုသဖြင့် လူထုကသာ လိုက်နာကြရန် မဟုတ်ဘဲ အုပ်ချုပ်သူက စတင်နမူနာပြုလိုက်နာမှ လူထုကယုံကြည်စွာလိုက်နာပါသည်။ Rule of law is a fundamental requirement for law or a procedural device by which those with power rule under the law တရားဥပဒေများ၏ မူလအခြေခံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း အာဏာရှိသူ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူက တရားနည်းလမ်းတကျ ပြုမူဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အာဏာရှိသူ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသူက တရားနည်းလမ်းကျလျှင် (Rule of Law ရှိလျှင်)လူထုက အလိုလျောက်ဥပဒေကိုလိုက်နာကြပါလိမ့်မည်။ တရားဥပဒေတစ်ခု၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ လူတစ်ဦးချင်း ဥပဒေဘောင်တွင်းနေထိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ The purpose of law is to enable citizens to live within the law ဖြစ်ပါသည်။ လူတိုင်းလိုက်နာနိုင်ရန် ဥပဒေတစ်ခုသည် ရှင်းလင်း၊ မျှတ၊ မျက်နှာလိုက်မှုကင်းရပ်မည်။ ထို့ကြောင့် ဥပဒေတစ်ခုကို လူတိုင်းလိုက်နာရန် (တရားဥပဒေစိုးမိုးရန်)ဒီမိုကရေစီနည်းကျရွေးကောက်ထား သော အစိုးရ Democratically elected government တာဝန်ယူသောအစိုးရ Responsible government နှင့် လူထုဆန္ဒကို လိုက်လျောညီထွေသောအစိုးရ Responsive government တို့ရှိရပါမည်။

Rule of Law ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီသည် ဥပဒေအရ တားမြစ်ထားခြင်းမရှိသည့်ကိစ္စကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းများက ဥပဒေက ခွင့်ပြုခြင်းမရှိလျှင် မကျူးလွန်ရ “Citizens are free to do anything that is not specifically prohibited under law, but government agents are prohibited from doing anything that is not specifically allowed by case law or statute.”

Liberal Democracy ဝါဒကိုလက်ခံသော စာရေးသူ၏ အမြင်တွင် လူထုသည်သာ အာဏာပိုင်ဖြစ်သည်။ People are sovereign in democracy လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ လွတ်လပ်ခွင့်ကို ကာကွယ်သည့်နိုင်ငံရေး စနစ်တွင် အာဏာခွဲဝေခြင်း Separation of power သည်မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်။ လွတ်လပ်မှု Liberty means the right to do whatever the law permits ဆိုသည်မှာ ဥပဒေကခွင့်ပြုသမျှကို အပြည့်အဝ လုပ်ခွင့်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လွှတ်တော်က ဥပဒေပြုရမည်(Parliament makes law) အလုပ်အမှု ဆောင် (သမ္မတ၊ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ဝန်ကြီးတို့ကစစ်တပ်နှင့်ရဲအပါအဝင်)အဖွဲ့က လွှတ်တော်ကအတည်ပြု ချမှတ်သော ဥပဒေများအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်ရမည်။ Executive branch is to carry out (execute) the law. တရားသူကြီးက ငြင်းခုံမှုများကို တရားဥပဒေနည်းလမ်း တကျ ဖြေရှင်းပေးရမည်။ (Judiciary branch is for resolving disputes according to the law)အဆိုပါအဖွဲ့ (မဏ္ဍိုင်)သုံးရပ်သည် မည်သမျှမည် သူထက် နိမ့်သည်မြင့်သည်မရှိ။ ပန်းသီးကပန်းသီး၊ လိမ္မော်သီးကလိမ္မော် သီးဖြစ်ပြီး နှိုင်းယှဉ်ပြိုင်နေခြင်းမဟုတ်ဘဲ အပြန်အလှန်ထိန်းထား ရန်သာ ဖြစ်သည်။ အစိုးရဝန်ထမ်းအားလုံး(စစ်သားနှင့်ရဲအပါအဝင်)အပြင် နိုင်ငံသားတိုင်းမိမိတို့၏တာဝန် duty ကို သိလျက် ဥပဒေကခွင့်ပြုသမျှ အပြည့်အဝ လုပ်မှ လူတိုင်းလိုခြံအေးချမ်းမည်။ ဥပဒေ၏ကာကွယ်ပေးမှုအောက် တွင် ငြိမ်းချမ်းသာယာမည်။ အထူးသဖြင့် အုပ်ချုပ်သူများက မိမိအားအပ်နှံထားသော တာဝန် Duty နှင့်လုပ် ပိုင်ခွင့် Authority ကိုပါ Power ဟု အလွဲမသုံးအောင် ဥပဒေဖြင့်တားမြစ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် Separation of power အာဏာခွဲဝေမှုမှ မြန်မာလူမျိုးတို့ လွတ်လပ်ပါမည်။ နိုင်ငံခြားသား အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှ လွတ်မြောက်တိုင်း လွတ်လပ်ရေးမရပါ။ ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ်မှ ဦးနှိုးခေတ်အထိ အာဏာခွဲဝေမှုထင်ရှားစွာရှိလျက် အစိုးရအဖွဲ့သုံးရပ်၏ တန်ခိုးအာဏာချိန်ခွင့်လျှာကို ကောင်းစွာညှိနှိုင်းထားခဲ့သည်။ ဗိုလ်ချုပ်နောင်အာဏာသိမ်းပြီး ၁၉၆၂ မတ်လမှ စ၍ အဆိုပါ စနစ်ကိုဖျက်ခဲ့ပြီး အရာရာကို စစ်တပ်ဖြင့် အစား ထိုးခဲ့သည်။ မလေးရှားနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးယူပါ ဟု UK အစိုးရ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမှ ပြီးတွင် ကမ်းလှမ်းသော်လည်း (၁)Institution များခိုင်မာရန် (၂)မလေးရှားလူမျိုးတို့ မိမိတိုင်းပြည်ကို လူလိုအုပ်ချုပ်တတ်အောင် နောက်(၁၀)နှစ်ခန့်ဆိုင်းလျက် လွတ်လပ်ရေးယူခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကို Common Wealth ဓနသဟာယစစ်တပ်ဖြင့် (စစ်တိုက်စရာမလိုဘဲ)ငြိမ်းချမ်းစေခဲ့သည်။ ယခုမြန်မာတို့ မလေးရှားနောက်အထေးမှာ ပြတ်ကုန်ရစ်သည်မှာ (၁)အစိုးရအဖွဲ့ Institution များ အဖျက်ခံရခြင်း (၂)Rule of law ဥပဒေစိုးမိုးရေး မရှိဘဲစစ်စိုးမိုးရေးသာရှိခြင်း (၃) Separation of power အာဏာခွဲခြားသောအစိုးရမဏ္ဍိုင်မရှိသဖြင့် အားလုံး စစ်ဗိုလ်ချုပ်အလိုကျ အုပ်ချုပ်ခံခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသုံးရပ်မပြည့်စုံလျှင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးများ IMF နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့က FDI နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုမပြုပါ။ မြန်မာအများစု ပိုဆင်းရဲပိုဒုက္ခရောက်ပါလိမ့်မည်။ ချမ်းသာနေသော ဗိုလ်ချုပ်များ၏ သားသမီး၊ မြေးတို့လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခကံ မုချခံရပါလိမ့်မည်။ မလွတ်နိုင်ပါ။

အစိုးရတစ်ခုတည်တံ့နေရန်နှင့် တရားဝင် legitimate ဖြစ်ရန် လူထု၏လိုအပ်ဆန္ဒကို နားထောင်လိုက်နာ လျက်လူထုနှင့် ထပ်တူရည်ရွယ်

တယ်သုတေသန(က)ဝင်ဆွေနှင့်နယ်က အစွဲတိုင်းရင်းသား(ကို) ဆလိမ်း အောင်မင်းလှိုင်နှင့်ဆင်မင်းရင်းနှီးခိုင်းမှုကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် ရန်ကုန်မြို့ထဲက ရတနာမှာ၊ လာဘ်အဖွဲ့မှ၊ ရွှေဝယ်ထွန်းမှာ ခိုးနည်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ထိုင် တတ်ကြမည်ကတည်းက ကျွန်တော်မှတို့ဆလိမ်းကို ချင်းပြည်နယ်က စာရေး ဆရာတွေအကြောင်း မေးခဲ့ဖူးတာကိုသတိရသည်။ ဤ၌ ကေ(တောင်တန်း ပြာ) ကောလိပ်ထန်မောရီယယ်၊ မင်းတပ်သူနိန်း၊ ကျွတ်ရွေးတမောင်၊ ဦးအယ်လ် ဓမ္မကော်တို့နှင့်အတူ ချင်းတောင်ကင်းမောင်ဆိုသော စာရေးဆရာပါသည်။ သူ့စာတွေကို ကျွန်တော်တို့မကြာခဏ ဖတ်နေရတာမို့လည်း မှတ်မိနေသည်။

တစ်ခါလွန်ခဲ့သော ၁၅နှစ်လောက်က ဆရာမောင်ဆရာမိမိတို့တွင် ဖွယ်စုံ နှစ်ချုပ်(Year Book)ကွယ်လွန်ထင်ရှားကဏ္ဍ၌ ချင်းတောင်ကင်းမောင် အ ကြောင်း ထည့်ရေးရန်ပြောခဲ့ဖူးတာကိုလည်း သတိရသည်။

ချင်းတောင်ကင်းမောင်သည် မြန်မာစာပေနယ်မှာ နေရာတစ်နေရာရှိ ထားခဲ့တာကို ပြောလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဆရာချင်းတောင်ကင်း မောင်သည် ချင်းစာပေလေ့ထုံးစံများအကြောင်းကို မြန်မာစာပေပရိသတ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးရာ၌ တစ်စိုက်မတ်မတ်ရေးသားခဲ့သူတစ်ဦးဟု ပြောနိုင်ပါသည်။

စာမူများစွာထဲမှ နမူနာတစ်ခုထုတ်ကြည့်ပါမည်။ “သူတို့သည်ကားချင်းတောင် အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ(Chin Hills Regula- tion)၏ တင်းကျပ်သည့်မိန့်ပိတ်မှုအောက်မှ လူးလွန်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ပေသည်။ နယ်ချဲ့တို့၏ သွေးခွဲမှုကိုငြင်းပယ်ကာ ပြည်မရှိသွေးချင်းများနှင့် ပြန်လည်လက် တွဲခဲ့ကြသူများဖြစ်ပေသည်။

သခင်အောင်မောင်၊ သခင်အောင်မင်း၊ သခင်အောင်ညွန့်၊ သခင် အောင်မံ၊ သခင်အောင်ရွှေစသည်ဖြင့်... ဤကား အောင်ပါသောအမည် များဖြစ်သည်။ ချင်းအမည်များမှာ ဦးဝဗ္ဗသွေးမောင်၊ ဦးကီးဖေလိန်း၊ ဦးရွှေသာ အောင်နိန်း၊ ဦးရွှေသာအောင်လိန်း၊ ဦးခွဲလှအောင်ပိုင်းဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အခြား အမည်ဖြင့် ခေါင်းဆောင် များလည်း အများအပြားပင်။ သခင်ကြာနိမ့်၊ သခင် ဘမောင်၊ သခင်ဘတင်၊ သခင်ချော၊ သခင်ပုစသည်ဖြင့် ၃၀၀ကျော်ရှိသည်။

အထက်အမည်ပါ ခေါင်းဆောင်များထဲမှ အားလုံးနီးပါးမှာ ယခုအခါ ကွယ်လွန်ကြလေပြီ။ သခင်ဘ မောင်(ယခုခွဲရိမ်းရွာ)နှင့် သခင် အောင်ရွှေ(ယခုတောင်ငူမြို့)တို့ သာကျန်ရှိကြတော့သည်။ သခင် အောင်မင်း (နိုင်ငံတော်ကောင်စီ ဝင်)ဆိုလျှင် လွန်ခဲ့သည့် (၃-၆- ၈၂)နေ့ ကွယ်လွန်သွားသည်။ အထက်ပါခေါင်းဆောင်ကြီး များသည် ချင်းတောင်ညီညွတ်ရေး အဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည်ချင်းတောင်အား ခြွင်း ချန်ထားသောဒေသ (Scheduled Area) အုပ်ချုပ်ထားခြင်းကို မလို လား။ ယင်းသို့ အုပ်ချုပ်ခြင်းမှာ တိုင်းရင်းသားများအား သွေးခွဲ၍ အုပ်ချုပ် ခြင်းဟု မြင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ချင်းတောင်ကို ပြည်မ ၉၁ ဌာန အုပ်ချုပ် ရေးထဲ သွတ်သွင်းပေးရန်တောင်းဆိုကြသည်။ မြန်မာစာသင်ကျောင်းများ ဖျက် သိမ်းထားခြင်းကိုလည်း ပြန်ဖွင့်ခွင့်ပေးရန် တောင်းဆိုကြသည်။ မိန့်ပိတ်မှုများ အားလုံးရပ်စဲ၍ နယ်မြေဖွံ့ဖြိုးရေးများဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုကြ သည်။

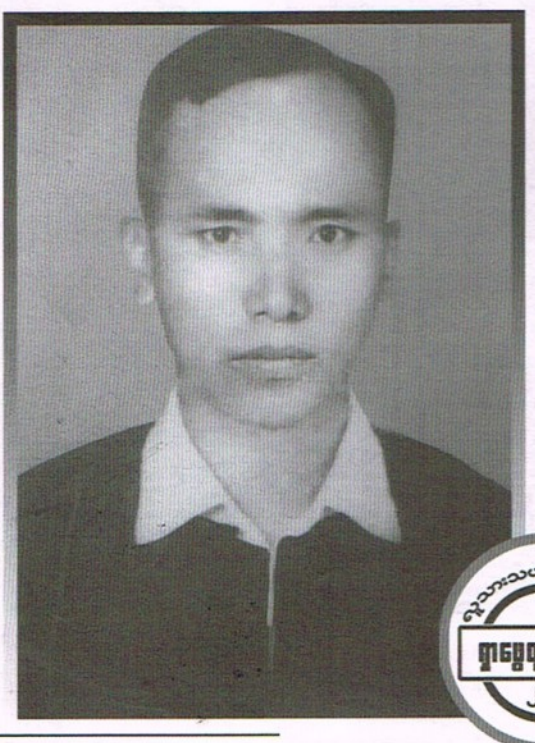
၎င်းသည် ၁၉၈၃ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလထုတ် စာပေလုပ်သားမဂ္ဂဇင်းပါ ဆရာ ချင်းတောင်ကင်းမောင်၏ “အတိတ်တစ်ချပ်သံတစ်ပွင့်”ဆောင်းပါးမှ ကောက် နုတ်ချက်ဖြစ်သည်။ ချင်းတောင်တန်းဒေသ၏နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးပြကွက်တစ် ကွက်ကို လွန်ပြသားခြင်းဖြစ်သည်။ ချင်းအောင်ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့ စည်းခဲ့ကြသည့် သခင်အမည်စာရင်းကိုဖော်ပြပြီး ချင်းလူမျိုးတို့၏ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓာတ်ရှိပုံကို ဖော်ပြထားသော အလင်းတန်းအဖြစ် မြင်တွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးတစ်နေရာ၌ ရေးထားပါသေးသည်။

“ချင်းမျိုးအုပ်များသည် တို့ဗမာအစည်းအရုံးနှင့် ဆက်သွယ်ကြသည့်အား လျော်စွာ သခင်အမည်ကိုမယူကြ၏။ လေမင်း၌ရှိစဉ်က လေမင်းအရေးပိုင်ရုံးနား ရောက်တိုင်း တို့ဗမာသီချင်းကိုသံမြိုင်သံဆိုကြသဖြင့် နယ်ချဲ့သမားတို့၏ မျက်စိ စပါးမွေးစူးခြင်းကို ခံကြရသည်။ မြင်းခြံထောင်သို့ ရောက်သောအခါ၌ကား နေ့စဉ် နှင့်အမျှထောင်ကျ(ဗမာသခင်)များထောင်ထဲသို့ ရောက်လာသည်ကို တွေ့ ကြရ၏။ သခင်တစ်ယောက်ထောင် ထဲသို့ရောက်လာတိုင်းထောင်ထဲ၌ရှိနှင့် သည့် ချင်းဗမာသခင်များက မတ်တတ်ရပ် လက်သီးလက်မောင်းတန်း၍

“သခင်မျိုးဟုတို့ဗမာ၊ အရေးတော်ပုံအောင်ပါပေ”ဟု ကြွေးကြော်ကြ၍ ဆိုကြသည်မှာ ကြက်သီးမွေးညင်း ထမင်းမခံပဲ ချင်းတောင်ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှ သခင်များအဖမ်းခံရပုံ၊ နယ်ချဲ့အားထောင်ထဲမှပင် ဆန့်ကြဲပုံများကို မှတ်တမ်း တင်ထားသည်များအား တွေ့ရသည်။

ဤသို့သောချင်းပြည်နယ်၊ ချင်းလူမျိုးများ၏ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးများကို မှတ်တမ်းပြုထားသော စာများဖြင့် ချင်းတောင်ကင်းမောင်သည် ထင်ရှား သည်။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူ၏ဘဝကို လေ့လာကြည့်ပါမည်။

သားအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ ဥပစာ(က)အထိ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်က ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် ပညာသင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မင်းတပ်မြို့မလ တန်းကျောင်းမှစတင်ကာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဖခင် ဦးမာန်တင်သည် ချီးခွင့်တေးကဗျာများကို စိတ်ကူးဖွံ့ဖြိုးတတ်သူဖြစ်သည်။ မင်းဘူး သားအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

လူသားသတ်တာများကို ရှာဖွေစူးစူးခြင်း ၂၃၁

တက္ကသိုလ်တိုင်းရင်းသားအနုပညာဖလှယ်ရေးအဖွဲ့ကြီးတည်ထောင်သင့်ကြောင်း အဆိုတင်သွင်းခဲ့သူ၊ တက္ကသိုလ်ချင်းလေး(သို့မဟုတ်)တောင်ပေါ်သားရဲဘော်ခင်မောင်(သို့မဟုတ်) ကြွေလွင့်ခဲ့သောတောင်လေပင်ပန်းတစ်ပွင့်လဲ့လဲ့မောင်း(သို့မဟုတ်) ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ ချင်းတောင်ကင်းမောင်(၁၉၂၉-၁၉၈၅)

□ ဇော်ဝင်းထွန်း □

တောင်ကြီး၊ လှိုင်မြို့နယ်များနှင့် ချင်းပြည်နယ် မင်းတပ်၊ ဟားခါးမြို့တွင် အခွန်ဦးစီးဌာနမှူးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

၁၉၄၇ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထုတ် ပြည်သူ့ရဲဘော်ဂျာနယ်တွင် “ချင်း တောင်နယ်ချဲ့တော်လှန်ရေး” ဆောင်းပါးဖြင့် စာပေလောကထဲသို့ ဝင်ရောက် ခဲ့သည်။ ၁၉၅၂-၅၃ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်းတွင် “တက္ကသိုလ် တိုင်းရင်းသားအနုပညာဖလှယ်ရေးအသင်းကြီး တည်ထောင်သင့်ပြီ”ဆောင်း ပါးကို ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့နောက် “ဗုဒ္ဓလင်းရောင်ခြည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ချင်း တောင်ပြည်”စာအုပ်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။

ထို့နောက် ပေးလွှာ၊ သပြေ၊ ငွေတာရီ၊ စန္ဒာ၊ စစ်ပြန်နှင့် ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းများတွင် “လဲ့လဲ့မောင်း၊ တက္ကသိုလ်ချင်းလေး၊ တောင်ပေါ်သား ကလောင်အမည်များဖြင့် ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့သည်။ ထို့နောက်လူထုပညာစာစောင်၊ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ်တို့တွင်လည်း ကဗျာများ ရေးသားခဲ့သည်။ ထို၌ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၌ပါဝင်ခဲ့သော “ခန့်ခန့်ခန့်ခန့်မုန်”ဝတ္ထုတိုက ပရိသတ်အားပေးမှုအများဆုံးရရှိခဲ့သော အနုပညာအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ဤသို့လျှင် ဗမာ့စေတီ၊ ဗိုလ်တထောင်၊ လုပ်သားပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာ များတွင်လည်း ဆောင်းပါးများရေးသားခဲ့ရာ၌ ရဲဘော်ခင်မောင်ကလောင် အမည်ကို သုံးခဲ့သည်။

၂-၈-၈၅နေ့တွင် ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး၌ ကွယ်လွန်သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်၌ ဇနီးဒေါ်အိမ်သီးသီနှင့် သားသမီးခြောက်ယောက်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

ဤနေရာတွင် ၁၉၇၃ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ တက္ကသိုလ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း(တွဲ-၃၊ မှတ်-၆)၌ တက္ကသိုလ်ချင်းလေးကလောင် အမည်ဖြင့် ရေးသားခဲ့သော “တက္ကသိုလ်တိုင်းရင်းသားအနုပညာ ဖလှယ်ရေး အသင်းကြီး တည်ထောင်သင့်ပြီ”ဆောင်းပါးမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြချက်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါး၏ အဆုံးပိုဒ်တွင်...

“မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တောင်တန်းသားလူမျိုးအသီးသီး၌ လူမျိုးခြားတို့ အတု ယူဖွယ်ကောင်းသည့် ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခုကောင်း၊ နှစ်ခုကောင်းစီတော့ အမှန်ရှိ ကြမည်သာဖြစ်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ ခေတ်မျက်စိနှင့် အတိုက်၍တစ်ပါးသူတို့ အတုယူဖွယ်လည်းကောင်းသည့် ဓလေ့ထုံးစံအနုပညာများကို ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာတို့၏ စုဝေးရာအချက်အချာဖြစ်သော ဤတက္ကသိုလ်ကြီးတွင် ပွဲ

ထုတ်ကြပါလျှင် ပြည်ထောင်စုသူခမအနု ပညာပိုမိုပြည့်စုံများပြားလာပေမည်။ ဤသို့ပိုမိုပြည့်စုံများပြားလာခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့ ယခုမှစတင်၍ ပြုပြင် ရေးများ ပြုလုပ်ကြရမည့် တောင်တန်းသားတို့အဖို့တွင် လိုရာလိုရာကို ဆွဲယူသုံး စွဲနိုင်သောကြောင့် ပို၍ အကျိုးများမည်အပြင် တစ်ချက်ချင်းနှစ်ချက်ပြတ်ဆို သကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုအဆောက်အအုံကိုလည်း ခိုင်သည့် ထက်ခိုင်အောင် အလိုလိုတည်ဆောက်ရာကုသွားပေတော့သည်။

အထူးသဖြင့် ရွေးမြန်မာတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးတို့သည် ပတ်ဝန်း ကျင်ရှိ တိုင်းရင်းသားများဆီသို့ ပျံ့နှံ့နေခဲ့ရာ ၎င်းယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးမှာ ယခု ထက်တိုင် “ရွေးကျနေသေးသည့် တိုင်းရင်းသားများ၏ လက်ထဲတွင် အနည်း အများဆိုသကဲ့သို့ တည်မြဲကျန်ရှိနေပေသေးသည်။ ဤသို့ကျန်ရှိနေသော အနုပညာများတွင် စာပေဝေါဟာရနှင့် ပေါရာဇာများလည်း အတော်အတန် ပါဝင်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာတို့၏လက်ထဲတွင် တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ် နေသော ယဉ်ကျေးမှုအနုပညာ၊ စာပေ၊ ဝေါဟာရ ပေါရာဇာအစရှိသည်တို့ကို တိုင်းရင်းသားများ၏လက်ထဲတွင် ပြန်လည်ဖော်ထုတ်နိုင်မည့် နေရာမျိုးလည်း များစွာရှိလိမ့်မည်မှာအမှန်ဖြစ်သည်။

မြန်မာတို့၏ လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးတို့ကား ၁၉၂၆ခုနှစ်ကပင်စတင် တည်ထောင်ခဲ့သောတက္ကသိုလ် မြန်မာအသင်းကြီးက နှစ်စဉ်ဖော်ထုတ်ပေး နေပေသည်။ ၎င်းအပြင်ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်အနုပညာအသင်းကြီး ကိုလည်း ယမန်နှစ်ကဖွဲ့စည်းနေကြပြီဖြစ်သည်။ ယခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံအနောက်မုခ် ကွက်လပ်ကြီး၌ ကျင်းပသော အနုပညာပွဲတော်တွင် တိုင်းရင်းသားတို့၏အနုပညာ များပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသော်လည်း မပြည့်စုံသည့်အတွက် အားရစရာမရှိချေ။

ထို့ကြောင့် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ၏ အမြဲစေ့ရာဖြစ်သော ဤတက္ကသိုလ်၌ “တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ အနုပညာဖလှယ်ရေး အသင်းကြီးတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်၍ ဗဟုသုတအမျိုး မျိုးနွီးနေ့ဖလှယ်ခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ အနုပညာပြ တိုက်ကြီးတစ်ခုတည်ဆောက်ခြင်းတို့ကို စတင်ပြုလုပ်သင့်ကြ ပေပြီဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ရပါသည်။”ဟု ရေးသား ထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း ဖဆပလအစိုးရလက်ထက်တွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ တောင်းဆိုချက်တစ်ခုအဖြစ် တွေ့ရသည်။ ဒီနေ့ ခေတ်စကားနှင့် ပြောလျှင် လွတ်တော်ထဲကအဆိုတစ်ခုနယ်ဖြစ်သည်။ စာရေး သူ တက္ကသိုလ်ချင်းလေး(ချင်းတောင်ကင်းမောင်)၌ စေတနာတစ်ခုပါနေသည် ကို ရိပ်စားမိနိုင်မည်ထင်သည်။ ထိုစေတနာ၌ ရည်ရွယ်ချက်များစွာပါသည်။ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စာပေယဉ်ကျေးမှုအနုပညာအထိ တာသွားသည်။

ဆရာချင်းတောင်ကင်းမောင်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆရာမိတ်ဆွေယောနက ဖိုးထောင်ရေးခဲ့သည့် ၁၉၈၅ခုနှစ် စင်တင်ဘာလထုတ် ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းပါ “တောင် လေပင်တစ်ပွင့်ကြွေကျခြင်း”ဆောင်းပါးမှ အကွက်ကလေးတစ် ကွက်ကိုတင်ပြ ချင်ပါသည်။ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းပါ “ခန့်ခန့်ခန့်ခန့်မုန်”ဝတ္ထုတိုကို လူကြိုက်များလှကြောင်း ဆရာယောနက ပြောတော့ ဆရာချင်းတောင်က

“ဟဲ့တောင် ညီလေးရဲ့ တောထဲတောင်ထဲမှာ ကြီးလာတဲ့အကောင်၊ တောအကြောင်း၊ တောင်အကြောင်း ရေးတာဘာဆန်းသလဲ၊ ကြိုက်မှာပေါ့ကွ၊ ဟဲဟဲ ရသစာပေက အသင်းနဲ့လုံးကိုစွဲစေတယ်။ သုတစာပေက ဦးနှောက်ကို စွဲစေတယ်။ ဒီတော့ သုတနဲ့ရသကိုစွဲနေရင် နဲ့လုံးနဲ့ဦးနှောက်အကြိုက်ဖြစ်သွား တာပေါ့”ဟူ၏။

စကားလေးလှသည်။ စာရေးသူတစ်ဦး၏ စေတနာစိတ်မှလာသော စကားလေးများအဖြစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို သင်းပျံ့သွားစေသော အပြော လေးဖြစ်သည်။ ချင်းတောင်ကင်းမောင်ရေးခဲ့သည့် ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်နှင့် နိဂုံး ချုပ်ပါမည်။ “ထိုနှစ်ယောက်”ဟု ခေါင်းစဉ်ပေးထားပါသည်။

မြန်ပြည်အတွင်း၊ ရန်ပုံစွင်း၍ မင်းဗိုလ်အောင်ဆန်း၊ နာမည်လျှမ်းခဲ့၊ ချင်းပြည်နယ်တွက်၊ မော်ထိုးနှက်၍ ထန်းပက်မောင်းမှာ၊ ဂုဏ်ရောင်ဖြာခဲ့၊ တိုက်ကျိုးမထောက်၊ ထိုနှစ်ယောက်၏ မှတ်လောက်စဉ်လော၊ နမူနာကို သစ္စာလေးချက်၊ တို့များရွက်၍ မပျက်လိုက်နာကြပါအံ့။

ဤ၌ ထန်းပက်မောင်းဟူသည်မှာ နယ်ချဲ့ကိုတော်လှန်ခဲ့သူ ဦးဝဗ္ဗသွေး မောင်ကို ဆိုလိုပါသည်။ မော် ဟူသည် မင်းတပ်ချင်းများက အင်္ဂလိပ်ရန်သူ ကိုခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကဗျာပါဝင်သည့်မဂ္ဂဇင်းမှာ တက္ကသိုလ်များ ရန်ကုန်ချင်းတိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီမှ ထုတ်ဝေသည့် ချင်းမဂ္ဂဇင်း(၁၉၈၄-၈၅)မှဖြစ်သည်။

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ယိုဒီပိုင်ဆိုင်နေသော အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံ နှစ်ခုကြားတွင် နယ်စပ်တိုက်ခိုက်မှုများ ပြင်းပွားနေသည့် အကြောင်း ဖော်ပြခဲ့တိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် နှစ်နိုင်ငံလုံး အပြန်အလှန် ရန်စောင်စစ် ရေးတင်မာမှု ဖြစ်ပေါ်နေရာမှတစ်ဆင့် အိန္ဒိယလေတပ်မတော်က ပါကစ္စတန်နိုင်ငံအတွင်း အခြေစိုက်ထားသည့် အစ္စလာမစ် စစ်သွေးကြွ အဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည့် ဂျာအစ်ရှ်အီဒီဟာမက်အဖွဲ့၏ အခြေစိုက် စခန်းများ ကို လေကြောင်းမှ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ပါကစ္စတန်လေတပ်မတော် ကလည်း အိန္ဒိယလေတပ်မတော်မှ တိုက်ပွဲဝင်လေယာဉ်နှစ်စင်းကို တုံ့ပြန် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယပြည်သူများအတွင်း ပါကစ္စတန်ဆန့် ကျင့်ရေး စိတ် လှုပ်ရှားခံစားချက်များကို ပြန်လည်လျှော့ချရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပါကစ္စ တန်ပြည်ပြင်ပြောင်းလဲရေးဝါဒ အစိုးရ က ဖမ်းဆီးရမိထားသော အိန္ဒိယ လေသုရဲကို ချက်ချင်းပြန်လွှတ်ပေး လိုက်သည်။

ယာဉ် အမျိုးအစားအသစ်များ ထပ်မံပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် မီရာချီ ၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်များအား မြေပြင်ရေပြင်ပစ်မှတ်များကို တိုက်ခိုက် သော ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အဓိကထားကာ အသုံးပြုနေခဲ့ကြသည်။ အိန္ဒိယလေတပ်တွင် မီရာချီ ၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်များကို ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ စတင် အသုံးပြုနေခဲ့သည်။ ယခုအချိန်တွင် အိန္ဒိယလေတပ်၌ ယင်းတိုက် လေယာဉ် အစင်း ၅၀ အသုံးပြုနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ပြင်သစ် အိန္ဒိယ သဘောတူညီချက်အရ ထိုတိုက်လေယာဉ်များကို အဆင့်မြှင့် တင်ခဲ့ပြီး ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်အထိ ဆက်လက်အသုံးပြုသွားရန် အိန္ဒိယလေ တပ်က စီစဉ်ထားသည်။

လေယာဉ်ချင်း တိုက်ခိုက်သည့် လေကြောင်းတိုက် ပွဲများအတွက် တိုက် လေယာဉ် (Fighter) အဖြစ် ထုတ်လုပ်ခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်ပြီးနောက် အိန္ဒိယလေတပ်တွင် မြေပြင်တိုက်ခိုက်ရေးလေယာဉ် (Ground Attacker) အဖြစ် ပြောင်းလဲအသုံးပြုနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆ ရသည်။

ပါကစ္စတန် လေကြောင်းပိုင်နက်ကို ဝိတ်ပင်တားမြစ်

အိန္ဒိယတိုက်လေယာဉ်နှစ်စင်းကို ပစ်ခတ်လိုက်ကြောင်း သတင်းများ ပေါ်ထွက်လာပြီးနောက် နာရီပိုင်းအတွင်းမှာပင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ၏ လေ ပိုင်နက်ကို ဝိတ်ပင်တားမြစ်လိုက် ကြောင်း ပါကစ္စတန် မြို့ပြလေ ကြောင်း အာဏာပိုင်အဖွဲ့ (CAA - Civil Aviation Authority) နှင့် ပါကစ္စတန် တပ်မတော်တို့က ဖော်ပြချက်များကို ဖော်ပြခဲ့ကြောင်း ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။

ယခုအချိန်မှစတင်၍ ပါကစ္စ တန်လေကြောင်းပိုင်နက်ကို အာဏာ ပိုင်နက်အဖြစ် လိုက် ဖြစ်ကြောင်း မြို့ပြလေကြောင်း အာဏာပိုင်အဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ကြေ ညာလိုက်သည်။ လတ်တလော အခြေအနေများအရ ထိုသို့ဖြတ် ချက်ကို ချမှတ်ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပါကစ္စတန်တပ်မတော်က ပြောဆို သည်။ နောက်ထပ် အမိန့်ကြေညာ ချက် မထုတ်ခင်အထိ အရပ်ဘက် လေကြောင်းလင်းများ အားလုံး ပါကစ္စတန် နိုင်ငံအတွင်း ပျံ့နှံ့နေမှု ခန့်စပ်မှုများအားလုံးကို ဆိုင်းငံ့ထား ရန် အသိပေးထားကြောင်း ပြော ဆိုသည်။

အိန္ဒိယလေသုရဲကို ပါကစ္စ တန်က ပြန်လွှတ်ပေး

ဖမ်းဆီးရမိထားသော အိန္ဒိယ လေသုရဲကို အမည်၊ အဆင့်၊ ရာ ထူးနှင့်ကိုယ်ပိုင်နံပါတ်များစစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းကို ပါကစ္စတန်ရပ် သံများ က ထုတ်လွှင့်ပြသခဲ့သည်။ ထိုထုတ်လွှင့်ချက်များကို ကြည့်ရှုရ သော အိန္ဒိယလူထုကြီးအတွင်း ပါကစ္စတန်ဆန့်ကျင်ရေးခံစားချက်များ ပေါက်ကွဲ ထွက်လာကာ ပါကစ္စတန်ကို လက်စားချေကြရန် လူစုလူဝေးများစွာဖြင့် လှည့်လည်ကြွေးကြော်လာကြသည်။ အိန္ဒိယ လူထုက အံ့ကြွတ်စားမာ လာ ခြင်းကိုမြေလျှော့နိုင်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပါကစ္စတန်အရပ်သား အစိုးရက အိန္ဒိယ လေသုရဲကို ပြန်လွှတ်ပေးရန် ဆုံးဖြတ် လိုက်ပြီး ဖမ်းဆီးရမိပြီး နှစ်ရက်အကြာ မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် နယ်စပ် ထိန်းချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်တစ်ဆင့် အိန္ဒိယဘက်သို့ ပြန်လည်လွှဲပြောင်း ပေးအပ် လိုက်သည်။ သို့သော်လည်း အခြေအနေများသည် ယခုထက် ပိုမိုပြင်းထန်သော ကြည်း၊ ရေ၊ လေ စုံညီစစ်ပွဲအကြီးစားတစ်ခု အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံအကြား ဖြစ်ပွားလာ နိုင်ခြင်းကို ကြိုတင်တားဆီးနိုင်စွမ်းရှိမှုမရှိမှာ သေချာရေရာမှု မရှိသေးပေ။

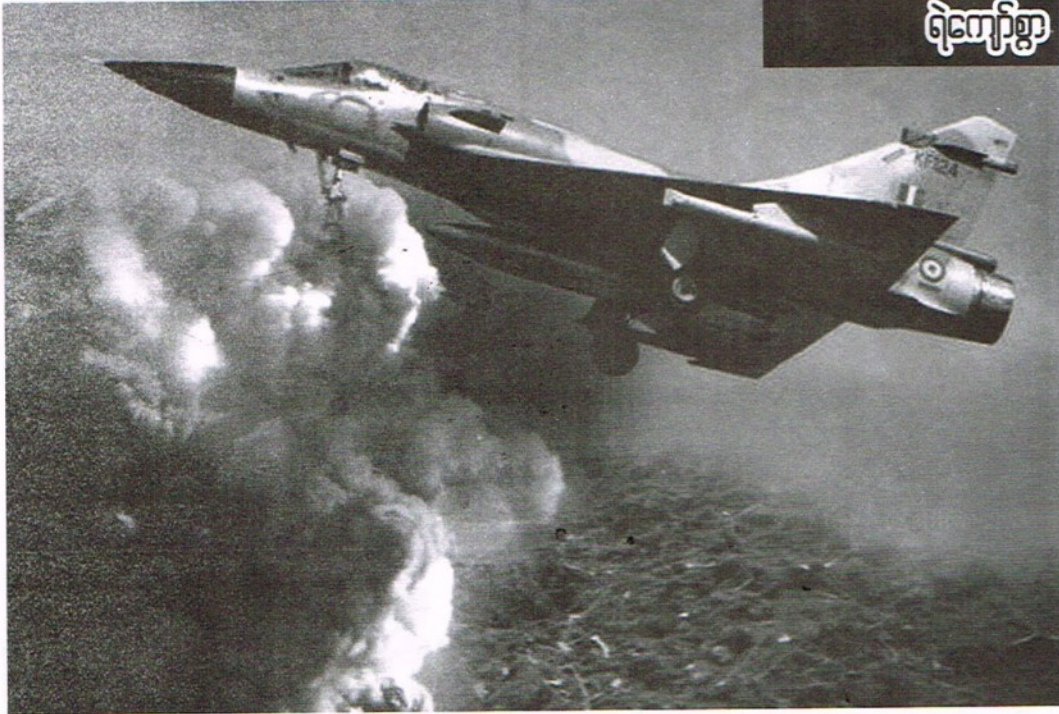
အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် စစ်ပွဲများ

နှစ်နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် လူများစု ဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် အစ္စလာမစ်ဘာသာဝင် မွတ်စလင်များ၏ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံနှစ်ခုသည် စစ်ပွဲများနှင့် စစ်ရေးပဋိပက္ခများ အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ခုနှစ် ပထမ အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန်စစ်ပွဲ၊ ၁၉၆၅ ခုတိယ အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် စစ်ပွဲ၊ ၁၉၇၁ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ခွဲထွက်ရေးစစ်ပွဲ ခေါ် တတိယ အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် စစ်ပွဲ၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ် နယ်စပ် စစ်ရေးပဋိ ပက္ခများ နှစ်နိုင်ငံအကြား ဖြစ်ပွားခဲ့ဖူးသည်။ ထို့နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင် အခြေစိုက်စခန်း ဖွင့်လှစ်ထားသည့် အစ္စလာမစ် စစ်သွေးကြွ အကြမ်းဖက်သမားများက အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းရှိ အရပ်ဘက် နယ်မြေများအတွင်း အရပ်သားများအား ပစ်မှတ်ထား၍ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်များအတွင်း အကြိမ်ကြိမ် အကြမ်းဖက်တိုက် ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

အကယ်၍ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန် လေကြောင်းစစ်ရေးပဋိပက္ခသည် နှစ်နိုင်ငံအထွေထွေစစ်ပွဲ အကြီးစားအဆင့်သို့ ကူးပြောင်းသွားပါက အကျ မြဲလက်နက်ကိုယ်စီပိုင်ဆိုင်ထားသည့် နိုင်ငံနှစ်ခုအကြားတွင်ဖြစ်ပွားသည့် ပထမဆုံးအကြီးစား စစ်ပွဲတစ်ခု ဖြစ်လာမည် ဖြစ်သည်။

ရဲကျော်စွာ

အိန္ဒိယ - ပါကစ္စတန် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများ

ရဲကျော်စွာ

စတင်တိုက်ခိုက်ခြင်း

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက် မနက်ပိုင်း အရုဏ်မတက် မီအချိန်မှာပင် အိန္ဒိယလေတပ်မ တော်မှ ပြင်သစ်နိုင်ငံထုတ် မီရာချီ ၂၀၀၀ အမျိုးအစား တာတိုဘက်နဲ့ သုံးတိုက်လေယာဉ် ၁၂ စီးသည် နယ်စပ် ထိန်းချုပ်ရေးမျဉ်း (Line of Control) အား ဖြတ်ကျော်ပျံ သန်းကာ ပါကစ္စတန်နိုင်ငံဘက် ခြမ်းရှိ နိုင်ငံတပ်ထိန်းချုပ်နယ် ဘလာကော့တ်မြို့အနီးရှိ ဂျာ အစ်ရှ် အီဒီဟာမက်အမည်ခံ အစ္စလာမစ် စစ် သွေးကြွ အကြမ်းဖက်အဖွဲ့၏ အခြေစိုက်စခန်းကို လျှပ်တစ်ပြက် စတင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုအခြေ စိုက်စခန်း သည် ဂျာအစ်ရှ်အီဒီဟာ မက် စစ်သွေးကြွအဖွဲ့၏ ပါကစ္စ တန်နိုင်ငံ အတွင်းရှိ အခြေစိုက်စ ခန်းများ အနက် အကြီးမားဆုံး အခြေစိုက်စခန်း ဖြစ်သည်။

ထိုလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု အားအိန္ဒိယအစိုးရဘက်မှ စစ်ရေး မဟုတ်သော လက်ဦးမှယူ ကြိုတင် တိုက်ခိုက်ခြင်း(Non-Military Pre-Emptive Strike) အဖြစ် အမျိုးအစား သတ်မှတ်ထားသည်။ စစ်ဆင်ရေးအား အိန္ဒိယတော်လှမ်းရေးမှဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ဂျာအစ်ရှ်အီဒီဟာ မက်အဖွဲ့ သည် အသေခံပွဲခွဲတိုက်ခိုက်မှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်လာနိုင်ကြောင်း ထောက်လှမ်းရေးသတင်းများ ကြိုတင်ရရှိခဲ့သည့်အတွက် ယခုကဲ့သို့ လက်ဦးမှ ကြိုတင်တိုက်ခိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

မီရာချီ ၂၀၀၀ အမျိုးအစား တိုက်လေယာဉ်များမှ ကီလိုဂရမ် တစ် ထောင် လေးဆာရောင်ခြည်လမ်းညွှန် ပဲ့တန်ခွဲများ (Laser Guided Bombs) ဖြင့် တိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့် အခြေစိုက်စခန်းအတွင်းရှိ စစ်သွေး ကြွ အစ္စလာမစ်အကြမ်းဖက်သမား ၃၀၀ကျော် သေဆုံးခဲ့ကြောင်း သတင်း ထုတ်ပြန်ထားသည်။ အသေခံတိုက်ခိုက်ရန် လေ့ကျင့်ပေးထားသော အကြမ်းဖက်သမားများ လေ့ကျင့်နေခဲ့သည့်ပြင်၊ ဝါရင့်အကြမ်းဖက် ခေါင်းဆောင်များ၊ ဂျော့ဟန်အစ္စလာမစ် ဘာသာရေးစစ်ပွဲအဖွဲ့ဝင်အများ အပြားကို ယခုတိုက်ခိုက်မှုအတွင်း ချေမှုန်းသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း အိန္ဒိယ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဝီဂျေဒါလ်က ထုတ်ပြန်ပြောဆိုသည်။

ပထမဆုံး လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကို နံနက် ၇ နာရီ ၅၀ မိနစ်နှင့် ၄ နာရီ ၁၀ မိနစ် အကြားတွင် ၁၉ မိနစ်ကြာ အချိန်တိုအတွင်း တိုက်ခိုက် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုပထမဆုံးပွဲဦးထွက် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု အတွင်း အိန္ဒိယလေတပ်မှ တိုက်လေယာဉ်များ ထိခိုက်ပျက်ကျဆုံးရှုံးမှု မရှိခဲ့ပေ။

ဂျာအစ်ရှ်အီဒီဟာမက် အဖွဲ့သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်က အိန္ဒိယလွှတ်တော် အဆောက်အအုံအကြမ်း ဖက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပထန် ကော့တ်လေတပ်အခြေစိုက်စခန်းအားတိုက်ခိုက်ခဲ့သောအဖွဲ့အစည်း လည်း ဖြစ်သည်။

ယခုလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုသည် ယခင်အခေါ် အရှေ့ပါကစ္စတန် ယခုအခေါ် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် ခွဲထွက်ရေးစစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အချိန် ၁၉၇၁ ခုနှစ် အိန္ဒိယ-ပါကစ္စတန် စစ်ပွဲအတွင်း လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု များနောက်ပိုင်း အိန္ဒိယလေတပ်က ပါကစ္စတန်နိုင်ငံတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု ပြန်လည်စတင်လာခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

မီရာချီ ၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်များ

မီရာချီ ၂၀၀၀ တိုက်လေယာဉ်များသည် ပြင်သစ်နိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ် သည့် စတုတ္ထမျိုးဆက် လေကြောင်းအသားစီးရ ဘက်စုံသုံးတိုက်လေယာဉ် အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ အင်ဂျင်တစ်လုံးတပ် လေသုရဲ တစ်ယောက်စီး အပေါ်စားတာတိုက်လေယာဉ် အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး မူလထုတ်လုပ်စဉ်က လေကြောင်းအသား စီးရ တိုက်လေယာဉ်အဖြစ် ရည်ရွယ်ထုတ်လုပ်ခဲ့သော် လည်း နောက်ပိုင်းတွင် မျိုးဆက်သစ်လေကြောင်း အသားစီးရတိုက်လေ

ပါကစ္စတန်က သတိပေးခြင်းခြောက်

အိန္ဒိယနိုင်ငံက ပါကစ္စတန်ပိုင်နက်အတွင်း လေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက် ခဲ့ခြင်းအတွက် “ငါတို့ရဲ့ လျှပ်တစ်ပြက် စီးနင်းတိုက်ခိုက်မှုများအတွက် အိန္ဒိယအနေနဲ့ အဆင်သင့်ပြင်ထားရန်” ပါကစ္စတန်စစ်ဘက်က သတိပေး ခြင်းခြောက်လိုက်သည်။ အိန္ဒိယ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုအတွက် ပါကစ္စတန်က လက်တုံ့ပြန်သွား မည်ဟုဆိုသည်။

အိန္ဒိယတိုက်ပွဲဝင်လေယာဉ်နှစ်စင်းကို ပါကစ္စတန်လေတပ်က ပစ်ချ

ပွဲဦးထွက် အောင်ပွဲရသွားခဲ့သော အိန္ဒိယလေတပ်သည် နောက် တစ်ရက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံအတွင်း လေကြောင်း တိုက်ခိုက်မှုများကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နယ်စပ်ထိန်းချုပ်မျဉ်း အနီးတွင်လည်း အိန္ဒိယမြေပြင်တပ်ဖွဲ့များမှ ပစ်ခတ်မှုကြောင့် အနည်းဆုံး လူလေးဦးသေဆုံးသွားကြောင်း ပါကစ္စတန် စစ်ဘက်က ထုတ်ပြန်ကြေညာ ခဲ့သည်။

ထို့နေ့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်အတွင်း နောက်ထပ်နာရီအနည်း ငယ်အကြာတွင် နယ်စပ် ထိန်းချုပ် ရေးမျဉ်းကို ဖြတ်ကျော်ပျံသန်းလာသည့် အိန္ဒိယတိုက်လေယာဉ်နှစ်စင်းကို ပါကစ္စတန်လေတပ်က ပစ်ချခဲ့ကြောင်း ပါကစ္စတန်နိုင်ငံဘက်က ထုတ်ပြန်ကြေညာလိုက်သည်။ အိန္ဒိယတိုက်လေ ယာဉ်နှစ်စင်းအနက် တစ်စင်းသည် အိန္ဒိယထိန်းချုပ်နယ်မြေဘက်သို့ ပျက်ကျသွားပြီး တစ်စင်းသည် ပါကစ္စတန် ထိန်းချုပ်နယ်မြေဘက်သို့ ပျက်ကျသွားကြောင်း ပါကစ္စတန်နယ်မြေအတွင်းသို့ ပျက်ကျလာသည့် တိုက်လေယာဉ်မှ အိန္ဒိယ လေသုရဲကိုဖမ်းမိထားကြောင်း ပါကစ္စတန် စစ်ဘက်အာဏာပိုင်များက ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ အိန္ဒိယလေပိုင်နက် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသည့် ပါကစ္စတန်တိုက်လေယာဉ် သုံးစင်း၏ ပျံသန်း လမ်းကြောင်းကို အိန္ဒိယတိုက်လေယာဉ်များက ကြားဖြတ်ဟန့် တားခဲ့သောကြောင့် ပါကစ္စတန်တိုက်လေယာဉ်များ နောက်ကြောင်းပြန် လှည့်သွားကြောင်း ထိုနေ့တွင်ပင် အိန္ဒိယက ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ထို့နောက် အချိန်အနည်းငယ်အကြာတွင် အိန္ဒိယလေတပ်မှ ဆိုဗီ ယက်ပြည်ထောင်စုထုတ် အမ် အိုင်အို ၂၁ အမျိုးအစား မြေပြင်တိုက်ခိုက် ရေးလေယာဉ်တစ်စင်း ပစ်ချခံခဲ့ရကြောင်း အိန္ဒိယလေတပ်မှ အတည်ပြု ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အမ်အိုင်အို ၂၁ အမျိုးအစား တိုက်ပွဲဝင်လေ ယာဉ်သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ် မတိုင်ခင် ဗီယက်နမ်စစ်ပွဲကာလက ကွန်မြူနစ် မြောက်ဗီ ယက်နယ်က အမေရိကန်လေတပ်၏ အင်္ဂါ ၄ နှင့်အင်္ဂါ ၅ တိုက်လေ ယာဉ်များနှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် ဒုတိယမျိုးဆက် တိုက်လေယာဉ် အဟောင်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်။ မူလက ဝေဟင်တွင်

တိုး...
အား...

ကျယ်လောင်လှသော မိုင်းကွဲသံနှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ဖွင့်ချဘော်တပ်သားစိန်မြင့်၏ ငယ်သံပါသောအား ခန့်အောင်တစ်သံကြားလိုက်ရသည်။ ဖွင့်ချဘော်တပ်သားစိန်မြင့်တစ်ယောက် မိုင်းထိသွားပြီဆိုသည်ကို တပ်ခွဲတစ်ခွဲလုံးနားလည်လိုက်ကြသည်။ တပ်ခွဲစုံက ဆေးတပ်သားဝင်းဌေးနှင့် ခြေလျှင်စေ့ဦးသူနာပြု သင်တန်းတက်ဖူးသော ကျွန်တော်သည်ချက်ချင်းပင် မိုင်းကွဲသံနှင့်အတူ အပြေးအလွှားရောက်သွားကြရာ ညာဘက်ခြေတစ်ဖက်သည် ခြေကျင်းဝတ်မှ ပြတ်ထွက်လျက် ယမ်းခိုးတွေဖုန်ဖုန်တွေဖြင့် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်နေသော တပ်သားစိန်မြင့်အား စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်တွေ့ရလေသည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သည် အသင့်ပါလာသောဆေးပတ်တီးတွေဖြင့် တပ်သားစိန်မြင့်၏ ဒဏ်ရာအားသွေးထွက်မလွန်မီ ခပ်မြန်မြန်စည်း ပေးလိုက်ကြသည်။ ဆေးတပ်သားဝင်းဌေးက တလက်စတည်း မော်မင်းနှစ်လုံးထိုးပေး၏။ ကျွန်တော်ကဘေးမှ ကူညီပေးသည်။ ထိုသို့ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်က လိုအပ်သည့်ဆေးဝါးကုသမှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် တပ်သားစိန်မြင့်အား စောင့်ကွားခေါ်မခံရန်အတွက် ပုခက်ထမ်းစင်လုပ်၍ သယ်ကာဆက်လက်ထွက်ခွာလာကြပါသည်။ ထိုသို့ထွက်ခွာလာကြပြီး တစ်နာရီခန့်အကြာတွင် တိုင်းခန့်မိုင်းပေါက်ကွဲသံကြားရပြန်သည်။ ဖွင့်ချဘော်တပ်သားအားလွင် တစ်ယောက် တပ်မိုင်းနင်းမိခြင်းဖြစ်လေသည်။ တပ်သားအားလွင်သည်ခြေတစ်ဖက်က ခြေကျင်းဝတ်အောက်မှ ပြတ်ထွက်သွားပြန်သည်။ တပ်သားအားလွင်ကိုလည်း ဆေးတပ်သားဝင်းဌေးနှင့်ကျွန်တော်ကပင် ဆေးဝါးကုသမှုပြုလုပ်ပြီးနောက်ထမ်းစင်ပြုလုပ်၍ သယ်ဆောင်လာကြပြန်သည်။ နောက်ပိုင်းတော့ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် လူသွားလမ်းကြောင်းအတိုင်း မခိုတက်တော့ဘဲ တောတိုး၍ ခိုတက်လာကြ၏။ ထို့ကြောင့် ခိုတက်မှုကနေောင်နေလှ၏။

တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် KNU တပ်ဖွဲ့တွေက စစ်ကူအင်အားအလုံးအရင်းနှင့် အပြင်းအထန်ခုခံထားကြသဖြင့် ထီးမုဆိုးစခန်းအား မသိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြချေ။ နောက်တော့ အကန့်အသတ်မရှိဘဲ မြေသိမ်းရသက်သက်ဖြစ်နေသဖြင့်တိုက်ခိုက်ခံရရင်း ရပ်နားထားခဲ့ကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ထီးမုဆိုးစခန်းသည် နယ်မြေအတွင်း ပိုင်းတွင် အခြေပြုထားသော စခန်းဖြစ်နေသဖြင့် သည်အတိုင်းလက်ပိုက်ကြည့်နေ၍ မဖြစ်တော့။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယအကြိမ် တိုက်ခိုက်ရန်အကြောင်းမန်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သည်တစ်ခါတော့ အကျိုးအမြတ်ရရ မရရ စခန်းကိုမရ ရအောင်တိုက်ရမည်ဖြစ်လေသည်။ ယခုဒုတိယအကြိမ်တိုက်ခိုက်စစ်တွင် ကျွန်တော့်တပ်ရင်းခလရ (၅၃)နှင့် ပထမအကြိမ်ပိုင်ခဲ့ကြသော ခလရ(၅၃)နှင့် ခလရ(၆၀)တို့ပြန်ပါလာကြသည်။ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်တို့ခလရ(၅၃)တပ်ရင်းမှူးမှာ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးရွှေမြင့်ဦးတပ်ခွဲ(၄)တပ်ခွဲမှူးက ဗိုလ်ကြီးတင်အောင်ဖြစ်၏။

ကျွန်တော်တို့အေးမုန်းရေးတပ်ရင်းသုံးရင်းသည် မိမိတို့တိုက်ရမည့်စခန်းများဆီသို့တစ်ရွေ့ရွေ့ခိုတက်လာကြပါသည်။ ခိုတက်ရာလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်တွင် KNU အဖွဲ့ငယ်လေးများက ချောင်းမြောင်း ပစ်ခတ်၍ နှောင့်ယှက်ကြ၏။ ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်းသည် KNU အဖွဲ့ငယ်လေးများအား ပစ်ခတ်ရှင်းလင်း၍ ရည်မှန်းချက်ပိုင်၍ ၂၉၀၀ ဆက်လက်ခိုတက်လာကြပါသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့အေးမုန်းရေးစစ်ကြောင်းများသည်ရန်သူအပေါ် အဓိကမရနိုင်တော့ချေ။ KNU တို့ အသင့်နေရာယူ၍ စောင့်ဆိုင်းနေကြမည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွယ်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်းသည်မတ်လ ၂၇ရက်

နေရာယူထား၏။ ပြီးတော့ စခန်းပတ်ပတ်လည်ကို သံဆွဲကြိုး ငါးထပ်ကာရံထားသည်။ သံဆွဲကြိုးတစ်ထပ်နှင့်တစ်ထပ်ကြားတွင် မိုင်းနှင့်ငြောင့်များကွက်ပြည့်ခင်းထားကြသည်။ သည်တော့ထီးမုဆိုးစခန်းကို သိမ်းပိုက်ဖို့ဆိုလျှင်မိုင်းနှင့်ငြောင့်ကျင်းများအား ဦးစွာဖြတ်ကျော်ရမည် ဖြစ်သည်။

ထီးမုဆိုးစခန်းအားတိုက်ခိုက်မည့် စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ခလရ(၅၃)မှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ရွှေမြင့်ဦးစစ်ကြောင်း(၁)နှင့်တပ်ခွဲ(၂)၊ ခလရ(၆၀)မှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးကြာညိုချစ်မေ ဦးစစ်ကြောင်း(၁)နှင့် တပ်ခွဲနှစ်ခွဲ၊ ခလရ(၅၃)မှ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး အေးကိုဦးစစ်ကြောင်း(၁)နှင့်တပ်ခွဲနှစ်ခွဲတို့ဖြစ်သည်။ ထီးမုဆိုးစခန်းသည် ထီးမုဆိုးရွာ၏ မြောက်ဘက်ကိုက် ၁၀၀၀ အကွာ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသော စခန်းဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့ အေးမုန်းရေးစစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းသည် ညဉ့်နာရီအချိန်မှစ၍ ကျွန်တော်တို့ခလရ(၅၃)စစ် ကြောင်း(၁)က အရှေ့ဘက်မျက်နှာစာမှလည်းကောင်း၊ ခလရ(၅၃)စစ်ကြောင်း(၁)က တောင်ဘက်မျက်နှာစာမှလည်းကောင်း တစ်ပြိုင်တည်း ဝင်တိုက်ကြပါသည်။ သို့သော် ကြိုတင်နေရာယူထားသော KNU တွေက ပြင်းထန်စွာခုခံနေကြသဖြင့် စခန်း အပြင်စည်းစိုးနားပင်မကပ်နိုင်ကြဘဲ တောင်ခြေအထိ ပြန်ဆုတ်ခဲ့ကြရသည်။ ကျွန်တော်တို့စစ်ကြောင်းလိုပင် ခလရ(၆၀)နှင့်ခလရ(၅၃)စစ်ကြောင်းတွေလည်း စခန်းစည်းစိုးနားမဟောက်နိုင်ဘဲ တောင်ခြေထိပြန်ဆုတ်ပေး ကြရသည်။ ကျွန်တော်တို့အေးမုန်းရေးစစ်ကြောင်းများသည် မြေပြင်အနေအထားအား ဘုမသိဘုမသိနှင့်ည မှောင်မှောင်တွင် ရမ်းသမ်းမှန်းသမ်း တိုက်ကြရသည်။ ထို့အပြင် အမှောင်ထဲတွင်လက်နက်ကြီးပစ်ကူလည်း ထိရောက်မှုမရှိချေ။ ကျွန်တော်တို့ညတိုက်စစ်သည် စခန်းမရဘဲ အကျအဆုံးများမည်အခြေအနေဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့်အေးမုန်းရေးစစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းစလုံး ညတိုက်စစ်မဆင်နွှဲတော့ဘဲ ချဉ်းကပ်ထားသည့်နဂိုနေ ရာတွင် ကျင်းတွေတူးပြီးရင်ဆိုင်းထားကြရပါသည်။

နောက်တစ်နေ့ မတ်လ ၃၀ရက်နေ့ရောက်ပြီ။ တကယ်တော့ မြေပုံစာရွက်ပေါ်က မြေအနေအထားနှင့် ပကတိ မြေပြင်အခြေအနေမသိဘဲ ညတိုက်ပွဲစစ်ဆင်နွှဲခြင်းမှာ အန္တရာယ်များလှသည်။ နေ့တိုက်စစ်သည် မြင်မြင်ထင်ထင်တိုက်ရသလို ရန်သူကလည်း မြင်မြင်ထင်ထင်ခုခံကြသည်။ သို့သော်ကိစ္စမရှိ။ ညတိုက်စစ် ထက်နေ့တိုက်စစ်က ပို၍ကောင်းသည်။ ထို့အပြင် လေကြောင်းပစ်ကူရောက်လာကြမည်ဖြစ်သဖြင့် ထီးမုဆိုး စခန်းအားဗိုလ်မှူးစိန်ဝင်းအောင်ဦးစီးသောကျွန်တော်တို့ခလရ(၅၃)စစ်ကြောင်း(၁)မှ လေကြောင်းပစ်ကူယူ၍ တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ရန် စစ်ဗျူဟာမှူးမှညွှန်ကြားလာပါတော့သည်။ကျွန်တော်တို့စစ်ကြောင်း(၁)မှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးရွှေက တပ်ရင်းမှူးသင်တန်းတက်ရန် နောက်တန်းဌာနချုပ်သို့ ပြန်ရသဖြင့် သူ့အစားဗိုလ်မှူးစိန်ဝင်းအောင်က စစ်ကြောင်း(၁)မှူးအဖြစ် ရောက်လာခြင်းဖြစ်၏။ နေ့လယ် ၁နာရီအချိန်တွင် ဗိုလ်မှူးစိန်ဝင်း အောင်ဦးစီးသော စစ်ကြောင်း(၁)မှူးနှင့် တပ်ခွဲ(၂)သည် ဖွင့်ချဘော်တပ်သားအားတဖြည်း ဖြည်းချဉ်းကပ်ကြသည်။ဖွင့်ချဘော် စခန်းအား ထီးမုဆိုးစခန်း၏ ရှေ့ကာ

အလောင်းမရတောင်ကျွန်းရသည်

စော(အောင်စန်းမြင့်)

တောတိုး၍ ခိုတက် ရသဖြင့် လူနာသယ်အဖွဲ့ ပင်ပန်းတော့အမှန်။ သို့သော် မိုင်းအန္တရာယ်နှင့်တော့ လွတ်ကင်းသွားကြပါသည်။ တကယ်တော့ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် KNU တို့၏ ဖွင့်ချဘော်တပ်သားစိန်မြင့်တို့ကို ပွဲတွင် ဒဏ်ရာရနေသော လူနာ ၁၉ယောက်အား ဗျူဟာပညာပို့ပို့ရန်ပြန်လည် ခိုတက်လာကြခြင်းဖြစ် သည်။ထိုသို့ပြန်လည်ခိုတက်လာကြစဉ် ပလက်ခွဲစွာမရောက်မီ ကွင်းပြင်တစ်ခုအဖြစ်တွင် ဖွင့်ချဘော်နှစ်ယောက်ရှေ့ဆင်နောက်ဆင် မိုင်းနင်းမိခဲ့ကြသည်။ အခုတော့ လူနာစုစုပေါင်း ၂၀ယောက်ဖြစ်သွား၏။ လူနာ ၂၀ယောက်စလုံးကို တစ်ခွဲလုံးက ထမ်းစင်တွေဖြင့် သယ်ဆောင်လာကြရသည်။ ဖွင့်ချဘော်တပ်သား လူနာ သယ်လွှတ်သည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် လူနာ ၂၀ယောက်အား ဗျူဟာပညာပို့ အခြေပြုထားသော ခလရ (၆၀)စစ်ကြောင်းသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ကြသည်။ ခလရ(၆၀)စစ်ကြောင်းမှ ထိုလူနာများအား ကျောက်ကြီးမြို့သို့ ဆက်လက်ပို့ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် ဗျူဟာပညာပို့နှစ်ရက်အနားယူပြီးနောက် မသိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သော ဖွင့်ချဘော်စခန်းအား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရန် ပြန်လည်၍ ခိုတက်လာကြပါသည်။ ဖွင့်ချဘော်စခန်းကျန်းတွင် KNU အင်အား ၅၀ကျော်ခန့်နေရာယူထား၏။ ဖွင့်ချဘော်စခန်းသည် သံဆွဲကြိုး လေးထပ်မျက်နှာရံထားသော အခိုင်အမာစခန်းတစ်ခုဖြစ်လေသည်။ အချိန်ကာလကား ၁၉၈၃ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ရက်နေ့ဖြစ်သည်။ ထိုနေ့တွင် ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်း ခလရ(၅၃)၊ ခလရ(၅၉)၊ ခလရ(၆၀)စသည် တပ်ရင်း သုံးရင်းသည် KNU တို့၏ စခန်းသုံးခုအား တိုက်ခိုက်ရန်ကျောက်ကြီးမြို့စုရပ်မှ ခြေကျင်းခန့်ဖြင့် ခိုတက်လာခဲ့ကြသည်။ ထိုစခန်းသုံးခုမှာ ဖွင့်ချဘော်စခန်း၊ ဖွင့်ချဘော်စခန်းနှင့် ထီးမုဆိုးစခန်းတို့ဖြစ်၏။ ထိုစခန်းသုံးခုတွင် KNU တို့ အင်အား ၅၀မီ ဖြန့်ခွဲ၍အခြေပြုထားကြသည်။

အစီအစဉ်အရ ကျွန်တော်တို့ခလရ(၅၃)တပ်ရင်းက ဖွင့်ချဘော်စခန်းအား တိုက်ပြီး ခလရ(၆၀)က ဖွင့်ချဘော်စခန်းအားတိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ခလရ(၅၉)က ထီးမုဆိုးစခန်းကို တိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထီးမုဆိုးစခန်း သည် ပင်မစခန်းဖြစ်ပြီး ဖွင့်ချဘော်စခန်းနှင့် ဖွင့်ချဘော်စခန်းက ရှေ့ကာရင်ဆိုင်စခန်းတွေဖြစ်သည်။ ထီးမုဆိုး ရွာသည် စစ်တောင်းမြစ် အရှေ့ဘက်ကျောက်ကြီးမြို့နယ်တွင်တည်ရှိပြီး KNU ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်မြတ် မွေးရပ်ဇာတိဖြစ်သည်။ ထီးမုဆိုးနှင့်ရှေ့ကာရင်ဆိုင်ကျန်းနှစ်ခုတွင် KNU တပ်မဟာ(၁)မှ အင်အားစုများက ဖြန့်ခွဲ အခြေပြုထားကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်းသုံးရင်း၏သည်တစ်ခါထီးမုဆိုးတိုက်စစ်သည်ဒုတိယအကြိမ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၀ခုနှစ်တွင် ခလရ(၆၀)၊ ခလရ(၅၉)၊ ခလရ(၄၈)တို့ကပထမအကြိမ်

နေ့ညနေနာရီအချိန်တွင် ဖွင့်ချဘော်စခန်းတောင်ခြေသို့ ချဉ်းကပ်မိကြသည်။ မတ်လ ၂၆ရက်နေ့ နံနက် ၅နာရီအချိန်တွင် ဗိုလ်ကြီး တင်အောင်ဦးစီးသော ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲ(၄)က စစ်ကြောင်းမှူးရွှေချယ်ပေးသောမျက်နှာစာမှ တက်တိုက် ကြပါသည်။ သို့သော် စစ်ကြောင်းမှူးရွှေချယ်ပေးသော မျက်နှာစာက မတ်စောက်ပြီးလှန်တက်ရသဖြင့် တိုက်ပွဲစစ်ချင်းမှာပင် ရဲဘော်တစ်ယောက်ကျဆုံးပြီး တပ်ခွဲမှူးဗိုလ်ကြီးတင်အောင်အပါအဝင် စစ်သည် ၁၉ ယောက်ကပြင်းပြင်းထန်ထန် ဒဏ်ရာရသွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် တိုက်စစ်ကိုရပ်ကာ ချက်ချင်းပြန်ဆုတ်ပေး လိုက်ရသည်။ အမှန်တော့စစ်ကြောင်းမှူး၏ တိုက်စစ်ဗျူဟာများသွားခြင်းဖြစ်သည်။ တိုက်စစ်ဗျူဟာများ ကြောင့် တိုက်ပွဲလျှင်စစ်ချင်း မိမိဘက်မှ ဟုတ်တိပတ်တိ မတိုက်လိုက်ရဘဲ အထိနာခဲ့ကြရသည်။ တပ်ခွဲမှူး ဒဏ်ရာရသွားသဖြင့် ကျွန်တော်တို့တပ်ရင်း(၁)၏ တပ်စုမှူးဗိုလ်အေးလွင်က ယာယီတပ်ခွဲမှူးတက်ကိုင်ရသည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် ကျဆုံးစစ်သည်အား အကျဉ်းရုံးသို့ပြုတ်ကြပြီး လူနာ ၁၉ယောက်အတွက်ထမ်းစင်တွေ အမြန်ဆုံးပြုလုပ်ကြရသည်။

ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် လူနာ ၁၉ယောက်အား ထမ်းစင်တွေဖြင့် သယ်ဆောင်၍ ဗျူဟာပညာပို့ ပြန်လည်ခိုတက်လာကြစဉ် လမ်းတွင်ဖွင့်ချဘော်နှစ်ယောက် မိုင်းထပ်နင်းမိကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ တပ်ခွဲက ဆုံးလိုက်ပုံများ မပြောချင်တော့ပါ။ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် လူနာများအား ဗျူဟာပညာပို့ပြီး နောက် ဖွင့်ချဘော်စခန်းအား ထပ်မံတိုက်ခိုက်ရန် ပြန်လည်ခိုတက်လာကြပါသည်။ ထိုသို့ပြန်လည် ခိုတက်လာကြသော ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲသည် မတ်လ ၂၉ရက်နေ့တွင် ဖွင့်ချဘော်စခန်းနှင့် ဖွင့်ချဘော်စခန်း ကြားရှိ ဖွင့်ချဘော်စခန်းပေါ်သို့ တက်ရောက်၍ အခြေကွပ်ယူထားကြသည်။ နောက်တစ်နေ့မတ်လ ၃၀ရက်နေ့မှာတော့ ဖွင့်ချဘော်စခန်းကျန်းအား မတိုက်သေးဘဲ ထီးမုဆိုးပင်မစခန်းကိုသာ အနောက်ဘက်မှ ပတ်တိုက်ရန် ကျောက်ကြီးတွင် အခြေပြုထားသော စစ်ဗျူဟာမှူးမှ ညွှန်ကြားလာပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ စစ် ကြောင်းတစ်ခုတည်းတော့မဟုတ်။ခလရ(၅၉)စစ်ကြောင်းနှင့်ခလရ(၆၀)စစ်ကြောင်းတို့ပါ ထီးမုဆိုးအား တစ်ပြိုင်တည်းတိုက်ခိုက်ကြရန် ညွှန်ကြားလာ ခြင်းဖြစ်သည်။ တိုက်ရမည့်အချိန်က ညအချိန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ကျွန်တော်တို့စစ်ကြောင်းသုံးကြောင်းသည် အချိန်ညှိပြီး ထီးမုဆိုးပင်မစခန်းအား ချဉ်းကပ်ကြသည်။ ထီးမုဆိုးစခန်းပေါ် KNU အင်အား ၈၀ခန့်က

စခန်းဖြစ်နေသဖြင့် ဖွင့်ချဘော်စခန်းအား ဦးစွာသိမ်းပိုက်ဖို့ အရေးကြီးနေ၏။ ဗိုလ်အေးလွင်ဦးစီးသော ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲ(၄)က လက်နက်ကြီးပစ်ကူပေးရန် တောင်ကုန်းတစ်ကုန်းပေါ် အခြေကွပ်ယူထားကြသည်။ နေ့လယ်မှန်းလွဲ ၂နာရီတိုက်။ ဖွင့်ချဘော်စခန်း၏ ကောင်းကင်ယံ ပေါ်တွင် ဝီစီ ၆၄၀ကြလေယာဉ်နှစ်စီး ရုတ်တရက်ပျံသန်းလာပြီး ဗုံး(၁၀)လုံးကြဲချသွားသည်။ ဖွင့်ချဘော်စခန်း တစ်ခုလုံးမီးခိုးလုံးကြီးတွေဖြင့် မည်းမှောင်သွား၏။ ထိုအချိန်တွင် ဗိုလ်ကြီးတင်ယု ဦးစီးသောတပ်ခွဲ(၂)က တစ်ချိန်တည်းဝင်တိုက်ကြသည်။

သို့သော် KNU တို့သည် မိနစ်ပိုင်းမျှသာ ခုခံကြပြီး ကျဆုံးသူများနှင့် ဒဏ်ရာရသူများအား သယ်၍ ချက်ချင်းဆုတ်ခွာသွားကြသဖြင့် ဖွင့်ချဘော်စခန်းအား သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဗိုလ်ကြီးတင်ယုဦးစီးသော တပ်ခွဲ(၂)သည် ဖွင့်ချဘော်စခန်းအားသိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ထီးမုဆိုးစခန်းအား အနောက်ဘက်မှပတ်၍ တစ်လက်စတည်းတိုက်ခိုက်ရန် ခိုတက်သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲ(၄)က ၇၅မမဖြင့် ပစ်ကူပေးရန် ဖွင့်ချဘော်စခန်းကျန်းသို့ပြောင်းရွှေ့နေရာယူထားကြသည်။ဧပြီလ ၁ရက်နေ့ နေ့လယ် ၁နာရီအချိန်ကစပြီး ဗိုလ်ကြီးတင်ယုဦးစီးသော တပ်ခွဲ(၂)က ထီးမုဆိုးစခန်းအား အနောက်ဘက်မျက်နှာစာမှ ချဉ်းကပ်၍ တက် တိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့တပ်ခွဲက ၇၅မမဖြင့် ဖွင့်ချဘော်စခန်းပေါ်ကနေ ထီးမုဆိုးစခန်းအားပြောင်းထိုး ပစ်ခတ်၍ ပစ်ကူပေးကြသည်။ သို့သော် KNU တွေက ခေါင်းမထောင်နိုင်အောင် အတင်းမိမိခွဲခွဲခွဲခွဲနေကြသဖြင့် အေးမုန်းရေးတပ်ခွဲ(၂)သည် နောက်သို့တိုက်၂၀၀အထိ ပြန်ဆုတ်ပေးလိုက်ရသည်။ နောက်တော့KNUတို့သည်နောက်ထပ်လေကြောင်းပစ်ကူရောက်မလာမီ ကြိုတင်ဆုတ်ခွာကြမည်သတင်းအားကြားရသော်လည်းမရရှိကြပါသည်။ ထို့ကြောင့်ခလရ(၅၉) ဒုဗိုလ်မှူးကြီးအေးကို ဦးစီးစစ်ကြောင်း(၁)မှ ထီးမုဆိုးစခန်းအားဧပြီ ၂ ရက်နေ့ နံနက် ၇နာရီအချိန်တွင်တက်တိုက်ရာ KNU တို့ ဒုဗိုလ်မှူးချဉ်းဆုတ်ခွာသွားကြသဖြင့် ထီးမုဆိုးစခန်း အား သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ KNU တို့၏ အတွင်းစည်း ထီးမုဆိုးစခန်းကိုတော့ သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။သို့သော်KNUတို့ဆီမှ အလောင်းလက်နက်ဘာတစ်ခုမျှ မရရှိကြပါ။ မြေသိမ်းရုံ သက်သက်သာဖြစ်ပါသည်။

စော(အောင်စန်းမြင့်)

တောင်အမေရိကတိုက် ဗင်နီဇွဲလားနိုင်ငံဟာ မြန်မာနိုင်ငံလိုပဲ ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံကြီးတစ်ခုပေါ်ပေါက်ခဲ့တာ နှစ်နှစ်လောက်ကြာနေပါပြီ။ အခုထက်ထိ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းကြီးဟာ မပြီးသေးပါဘူး။ ကိုယ်လိုတော့နိုင်ငံတွေပါ။ မြန်မာက ၁၉၈၈ခု မတ်လ ၁၃ရက်ကိုမှန်းမော်၊ ကိုရီးယားအရေးကစတင်လို့ ၈၈အရေးတော်ပုံကြီးဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဇွန်လ ၂၁ ရက်မှာ မြေကုန်းအရေးဖြစ်တယ်။ ရဲခြောက်ဦးသေတယ်။ တောင်ကြီးနဲ့ပြည်မြို့မှာ ဘာသာရေးဆန့်ကျင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ ဇူလိုင် ၂၃မှာ ဦးနေဝင်းနတ်ထွက်ခဲ့တယ်။ သမ္မတသုံးဆက်ပြောင်းတာမရသေးဘဲ ဝက်တင်ဘာမှာ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းတယ်။ ၈၈အရေးတော်ပုံဟာ မတ်လက စက်တင်ဘာလအထိ အားလုံးခြောက်လကြာတယ်။ ဒေါက်တာမောင်မောင်လက်ထက် ရက်၄၀ လောက် မင်းမဲ့တိုင်းပြည်လို့ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီလောက်ကာလပဲ အစိုးရထိန်းချုပ်မှုကလွတ်ကင်းခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းပုံမှန် ယိန်းချုပ်သွားတယ်။

ဗင်နီဇွဲလားဆိုတာ ရေနံထွက် ဥဏ္ဍာနယ် အုပ်စုတိုင်းအဖွဲ့ဝင်ပါ။ ဆော်ဒီ၊ အရှေ့အလယ်ပိုင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားပြီးရင် တောင်အမေရိကမှာ ရေနံထွက် အများဆုံးနိုင်ငံပါ။ OPEC အဖွဲ့ဝင်တွေ ရေနံစိမ်း Crude Oil ရေးကို ဆွဲမြှောက်ရာက ဝင်ငွေအထူးကောင်းမွန်တဲ့နိုင်ငံပါ။ ဗင်နီဇွဲလားသမ္မတ ဟူးဂိုချားလ်ဗတ်က နိုင်ငံတော်ကို ဆိုရှယ်လစ်ပုံစံတစ်ပါတီအုပ်စိုးမှုနဲ့ သွားတယ်။ နိုင်ငံကရေနံကြောင့်သာ ကြွယ်ဝနေပေမယ့် အမေရိကကတော့ သူ့အနားမှာဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံတစ်ခုရှိနေတာ ကြိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ ကျူးဘားဆိုတာ အမေရိကန်-ပလော်ရီဒါပြည်နယ်နဲ့ မိုင် ၉၀ အကွာအဝေး မှာရှိတယ်။ ၁၉၅၉ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလက စတင်လို့ လက်ဝဲအုပ်စုတွေ အာဏာသိမ်းပြီး ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံလို့ဖြစ်နေတာ ဒီနေ့တိုင်ပဲ။ သူ့ညီရာအားက စတင်အုပ်ချုပ်နေဆဲပါ။ ကျူးဘားဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံဖြစ်ရတာ အမေရိကနဲ့တွေ့ မကျေနပ်ဆုံးပါ။ ကက်စထရိုမြတ်ကျနေအတွက် သမ္မတကနေဒီနည်းမျိုးစုံနဲ့ တိုက်ဖျက်ပေးမယ့် မအောင်မြင်ပါ။

ဗင်နီဇွဲလားပြည်အကျပ်အတည်းကို မြန်မာတွေလေ့လာစောင့်ကြည့်အပ်တယ်

□ မိုးမြင့်ဝင်း(နည်းပညာ) □

အခုဖြစ်နေဆဲ ဗင်နီဇွဲလားအရေး

နိုင်ငံရေးအရေးတော်ပုံကြီးက မပြီးသေးဘူး။ ပြည်သူတွေစားရပ်ဖြစ်နေပြီ။ တစ်တိုင်းပြည်လုံး ကျဆုံးနိုင်ငံ Failed State သို့ဦးတည်နေပြီ။ သမ္မတဟူရီးချားလ်ဗတ် ကင်ဆာရောဂါနဲ့ ငါးနှစ်လောက်ကတည်းလွန်တော့ သူနေရာဆက်ခံတဲ့ သမ္မတမာဒူရိုလ်ဗတ်ထက်စနစ်ပြောင်းမလုပ်ဘဲ ဆိုရှယ်လစ်ပုံစံနဲ့ပဲသွားတယ်။ စီမံကိန်းတွေ မအောင်မြင်ပေမယ့် စစ်အာဏာတွေတိုးမြှင့်ခဲ့တယ်။ ဗင်နီဇွဲလားစစ်တပ်က ရေနံကရတဲ့ ဒေါ်လာတွေနဲ့ ထူထောင်ခဲ့တယ်။ ရုရှား၊ တရုတ်တို့လက်နက်ရောင်းတဲ့နိုင်ငံတွေက အမေရိကနဲ့ရဲ့အန္တရာယ်ကိုပြပြီး လက်နက်ရောင်းလာတာ စစ်တပ်နဲ့အိမ်ရှေ့အုပ်စိုးမှုကြိုက်ပေါ့။

အခုဖြစ်နေတာက လက်ရှိသမ္မတမာဒူရိုလ်ဗတ်ထက် ဆန့်ကျင်လို့ ပြည်သူလူထုက နတ်ထွက်ပေးဖို့ ဆန္ဒပြနေတာ နှစ်လုံးပေါက်ကြာနေပြီ။ အေးချမ်းစွာစားသောက်လုပ်ကိုင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ရေနံစိမ်းဈေးက ခေါက်ချိုးလောက်ကျသွားတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်နှစ်ကျော်က တစ်စည်ကိုဒေါ်လာ(၁၀၀) ပေါက်စွန့်ရတယ်။ မနှစ်ကတစ်စည်ကို ဒေါ်လာ(၄၀)ထိကျဆင်းသွားလို့ ရေနံထုတ်လုပ်ရောင်းချတဲ့ OPEC နိုင်ငံတွေအကျပ်ရိုက်ခဲ့တယ်။ အမေရိကန်က ဓာတ်ငွေ့နည်းပညာအသစ်တွေ တွေ့တယ်လို့ကြားနေရတယ်။ ယေလကျောက်ထဲကို ဓာတ်ငွေ့တစ်မျိုးလွှတ်ပေးရင် ရေနံစိမ်းတွေတင်းဝက ပန်းထွက်တဲ့နည်းပညာကို အမေရိကန်ကရလိုက်တယ် လို့ဆိုပါတယ်။ ဆော်ဒီအာရေဗျတောင် ရေနံကရတဲ့ဝင်ငွေတွေ ကျဆင်းလာလို့ အိမ်ရှေ့မင်းသားက ဆော်ဒီမင်းညီမင်းသားတွေ မတရားသုံးဖြန်းနေတဲ့ နိုင်ငံပိုင်ဥစ္စာနေတွေ ပြန်လည်သိမ်းဆည်းခဲ့ရတယ်။

ဗင်နီဇွဲလားမှာ သမ္မတမာဒူရိုကို ပြည်သူကလက်မခံမှန်းသိလို့ ဒုတိယအာဏာအရှိဆုံးဖြစ်တဲ့ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌအာန်ဂွာဒီဂိုက သူ့ကိုယ်သူ သမ္မတအဖြစ်တာဝန်ယူပြီး ဗင်နီဇွဲလားလက်ရှိသမ္မတကို နတ်ထွက်ပေးဖို့ တောင်းဆိုထားတယ်။ သမ္မတနီကိုလပ်မာဒူရိုကို ရုရှား၊ တရုတ်နဲ့ သူတို့တပ်မတော်ကထောက်ခံနေတယ်။ စစ်တပ်ဘက်ကရောင်းချတဲ့ သမ္မတကလည်း တင်းမတာပေါ့။ ပြည်သူတွေစားရေနီကွာပြတ်လပ်မှုကြောင့် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌအာန်ဂွာဒီဂို အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်နဲ့ တောင်အမေရိကနဲ့နိုင်ငံ အချို့ထောက်ခံနေတယ်။ အမေရိကန်ရဲ့စားနပ်ရိက္ခာအကူအညီတွေ အိမ်နီးချင်းကိုလဲဘိယာနိုင်ငံထဲရောက်နေပြီ။ အဲဒါတွေကို သမ္မတက ပြည်တွင်းကိုအသွင်းမခံပါဘူး။ စားရောတွေနဲ့အတူ စစ်လက်နက်တွေပါ ထောက်ပံ့မှာမို့တယ်။ ဗင်နီဇွဲလားတပ်သားတချို့နဲ့ အရပ်သားအနည်းငယ်က ကိုလံဘီယာနိုင်ငံထဲ ခိုးဝင်နေကြတယ်။ စစ်ဘေးရှောင်စားနဲ့ မိကျာပြတ်လပ်မှုအတွက်ဖြစ်တယ်။ ခိုးဝင်ကြလို့ နယ်စပ်ဂိတ်တွေပိတ်ထားတယ်။

ရာထူးကဆင်းပေးပါ
အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဘရာဇီးလ်၊ အာဂျင်တီးနားစတဲ့ အရွယ်

လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက သူ့သားလွင် သမ္မတလို့ကြေညာထားပြီးဖြစ်လို့ သမ္မတတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရုံပေါ့။ အမေရိကနဲ့ တောင်အမေရိကနိုင်ငံတွေထောက်ခံလာမယ်။ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းရမယ်။ ဒါပေမယ့် စစ်တပ်က သဘောထားပြောင်းပါ့မလား။ မြန်မာတွေစောင့်ကြည့်နေတာက ၁၉၈၈ခု ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတဖာဒီ နန်းမားကိုင်နဲ့ လူထုမဲနဲ့ တက်ရောက်လာတဲ့ ကိုရာနန်အကူနီတို့ သမ္မတအရွေးခံရတယ်ဆိုပြီး အငြင်းပွားဖွယ် မဲဆန္ဒနဲ့တစ်နေ့ထဲ၊ တစ်ပြိုင်နက် နှစ်နေရာနဲ့ပြီး သမ္မတကျမ်းသစ္စာကိုင်ဆံ့လုပ်ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စစ်ဦးစီးချုပ် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖီဒယ်ရာမိုနစ်က စစ်ဌာနချုပ်က မားကိုင်ကို ပုန်ကန်တယ်လို့ စာတစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာတယ်။ စစ်တပ်မထောက်ခံလို့ မားကိုင်အမေရိကန်ပြီးရတယ်။ ကိုရာနန်အကူနီသမ္မတဖြစ်တယ်။ ရာမိုနစ်ကို Lt.Gen: ရာထူးက Full Gen: ရာထူးသို့ နေ့ချင်းတိုးမြှင့်ပေးတယ်။ နောင်အခါ ရာမိုနစ်က မဲရွေးခံရလို့ သမ္မတဖြစ်လိုက်သေးတယ်။ မားကိုင်ရဲ့လက်ရင်းသီးချုပ်ချုပ်ကြီးဖေဖီယာမားက ရွေးကောက်ပွဲဝင်ဖို့ ပြည်ပက ပြန်လာတဲ့အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဘင်နီဇွဲအကူနီ (ကိုရာနန်အိခင်ပွန်း) ကို လေဆိပ်မှာပဲ အန္တော့ကွက်နင်းပြီးလုပ်ကြတာ ဗူးပေါ်သလိုပေါ်လာတယ်။ မားကိုင်ကို လူထုမထောက်ခံမှန်းသိနေလို့ စစ်ဌာနချုပ်ပုန်ကန်တာပါ။

အခုလည်း ဗင်နီဇွဲလားစစ်တပ်ကို သမ္မတမာဒူရိုကမထောက်ခံပါဘူးလို့ Statement တစ်ကြောင်းရေးရင်ဖြစ်တယ်။ ဒါမှမဟုတ် စစ်ရုံးချုပ်ကပုန်ကန်တယ်လို့ ကြေညာတာနဲ့ မာဒူရိုပြုတ်ကျပြီ။ ဒီလိုမလုပ်သေးတာလည်း အကြောင်းရှိမယ်။ စစ်တပ်ကို ငွေကြေးအမြောက်အမြားသုံးပြီး ချဲ့ထွင်ပေးတာကျေးဇူးတင်လို့လား တော့မသိ။ လူထုမထောက်ခံတဲ့သမ္မတက “စန်း” ပြတ်နေပြီ။ ရှေ့ဆက်နေရင်လူထုကြီး ငတ်လိမ့်မယ်။ လူထုနာမယ်။ ဘရာဇီးလ်၊ ကိုလံဘီယာတို့က ဝင်တိုက်မလား။ အမေရိကန်က တိုက်မလားမသိဘူး။ ဒီတော့မှ အာဏာ ကိုအတင်းဆုပ်ကိုင်နေရင် ဆီးနိယားသမ္မတအာဆင်လ် ရှစ်နှစ်ကြာစစ်ပွဲကြီးမပြီးသေးဘူး။ ရုရှားနဲ့တရုတ် ကလည်း လက်ပိုက်ကြည့်နေမှာမဟုတ်ဘူး။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးပြီးမှ အာဏာကဆင်းပေးရင် လူထုနာတဲ့နည်းပေါ့။

စစ်အေးအားဖြင့်မူတွေက မပြီးသေး
တောင်အမေရိကနဲ့နိုင်ငံတွေ လက်ဝဲယိမ်းအစိုးရတွေတက်လာရင် အမေရိကန် CIA ကနည်းမျိုးစုံနဲ့ ဖြုတ်ချတယ်။ လက်ယာယိမ်းဗိုလ်ချုပ်တွေကို အာဏာသိမ်းခိုင်းတော့တာပဲ။ တစ်နိုင်ငံကွန်မြူနစ်ဖြစ်သွားရင် အိမ်နီးချင်း

တွေပါ ကွန်မြူနစ်အောက်ကျဆုံးရတယ်ဆိုတဲ့ “ဒီမိုကရေစီအစိုးရ”ကလည်း ရှိနေတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ လက်ဝဲယိမ်းအစိုးရတွေကို လက်ယာယိမ်းဗိုလ်ချုပ်တွေကို ထောက်ပံ့ပြီး ဖြုတ်ချတတ်တယ်။ လက်ယာယိမ်း ဆိုတာ မျိုးချစ်စိတ်ပြင်းတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်တွေပါ။

ဥပမာ ဗိုလ်ချုပ်မူတွေက လူမွန်သားကိုဖြုတ်ချတာ ကွန်ဂိုမှာ ၁၉၆၀ထဲ ကဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကမ္ဘောဒီးယားမှာ သီဟာနုကို ဗိုလ်ချုပ်လုံနီးက ဖြုတ်ချမှု၊ အင်ဒိုနီးရှားမှာဆူကာနိုကို ဗိုလ်ချုပ်ဆူဟာတို့က ဖြုတ်ချမှု၊ ချီလီမှာ ဗိုလ်ချုပ်ပီနိုရှေး အာဏာသိမ်းမှုတွေဟာ CIA ပယောဂနဲ့မကင်းဘူး။ လက်ဝဲလှုပ်ရှားမှုတွေ မကြီးထွားခင် CIA ကဝင်ပါတာလည်းရှိခဲ့တယ်။ ဥပမာ ချေဝွေဟားရား အား နှိမ်နင်းမှု၊ လောမှာ သုဝဏ္ဏဗောင်ကို ဒီမိုကရေစီ၊ ဗီယက်နမ်နဲ့ကိုရီးယားနိုင်ငံနှစ်ပိုင်းကွဲလို့ စစ်ပြန်နေရမှုတွေဟာ အသင်းနာဖို့ကောင်းတယ်။ ဆိုရှယ်လစ် အသွင်ယူပြီးအာဏာရှင်စနစ်ကို ထူထောင်ကြတဲ့ အီဂျစ်က အဗ္ဘဒါမဲလ်နက်ဆာ၊ လစ်ဗျားကမ္မန်မာဂဒီးဗီးလ်၊ အီရတ်က ဆပ်ဒန်ဟူ စိတ်တိုက် ဆိုရှယ်လစ်ဟန်ပြလုပ်ပြီး ရုရှားကလက်နက်ဝယ်၊ ပြည်သူကို အာဏာရှင်ပုံစံ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြတာလည်း ဇာတ်သိမ်းမကောင်းဘူး။ ၁၉၉၀မှာ အာဖဂန်က ဘာဘရက်မာမဲလ်နဲ့ နဂိုဘူလာတို့ ကို ဖယ်ရှားပြန်တော့လည်း နိုင်ငံနဲ့ပြည်သူမှာ နစ်နာကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။

တပည့်မွေးနိုင်သမျှမွေးကြ
ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ပြိုကွဲတာကလည်း ဖက်ဒရယ်ပုံစံလုပ်ရင် ဒီမိုကရေစီ ပါတဲ့စစ်လားရတယ်။ ဒီမိုကရေစီ မပါတဲ့ ဖက်ဒရယ် နိုင်ငံတွေပြိုကွဲကြတာပဲ။ ရုရှားမှာ ဂျူဒေးနဲ့ ရေနံရေးတွေကျဆင်းနေလို့ စီးပွားရေးပျက်တာနဲ့ ရုရှား ပြည်ထောင်စုကို သမ္မတကိုဘာချေလက်ထက်မှာ ပြိုကွဲခံလိုက်ရတယ်။ ပြိုကွဲတော့ ဖက်ဒရယ်(၁၄) ပြည်နယ်တွေကို စီးပွားရေးအတွက်ထောက်ပံ့စရာ မလိုပေမယ့် ပြည်နယ်အချို့မှာ အခြေချတဲ့ တိုက်ချင်းပစ်၊ တာလတ် ပစ်ခတ်ပျံ ICBM, IRBM စခန်းတွေပြောင်းရွှေ့ဖို့မလွယ်ဘူး။ ယူကရိန်းပြဿနာ ကပါပဲ။

လက်ယာယိမ်းဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ မျိုးချစ်စိတ်သာရှိတာ။ သူတို့မှာဝါဒ တွေမခိုင်မြဲကြဘူး။ လက်ဝဲနိုင်ငံက ဗိုလ်ချုပ်တွေက ပါတီရဲ့ ဝါဒကို ယုံရတယ်။ ပါတီကထိန်းချုပ်မှုရှိတယ်လို့ လက်ဝဲအစိုးရတွေရဲ့လမ်းညွှန်မှုအောက်မှာနေ ရတယ်။ ဥပမာ မာရှယ်ဥစတီနော့က သမ္မတဘရစ်လဇာကရဲ့ လက်အောက်မှာ မာရှယ်ချင်ယီ၊ မာရှယ်ချူးတေးတို့က ဥက္ကဋ္ဌကြီးမော်စီတုန်းရဲ့ဝါဒအတိုင်း လိုက်နာကြတယ်။ အင်ဒိုနီးရှားသမ္မတဆူဟာတို့ဟာ သူ့သမ္မတဖြစ်လာတော့ ဆန့်ကျင်သူ တစ်သိန်းခွဲကို နှိမ်နင်းခဲ့တယ်။ အမေ

ရိကန်ကလည်း ကွန်မြူနစ်နှိမ်နင်းတဲ့ သမ္မတကို မြှောက်စားတယ်။ လက်ယာယိမ်းစီးပွားရေးတွေ ထူထောင်ပေးလို့ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးလာတယ်။ ဆူဟာတို့(၃၂)နှစ်မင်းမူပြီး ဆွေမျိုးကောင်းစားရေးကြောင့် နိုင်ငံမငြိမ် မသက်ဖြစ်လာတယ်။ သူ့သမ္မတပရိုဘိုဂိုဟာ ထောက်လှမ်းရေးမှူးချုပ်ဖြစ်တော့ ဆူဟာတို့ရဲ့နန်းသက်ကို ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ အဖျက်အမှောင့်တွေကို ၁၂ ရက်ကြာ ပြည်သူတွေကြောက်လန့်အောင် လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ယခုပါတီစုံ လုပ်တော့ သမ္မတကိုဒီမိုကရေစီ ထောက်လှမ်းရေးမှူးချုပ် ပရိုဘိုဂိုတို့ ရွေးကောက်ပွဲဝင်တယ်။ ပရိုဘိုဂိုကလည်း သူမဲနိုင်တယ်ဆိုပြီး အကြောက်အကန်လုပ်နေတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ဂျီကိုဒီမိုကရေစီ အနိုင်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် လက်ယာယိမ်းဗိုလ်ချုပ်ဆူဟာတို့မရှိပေမယ့် သူပျိုးထောင်ခဲ့တဲ့ စစ်တပ်ဟာ သားတူ၊ ညီမျှားကောင်းစားနေပဲ လုပ်နေကြတုန်းပါ။

အိန္ဒိယနဲ့ ပါကစ္စတန်စစ်ဖြစ်ပြန်ပြီ
ဒီမိုကရေစီအကြီးဆုံးနိုင်ငံကြီး အိန္ဒိယဟာ ရုရှားနဲ့အစဉ်တစိုက် မဟာမိတ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်နေရှဲ့ရဲ့ ကွန်ဂရက်ပါတီရဲ့မူဝါဒက ရုရှားနဲ့နီးစပ်တယ်။ ပါကစ္စတန်က SEATO နဲ့ CENTO စစ်အုပ်စုဝင်ဖြစ်တော့ အမေရိကန်ကအထောက်အပံ့ရနေတယ်။ ကက်ရှမ်းယားအရေးနဲ့ နှစ်နိုင်ငံစစ်ဖြစ်တာ သုံးကြိမ်ရှိပြီ။ အဏုမြူလက်နက်ကိုင်ရှင်တွေဖြစ်တော့ သူတို့စစ်ကြီးဖြစ်လာရင် အိမ်နီးချင်းတွေမသက်သာဘူး။ တရုတ်ကပါကစ္စတန်နဲ့မဟာမိတ်၊ အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်က သင့်မြတ်ကြတာမဟုတ်ဘူး။ မြန်မာပြည်က သူတို့ကိုလည်း စောင့်ကြည့်နေရတယ်။

အိန္ဒိယပြည်က ဖက်ဒရယ်ပုံစံကျဒီမိုကရေစီနိုင်ငံကြီးဖြစ်နေပေမယ့် ကွန်မြူနစ်ပါတီလည်း တရားဝင်စည်းရုံးခွင့်ရှိတယ်။ ပြည်တွင်းစစ်မရှိဘူး။ ဆိုဗီယက်နဲ့ယူဂိုစလားဗီးယားတွေဟာ ဖက်ဒရယ်ပုံစံကျဦးစီးထားပေမယ့် ဒီမိုကရေစီစနစ်မရှိဘူး။ ပြိုကွဲမှာစိုးလို့ တင်းကျပ်စွာချုပ်ကိုင်ထားပေမယ့်လည်း ပြိုကွဲခဲ့ကြတယ်။ ဗင်နီဇွဲလားဟာ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမဟုတ်။ တစ်ပြည်ထောင်စုမပေမယ့် ဒီမိုကရေစီမရှိရင်မဖွံ့ဖြိုးဘူး။ အရင်က ငတ်မွတ်နေတဲ့ အီသီယိုးပီးယားတောင် ပြည်တွင်းစစ်မရှိလို့ တိုးတက်လာပြီ။ တစ်ပါတီစနစ် ကျင့်သုံးဘူးတဲ့ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဗီယက်နမ်တို့ ဒီမိုကရေစီအထိုက် အလျောက်ရတာနဲ့ မြန်မာထက်ဖွံ့ဖြိုးလာတယ်။ ဗင်နီဇွဲလားကိုစောင့်ကြည့်နေကြပြီ။ စစ်တပ်ကလမ်းမှန်ကိုရွေးပါ။ ဒီမိုကရေစီဘက်ယိမ်းရင် အကောင်းဆုံးအဆုံးအဖြတ်ဖြစ်မယ်။

◆ မိုးမြင့်ဝင်း(နည်းပညာ) ◆

“သာလွန်မင်းသည်၊ ဖန်ဆင်းလုံ့လ၊ ဥသယာဖြင့်၊ ဥရု-ရှင်ခွန်လမ်း၊ သက္ကရာဇ်ပေါ်၊ တော်သ လင်းလ၊ ဆန်းဒသဝင်၊ အဆင်မယုက်၊ ကျားမင်းရက်တွင်၊ ခွေပန်ကံပြု၊ ငါးတောင်ကျအောင်၊ အုတ်မြစ်ဆောင် ချီ...။ တောင်တစ်ရာတစ်၊ ဥာဏ်တော်ဖြစ်၏။ ... အချင်းမှာမူ၊ တစ်ရာခြောက်ဆယ်နှစ် တောင်၊ အစွန်းတစ်မိုက်လွန်း၍၊ အဝန်းလုံးပတ်၊ ရေတွက်လပ်သော၊ ငါးရာနှစ်တောင်၊ နှစ်မိုက် လေးသစ်၊ ပတ်လည်လိုက်မုခ်၊ အရပ်နတ်နွယ်၊ ရာနှစ်ဆယ်တည်”

(အမည်မသိဇောဆွဲ၊ ‘ရာဇမဏိဇူဌာ ကောင်းမှုတော်စေတီတော်ကြီး သမိုင်းလင်္ကာ’)

“သမုဒ္ဒရာ အခြားဟိသော၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ၊ ဘုရားရှင်သပိတ်တော်၊ စွယ်တော်၊ ပို့ရောက် လှာရသော၊ ဘုန်းတော်ဟိသော”

(တောင်မီလာဆရာတော်၊ ‘ပင်းတလမ်း (၁၆၄၈-၆၀) ကောင်းမှု တော်ဘုရားကျောက်စာ’၊ ကောင်း မှုတော်ဘုရား အရှေ့မြောက်ထောင့်)

ကျောက်စာတွင် စွယ်တော်ပွားဟု မရေးထိုး စွယ်တော်ဟု ရေးထိုးသဖြင့် ဘုရားရှင်၏ လက်ဝဲအောက် စွယ်တော်စစ်ဖြစ်သည်ဟုသော အဆိုကို ထောက်ခံရာ ရောက်သည်။

ရာဇမဏိဇူဌာ ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီး

စစ်ကိုင်းမြို့မှ ၁၀ ကီလိုမီတာခန့် စစ်ကိုင်း-ရွှေဘို သို့မဟုတ် မုံရွာ လမ်းအားတွင် ရာဇမဏိ ဇူဌာ ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီးတည်ရှိသည်။ ဒုတိယအင်းဝခေတ် ညောင်ရမ်းမင်းဆက် တတိယမြောက် သာလွန်မင်း (၁၆၂၈-၄၈) သည် ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီးကို အင်းဝမြို့တော် ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်းအထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ၁၆၃၆ ခုနှစ်တွင် စတင် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ စေတီတော်ကြီး ပြီးစီးရန် ၁၂၅၆ ကြာခဲ့သည်။ သာလွန် မင်းသည် ပြည်မြို့စား မင်းသားဘဝက ကြည်ညိုရင်းရှိသည့် ငတစ်ပါးမင်း ကောင်းမှု သရဗာ (ဘုရားမာ)ကို ပုံစံယူသည့် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံ အနုရာပုရမြို့မှ ထူပါရီ မဟာစေတီတော်ကို ပုံစံယူသည့်ဟူ၍လည်း ကောင်းဆိုသည်။ စေတီတော်သည် စက်လုံးခြမ်းပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်။ ဉာဏ် တော်အမြင့် ၅၇. ၃၀ မီတာ (၁၀၀ တောင်) အချင်း ၈၅. ၅၇ မီတာ (၁၆၂ တောင် ၁ မိုက်)နှင့် အောက်ခြေအဝန်း ၂၆၈. ၃၅ မီတာ (၅၀၂ တောင် ၁ ထွာ ၄ သစ်)ဖြစ်သည်။

စေတီတော် တည်ဆောက်ရာတွင် အလျား ၄၆ စင်တီမီတာ (၁ တောင်) အနံ ၂၃ စင်တီမီတာ (၁ ထွာ)နှင့် ထူ ၈ စင်တီမီတာ (၄ သစ်)ရှိသော အုတ်ချပ်ရေပေါင်း ၁၀၀၈၆၅၂ ချပ်၊ မြေခုံသရွက် ၁၆၄၄၅၈၅ တောင်းနှင့် အင်္ဂတေ ၂၄၉၈ တင်း အသုံးပြုခဲ့ရသည်။ အောက်ခြေပတ်လည် လိုက်မုခ်များတွင် နတ်ရုပ် ၁၈၀ ထည့်သွင်းသည်။ မူလက ကျောက်မီးတိုင် ၈၀၂ (ယခု ကျောက်မီးတိုင် ၁၀၀၀) စေတီတော်ကို ဝန်းရံထားသည်။

ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီးတွင် ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏လက်ဝဲ အောက်စွယ်တော် အစစ်၊ ဆံတော်၊ သပိတ်တော်၊ မရေမတွက်နိုင်သော ဓာတ် တော်၊ မွေတော်၊ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ကျောက်မျက်ရတနာ စီဆယ်ထားသည့် စေတီတော်နှင့် ဆင်းတုတော်များကို ဌာပနာထားသည်။

အတိတ်၊ နိမိတ်၊ တဘောင်နှင့် ဗေဒင်ပညာစွမ်းအကြောင်းပြောဆိုလျှင် ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီးနှင့် ဒါယကာသာလွန်မင်း ပါဝင်ပတ်သက် သည်။ ဤစေတီတော်ကြီးတည်ရန် စီမံနေစဉ် “နတ်ဂဠုန်ကြီး ကောင်းမှုပြီး သော်၊ ရပ်ထီးတောင်ဝန်၊ ဖြုန်းဖြုန်းပျံအံ့”ဟူသော တဘော်စကားပေါ် ပေါက်ခဲ့သည်။ သာလွန်မင်းသည် တနင်္ဂနွေသား(ဗုဒ္ဓဂဠုန်) ဖြစ်သောကြောင့် စေတီတော်ပြီးလျှင် မင်းနတ်ရွာစံလိမ့်မည်။ တည်သင့်၊ မတည်သင့် စဉ်းစား တော်မူပါဟု ပညာရှိများက လျှောက်တင်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ကောင်းမှု တော်စေတီတော်ကြီးကို တည်ဖြစ်အောင်တည်ခဲ့သည်။

စေတီတော်ကြီးကို အပြီးသတ်နေစဉ် ၁၆၄၈ ခုနှစ်တွင် အင်းဝမြို့တော်၌ မြေငလျင်လုပ်သည်။ ရွှေနန်းတော် အရှေ့နန်းရပ်ပြင်၌ ငှက်ကြီးများကျသည်။ ဘုမ္မတိုင်းငှက်တစ်ကောင်သည် အနောက်တောင်မှ လာ၍ ရွှေလွှတ်တော်ရှေ့၌ ကျပြီး၊ နေကျော်မှ အနောက်တောင်သို့ ပျံသည့် အစရှိသော နိမိတ်အမျိုးမျိုး ပြသည်။ ထိုနှစ်တွင် စေတီတော်ကြီးအား ထီးတင်ရန်အတွက် တောင်ငူမှ အင်းဝသို့ ပြောင်းလာသော ဗေဒင်တတ် လောကုတ္တရာ ဆရာတော်ကို အချိန် အခါတော်တောင်းခံခဲ့သည်။ “သားတော် လက်ထက်မှ အခါတော်ပေးမည် လာခဲ့” ဆိုသောကြောင့်၊ ဆရာတော်ကို ပုဂံသို့ နယ်နှင့်ဒဏ်ခတ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ပုဏ္ဏားတော် ဇာဂရုထံ ထီးတင်ရန် အခါတော် တောင်းပြန် သည်။ “အရှင်မင်းကြီး ထီးတင်ပုံ မမိနိုင်တော့ပါ။ မနက်မနံ နံနက် ၉ နာရီကျော် တွင် နတ်ရွာစံလိမ့်မည်”ဟု ပုဏ္ဏားတော်က လျှောက်ထားသည်။ မင်းကြီးလည်း စိတ်ဆိုးသောကြောင့်၊ “မှန်လျှင် မှန်၊ မမှန်လျှင် နှင်နှင့်တကွ သား၊ မယားပါ မီး လောင် တိုက် သွင်းမည်”ဟု ဆိုကာ ရေနာရီခွက်ကို အနီးမှာ ထားသည်။ ညနေရောက်သော် “ဝါ တာမျှမဖြစ်သေး”ဟု မင်းကြီးက မိန့်ကြားသည်။ ပုဏ္ဏားတော်ကလည်း “အချိန်မကျသေးလို့ပါ ဘုရား”ဟု လျှောက်တင်သည်။ ည ၆ နာရီခန့်တွင် အပြင်းဖျားလေသည်။ နောက်တစ်နေ့ နံနက် ၉ နာရီ ကျော်တွင် ပုဏ္ဏားတော် ဇာဂရု ဟောထားသည့်အတိုင်း သာလွန်မင်း နတ်ရွာ စံလေသည်။ ထို့ကြောင့် သားတော် မင်းရဲရွှေစိတ်က အင်းဝထီးနန်းကို ဆက်ခံခဲ့သည်။ ၁၆၄၉ ခုနှစ်တွင် သားတော် ပင်းတလမ်းမင်း (မင်းရဲရွှေစိတ်) က ဖခမည်းတော် သာလွန်မင်း၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီးကို ရွှေထီး တော်တင်လှူခဲ့သည်။

ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ဝဲအောက်စွယ်တော်အစစ်

သာသနာတော် သက္ကရာဇ် ၁ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၁၂ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို စန္ဒကူးနံ့ သမီးဖြင့် လောင်ကျွမ်းစေသည်။ နဖူး သင်းကျစ်တော် တစ်ဆူ၊ ညှပ်နိုးတော် နှစ်ဆူနှင့် စွယ်တော်လေးဆူ၊ စုစုပေါင်း ခုနစ်ဆူမှာ ‘အသမ္ဘိန္ဒ’ မပြိုကွဲသော

ဓာတ်တော်များဖြစ်ကြသည်။ ကျန်ဓာတ်တော်များမှာ ပဲနောက်စေတီအရွယ် အကြီးဆုံးဓာတ်တော် ရွှေရောင် ငါးပြည်၊ ဆန်ကျီးစေတီအရွယ် အလတ်ဓာတ် တော် ပုလဲရောင် ငါးပြည်နှင့် မုန့်ညင်းစေတီအရွယ် အငယ်ဓာတ်တော် ချယား စေ့ရောင် (မြတ်လေးပန်းဖူးအရောင်) ခြောက်ပြည်၊ စုစုပေါင်း ၁၆ ပြည် (တစ်တင်း)ဖြစ်ကြသည်။

ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ တပည့်ရဟန္တာ ရှင်မောသည ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရား၏ လက်ဝဲအောက်စွယ်တော်ကို တောက်လောင်နေသော စန္ဒကူးနံ့သာ မီးပုံကြီးထဲမှ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ပင့်ဆောင်ခဲ့သည်။ ကာလိဝိတိုင်း၊ ဒန္တပူရပြည်၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်းမှ ဂုဟသီဝမင်းတိုင်အောင် ကိုးကွယ်စေသည်။ မာဂဒတိုင်း၊ ပါရလီပုတ်ပြည် (ယခု တရ်လားနယ်၊ ဂင်္ဂါမြစ်၏ တောင်ဘက်ကမ်းရှိ ပတ္တနား မြို့)၊ ဧကရာဇ်ဘုရင်ပုတ္တ၊ မင်းကြီးသည် လက်အောက်ခံ စိတ္တယနမင်းအား ဂုဟသီဝမင်းနှင့်တကွ စွယ်တော်ကို ယူဆောင်စေသည်။ ဘုရားရှင်၏စွယ် တော်ကို မီးကျိုးခဲအတွင်းသို့ ပစ်ချခြင်း၊ ပေပေါ်တွင်တင်၍ တဖြည်းဖြည်း လမ်းဆုံတွင် တွင်းထဲထည့်၍ မြေမြို့နင်း ဆင်ဖြင့်နင်းခြင်း ပြုလုပ်စဉ် စွယ်တော် သည် တန်ခိုးပြသော ပြလေသည်။

ရာဇမဏိဇူဌာ ကောင်းမှုတော်စေတီတော်ကြီး

ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန် လောကဓံ

Wax And Wane In The Mandane World

□ တင်ထွန်း(မန္တလေး) □

ထိုနောက် ခိရာဇာရမင်းသည် ပဏ္ဍာမင်းထံမှ စွယ်တော်ကို လိုချင်၍ စစ်တိုက်ရာ၊ ခိရာဇာရမင်း ကျဆုံးသည်။ ပဏ္ဍာမင်းကြီး ကိုယ်တိုင်ရဟန်း ပြုသည်။ ဂုဟသီဝမင်းနှင့်တကွ စွယ်တော်ကို ဒန္တပူရပြည်သို့ ပြန်ပို့ပေးသည်။ ဂုဟသီဝမင်းသည် သမီးတော် ဟေမမာလာကို ဥရုဇနီပြည်မှ တူတော် ဒန္တကုမာရနှင့် ထိမ်းမြားကာ၊ အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ် အပ်နှံခဲ့သည်။ ထိုအခါ ခိရာဇာရမင်း၏ တူ-ဖလယမင်း ညီနောင်က စွယ်တော်ကိုပေးအပ်ရန် စစ်တိုက် သည်။ ဂုဟသီဝမင်း စစ်ရှုံးသောကြောင့် ဒန္တကုမာရ မင်းသားနှင့် ဟေမမာလာ မင်းသမီးတို့သည် စွယ်တော်ကို ဂုဟသီဝမင်း၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သူ သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ အနုရာပုရမြို့၊ မဟာသေနမင်းထံသို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့သည်။ မဟာသေနမင်း နတ်ရွာစံသောကြောင့် သားတော် ကတ္တိသီရိမေဃမင်း နန်းတက် ခိုက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စွယ်တော်သည် သာသနာတော်နှင့် ၈၇၄ ကတ္တိသီရိ မေဃမင်းမှ သာသနာတော်နှင့် ၂၀၄၉ ဓမ္မပါလမင်းအထိ နှစ်ပေါင်း ၁၂၀၂ နှစ်တိုင်တိုင် သီဟိုဠ်၌ ကိန်းဝပ်ခဲ့သည်။

ဘုရားရှင်၏ သပိတ်တော်၊ လက်ဆောင်တော်များနှင့် စစ်ကူးပေးရန် သဝဏ်လွှာကို ၁၅၅၅ ခုနှစ်တွင် သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ ဓမ္မပါလမင်းသည် ပဲခူး ဟံသာဝတီဆင်ဖြူရင် ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးထံသို့ သဘောနှစ်စင်းဖြင့် ပထမအကြိမ် စေလွှတ်ခဲ့သည်။ ဘုရင့်နောင်က တပ်မှူး စန္ဒသူရိသု၊ စစ်က ရာဇဉာဏ၊ စစ်သည် ၁၅၀၀ နှင့် အမတ် ၄ ဦးကို သဘောငါးစင်းဖြင့် စစ်ကူပို့သည်။ ပုန်ကန်နေသော မင်းသုံးပါးသည် ဓမ္မပါလမင်းအား အညံ့ခံ သည်။ ဓမ္မပါလမင်းက ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်သဖြင့် ဘုရင့်နောင်ထံသို့ စွယ်တော် ပွားတစ်ဆူကို သဘောတစ်စင်းဖြင့် ဒုတိယအကြိမ်ပေးပို့သည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်းရှိ ကျန်သောမင်း အားလုံးကလည်း ဓမ္မပါလမင်းထံသို့ ခစားလာကြသည်။ စစ် မတိုက်ရဘဲ အလုံးစုံအောင်မြင်သောကြောင့် ဓမ္မပါလမင်းသည် ဘုရင့်နောင်ကို အထူးကျေးဇူးတင်သည်။ ထို့ကြောင့် စွယ်တော်အစစ်ကို သီဟိုဠ်မှ ပဲခူးနေပြည် တော်သို့ သဘောသုံးစင်းဖြင့် ပို့ခဲ့သည်။ ဘုရင့်နောင်မင်းတရားကြီးသည် စွယ်တော်စစ်ကို ခေါင်းရင်းတွင်ထားပြီး ကိုးကွယ်လေသည်။

ဘုရင့်နောင်၏ သားတော် နန္ဒဘုရင်လက်ထက်တွင် စစ်ရှုံးသောကြောင့် တောင်ငူမင်းခေါင်၏သား မင်းရဲကျော်ထင်သည် ပဲခူးကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ စွယ်တော်စစ်နှင့် သပိတ်တော်ကို တောင်ငူသို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့သည်။ အင်းဝ အနောက်ဘက်လွန်မင်းသည် ဘုရင့်နတ်သျှင်နောင် လက်ထက် ၁၆၁၀ ခုနှစ်တွင် တောင်ငူကို သိမ်းပိုက်ပြီး၊ စွယ်တော်စစ်နှင့် သပိတ်တော်ကို အင်းဝသို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့ပြန်သည်။ ညီသာလွန်မင်းသည် အင်းဝထီးနန်းကိုဆက် ခံကာ စွယ်တော်စစ်ကို ကောင်းမှုတော်စေတီတော်ကြီးတွင် ဌာပနာလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ကောင်းမှုတော်စေတီတော်ကြီးတွင် လက်ဝဲအောက် စွယ်တော်စစ် ကိန်းဝပ်ပါသည်။

ရာဇမဏိဇူဌာ ကောင်းမှုတော်စေတီတော်ကြီး၏ ဌာပနာတိုက်တော် တွင် -

၁။ မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ဝဲအောက် စွယ်တော်စစ် ၁ ဆူ၊
၂။ မြသပိတ်တော် ၁ လုံး။

၃။ ရုပ်တုတော် စုစုပေါင်း ၂၀၉၅ ဆူ။ ။ ရွှေသားရုပ်တု ၅၂၆ ဆူ၊ ငွေသား-၂၃၂၊ မိုးကြိုး-၄၉၊ ပတ္တမြားနီ-၂၊ ပတ္တမြားစစ်-၂၊ မြ-၂၆၊ ပယင်း-၄၈၊ ဂေါ်မိတ်-၅၊ ဥဿဘုရား-၁၀၊ ပဉ္စလောဟာ- ၃၇၊ စန္ဒရကန်- ၈၆၊ နဂါးသွဲ-၂၊ နဂါးရစ်-၂၊ နဂါးဝင်-၂၊ မောရဂိုဝါ-၉၇၅၊ ကျောက်သား- ၁၂၊ သာမည-၇၉၊ ပေါင်းရုပ်တုတော်-၂၀၉၅ ဆူ။

၄။ စေတီတော်စုစုပေါင်း ၈၀၉ ဆူ။ ။ ရွှေသားစေတီ-၈၁၊ ငွေသား- ၂၆၉၊ မိုးကြိုး-၁၁၊ မြ-၁၊ ပယင်း-၉၁၊ စန္ဒရကန်-၃၊ နဂါးရစ်-၁၊ ကြေး- ၄၄၂၊ သာမည-၃၊ ပေါင်းစေတီတော်-၈၀၉ ဆူ။

၅။ မွေတော်၊ ဓာတ်တော်များ။ ။ မွေတော်ရှင်-၅၂၊ ပုလဲငွေတော်- ၃၃၃၊ ဆံတော်-၁၁၊ မဟိသင်္က-၂၂၊ ဆတောင်-၄၅၊ ပင်ထင်-၈၉၇၊ တကောင်းကြီး-၂၆၊ ရွှေဝါ-၄၄၄၊ တကောင်းသေး-၁၆၃၇၊ သီဝလီ-၃၄၇၃၊ ဆက် သွား-၃၆၂၈၊ ရွှေဥမင်-၅၆၅၊ မောဂလာန်-၂၂၉၇၊ ဝါလုက-၁၀၀၊ အရှေ့သပျယ်-၁၈၇၊ စင်ကြပ်-၁၇၂၊ မြောက်အိုး-၂၁၉၈၊ စကတောင်-၄၂၊ ရေပျံ-၅၂၊ ခွင်ခါတ်-၄၃၊ မျက်ကွင်းခါတ်-၈၊ သာမညဓာတ်-၅၉၊ စန္ဒတိုက်၊ ခါတ်သေး သုံးထုပ်၊ ရွှေပန်း-၄၃၆၊ ငွေပန်း-၄၃၆၊ ပယင်း ဆီမီး- လေးတိုင်။

မြသပိတ်တစ်လုံး၊ ရွှေဆန်နှစ်ပြည် ကိန်းဝပ်သည်ဟု သိရသည်။

ဝေဠုဝန်ငါးထပ်ကြီး မြတ်စွာဘုရား
စစ်ကိုင်းမြို့ တော်ဂါ ကျောက်စိမ်းပုတီးလုံးရေးအနောက် ထား
ဝယ်ရေးရပ်၌ ဝေဠုဝန်ငါးထပ်ကြီး မြတ်စွာ
ဘုရားတည်ရှိသည်။

အင်းဝဘုရင် မင်းရဲရွှေစိတ်ခေါ် ပင်းတ လမ်း (၁၆၄၈-၆၀) သည် စစ်ကိုင်းဝေဠုဝန်ဥယျာဉ်တော်၌ ငါးထပ်ကြီး ၁၆၅၈ ခုနှစ်တွင် မြတ်စွာဘုရား ဆင်းတုတော်ကြီးကို အုတ်၊ အင်္ဂတေဖြင့် တည်ဆောက်စေသည်။ မေလတွင် တိုင်ထူသည်။ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဆင်းတု တော်၌ ဌာပနာရန် ဘုရားရှင်၏ဆံတော်မြတ် ဆိုက်ရောက်သည်။ ထိုလတွင် ပင် သမီးတော် သီရိဘုန်းထွဋ် (အိမ် ရှေ့မင်း၏မိဖုရား)သည် သားတော်- နရာဒိဗ္ဗအား ဖွားမြင်ပြီးနောက် ကွယ် လွန်သည်။ သမီးတော် ငယ်စဉ်က ကစားခဲ့သော ရွှေရုပ်၊ ငွေရုပ်နှင့် ကြိုးမှတ်ဆင်သော လက်ဝတ်တန်ဆာများကို ရွှေပေချပ်ပြုလုပ်၍ ပိဋကတ်သုံးပုံ ရေးထိုးပြီး ဆင်းတုတော်၏ခါး၌ ၁၆၅၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဌာပနာသည်။ အနေကဇာတင်သည်။ ဘူမိသမ္မုဒြာ ထိုင်ဆင်းတုတော် ဖြစ်သည်။ ဉာဏ်တော်မှာ ၂၈ တောင် (၁၂. ၈ မီတာ) ရှိသည်။ ဆင်းတုတော်ကို မကိုဋ်တော်၊ သင်းကျစ်တော်နှင့် စလွယ်တော် ပူဇော်ထားသည်။ ဆင်းတုတော် ကိန်းဝပ်ရန် ခေါင်မိုးငါးထပ်ဖြင့် တန် ဆောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း သည်။ ထို့ကြောင့် ‘ငါးထပ်ကြီးဘုရား’ အမည်တွင်သည်။ ငါးထပ်ကြီးဘုရား တည်သည်မှာ ၇ လနှင့် ၂၅ ရက်သာ ကြာသည်။ ၁၇၃၉ ခုနှစ်တွင် မဏိပူရမှ ကသင်းတပ်များသည် အင်းဝ မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိကို တိုက်ခိုက်စဉ် ငါးထပ်ကြီးတန်ဆောင်းကြီးအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ကသင်းတို့သည် စစ်ကိုင်းအနောက်ဘက် သလွန်မြို့ အရပ်တွင် လေးငါးရက်ခန့် တပ်ချပြီးနောက် ပြန်ကြ ၏။ ဤကား အင်းဝ မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိမင်း လက်ထက်က သည်းကျူး ကျော်မှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် ငါးထပ်ကြီးတန်ဆောင်းကို မီးလောင်သည်။ ၁၈၉၀ ခုနှစ်တွင် ဗိသုကာဆရာကြီး ဦးထွန်းက လက်ရှိ ငါးထပ်ကြီးတန်ဆောင်းကို တည် ဆောက်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်တွင်ပင် အလည်အပတ်ရောက်ရှိခဲ့သူ ဗြိတိသျှ စာရေး ဆရာ V.C.Scott O'Connor က သူ၏ Mandalay And Other Cities Of Past In Burma စာအုပ်တွင် - “စစ်ကိုင်းမြို့၊ နိုးအနောက်ဘက်တွင် နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာငါးဆယ်ခန့်သက်တမ်းရှိသည့် ကြီးမားသော ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်ကြီး တစ်ဆူ ရှိပြီး လှပဆန်းကြယ်သော တန်ဆောင်းအမိုးအောက် အုတ်ဖိနပ်အဆင့်ဆင့် ထားသော ရင်ပြင်တွင် ရွှေရောင်တစ်ဝက် ထုံးရောင်တစ်ဝက် ရောနေသည့် ရုပ်ပွားတော်ကြီးကို တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်”ဟု ဖော်ပြထားသည်။ မီးလောင် တန်ဆောင်းကြီး ပြင်ပြီးခိုက် မြင်ခဲ့ဟန်တူသည်။

အဝေးရောက် ဦးအောင်ကြီး၏ မှတ်စုတွင် “မဏိစွယ်တော်ပွား၊ မေးဖျား ဓာတ်တော်၊ ရင်ပေါ် ပုရပိုဒ်၊ ညာ၌ ဥသျှောင်ကျင်း၊ ဘယ်တွင် ဆံကျစ်၊ ညာဖူး နဝရတ်၊ ဘယ်တွင် လက်ကြပ်”ဟူ၍ ဌာပနာပစ္စည်း ခုနစ်မျိုးနှင့် ဌာပနာတိုက် ငါးထပ်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ပထမအထပ်ညာဖူးတွင် နဝရတ်နှင့် ဘယ်ဖူးတွင် လက်ကြပ်၊ ဒုတိယအထပ် ညာလက်တွင် ဦးသျှောင်ကျင်းနှင့် ဘယ်လက်တွင် ဆံကျစ်၊ တတိယအထပ် ရင်ခွင်းတွင် ရွှေလှုပ်ရိပ်၊ စတုတ္ထအထပ် မေးဖျားတွင် ဘုရားဓာတ်တော်နှင့် ပဉ္စမအထပ် မဏိတော်တွင် ဘုရားရှင်၏ စွယ်တော်ပွားကို ဌာပနာထားကြောင်း သိရသည်။

ဝေဠုဝန် ငါးထပ်ကြီး မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်စဉ်ကဆုန်လပြည့်နေ့တွင် ညောင်ရေသွန်းပွဲရှိသည်။

♦တင်ထွန်း(မန္တလေး)♦
စာမျက်နှာ(၂၀)သို့➤

ရန်ကုန်မြို့တော်တွင်စည်ပင်ကော်မတီ ရွေးကောက်ပွဲကြီးကျင်းပ တော့မည့်အချိန်နီးလာသောအခါ တိုးရစ်ဂိုဒ်ဘဝက နိုင်ငံခြားသားများ ထံမှ ကြားခဲ့ရဖူးသောစကားများကိုသတိရမိသည်။

“မင်းတို့နိုင်ငံကလမ်းတွေက အရမ်းသန့်ရှင်းတာပဲနော် အခြား အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေထက်သာတယ်၊ အားလုံးဟာမြင်မြင်သမျှ သပ်ရပ် ပြီးသန့်ရှင်းလှပနေတာပဲ”

ထိုစကားကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက်လာသော နိုင်ငံခြားသားတော်

ထိုအခါ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ဤကဲ့သို့ပြော၏။

“ကျုပ်တို့လည်း အမှိုက်မှန်မှန်သိမ်းချင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် တစ်မြို့ နယ်လုံးအတွက်အမှိုက်သိမ်းဖို့ ကားကမလောက်ဘူး၊ ကားခြောက်စီး ပဲရှိတာသုံးစီးကပျက်နေတယ်။ ကျန်တဲ့သုံးစီးကလည်းတော်တော် ဟောင်း နွမ်းနေပြီ၊ ခပ်ယံ့ ယံ့၊ ပဲရှိတော့တယ်”

ကားပျက်တွေကိုပြင်မပေးသော ဌာနဆိုင်ရာကိုပဲအပြစ်တင်ရမည် လား၊ ကားတွေလိုလောက်အောင်ထားမပေးသောစီမံခန့်ခွဲမှုညံ့ဖျင်းတာ

ခါတာဘိုရာဇီလို့ခေါ်ပါတယ်”

ထိုအခါ တစ်ခါတစ်ရံ စည်သူညိုတိုးရစ်များက ပြီးစေ့စေ့ဖြင့် ကျွန် တော်တို့ကိုအောက်ပါအတိုင်းပြန် ပြောတတ်၏။

“ဟောဒါကတော့ ကမ္ဘာမှာ အကြီးဆုံးအမှိုက်ပုံကြီးဖြစ်ပါတယ်”

ဟူသတည်း။

ရွက်ရလည်းခက်။ နာရလည်းခက်။ အတော်အခံရခက် သောဖြစ်ရပ် ပါပေ။

ပါးမှာသနပ်ခါး၊ ပေါင်မှာသေးစီးကြောင်း

သရဝက်(ပြည်)

တော်များများကပြောတတ်ကြသည်။ ပြောကြသောအချိန်မှာ ရန်ကုန် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်မှ ထွက်ခွာလာကစ အချိန်ဖြစ်လေ့ရှိပြီး ပြောကြား လေ့ရှိသောနေရာမှာ ပြည်လမ်းပေါ်အင်းလျားကန်သို့မရောက်မီ အင်း လျားလေးကန်အကွေ့ကျောင်းကွေ့မှတိုင်အနားတွင်ဖြစ်သည်။

ထိုနေရာသည်တော်တော်လည်းလှပါသည်။ သာယာလှပသော ရေကန် ကလေးလည်းထိုနေရာတွင်ရှိသည်။ လမ်းအကွေ့လေးဝယ် မြို့တော် စည်ပင်မှုစိုက်ပျိုးထားသော ပန်းပင်များ မှရောင်စုံပန်းများဖွင့်ဝေဆာ နေကြသည်။ လမ်းနံဘေးဝယ်အလှစိုက်အနန်းပင်လိုလို ထန်းပင်လိုလို အပင်များ ကလည်းလေအဝေဝယ်ဘယ်ညာ ယိမ်းနွဲ့နေကြသည်။

ကဏ္ဍရာလမ်းသည် နိုင်ငံလွန်ကတ္တရာဖြင့် နက်မှောင် ကျယ်ပြန့်လှသည်။ ထိုနေရာတွင် ပလက်မောင်းများလည်း စနစ်တကျတည်ရှိပြီး လမ်း ဘေးတွင် အမှိုက်တစ်စုံမရှိချေ။ ကျွန်တော်သည် ပုထုဇဉ်ပိပ် ကိုယ့်နိုင် င်ကိုချီးကျူးခံလိုက်ရသဖြင့် ကျေနပ်သွားမိသည်။ သို့သော် ပါးစပ် မှထွက်ဖော်ပြီးတော့ အားရပါးရမကျေနပ်နိုင်ပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆို သော် ကိုယ့်ဝမ်းနာ ကိုယ်သာသိ၊ ကိုယ့်နိုင်ငံအကြောင်းကိုယ်အသိဆုံး မို့လို့ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့ကြီးတွင်အမှိုက်ကင်းစင်၍ ဤမျှလှပသန့်ရှင်းနေသည် မှာ နေရာကွက်ကွား၍ဖြစ်ပေါ်နေမှန်း နိုင်ငံခြားသားများမသိသေးပါ။ ရန်ကုန်လေဆိပ်မှ အထွက်လမ်းချင်းအတူတူမှာပင် နိုင်ငံခြားသားများ နှင့်နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ ပုံမှန်အသုံးပြုလေ့ရှိသော ပြည်လမ်း ဘက်မှ မုခ်ဦးရှိရာဝင်ထွက်ပေါက်မှာ အလွန်သန့် ရှင်းလေသည်။ သို့သော်လည်း အသင်သည် ထိုလေဆိပ်ဝင်ပေါက်မှ မဝင်မထွက်ဘဲ အလုပ်သမားများ၊ လက်လုပ်လက်စားများဝင်ထွက်ကြရာ ပုရွက်ဆိတ် ကုန်းဘူတာဘေး ဝင်ပေါက်မှဝင်လာပါက အင်မတန်ကြီးမားသော လမ်းဘေးအမှိုက်ပုံကြီးများကိုအစီအရံ တွေ့မြင်ရပေမည်။ ရန်ကုန် လေဆိပ်တစ်ခုထဲမှာဝင်ရွှေ ဘက်ဝင်ပေါက်နှင့်နောက်ဘက်ဝင်ပေါက် မှာ သူဌေးအိမ်နှင့်ဆင်းရဲသားအိမ်ကွာသလိုကွာတာကိုတွေ့မြင်ရ ပေ လိမ့်မည်။ ထိုအခါ ပြည်လမ်းမကြီးပေါ်ကိုကြည့်၍ ချီးမွမ်းခန်းဖွင့်လာ သော နိုင်ငံခြားသားကို မချီပြုံးပြုံးပြရုံကလွဲ၍ အားရပါးရဝင်ရောက် ထောက်ခံဆွေးနွေးဖို့အရေးကိုမူ ကိုရွှေမြန်မာစည်လမ်းညွှန်များမှာ မဝံ့ မရဲဖြစ်နေခဲ့ရပြန်သည်။

ရန်ကုန်လေဆိပ်ကြီးနှင့် ခဲတစ်ပစ်စာသာသာလောက်ပဲဝေးသော ကျွန်တော်တို့မြောက်ဥက္ကဋ္ဌပရိယတ္တိ ကြီးတွင်နေထိုင်သူများအတွက် မူကား အမှိုက်ဆိုင်သည်မှာ အမြဲထာဝရ အမှိုက်ကန်ထဲမှလွှဲထွက်ကာ လမ်းပေါ် တွင်မြင်မကောင်းအောင်သောင်တင်နေသော အနံ့ပေါင်းစုံ အော်ဂဲလိဆန်စရာပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ကလေးလူကြီးမရွေး အား လုံးသိနေကြသောအမှတ်အသားသာဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့လမ်းပေါ်ဝယ် အမှိုက်တဖွေးဖွေး ယင်တလောင်းလောင်းဖြစ်နေသော ဧရာမအမှိုက်ပုံ ကြီးများကိုတွေ့ရပါများသဖြင့် တစ်ခါက ကျွန်တော်သည် မြို့နယ်စည် ပင်ရုံးမှတာဝန်ရှိသူတစ်ဦးကိုမေးကြည့်ဖူးသည်။

“အမှိုက်တွေဟာ လမ်းပေါ်မှာ မြင်မကောင်းအောင်တာလို့လျှံကျ နေတာလဲ၊ ဘာလို့စည်ပင်သာယာက လာ မှန်မှန်လာမသိမ်းတာလဲ”

ကိုပဲ လက်ညှိုးထိုးရမလား၊ ကားမလုံလောက်တာကိုအထက်သို့ရဲရဲဝံ့ ဖတ်ပြဘဲ မလုပ်မရှုပ်မပြတ်မမြင့် ပြည်သူတွေကို အမှိုက်တွေနှင့်ပစ် ထားသော အရာရှိဆိုးကိုပဲ ခေါင်းတည်ပြီး တရားခံသတ်မှတ်ရမလား။ အမှိုက်တွေကတော့ လူတွေသွားလာနေသော လမ်းမကြီးတွေပေါ် အ ထိမြင်မကောင်းအောင်ရောက်ရှိနေခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

ရောက်စနေက ရန်ကုန်မြို့ကြီးသန့်ရှင်းပုံကို ချီးမွမ်းခဲ့သော တိုးရစ် များသည် နောက်ရက်အနည်းငယ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတစ်နံတလျား သို့ရောက်သွားသောအခါ မြန်မာအမှိုက်ကမ္ဘာတွင်လွှမ်းမနေပုံကိုတဖန် တခြားတခြားရှုကြရပြီး ရင်သပ်ရှုမောဖြစ်ကြ၏။ မန္တလေးမြို့ ဦးပိန် တံ တားသို့သွားရာလမ်းဝယ်ဧရာမအမှိုက်ပုံကြီးကိုတွေ့မြင်ရလျှင် ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကြ၏။ မင်းကွန်းယုထီးတော်ကြီးအနီးဝယ်ကြွတ်ကြွတ်အိပ်များ၊ အမှိုက်များပွစလောင်းလန်နေ၏။ မင်းကွန်းသို့သွားသော မော်တော် ဆိပ်မှာ အမှိုက်တို့ဖြင့်မြင်မကောင်း အောင်ဖြစ်နေသည်။ ပုဂံဘုရားတို့ ကြားဝယ် အမှိုက်များပွနေကြသည်။ ကမ္ဘာကျော်အင်းလေးကန်ကြီး သို့ရောက်သောအခါ သာယာလှပသော သဘာဝရှုခင်းများကို အလွန် သဘောကျကာ အလှအယက် ဓာတ်ပုံရိုက်ကြ၏။ သို့သော် ကျွန်တော် တို့စည်လမ်းညွှန်များမှာ ဘုရားတနေရသည်။ ဘုရားမလို့အိဒီဘက်က စက်လှေဖြတ်မမောင်းပါစေနဲ့။ ဘုရား ဘုရား။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ဆုတောင်းပြည့်လေ့မရှိ။ စက်လှေ ဆရာသည် သွားရလာရလွယ်သော ဟံယားရွာမဘေး မြက်ခင်းစပ်စပ် ကိုင်းတောဘေးမှဖြတ်မောင်းရာ တစ် ရွာလုံးမှလှာရောက်စွန့်ပစ်ထားသော အမှိုက်များမှာ အင်းလေး ကန်နှင့် သဘာဝအလှနှင့်ပြောင်းပြန်အချိုးကျကာ ရေပေါ်ပေါ်နေတာ ရော မြုပ်နေတာရော ကိုင်းပင်ထက်မှာတင်နေတာရော၊ ရေထဲမှပေါ လောမျော နေတာရော မြင်မကောင်းရှုမကောင်းတွေ့ရပါတော့သည်။ စည်လမ်းညွှန်လည်းမျက်နှာမဖော်ပုံတော့ပါပြီ။ ထင်ထားသည့်အတိုင်း နေ့လယ်စာစားချိန်တွင် ကိုရွှေတိုးရစ်များကမေးကြပါပြီ။

“နေပါဦး မင်းတို့နိုင်ငံမှာ အမှိုက်သိမ်းစနစ်ကောရှိလား၊ အမှိုက် ကိုဘယ်သူတွေကတာဝန်ခံပြီးသိမ်းတာလဲ၊ မင်းတို့နိုင်ငံမှာ မြို့နီစီပါယ် ဌာနဆိုတာရောရှိသလား” ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့မှာ မည်သို့ မျက်နှာ ထားရပေတော့မည်နည်း။ ရန်ကုန်မြို့မှအစ အင်းလေးကန်အဆုံးဖြစ် ချင်တိုင်းဖြစ်နေကြပုံများမှာ နိုင်ငံခြားသား များအတွက်တော့ အံ့ဩကုန်နိုင်ဖွယ် ဖြစ်နေကြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့စည်လမ်းညွှန်များသည်မြန်မာနိုင်ငံမှ ကမ္ဘာကျော်အ ထိမ်းအမှတ်များအကြောင်းကို နိုင်ငံ ခြားသားများအား ဤသို့ဂုဏ်ယူဝ င်ကြားစွာဖြင့်ရှင်းပြလေ့ရှိပါသည်။

“ဟောဒါကတော့ ကျွန်သစ်နဲ့ဆောက်ထားတဲ့ ကမ္ဘာ့အရှည်ဆုံး တံတားကြီးပါ၊ ဦးပိန်တံတားလိုခေါ် ပါတယ်”

“ဟောဒါကတော့ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးမကွဲမအက်သေးတဲ့ခေါင်း လောင်း ကြီးပါ၊ မင်းကွန်းခေါင်းလောင်းကြီးလိုခေါ်ပါတယ်”

“ဟောဒါကတော့ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးစာအုပ်ကြီးလိုတင်စားခေါ်ပေါ် ကြတဲ့စေတီကြီးပါ၊ ဂူသိုလ်တော် ဘုရားလို့ခေါ်ပါတယ်”

“ဟောဒါကတော့ အရှေ့တောင်အာရှရဲ့အမြင့်ဆုံးတောင်ထွက်ပါ။

ပန်းတို့ရဲ့ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိများ

- ပန်းက လမ်းမပေါ်ပြေးတယ် အချိန်ကြာတော့ ပန်းမောလာတယ်။
  - ဒါနဲ့ပဲ... ပန်းဟာ သူ့ကိုယ်တီးစားပြေးပေးမယ့် ရန်ကို မွေးလိုက်တယ်။
  - ရန်ပြေးလေရဲ့ ဟဲ့... ခပ်ဝေးဝေးထိ သက်လုံနိုင်ခိုင် နှစ်ပေါင်းသုံးလေးဆယ်ကြာလည်း မမောနိုင်။
  - ဒါပေမယ့်... ရန်ဟာ တစ်နေရာရောက်တော့ အမောဆိုးသေသွားတယ် ရန်သေထဲက ပြာစပေါ်လာတယ်။ ပြာစက ပန်းဘဝနိဒါးချုပ်လိုက်တယ်။
  - တစ်ခါသားတော့ နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်ပြေးလာတဲ့ရန်တစ်ခုဟာ တစ်နေရာမှာအမောဆိုးသေသွားတယ် ရန်သေထဲက ပန်းပေါ်လာတယ် အဲဒီပန်းက ရန်သစ်မွေးဖွားတယ် ရန်သစ်က ပန်းဘဝနိဒါး ပျိုးလိုက်တယ်။
- နွေသင်နိုင်

တရုတ်ပိုးလမ်းမ စီမံကိန်း ဖြတ်ခွင့်ပြုမည်ဆိုလျှင် မြန်မာအချုပ်အခြာအာဏာမပွန်းပဲ့ရေးသတိရှိဖို့လိုသည်

ဇင်လင်း

၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေခြင်းအပေါ် တရုတ်နိုင်ငံအနေဖြင့် အားပေးထောက်ခံလျက်ရှိကြောင်း တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနအရာရှိများက အတည်ပြုကြားရသည်။ မစ္စတာ ဆွန်ကော်ရှန်းက တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်နှင့် နေပြည်တော်၌ တွေ့ဆုံတွေ့ဆုံဆွဲဆွဲပြောဆိုသည်။

၂၈ ရက်က တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် တရုတ်အထူးကိုယ်စားလှယ်တို့ တွေ့ဆုံပွဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာ-တရုတ်နှစ်နိုင်ငံ နယ်စပ်ဒေသများ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိစေရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေမှုအခြေအနေများဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း တပ်မတော်က သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ တရုတ်နိုင်ငံက မြန်မာနိုင်ငံ အမြန်ဆုံး ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိစေလိုသော ဆန္ဒရှိနေသည်ကို အထူးပြုဖော်ပြခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ငြိမ်းချမ်းစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြောင်း ဖော်ပြပြောဆိုနေသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပါ။ တရုတ်အစိုးရ၏မဟာဗျူဟာမြောက် စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်သော ကမ္ဘာ့အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ကုန်းလမ်း- ရေလမ်း နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။ Belt and Road Initiative-BRI “ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း” ခေါ်သည့်ပိုးလမ်းမအဖြစ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ငြိမ်းချမ်းစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြောင်း ဖော်ပြပြောဆိုနေသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပါ။ တရုတ်အစိုးရ၏မဟာဗျူဟာမြောက် စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်သော ကမ္ဘာ့အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ကုန်းလမ်း- ရေလမ်း နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။ Belt and Road Initiative-BRI “ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း” ခေါ်သည့်ပိုးလမ်းမအဖြစ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ငြိမ်းချမ်းစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြောင်း ဖော်ပြပြောဆိုနေသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပါ။ တရုတ်အစိုးရ၏မဟာဗျူဟာမြောက် စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်သော ကမ္ဘာ့အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ကုန်းလမ်း- ရေလမ်း နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။ Belt and Road Initiative-BRI “ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း” ခေါ်သည့်ပိုးလမ်းမအဖြစ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ငြိမ်းချမ်းစေလိုသော ဆန္ဒရှိကြောင်း ဖော်ပြပြောဆိုနေသည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပါ။ တရုတ်အစိုးရ၏မဟာဗျူဟာမြောက် စီးပွားရေးစီမံကိန်းဖြစ်သော ကမ္ဘာ့အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ကုန်းလမ်း- ရေလမ်း နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။ Belt and Road Initiative-BRI “ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း” ခေါ်သည့်ပိုးလမ်းမအဖြစ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနမှ အသုံးပြုလျက် ကုန်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းကြီး ချိတ်ဆက် ဖော်ဆောင်နေသည်။

၂၀၁၈ ခုလိုင် ၇ ရက်နေ့ မနက်ပိုင်းတွင် ရန်ကုန်မြို့နယ်၊ ကျောက်ဖြူရေကန်အနီး စီမံကိန်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တရုတ်နိုင်ငံမှ

သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့သည်ဟု သတင်းဖော်ပြခဲ့သည်။ အလားအလာ ကောင်း၍ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် မကြာမီလုပ်ငန်းများစတင်သွားရန် စီစဉ်နေသည်ဟု စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာသန်းမြင့်က ပြောကြားခဲ့သည်။

“ကျောက်ဖြူရေကန်စီမံကိန်းက အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ စီမံကိန်းဖြစ်ပြီး တော့ အရင်အစိုးရများထဲက ဆုံးဖြတ်ချက်ကရှိပါတယ်။ အခုကျောက်ဖြူ စီမံကိန်းကို ပြန်လည်သုံးသပ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ညှိနှိုင်းတာဖြစ်ပါတယ်။ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးမှ တော့ အတော်လေးအလားအလာကောင်းပါတယ်။ မကြာခင်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့ သဘောတူညီချက်ရပြီး ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။” ဟု ဒေါက်တာသန်းမြင့်က ပြောကြားသည်။

ကျောက်ဖြူရေကန်စီမံကိန်းကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် မြန်မာနှင့်တရုတ်နိုင်ငံတို့ နှစ်ဖက်အပြန်အလှန် အကျိုးအမြတ်ရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများဖော်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟုလည်းဆိုသည်။ ကျောက်ဖြူရေကန်စီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကြီးမားမှု၊ စီမံခန့်ခွဲရေး စည်းမျဉ်းများစသည်တို့ကိုလည်း စဉ်းစားကြောင်း၊ စဉ်းစားရာ၌ ယင်းစီမံကိန်းကို တစ်ချို့တည်းနှင့် လုံးဝညီညွတ် အပြီးတည်ဆောက်မည် သဘောမဟုတ်ဘဲ၊ အပိုင်းလိုက်၊ အပိုင်းလိုက် တည်ဆောက်သွားရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူထားကြောင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာသန်းမြင့်က ဆိုသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းတွင် ပြည်တွင်းမှ တိုင်းရင်းသားလုပ်ငန်းရှင်များပါဝင်မှု၊ အစိုးရစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။

လက်ရှိ NLD အစိုးရ၏ တရုတ်ပြည်ဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့်အလျှော့ပေး ဆက်ဆံနေသလားဟု မေးခွန်းထုတ်စရာများ ရှိနေသည်။ အထူးသဖြင့် အနောက်နိုင်ငံများက ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် စီးပွားရေးရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုလုပ်ရန် နောက်တွန့်နေကြချိန်တွင် တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြန်မာကဏ္ဍမကိုင်ရဲဘဲ ဖိတ်ခေါ်နေရသည်။ “တရုတ်၏ အလွှာပုံ ဆက်ဆံရေးမဟာဗျူဟာနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပကတိအခြေအနေ” ဆိုသည့် သုတေသနစာတမ်း၌ စာတမ်းရှင် “ခင်ခင်ကျော်ကြီး” က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် တရုတ်နှင့်ဆက်ဆံရာ၌ ဘေဂျင်းအစိုးရ မကျေနပ် ဖြစ်စေမည် အမြဲအမူမျိုးကို သတိထား ရှောင်ရှားလေ့ရှိသည်ဟု သုံးသပ်ထားသည်။ ၂၀၁၆ ဩဂုတ်လ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ တရုတ်ခရီးစဉ်အတွင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ကြေညာချက်တွင် မြန်မာက တရုတ်တစ်နိုင်ငံတည်း မူဝါဒကို လက်ခံခဲ့ပြီး၊ ထိုင်ဝမ်အရေး၊ တိဘက်အရေးနှင့် ရှင်းကျန်းအရေးတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ရပ်တည်ချက်ကို နားလည် ထောက်ခံကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ခေတ်သစ်ပိုးလမ်းမ စီမံကိန်း “One Belt One Road” နှင့် ဘာလားဒေ့ရှ်-တရုတ်-အိန္ဒိယ-မြန်မာ စီးပွားရေး စင်္ကြံကိုလည်း ထောက်ခံခဲ့သည်ဟု ဆိုထားသည်။ ထို့ကြောင့် တရုတ် အကျိုးစီးပွားဆိုင်ရာကိစ္စများကို မြန်မာက သတိကြီး စွာထား၍ ကိုင်တွယ်နေကြောင်း ပေါ်လွင်သည်ဟု စာတမ်းရှင်က သုံးသပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

တရုတ်သည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီတွင် ဗီတိုအာဏာ ပိုင်ဆိုင်ရရှိထားသူဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးအရလည်း မဟာအင်အားကြီး နိုင်ငံဖြစ်လာနေအတွက် ခေတ်သစ်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း (BRI) ကို တွန်းတွန်းတိုက်တိုက် အကောင်အထည်ဖော်နေသည်။ လာမည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း(BRI) အောက်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစီမံကိန်းများ၊ မူဝါဒများ၊ ပြည်တွင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှု ရှိရန်လိုအပ်သဖြင့် တရုတ်နှင့် စီးပွားရေးအချုပ်အခြာ ချုပ်ဆိုရာ၌ အထူးသတိထားဖို့လိုအပ်မည်။ မြန်မာ့သယံဇာတ အတော်များများ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်သုံးခုအတွင်း တရုတ်နိုင်ငံက အချောင့်နှိုင်းယူခဲ့သဖြင့် အတော်ပင် ဆုံးရှုံးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ကို ပြည်သူအတော်များများ သိကြသည်။ သစ်တောများ ပြန်လည် စိမ်းလန်းလာစေရန်လက်ရှိ အစိုးရက ယခုမှ ပြန်လည်ပျိုးထောင်မှုလုပ် ကာစမိသေးသည်။ အခြားကျောက် စိမ်းဒေသ၊ ကြေးနီတောင်များဒေသ၊ ပယင်းနှင့် ရွှေထွက်ရာဒေသ၊ မြစ်ကြောင်းများ တစ်လျှောက် ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်ယူမည့်နေရာဒေသများ၊ နိကယ်ထုတ်ယူရာဒေသနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း စိုက်ပျိုးမြေများ ငှားရမ်းထားရာ ဒေသများ အစရှိသဖြင့် တရုတ်တို့စီးပွားရေးချဲ့ထွင် လုပ်ကိုင်နေမှု အစုစုသည် ပဥ္စမစည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းများနှင့်မညီကြောင်း သတင်းများတွင် မကြာမကြာတွေ့နေရသည်။ MOU ရေးထိုးလုပ်ကိုင်နေသော တရုတ်ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်းများကို သေချာစစ်စစ်ပါက၊ တရားမဝင် တရုတ်နိုင်ငံသားများကို ခေါ်သွင်းလာနေကြောင်းမြင်နေကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပဥ္စမစည်းမျဉ်း အားနည်းချက်နှင့် အတိုလိုက်စားမှု မထိန်းချုပ်နိုင်မှုစသည်တို့ကို အခွင့်ကောင်းယူကာ တရုတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များက မြန်မာ့စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်မှုများကို ဝင်ရောက် ထိန်းချုပ်လာနေ သည်။ မြန်မာအုပ်

ချုပ်ရေး တာဝန်ရှိသူများနှင့် ပဥ္စမစည်းမျဉ်းရေးတာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူအကျင့်ဟောင်းကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ကြလျှင် ရေရှည်တွင် အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိပါးနိုင်ပေသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းအတွင်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည့်သတင်းများအရ တရုတ်-မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံအစိုးရအကြား ပူးတွဲစီမံကိန်းဖြစ်သော ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ကျောက်ဖြူ ရေကန်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၏ ရှယ်ယာ ပိုင်ဆိုင်မှု ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိရရှိရန် တရုတ်အစိုးရက ကြိုးပမ်းနေသည်ဟုဆိုသည်။ ဒေါ်လာ သန်း ၇,၀၀၀ တန် ကျောက်ဖြူရေကန်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၏ ရခိုင်နှုန်းအများစုကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ရန် တရုတ်အစိုးရပိုင် CITIC ကုမ္ပဏီက ဆောင်ရွက်နေကြောင်းကိုဖော်ပြထားသည့် စာရွက်စာတမ်းများ တွေ့ထားသည်ဟု ရိုက်တာသတင်းဌာနကဖော်ပြခဲ့သည်။ မြန်မာအစိုးရက ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကတည်းက အကြံပြုထားသည့် ညီတူညီမျှ ၅၀-၅၀ ရာခိုင်နှုန်းစီ ပိုင်ဆိုင်ရေးအကြံပြုချက်ကို တရုတ်ကုမ္ပဏီဘက်က လက်မခံခဲ့ဟုဆိုသည်။ CITIC ကုမ္ပဏီက ၇၀ရာခိုင်နှုန်းမှ ၅၅ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း ၂၀၁၇ မေလ ၅ ရက်နေ့ ဘီဘီစီသတင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။

ကျောက်ဖြူမြို့နယ်မှ တရုတ်နိုင်ငံသို့ သွယ်တန်းထားသည့် ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း ဖြတ်သန်းရာ လမ်းတစ်လျှောက် မိုးရာသီတွင် လယ်ကွင်းများအတွင်းသို့ တောင်ကျရုံ့ရေများ ဝင်ရောက်သဖြင့် လယ်မြေပျက်စီး ဆုံးရှုံးမှုများ ကြုံတွေ့နေရကြောင်း ဒေသခံတောင်သူများက ပြောဖူးသည်။ ၎င်းလယ်မြေများအတွက် လျော်ကြေးငွေအပြတ်ပေးရန် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန-တာဝန်ရှိသူများက တောင်သူများထံလာရောက် ညှိနှိုင်းသဖြင့် တောင်သူများက ငါးနှစ်စာလျော်ကြေးပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ဖူးသည်ဟုဆိုသည်။ မြန်မာ-တရုတ် ရေနံစိမ်းပိုက်လိုင်းသည် မဒေးကျွန်းမှတင်၍ ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းသည် ကျောက်ဖြူမြို့ နယ်မှ စတင်တည်ဆောက်ထားသည်။ ထိုပိုက်လိုင်းနှစ်သွယ်သည် ရခိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ မကွေးတိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတို့ကို ဖြတ်သန်းဖောက်လုပ်ထားသည်။ ရေနံစိမ်းပိုက်လိုင်းသည် ၇၂၀ ကီလိုမီတာ ရှည်လျားသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းသည် ၇၉၃ ကီလိုမီတာရှည်လျားသည်။ ၎င်းစီမံကိန်းကို မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့်တရုတ်ရိုးသားနိုင်ငံတို့မှကုမ္ပဏီခြောက်ခု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားကြောင်း မီဒီယာသတင်းများအရ သိရသည်။ ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းကြောင့် လယ်ယာမြေများ သိမ်းဆည်းခံရခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီးခြင်းများ ကြုံတွေ့ရသော်လည်း ပိုက်လိုင်းမရရှိသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ဒေသခံများ ခံစားရခြင်းမရှိကြောင်း “ရွှေသဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းသမဂ္ဂအဖွဲ့” (The SHWE Gas Movement) က အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်ခဲ့ဖူးသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ခေတ်သစ်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်းကို မလွှဲသာမ ရှောင်သာ လက်ခံရတော့မည်ဆိုသောကြောင့် တရုတ်၏တက္ကာငွေကြေး စိုက်ထုတ်မှုအပေါ် မှီခိုရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ မှီခိုသဖြင့်ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမစီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများကို ဦးစွာ လေ့လာသင့်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပြည်သူလူထုအတွက် အမှန်တကယ်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေမည့် စီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မှန်ကန်စွာ စိစစ်ချေးချယ်နိုင်ရန်ရန်ရှိမည်။ BRI အစီအစဉ်ကို ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးတို့အတွက် ဖွဲ့စည်းမည့် ကော်မတီအသီးသီးသည် လုပ်ငန်းစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ အချိတ်အဆက်မရှိ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ဖို့ လည်းလိုမည်။ အထူးသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့များအကြား ထိရောက်စွာညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့လည်း အရေးကြီးသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပိုးလမ်းမစီမံကိန်း (BRI) မြန်မာပိုင်နက်အတွင်း တရားဝင်ဖြတ်သန်းခြင်း မပြုမီ အစိုးရ၊ လွှတ်တော်အရပ်ရပ်၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာသတင်းမီဒီယာများနှင့်တကွ မြန်မာနိုင်ငံသူနိုင်ငံသားအားလုံး နိုင်ငံရေးသတိ စီးပွားရေးသတိ အထူးကြံ့ခိုင်ရပါလိမ့်မည်။ တရုတ်ကုမ္ပဏီများဘက်က ပဥ္စမစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်တကွ ကျင့်ဝတ်များလိုက်နာစေရန် ပိုင်းဝန်းထိန်းကျောင်းရပါမည်။ BRI စီမံကိန်းများကို MOU ရေးထိုးတော့မည်ဆိုလျှင် ပြည်သူအား မြင်သာထင်သာ အသိပေးဖို့လိုသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် BRI စီမံကိန်းဆိုင်ရာ MOU စာချုပ်များ လက်မှတ်မထိုးမီ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်အသီးသီး၊ ပြည်နယ်/တိုင်းအစိုးရ အသီးသီးတို့ကလည်း ဓလေ့စရိတ်စပ် အကျိုးအမြတ်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာ သုံးသပ်ဖို့လိုသည်။ သတင်းမီဒီယာများကိုလည်း လွတ်လပ်စွာသတင်းယူခွင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခွင့်ပေးဖို့လိုသည်။ နိုင်ငံရေးစီးပွားရေး ဩဇာချဲ့ထွင်လာမည့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးစီမံကိန်းများအောက်တွင် မြန်မာတို့အချုပ်အခြာအာဏာ ပွန်းပဲ့မှုမရှိစေရန် စောင့်ကြည့်ကြရမည့် တာဝန်ရှိနေပြီဟု နှိုးဆော်လိုပါသည်။

ဇင်လင်း

“ကျွန်တော်တို့ဒေသခံတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာတော့ လက်ရှိလူတွေရဲ့ သမိုင်းက သေပြီဗျ။ မယ့်ရင် ၂၀၂၀ နှစ် ကောက်ပွဲမှာ မင်းကြည့်လိုက်လို့ပဲပြောချင်တယ်။” နှစ်ခွဲခွဲတည်းသာရှိသော အဆိုပါစကားလေးသည် “အမေအတွက် ထားဝယ် ကြိမ်”(The Dawei-cane for mum)အမည်ရ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ခရီးစဉ် (တနင်္သာရီတိုင်း/ ထားဝယ်မြို့လူထုတွေ့ဆုံပွဲ)တွင် ထားဝယ်မြို့ခံတစ်ဦးပြောကြားခဲ့သော NLD အတွက် အတိတ်နိမိတ်မကောင်းလှသည့် ၄က်ဆုံး ထိုးသံဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော်အနေဖြင့် လူတစ်ယောက်၏သမိုင်းဟူသည်ကို စဉ်းစားကြည့်မိပါသည်။ လွယ်လွယ်ရှင်းရှင်းပြောရလျှင် “ပြုမူလုပ်ဆောင်မှုမှတ်တမ်း”(Record of Action)ဟု ဆိုလျှင်ရမည်ထင်ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ပါလျှင် မိမိကိုယ်တိုင် ပြုမူလုပ်ဆောင်သူနေရာတွင်ရှိပြီး မှတ်တမ်းတင်သူမှာ အခြားတစ်ပါးသူတို့ ဖြစ်လေသည်။ မိမိ၏အကောင်းအဆိုး၊ အမှန်အမှားကို အကြောင်းအကျိုးနှင့်တကွ မှတ်တမ်းတင်ရန်မှာ မိမိ၏ပြုမူလုပ်ဆောင်မှုများသည် မိမိတစ်ကိုယ်တော်အတွက်သာမက အများနှင့် ပါသက်ဆိုင်ယှက်နွှယ်နေရန်တော့ လိုမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို အရာကိုပင် တာဝန်ဟုလည်းကောင်း၊ စေတနာဟုလည်းကောင်း ပညတ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ပြောတတ်လေ့ရှိကြသော စကားတို့မှာ “ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်လုပ်သည်” “ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ်ရေးသည်” ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစကားတို့မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်တာဝန်ယူသလိုလို၊ ကိုယ့်တာဝန် ကိုယ်ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက် သလိုလိုတို့ကို အညွှန်းပြသယောင်နှင့် မိမိအား အများက မှတ်တမ်းပြုလေမည်သမိုင်းကို ထိမထင်စိန်ခေါ်သည့်စကားတို့သာ ဖြစ်ပါသည်။ အများနှင့်သက်ဆိုင်သည်တို့၌ တာဝန်မယူလိုသူများ သုံးနှုန်းလေ့ရှိသော စကားအများအပြား သက်ဆိုင်သောတာဝန်အရာ၌ စေတနာလပ်ဟုနေသည့် စကား၊ မသိမသာတာဝန်မဲ့ နေသည့်စကားတစ်မျိုးရှိပါသည်။ ကိုယ့်ထမင်း ကိုယ်စားပြီး ကြီးတော်နွားအလကားကျောင်းသည်ဟူသောစကားဖြစ်ပါသည်။ ပေါ့ ပျက်သေးသိမ်လှသည့် ရှုမြင်မှုဖြစ်သည်။ ယင်းသည်လည်း တာဝန်ကိုပြုမူပြုသည့်စကားသာတည်း။

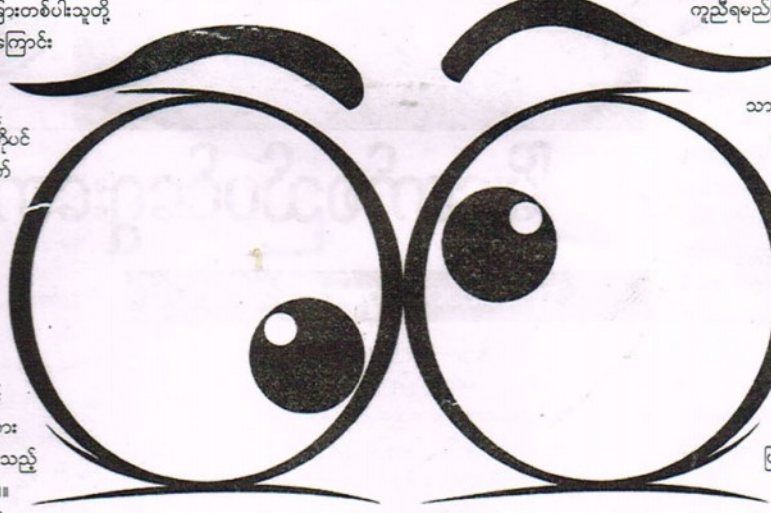
ထို့ပြင် မြန်မာမှုတွင် “စကားနောက်တရားပါ” “ပညတ်သွားရာ ဓာတ်သက်ပါ”ဟူသော အနက်တူ စကားများရှိပါသည်။ မကောင်းသည့် ကိစ္စဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် “အတိတ်နိမိတ်ဆိုးစကားဆိုး”များပြောဆိုမှုကို တား မြစ်ရန်အသုံးပြုသည့်စကားဖြစ်ပါသည်။ မဦးမဆွတ်၊ မပြောကောင်း မဆိုကောင်းသော စကားများဟု ဆိုလိုပါသည်။ ပြောမိပါသမျှ မကောင်းကိစ္စများမလွဲ မသွေပေါ်ပေါက်ကျရောက်လာလိမ့်မည်ဟူပါသည်။ ထိုအတွက် မကောင်းကျိုးတို့မှာလည်း ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် အတော်များများဖြစ်လာတတ်ပါသည်။ မြန်မာ့အတွေးလမ်းကြောင်း ဒဿနနယ်ပယ်(Myanmar Way of Thinking) တွင် ရုပ်လွန်သဘောတရားစနစ် (Metaphysical System)မရှိဟု ပညာရှင်အသိုင်းအဝိုင်းက အညံ့အညွတ်အသိအမှတ်ပြုထားကြပါသည်။ တက္ကတစနစ် ဟူသည်မှာ ပလေတို၏ Individual Horse (ပုဂ္ဂလိက)နှင့် General Horse (ဘဝဖြစ်ခြင်း)တို့ကို ခွဲခြားပြသည့် Universal Idea (အကြွင်းမဲ့ စိတ်ကူးထည်ကြီး)အယူအဆ၊ ဖောဝယ်လ်၏ The Absolute (အနန္တညာဉ်တော်ကြီး) အယူအဆသည်တို့ကိုသိရှိပါသည်။ ထိုအယူအဆများသည် စိတ်ကူးသက်သက်သာဖြစ်ပြီး အကောင်အထည်ပြစရာမရှိသည့် သဘောတရား သက်သက်အဖြစ်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့ကိုနားလည်နိုင်သည့် ဆင်ခြင်မှုအဆင့်ဆင့်ကိုပါ စနစ်တကျ တည်ဆောက်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သဖြင့် အနောက်၏ဒဿနနာဇာဝယ် ယနေ့တိုင် (တက္ကတစနစ်အဖြစ်)ထင်ရှားနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဖော်ပြပါ တက္ကတသဘောတရားစနစ်များ ကျွန်တော်တို့ဆီတွင် မရှိခဲ့သော်လည်း တစ်ခုတစ်ရာမဖြစ်ပျက်မီ ကြိုတင်နိမိတ်ဖတ်ခြင်း၊ စကားဦးသန်းခြင်းနှင့် မဦးမဆွတ်ပြောခြင်းစသည့်တက္ကတဆန်သော အယူအဆများကတော့ ကျွန်တော်တို့ဆီတွင် ဝေဝေယယစကားများအလိုက်ရှိနေကြသည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့သည်ပင် စကားနောက်တရားပါမှု သဘောတရားဖြစ်လေသည်။ ယခုပင်ကြည့်ပါလေ။ “လက်ရှိလူတွေရဲ့ သမိုင်းက သေပြီဗျ။” ဤစကားသည် ဆုပ်ကိုင်မပြုနိုင်သော အရာတစ်ခုကို အတိအကျစကားနိမိတ်ပြလိုက်သည်မဟုတ်ပါလား။ NLD ကိုမကြိုက်ဘူး၊ NLD ကလူတွေမှာ အတွေ့အကြုံ၊ အရည်အချင်း မရှိဘူး... ဟူသောစကား များကို ၂၀၁၇ခုနှစ်လောက်ကတည်းက တစ်ဦးစနည်း စမှသည် တစ်အုပ်စုစု၊ နှစ်အုပ်စုစုတို့က စတင်ပြောလာကြရာမှ တစ်စတစ်စဖြင့် ယခုမည်သည့်အခြေသို့ဆီကီနေပါပြီနည်း။ အဟုတ်ယောင် နိမိတ်သန်းခွဲကြရာ ထို“ဟုတ်ယောင်”(Virtual)များက “အစစ်အမှန်”(Reality)များအဖြစ် ဟိုတစ်ကွက်၊ သည်တစ်ကွက် ပြောက်တိပြောက်ကျား တဖွားဖွားပေါ်လာနေချေပြီ။ နှစ်ပြည့်လေသော် ယင်းတို့အားလုံးပေါင်းရုန်း၍ NLD၏ သမိုင်း ဖြစ်သွားပေတော့မည်။

သမိုင်းအစစ်အမှန်တို့ဟူသည်မှာ ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ်ရေးခြင်းမဟုတ်။ သူတစ်ပါးတို့က ရေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ကိုယ်ကပြုမူလုပ်သောဖြစ်သည်။) ကောင်းသည်ဖြစ်စေ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ ကိုယ့်သမိုင်းကိုတစ်ပါးသူတို့ရေးကြမည်သာ။ ကျွန်တော်တို့၏သမိုင်းသည် နှစ်(၁၀၀)အတွင်း၌ ဖောင်ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦးကိုသာ ဖွေးဖွားပေးလိုက်ပါ၏။ နှစ်ဦးမြောက်ကို ခွင့်မပြုခဲ့။ သို့သော် ပြည်သူ့သမ္မတ မောက်များကိုကား မကြာမကြာဖွေးထုတ်ပေးတတ်လေသည်။ ထိုသူတို့သည် ရန်သူထိုးဒုက္ခထောက်ကာ မြန်မာ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် မြန်မာ့ရေး မြေတို့ကို ထိုးအပ် ရောင်းစားကြကုန်၏။ အခွင့်အလမ်းနှင့် စည်းစိမ်အာဏာအလိုရာ ရန်သူကို ဦးညွှတ်အောက်ကျီကာ ပြည်သူကိုသမ္မာ ဖောက်ကြလေသည်။ ယင်းသူတို့၏

အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ လေးစားထိုက်သူအချို့က အသက်၊ သွေး၊ ခွေးပေး စွန့်လျက် ရန်သူကိုဆန့်ကျင်ကြ၏။ တော်လှန်ကြ၏။ မြန်မာ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ရေမြေကို အထိပါးမခံ ဒူးမထောက်စတမ်း တွန်းလှန်ခဲ့ကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် လူလည်(Slicker)နှင့် လူတော် (Genius)ဆိုသူတို့ ပေါ်ထွက်လာကြလေတော့သည်။ လူလည်တို့၏လုပ်ရပ်ကြောင့်အများပြည်သူတို့တွင် ကြေကွဲဝမ်းနည်းခြင်းနှင့် မြေမဆည်နိုင်အောင် ပူဆွေးသော ကဖြစ်ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လူတော်တို့ကြောင့် အများပြည်သူတို့ ကျေနပ်ပျော်ရွှင်ခြင်းနှင့် ကြည်နူးချမ်းမြေ့ခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း ကြုံတွေ့ခံစားကြရပါသည်။ ထိုခံစားချက်များဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များသည်ကား သူတို့၏ သမိုင်းများဖြစ်သကဲ့သို့ ပြည်သူတို့၏သမိုင်းလည်း

ဘယ်လိုမှ ရှောင်လို့မရပါဘူး... “လွန်စွာရိုးရှင်းလှသောစကားပါပေ။ ယနေ့ပြည်သူလူထုသည် လမ်းဘေးနေ၊ လမ်းဘေးစား၊ လမ်းဘေးမှာပင်စီးပွားရှာကာ ရွတ်ပိုင်းဘဝလှစင် မမိမိဖြစ်နေကြရမှုက ရာခိုင်နှုန်းများများ။ ထိုသည်နှင့်အတူ စာနာမှု၊ ကူညီပေးပေးမှု၊ ရဲရင့်သတ္တိရှိမှု၊ အမြော်အမြင်ရှိမှု၊ စည်းလုံးညီညွတ်မှုတို့နှင့်တကွ တရားမျှတမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုထိသော စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထည်ပါမြင့်မားမှုတို့ပါ သည်ထိ နိမ့်ကျထိုးဆင်းနေကြခြင်းများကလည်း မြင်ကြားနေရသည့် နိုင်ငံအနှံ့ယခင်နှင့် ဒုစရိုက်မှုများက သက်သေ။ မည်သည့်အစိုးရမျိုးပင်ဖြစ်စေ မလွှဲမသွေလုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်နှစ်ရပ် ရှိပါသည်။ လူဆိုး၊ လူဆိုး၊ ဖြစ်မှုကလွန်သူများကို နှိပ်ကွပ်ဆုံးမရန်နှင့် အပြစ်မဲ့သူလူအများကို ရွတ်ပိုင်းနှင့်စိတ်ပိုင်းဘဝတို့ မြင့်တက်လာစေရန် စောင့်ရှောက် ကူညီရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍သာ ဒီမိုကရေစီအစိုးရဖြစ်ခဲ့ပါမူ ထိုတာဝန်များကို ဆက်တိုက်ဆောင်ရွက်ရမည်သာ၊ အရင်းစစ်ပြန်လွှင့်လည်း ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်တို့အနေဖြင့် မိမိတစ်ကိုယ်တစ်ချင်း သာစီးပွား မြှင့်တင်တိုးတက်ရန် အလိုငှာ အစိုးရတာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမဟုတ်။ ပြည်သူ့အတွက် သက်သက်သောစေတနာဖြင့်သာ (ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံကာ) အစိုးရမင်းလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ရမည်ကို လွှတ်တော်က ထိန်းညှိပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ယင်းအစား လွှတ်တော်မှာပင် အာဏာမက်မော့၊ စည်းစိမ်တောညိုညိုကို ကာကွယ်သူအုပ်စု၊ သူဆိုင်ငံငါးငါးအားပြိုင်လွန်ဆွဲ ထင်တိုင်းကြလျှင် အာရုံစိုက် ပရောဇီဝအုပ်စုများ ကိုယ်ချင်းချင်းပင်၊ မထင်လျှင်မထင်သလို တစ်စင်မြို့ကာ တစ်စင်ထောင်ပို့ရာ ဝန်မလေးသူများနှင့် ဦးနှင်းပုံထောင်၊ ပုံနှင်း ဦးထောင်လျက် တိမ်မယောင်နှင့်နက်၊ နက်မယောင်နှင့်တိမ်သူများကြား၌ အမှန်တရားကို မဆယ်သာ ဖြစ်နေလေပြီ။ ဤသို့ဖြင့် ကိုယ့်သမိုင်းကိုယ်ရေးသူများ ကိုယ်အလုပ်ကိုယ်လုပ်သူများနှင့် ကိုယ့်ထမင်းကိုယ်စားပြီး ကြီးတော်နွား အလကားကျောင်းမပေးချင်သူများကြားထဲ စကားနောက်တရားသာမက ပညတ်သွားရာ ဓာတ်သက်ပါ ထက်ကြပ် မကွာလိုက်ပါလားနေသည်မို့ သမိုင်းတွေအတွက် ရင်လေး

နှစ်ဖက်မြင်ဆင်ခြင်စေ့ဆဲသန

Speculative Philosophy of Double Vision

□ ကိုမာကျော □

ဖြစ်ပါလေတော့သည်။ ပြည်သူတို့၏သမိုင်းနှင့် လူတော်များ၏သမိုင်းကား ဆက်လက်ရှင်သန်မြဲ ရှင်သန်လျက် လူလည်တို့၏သမိုင်းကား မည်သို့မျှအဖတ်ဆည်မရတော့ဘဲ သေဆုံးရလေတော့၏။

လူလည်တို့၏သမိုင်းသည် သေဆုံးကုန်ကြသည့်ဆိုသော်ငြား သူတို့၏ လုပ်ရပ်များကား မျိုးဆက်လက်ကမ်းရှင်သန်မြဲရှိပေရာ ပြည်သူတို့မှာတော့ ခံမြဲသာခံနေရရှာပါ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း နိုင်ငံတော်ပြည်အရေးကို အားလုံးကုန်ရတက်မအေးဖြစ်နေရပါလေသည်။ ယနေ့ကာလတွင် ငွေကြေး၊ ရာထူးဌာနနှံ့ရအရက်၊ မိန်းမ၊ လက်ဆောင်ပစ္စည်းစသည်တို့ဖြင့်ဝယ်ယူ၍ မရနိုင်သော လူတော်၊ လူဖြောင့်၊ လူမှန်၊ အကျင့်သိက္ခာဖြင့်များသူ များ မိမိလူမျိုး မိမိတိုင်းပြည်ကို ချစ်မြတ်နိုးကြသူများ အတော်အတန်ရှားပါးသွားပြီတည်း။ အကြောင်းမှာ ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် “မြန်မာနိုင်ငံအတိတ်လိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်ဟူသည့်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတအမိန့်ဖြင့် မဖြစ်မနေဖွဲ့စည်းလိုက်ရ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ကိုတပ်မတော်ဗိုလ်ချုပ်အငြိမ်းစားပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဟောင်း ခေါင်းဆောင်လျက် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၏အမြင့်ဆုံးရဲချုပ်အငြိမ်းစားကြီးနှင့်အတူ ဥပဒေလောကမှ အခြားအမြီးရှည်ရှည် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအချို့တို့ပါ ပါဝင်ကော ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ဝင်အားလုံးသည် ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီးများနှင့်အဆင့်တူ ပါဝင်ပါသည်။ သူတို့သည် ပွဲဦးထွက်အဖြစ် ငါးကြီးကြီး လေးငါးခြောက်ကောင်ကို အကျအနကြောင့်ပြုခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင်လည်း အချို့သောငါးကြီးများကိုကြော်ရန် အသင့်ပြင်စောင့်ဆိုင်းနေကြပါသည်။ တစ်ချို့တည်းတွင်ပင် ကော်မရှင်အစီအစဉ်ဖြင့် အကတ်လိုက်စားမှုတားဆီးကာကွယ်ရေးအဖွဲ့(Corruption Prevention Unit)များကို ဝန်ကြီးဌာန(၁၄)ခုတွင်ပါ အသီးသီး ပွဲစည်းထားပြန်ပါသေးသည်။ ထိုသို့ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများအတွက် ကျော်စောသတင်းထွက်လျှင်ပင် စစ်ဆေးအရေးယူနိုင်ခွင့်ဥပဒေကိုပါ ပြဋ္ဌာန်းအပ်နှင်းကာ ကော်မရှင်ကြီးတစ်ရပ်ဖွဲ့လိုက်ရခြင်းကပင် ကျွန်တော်အထင်များမည်မျှမှန်ကန်ကြောင်းလွယ်ကူစွာသိနိုင်စေရပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း ပြဿနာတစ်ရပ်ကရှိနေပြန်ပါသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရားအရာ၌ ခြောက်မြောက်သံ လဲစင်လုံးဝပြုထိုက်သော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုအရည်အချင်းမရှိ၊ ရှိပြန်သော်လည်း မပြည့်မီသဖြင့်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတော်တာဝန်အရပ်ရပ်တို့၌ အားမကုန်ထိုက်ခြင်းရှိဖြစ်ပါသည်။ အားမကုန်လည်း ထိုသူအနေဖြင့် တာဝန်ယူနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ (အားနာစွာပြောရလျှင်) ထိုသူမျိုးသည်လည်း တစ်နည်းအားဖြင့် သမိုင်း(မသေသည့်တိုင်)ရှင်သန်နေရန်အတွက်မှာ မဖြစ်နိုင်ရာပြန်ပါပေ။ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံခရီးစဉ်၊ တနင်္သာရီတိုင်း/ ထားဝယ်လူထုနှင့်တွေ့ဆုံပွဲတွင်ပင် အမေရိက ဤသို့ပြောခဲ့ပါသေး၏။ “နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံမှာဆိုရင် အားလုံးက တာဝန်ရှိတယ်ဆိုပေမယ့် အထူးသဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်အရ ရွေးချယ်ခံစားတော့အစိုးရတွေမှာတော့ တာဝန်အရှိဆုံးလို့ ကျွန်ုပ်ပြောချင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပြည်သူလူထုရဲ့ထောက်ခံမှုကို တောင်းခံပြီးတော့ အစိုးရဖွဲ့ထားတာပါ။ ပြည်သူလူထုရဲ့ထောက်ခံမှုကို တောင်းခံပြီးအစိုးရဖွဲ့ထားမှတော့ ပြည်သူတွေအတွက် တာဝန်ယူရမှာပါ။ ဒါဟာ

နေရပါလေပြီ။ ကဗျာဆရာ ဂျင်မီယန်းကတော့ ဤသို့ဆိုပါ၏။ “Go to the people live among them. Learn from them. Serve them. Plan with them. Start with what they have. Build on what they have.”(လူတွေဆီကိုသွား၊ လူတွေကြားမှာနေ၊ သူတို့ထဲမှာထဲယူကြ၊ သူတို့ကိုသာ ပြုစုပါ၊ သူတို့နှင့်သာစီမံပါ၊ သူတို့မှာရှိတာနှင့်စကာ သူတို့မှာရှိတာနှင့် တည်ဆောက်လိုက်ပါလေ)ဟုပါ၏။ ဟုတ်ကဲ့၊ ကျွန်တော်သူတို့ဆီသွားခဲ့ပါသည်။ သူတို့ ကြားမှာနေခဲ့ပါသည်။ သူတို့ဆီမှများစွာသင်ယူခဲ့ပါသည်။ သူတို့ကို ပြုစုခဲ့ပါသည်။ အခွင့်မသာသဖြင့် သူတို့ နှင့်လက်တွဲစံခွင့်မရခဲ့ပါ။ အခွင့်မသာသဖြင့် သူတို့ဆီမှာရှိသည်တို့နှင့် မစနိုင်သကဲ့သို့ အခွင့်မသာသဖြင့် သူတို့ဆီမှာရှိသည်တို့နှင့်လည်း မတည်ဆောက်နိုင်ခဲ့တော့ပါ။ ကျွန်တော်ထက်ပို၍ များစွာများစွာ အခွင့်သာသော၊ သမိုင်းအရေးခံရန်အသင့်ဖြစ်နေသော ရွေးကောက်ခံ၊ မရွေးဘဲကောက်ခံကြကုန်သူ လူကြီးမင်းတို့အား ဂျင်မီယန်းနှင့်အတူတွေ့ကြည့်ကြရန် တိုက်တွန်းချင်ပါ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ရှိလူကြီးများ၏သမိုင်းကို သေသွားစေလိုသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်ခင်ဗျာ။

♦ ကိုမာကျော ♦

မြို့တော်စည်ပင်ပိုင်၊ ရန်ကုန်စည်ပင်ထုတ်လုပ်ရေးဌာနမှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေတဲ့ “မဂ်”နံပါတ်များဖြန့်ဖြူးမှုမှာ နားထောင်သူများသိရှိလိုပြန်ရောင်းခိုင်းကာ လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းထားကြောင်း ရန်ကုန်မြို့တော်ဝန်ကြီးမှောင်မောင်စိုးက ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇ရက်က ပြုလုပ်တဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်အစည်း အဝေးမှာ ကျောက်တံတားမြို့နယ်မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁)မှ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ထုတ်လုပ်ရေးဌာနရဲ့ ငါးနှစ်ဆက်တိုက်အနှုံးပေါ်နေတဲ့ လုပ်ငန်းများနဲ့ပတ်သက်လို့ မည်ကဲ့သို့ဆက်လက်စီမံဆောင်ရွက်သွားမှာကိုသိရှိလိုကြောင်း မေးခွန်းနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ မြို့တော်ဝန်က ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်မတ်လ ၃၁ ရက်မှာပြုလုပ်မယ့် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူတွေသိသင့်တဲ့အချက်တွေ အသိပေးတဲ့ ကမ်ပိန်းတစ်ခုကို ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇ရက်က မဟာဓမ္မလုပ်ငန်းခြံမှာ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၉ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ရက်မှာ ပြုလုပ်မှာဖြစ်ကာ(၁)ရန်ကုန် မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီဝင်အတွက် ဆန္ဒမဲတစ်မဲ (၂)မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌအတွက် တစ်မဲ (၃)မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဖွဲ့ဝင်(၁)အတွက် တစ်မဲ၊ (၄)မြို့နယ်စည်ပင် သာယာရေးကော်မတီအဖွဲ့ဝင်သစ်အတွက် တစ်မဲ စုစုပေါင်းလေးမဲပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။

မဲပေးနိုင်သူရဲ့အရည်အချင်းက ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာ(၃၃)မြို့နယ်အတွင်းအနည်းဆုံး နှစ်နှစ် နေထိုင်ပြီး ဝန်ထုပ်ပြည်သူတိုင်း မဲပေးနိုင်တယ်ဆိုပေမယ့် ပုံစံ(၆၆)(က)နဲ့ ပုံစံ(၁၀)(ခ)နဲ့နေသူများစာရင်းသာ ပါပြီး အချို့မပါဝင်ကြသလို မဲပေးဖို့စိတ်မဝင်စားတော့တာပါတယ်။

ရန်ကုန်စည်ပင်ဥပဒေဟာ ၁၈၉၇ခုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံဟာ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံအဖြစ်ယူခဲ့ပြည်နယ်တစ်ခုအနေနဲ့ မဟာဝန်ရှင်တော်မင်းကြီးအုပ်ချုပ်ရတဲ့ ပြည်နယ်အဆင့်မှတိုးမြှင့်ကာ ဒုတိယတရပ်အုပ်ချုပ်တဲ့ ပြည်နယ်အဖြစ် ပြောင်းလဲအုပ်ချုပ်ခဲ့ရမှာ စခဲ့တယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်မြှင့်တင်လိုက်တာနဲ့အတူ မြန်မာပေါယ်လုပ်ငန်းတွေ ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ “ရန်ကုန်မြို့နယ်ပေါ်အက်ဥပဒေ”ကို ပြဌာန်းခဲ့တယ်။ ၁၈၉၈ခုနှစ်လိုင် ၁ရက်နေ့မှာ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ မော်လမြိုင်အပါအဝင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအကျုံးဝင်စေမယ့် မြန်မာပေါ်အက်ဥပဒေတစ်ရပ်ပြဌာန်းရာ အခန်း(၁၀)နိပါတ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်မြို့အတွက် သီးခြားဥပဒေပြဌာန်းဖို့လိုအပ်လာတဲ့အတွက် ရန်ကုန်မြို့တော်မြို့နယ်ပေါ် ကော်မတီက ဟံသာဝတီခရိုင်ဝန်ကြီးတာဝန်ပေးပြီး ဘုံဘေမြို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့နယ်ပေါ်အတွင်းရေးမှူးကို ဘုံဘေနှင့်ကာလကတ္တားကိုလည်းကောင်း လေ့လာရေးစေလွှတ်ခဲ့တယ်။ ဘုံဘေမြို့နယ်ပေါ်ဥပဒေကို အခြေခံတဲ့ ဥပဒေကြမ်းရေးဆွဲနိုင်ခဲ့တယ်။

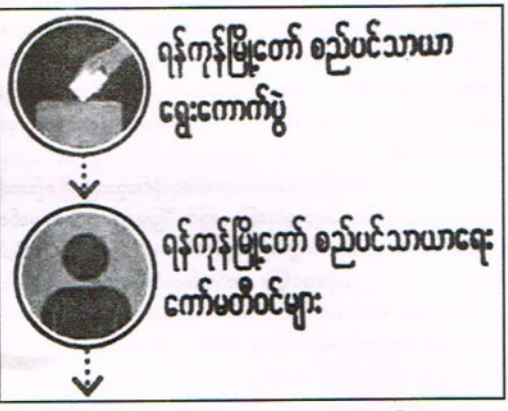
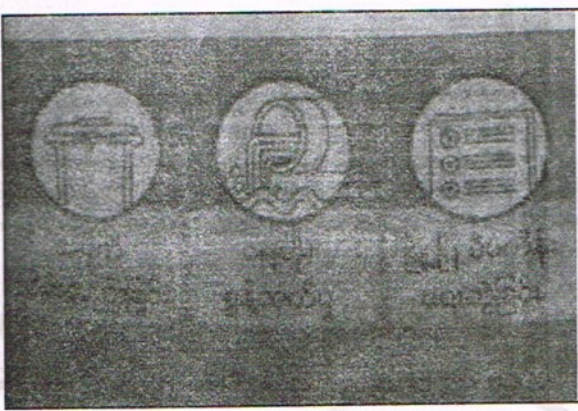
ရန်ကုန်စည်ပင်ဥပဒေဟာ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၁၉၆၂ခုနှစ်ထိ ဗြိတိသျှတို့ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ မြန်မာပေါ်ဥပဒေနဲ့ သွားနေတယ်။ ၁၉၆၂ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက အာဏာသိမ်းပြီး မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်၊ နဝတ၊ နအဖခေတ်တွေမှာ မြို့ပိုင်၊ နယ်ပိုင်၊ သူကြီးခေတ်မှန်းမို့နဲ့အပြီး အုပ်ချုပ်သူအလိုကျ မြို့တော်ပိုင်ခိုင်းပြီး အုပ်ချုပ်စေခိုင်းခဲ့တယ်။ မြို့တော်ဝန်အဆက်ဆက်ဟာ တပ်မတော်ကလာတဲ့ မိုးကျရွှေ ကိုယ်တွေပဲဖြစ်ပြီး NLD လက်ထက် ရန်ကုန်မြို့တော်ဝန်မှောင်မောင်စိုးနဲ့ မန္တလေးမြို့တော်ဝန်ဒေါက်တာရဲလွင်တို့က ပထမဆုံးအရပ်သားခန့်ထားမှုပဲဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၉ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ရက် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲမှာ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော် မတီဝင်မြောက်ဦး၊ မြို့နယ်အဆင့်မြို့နယ်ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အဖွဲ့ဝင်(၁၁)၊ နှစ်မြို့နယ်ပေါင်း (၃၃)၊ မြို့နယ်အတွက် (၉၉)ဦး၊ လစ်လပ်(၁၀၅)ဦးရွေးချယ်ဖို့ရှိတယ်။ ကော်မတီဝင်နဲ့မြို့နယ်အဆင့် အဆိုပြုလျှောက်သွားစုစုပေါင်း (၂၇၄)ဦးအနက် NLDမှ (၉၁)ဦး၊ ပြည်ခိုင်ဖြိုးမှ(၂၇)ဦးပေါင်း (၁၀၈)ဦးနဲ့ တစ်သီးပုဂ္ဂလ(၁၅၆)ဦးယှဉ်ပြိုင်ဖို့ ရှိရာ ပါတီဝင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတို့အနေနဲ့ ပါတီရဲ့ထောက်ခံချက်ရမှ ပါတီဝင်ဆိပ်၊ ပါတီအလံ၊ ပါတီပုံရိပ် မဲဆွယ်စည်းရုံးခိုင်းမှာဖြစ်ကာ မဲဆွယ်ကာလတစ်လဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်စားလှယ်တို့ရဲ့အရည်အချင်းကို မြို့နယ်ကော်မရှင်နဲ့တွေ့မှာ တရားဝင်ကြေညာသွားပြီဖြစ်ပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက်ကပြုလုပ်တဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်မှာ တွဲတေး(၂)ကိုယ်စားလှယ်ဦးနေနိုင်ဦးက ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေး ဥပဒေအား အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲခြင်းရှိ မရှိနဲ့ ဆက်စပ်မေးခဲ့ရာ မြို့တော်ဝန်ဦးမှောင်မောင်စိုးက ရန်ကုန်စည်ပင်ဥပဒေအား ၂၀၁၈ခုနှစ်မှာ ပြန်လည်ရေးဆွဲခဲ့ပြီး လိုအပ်တဲ့အချက်အလက်နဲ့ အကြံပြုချက်များဖြည့်စွက်နိုင်ဖို့ တိုင်းဥပဒေချုပ်နဲ့တင်ထားကြောင်း၊ ဥပဒေသစ်မှာ ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီနဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့ဖွဲ့စည်းခြင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကိစ္စရပ်အဆုံးဖြတ်ခြင်းထားပြီး ရွေးချယ်မှုကို ဥပဒေပါပြဌာန်းချက်များ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနဲ့အညီ ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမယ်လို့ ပြောကြားခဲ့တယ်။

ယခုတိုင်အသက်ဝင်ဆဲ ရန်ကုန်စည်ပင်ဥပဒေမှာ ၂၀၁၃ခုနှစ်မှာ ပြဌာန်းခဲ့ပြီး မှော်ဘီ၊ လှည်းကူး၊ ထန်း တပင်၊ တိုက်ကြီး၊ သန်လျင်၊ ကျောက်တန်း၊ သုံးခွ၊ ခရမ်း တွဲတေး၊ ကော့မူ၊ ကွမ်းခြံကုန်းနဲ့ ကိုကိုးကျွန်းမြို့ နယ်စပ်ပြင်ပမြို့နယ် ၁၂မြို့နယ်ကို အစိုးရခန့်ထားတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ဝင်တို့က ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း သိရပါတယ်။

စည်ပင်ဥပဒေကို ၁၉၂၇က တစ်ကြိမ်၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကတစ်ကြိမ်၊

မြို့တော်စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲရှုထောင့်

ဒေါက်တာထူးပြည့်စုံသျှင်

၂၀၁၈ခုနှစ်ကတစ်ကြိမ်နဲ့ ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ခေတ်စနစ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိတဲ့ ဒဏ်ကြေးနဲ့ ထောင်ဒဏ်တွေထပ်ပြီးဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။ အသက်ဝင် ဖို့မဝင်ဖို့က တကယ်အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်မယ့်သူတွေအပေါ် မူတည်နေပါတယ်။ “ပြောမှသိ၊ သိမှပြန်၊ ပြင်မှကောင်း”ဆိုတဲ့ အချက်သုံးချက်အရ ပြည်သူတွေရဲ့လိုအပ်ချက်ကို အတတ်နိုင်ဆုံးလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သူကိုသာ ရွေးချယ်ပေးကြဖို့လိုတယ်။ ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ် (၃၃)မြို့နယ်နဲ့ လူဦးရေ ခုနစ်သန်းရှိတယ်။ မန္တလေးက မြို့နယ်(၆)မြို့နယ်နဲ့ လူဦးရေတစ်သန်းခွဲရှိတယ်။

ရန်ကုန်စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲ ၂၀၁၉ခုနှစ်သက်လို့ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အရွေးချယ်ခံ စည်ပင်ကော်မတီဝင်(၇) အဖြစ် (၁၄)လတာဝန်ယူခဲ့တဲ့ ဇောတိကဦးဆင်လှိုင်ကလည်း သူကိုယ်တိုင်ပြန်မယ့်အပြင် ကြိုက်တဲ့သူပြိုင်လို့ ရပေမယ့် နိုင်ငံရေးပါတီကိုယ်စားပြုလို့ မရကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီက နောက်ကနေစည်းရုံးပေးလို့မရ ကြောင်း၊ ယခုပြိုင်လာကြကြောင်း၊ ၂၀၁၃ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှာ ငါးဦးသာအဖိုးရ ခန့်ထားနိုင်ကာ လေးဦးမှာ ယခုရွေးကောက်ပွဲမှ ရွေးချယ်နိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း၊ ဥပဒေနည်းဥပဒေလူတိုင်းလိုက် နာသွားဖို့လိုကြောင်း ဆိုတယ်။ ဇောတိကဦးဆင်လှိုင်ရဲ့သက်တမ်း (၁၄)လပဲရှိပြီး ယနေ့ဘယ်လောက်ကြာမှာ လဲ။

ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဝင်မှာ ၂၀၁၃စည်ပင်ဥပဒေအရ အဖွဲ့ဝင်(၁၁)ဦးရှိရမှာဖြစ်ပြီး လစ်လပ်မြောက်နေရာအတွက် သတ်မှတ်မဲဆန္ဒနယ်တွေက၊မဲဆန္ဒနယ် (၁)တောင်ဥက္ကလာ၊ မြောက်ဥက္ကလာ၊ သယ်န်းကျွန်း၊ မဲဆန္ဒနယ်(၂)ဒဂုံမြို့သစ်တောင်ပိုင်း၊ ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်း၊ ဒဂုံမြို့သစ်အရှေ့ပိုင်း၊ ဒဂုံဆိပ်ကမ်းမြို့နယ်၊ မဲဆန္ဒနယ်(၃)ကြည့်မြင်တိုင်၊ စမ်းချောင်း၊ ဆိပ်ကမ်း၊ ဒဂုံ၊ ပန်းဘဲတန်း၊ ဗဟန်း၊ လသာ၊ လမ်းမတော်၊ အလုံ၊ တာမွေ၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကင်း၊ မဲဆန္ဒနယ်(၄)ကျောက်တံတား၊ ဒေါပုံ၊ ပုဇွန်တောင်၊ ဗိုလ်တထောင်၊ မော်လာတောင်ညွန့်၊ သာကေတ၊ ဒလ၊ ဆိပ်ကြီး၊ ခနောက်တို၊ မဲဆန္ဒနယ်(၅)လှိုင်သာယာ၊ အင်းစိန်နဲ့ မဲဆန္ဒနယ်(၆)မရမ်းကုန်း၊ လှိုင်၊ မော်လာ၊ ရွှေပြည်သာတို့ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးသုံးဦး (၃၃)မြို့နယ်အတွက် နေရာ(၉၉)ဦးကို ပြည်သူတွေက ရွေးချယ်ပေးရတော့မှာပဲဖြစ်ပါတယ်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီပွဲမကျင်းပနိုင်တာ သုံးနှစ်ရှိလာပြီ။ စည်ပင်ရေး ကော်မတီဥပဒေနဲ့ နည်းဥပဒေတွေ ပြင်ဆင်ပေးဖို့ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း(၃၀)ကျော်က ၂၀၁၆၊ ဒီဇင်ဘာလကတည်းက တောင်းဆိုခဲ့ရာ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ ၂၀၁၈အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ဆောင်ဆဲ YBS က ကားလမ်းကြပ်တည်းမမပြေလျှော့နိုင်၊ ကျောင်းကား(School Bus)အတွက် ပုဂ္ဂလိကဘက်မှ ဆွေးနွေးတိုင်ခံရတာလို့ ယုံကြည်လုပ်ဆောင်ရာ အချိန်တန်လို့ ကြွေးရှင်က ကြွေးတောင်းတဲ့အခါ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်က လွှတ်တော်အသိပေးဆောင်ရွက်ခဲ့လို့ သဘောမတူ၊ ရွှေသံလွင်ကုမ္ပဏီမှ ကျောင်းကား School Bus တွေဝယ်ယူသွားလို့သာ အကြွေးကျေတာဖြစ်ပါတယ်။ ညရေးတန်းကို ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းမှာ ပြုလုပ်စဉ်က ကျပ်သိန်း(၁၀၀၀)ကလည်း ပြောစရာဖြစ်သလို လူည်းကူးနဲ့ဒလမြို့သစ်စီမံကိန်း၊ စက်မှုဇုန်စီမံကိန်းကလည်း ဝေးသထက်ဝေး၊ မိုးပျံကားလမ်းနဲ့ မြို့ကွင်းရောင်လမ်းတို့က လက်ရှိအသုံးပြုနေဆဲ ကားလမ်းအချို့ပျက်စီးနေတာ နှစ်နှစ်ကျော်အတွင်း ပြင်ဆင်တာမရှိနဲ့ တရုတ်မျှော်ဟောင်ကောင်ဒီဇိုင်းမြို့ပြစီမံကိန်းကလည်း နှစ်အကန့်အသတ်မရှိ အကျိုးအမြတ်ရယူသလို မြန်မာက မြေငှားစားတာထက်မပို ရန်ကုန်ဝန်ကြီးချုပ်ပြောတဲ့ မြေခံ“ဇီနီ”နဲ့ တန်ဖိုးသမ့်အဆောက်အအုံကလည်း အလုပ်မဖြစ်ကြပါဘူး။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာ ၃ရက်ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတုန်းက လစ်လပ်မဲဆန္ဒနယ်မှ ပြည်သူတွေမဲပေးမှုက ၄၂ရာခိုင်နှုန်းသာရှိတယ်။ ယခုတစ်ကြိမ် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီပွဲကို ၂၀၁၉ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ကျင်းပတဲ့အခါ ရန်ကုန်(၃၃)မြို့နယ်က မဲပေးခွင့်ရှိတဲ့ပြည်သူတွေမဲလာပေးကြပါဦးမှာလား။ ယခင်ရွေးချယ်ခံဇောတိကဦးဆင်လှိုင်တို့လို တစ်သီးပုဂ္ဂလကပဲ အနိုင်ရသွားမလား။ ပြည်သူတွေကတော့ ဘယ်သူ

ပဲတက်တက်၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် နေ့စဉ်ရုန်းကန်လှုပ်ရှားနေရလို့မေ့နေတယ်။

စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲမှာ ပါဝင်ရွေးချယ်ခံမယ့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတွေ၊ ဥပဒေတောင်အတွင်းမဲဆွယ်စည်းရုံးဖို့လိုမယ့်အပြင် ပြည်သူတွေကို စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲရဲ့ အရေးပါအရာရောက်မှုအပေါ် ချပြဆွေးနွေးသင့်တယ်။ ရွေးကောက်ခံစည်ပင်အဖွဲ့ရဲ့သက်တမ်းကို အတိအကျထုတ်ပြန်ပေးဖို့လိုအပ်လှသလို အကျိုးရှိတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲဖြစ်စေသင့်ပါတယ်။ ငွေသာကုန်ပြီး ၂၀၁၈ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲလို့ မထူးပါဘူးဆိုရင်တော့ စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲနဲ့ပုံရိပ်ကျဆင်းစေမယ်။ နောက်ထပ်စည်ပင်ရေးကော်မတီပွဲတွေ ပြည်သူတို့စိတ်ဝင်စားလာသင့်ပါပြီ။

◆ ဒေါက်တာထူးပြည့်စုံသျှင် ◆

အားနာရပါတယ်ပိုမိုချုပ်

ဂျာနယ်(mgy)

- ◆ ဗိုလ်ချုပ်မှတ်တမ်းတင် ရုပ်ရှင်ကားကြီး ခုချိန်ထိ ရိုက်ကူးလို့မပြီးသေးတာကို အားနာရပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်...
- ◆ ဗိုလ်ချုပ်နဲ့မတူတဲ့ ရုတ်တရက်တွေ ဗြိတိန်မှာ ထုလုပ်နေကြတာကို အားနာရပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်...
- ◆ ဗိုလ်ချုပ်ရဲ့ ရုပ်တု ဗိုလ်ချုပ်နာမည်နဲ့ တံတားကို သူတို့ဗြိတိန်မှာ လက်မခံကြတာကို အားနာရပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်...
- ◆ ဗိုလ်ချုပ်ရေးထိုးခဲ့တဲ့ ပင်လုံတချုပ်ကလွဲရင် ခုချိန်ထိ တောင်တန်းနဲ့ မြေပြန့် သွေးကွဲနေကြတာကို အားနာရပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်...
- ◆ ဗိုလ်ချုပ်လို စိန်ယာကြီးကို သူတို့တွေက ခုချိန်ထိ သတိဆွဲပြီး ရိုက်သေသေ အလေးမပြုကြတာကို အားနာရပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်...
- ◆ ဒီအကြောင်းတွေကို ကဗျာတစ်ပုဒ်ရဲ့ နေရာရတာကို အားနာရပါတယ် ဗိုလ်ချုပ်...

ဂျာနယ်(mgy)

တစ်ခါတစ်ခါ စိတ်ထဲမှာ မွန်းကြပ်နေတတ်ပါတယ်။ တွေ့နေ၊ မြင်နေ၊ ကြားနေရတာတွေ အရာရာတိုင်းကလည်း ခေတ်ကြီးတစ်ခေတ်လုံးကို ရှုပ်ထွေးစေတယ်မဟုတ်လား။ တချို့အချိန်တွေမှာ ကျယ်ပြန့်တဲ့ ကွင်းပြင်ကြီးဆီကို ထွက်ပြေးချင်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ ပင်လယ်ကျယ်ကြီးကို သောင်ပြင်ပေါ်မှာ တစ်ယောက်ထဲထိုင်ပြီး ငေးနေချင်တယ်။ တွေးနေရင်းရေငတ်လာသလိုပဲ။ တကယ်ရေငတ်နေတာလားလို့ ပြန်စဉ်းစားမိတော့ လွတ်လပ်မှုကို ငတ်နေတာကို သိလိုက်ရတယ်။ အေးမြငြိမ်းချမ်းမှုကို တမ်းတနေမိတာ။ ကွင်းပြင်ကျယ်ကြီးထဲက အထီးကျန်ဆန်ဆန်တစ်ပင်ထဲတည်ရှိနေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးအောက်မှာ ထိုင်နေချင်မိတယ်။ သစ်ပင်အုံကြွနေကျနဲ့တော့ အထီးကျန်မှုကို ပြိုင်နေသလိုပေါ့။ အခုဆိုနေ့ဦးရာသီရောက်လာခဲ့ပြီ။ နွေဦးရာသီကပေးတဲ့ ကြည်နူးမှုရသေ့ပြန်လို့ချင်မိတယ်။ ဒီလိုပြန်လို့ချင်ရင်းနဲ့ နွေဦးတွေ အကြိမ်ကြိမ် ပျောက်ဆုံးသွားခဲ့ပြီ။ ဒီနေ့ဦးမပျောက်သွားခင် စိတ်ကြည်နူးမှုတစ်ခု လောက်ကို တမ်းတနေမိတယ်။

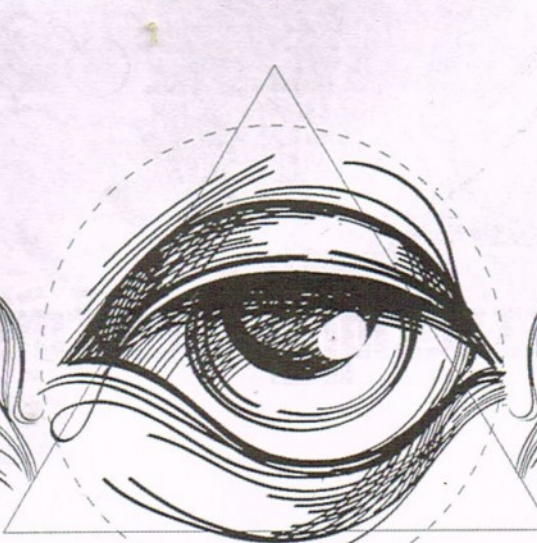
တမ်းတနေရင်းနဲ့ “မှော်ဝင်တဲ့စကား”ရောက်လာတယ်။ မပြောင်းပဲဟောင်းနေတဲ့ လောကကို ငေးနေမိတဲ့အချိန်မှာ ဖျတ်ကနဲ့အသိစိတ်က ငေးနေတဲ့စိတ်ကို လှုပ်နှိုးလိုက်တယ်။ ရုတ်တရက် ပြန်ရောက်လာသလိုပေါ့။ ပြန်နိုးလာတဲ့အသိစိတ်ထဲမှာ သိရှိရသမျှရန်တွေလွင့်လာတယ်။ သေချာကြည့်မိလိုက်တော့ မြန်မာပြည်တောင်ဖက်က လွင့်လာတဲ့မှော်ဝင်တဲ့ စကားသံချို့မြဲလေးတွေကို ကြားလိုက်ရတယ်။ ဒီချို့မြဲမြဲ အချစ်တွေပျော်ဝင်နေတဲ့ “မှော်ဝင်တဲ့စကား”သံလေးတွေ ဖန်တီးလိုက်သူက ကဗျာဆရာလေး“ဂိုးဂိုး(မော်လမြိုင်)”နဲ့ ကဗျာဆရာမလေးဆောင်းပိုင်ရှင်(မော်လမြိုင်)”ပေါ့။ မွန်းကြပ်နေတဲ့ စိတ်က မှော်ဝင်တဲ့စကားသံလေးတွေကို နားထောင်နေမိတယ်။

အဲဒီနေ့က တိမ်တွေ ဟက်ဟက်ပက်ပက် ငိုနေတာမြင်တော့ တစ်ချိန်က ငါတို့နှစ်ယောက်ရဲ့ ချစ်ခင်သရုပ်ဝန်းကို မလုံတလုံ ကာကွယ်ထားပေးဖူးတဲ့ ခေါက်ထီးနီနီလေးကိုသတိရမိ၊ ဆောင်းတစ်ခုလုံး တဟုန်းဟုန်းတောက်နေတာမြင်တော့ တစ်ချိန်တုန်းက တစ်ယောက်ရင်စွဲစွဲတစ်ယောက် နွေးခဲ့ဖူးတဲ့ ပန်းရောင်ရက်စွဲလေးကို သတိရမိ၊ အဲဒီနေ့က ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး အငွေ့တထောင်းထောင်းထနေတာမြင်တော့ ဥဩတေး နောက်ခံနဲ့ သူ့ရဲ့ရွက်ကြွေကမ္ဘာရွတ်သံလေးကို သတိရမိ၊

ဒီ... ဂိုးဂိုး(မော်လမြိုင်)ရဲ့ “မှတ်မှတ်ရရသုံးရာသီ” စကားသံလေးက တကယ့်ကို မှော်ဝင်တဲ့စကားလေး လိုခံစားမိတယ်။ ခေတ်တိုင်းမှာ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦးချစ်ကြည်ဖြူခဲ့ကြတဲ့ ချစ်သူတွေအများကြီးရှိပါတယ်။ ပိုးရူး ပဝဏ သီကာလထဲကဆိုပါအတိုင်း အခုလက်ရှိခေတ်မှာလည်းရှိနေပါတယ်။ နောက်ရောက်လာမယ့်ကာလ တွေမှာလည်းရှိနေဦးမှာပါ။ ချစ်သူစုံတွဲတွေဟာ ခေတ်ကိုကျော်ဖြတ်တဲ့ပုံသဏ္ဌာန်ချင်းတော့ မတူကြပါဘူး။ နေနဲ့လ၊ ရွှေနဲ့မြေလိုတင့်တယ်ချောမွေ့စွာ ဖြတ်သန်းရတဲ့ချစ်သူတွေ၊ အပူအပင်မခွာ ချစ်သူတို့လျှောက်မယ့်လမ်းကို ကြည့်နူးစွာဖြတ်သန်းနေရတဲ့ ချစ်သူစုံတွဲတွေကို မြင်ရတဲ့မြင်ကွင်းဟာ အရမ်းလှပတဲ့ပန်းချီ ကားတစ်ချပ်ပါ။ ဒီပန်းချီကားတွေရှိသလို၊ ဘဝနှစ်ခုကိုခင်းပြီး ခက်ခက်ခဲခဲဖြတ်သန်းနေရတဲ့ အချစ်လမ်းတွေပေါ်က ချစ်သူစုံတွဲတွေကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါတယ်။ ဒီချစ်သူတွေကိုကြည့်ရင် တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် အားပေးကျင့်ပြီး ကြုံတွေ့လာမယ့်လောကခံကို လက်တွဲပြီး ရင်ဆိုင်ဖြတ်သန်းနေရတဲ့ ဘဝပန်းချီကားတစ်ချပ် ကိုမြင်တွေ့နေရသလိုပါပဲ။

တစ်စုံတစ်ရာဆိုတာကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ကြည့်နူးခြင်းတွေ ထည့်ဖျော်ထားတဲ့ မင်းရဲ့ အသည်းသီးဖျော်ရည်တစ်ခွက်အောက် လည်စင်းခွဲရတဲ့ ငါ ခွင့်လွှတ်ခြင်းနဲ့ စခဲ့တဲ့ ငါ နားလည်ခြင်းနဲ့ စခဲ့တဲ့ ငါ ငါဆိုတဲ့အတ္ထုကိုတောင် ခေါက်သိမ်းပစ်ခဲ့တဲ့ ငါ ချစ်ခြင်းတစ်ခုအတွက် အမုန်းတစ်စုံ ပိုင်ဆိုင်လိုက်ရတာတောင် ပျော်တယ် နှစ်လိုဖွာ ပျော်တယ် ကျေကျေနပ်နပ် ပျော်တယ် ခွင့်လွှတ်ခြင်းနဲ့ တိုက်ရိုက်အချိုးကျနေတဲ့ ငါရဲ့ချစ်ခြင်းတွေအတွက်ပျော်တယ် အနှိုင်းအဆမဲ့နေတဲ့ရင်ခွင်နဲ့ ချစ်ခြင်းတစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားရလို့ ပျော်တယ်

ဘာခုလမ်းဖြစ်ပြန် မင်းနဲ့အတူ တွဲလျှောက်ရမှာကို ပျော်တယ် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နှင့်ကိုချစ်နေရရင်ကို ပျော်တယ်။ အခုခေတ်မှာတော့ အလွန်ခက်ခဲခဲခဲကျော်ဖြတ်ရတဲ့ ဘဝလမ်းကြမ်းတွေပေါ်မှာ ချစ်သူတွေလျှောက်လှမ်းနေရတာတွေများပါတယ်။ အခု “ဆောင်းပိုင်ရှင်”ရဲ့ “LOVEသီအိုရီ-စကားသံကိုနားထောင်ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ အခုလိုခက်ခဲနေတဲ့ ခေတ်မှာ ရင်ထဲကနေတစ်ဆင့် မျက်ဝန်းထဲက ခိုင်မာတဲ့ အချစ်ကိုလေးလေးနက်နက် တွေ့မြင်လိုက်ရပါတယ်။ ချစ်သူနှစ်ယောက်အတွက် ခွင့်လွှတ်ခြင်းနဲ့နားလည်ပေးခြင်းဆိုတာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ လိုအပ်ချက်ပါ။ ဒီအချစ်မှာ ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်ထက် စိတ်ပုံသဏ္ဌာန်က အရေးကြီးတာကို မြင်လိုက်ရပါတယ်။ “ချစ်နေရရင်ကိုပျော်တယ်”ဆိုတာ အဓိကကတော့ စိတ်အပေါ်မှာမူတည်ပါတယ်။ ချစ်သူတွေဟာ ကာလတစ်ခုကိုတော့ လက်ချင်းဆုပ်ကိုင်ထားပြီး ခြေဖဝါးညီချပြီး လျှောက်နေကြရတာပါ။ ရာသီတွေလည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခုပြောင်းလဲနေမှာပါပဲ။ “ဂိုးဂိုး(မော်လမြိုင်)”က “နေ့”ကို ဒီလိုဖြတ်သန်းတဲ့အကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါတယ်။

ပြတင်းတံခါးအဖွင့် ဇာနည်အလွင်(၇၇)

အချစ်မျက်ဝန်းထဲက မှော်ဝင်တဲ့စကား ကိုနိုင်း

သူမျက်ဝန်းပေါ် ပါးပါးလေး ဖြတ်ပြေးမိရုံလေး ကျွန်တော့်ရဲ့အသက်ရှင်မှုအတွက် သူ့အပြုံးဟာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်လာ နေလို့ အသံကြားလိုက်တိုင်း သတိရခြင်းဟာ တဖျစ်ဖျစ်လောင်တယ် နေ့ဟာ ကျွန်တော့်သွေးကြောထဲအထိ တက်တူးထိုးထားတဲ့ ကဗျာ နေ့ဟာ ကျွန်တော့်တက္ကသိုလ် ပုံမှန်ဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ နေ့ည နေ့ဟာ ကျွန်တော့်ကို ယစ်မှူးစေတဲ့ ပိုင် နေ့အကြောင်း တိုးတိုးလေးရွတ်လိုက်တိုင်း ချစ်တတ်ခြင်းတွေဟာ တဖြုတ်ဖြုတ် ကြွေကျကုန်တယ် နေ့ဟာ နေ့ရာသီလိုတော့ ကျွန်တော့်အပေါ် မပူသေးဘူး။ တကယ်တော့ အချစ်စိတ်ကနေ့ဆိုတဲ့ ပူလောင်မှုကို ခံနိုင်ရည်ရှိပါတယ်။ နေ့ရဲ့အပူရှိန်တင်မကပါဘူး။ လောကဓံရဲ့အပူဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်သလို၊ တွန်းလှန်ရတဲ့ သတ္တိအင်အားကိုပါ ပေးနိုင်တဲ့အစွမ်းရှိပါတယ်။ ချစ်စိတ်မှာ တစ်ပါးတည်းပါဝင်လာတဲ့ မေတ္တာစိတ်ဟာ ပူလောင်မှုတွေကို ငြိမ်းသတ်ပြီး အေးမြစေပါတယ်။ အခုအချိန်အခုခေတ်မှာ လူမှုဘဝအခက်အခဲတွေကို ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ ချစ်သူတွေအတွက် ဒီလူမှုဘဝအပူတွေကို အေးမြခြင်းမေတ္တာလက်နဲ့ ဆက်ပြီးလျှောက်လှမ်းကြမယ်ဆိုရင် လမ်းကြမ်းကိုဖြတ်သန်းကျော်လွှားနိုင်မှာပါ။ ဒီလိုကျော်ဖြတ်နိုင်ဖို့အတွက်တော့ ဝံ့ခွဲတဲ့စိတ်ရှိဖို့လိုပါတယ်။ “ဆောင်းပိုင်ရှင်”ရဲ့ “ဆက်ရန်” စကားလေးနားထောင်ကြည့်မိပါတယ်။

အဝေးကို ငေးမျှော်ကြည့်မိတယ် ကောင်းလေးနဲ့ကောင်းမလေးတဲ့ နေမင်းကြီးကို အန်တလို့ ပျော်ရွှင်နေလိုက်ကြတာ

မိုးသည်းသည်းထဲမှာလည်း သူတို့နှစ်ယောက် မိုးစက်ပေါက်တွေ ခူးလို့ ဒီခင်ဘာရဲ့မြို့နင်းတွေကြား တစ်ယောက်လက်ကို တစ်ယောက်ထွေးပွေရင်း ဆယ်စုနှစ်တွေတိုင် ဖြတ်ကျော်လာခဲ့ပေါ့ ရာသီတွေ ဟောင်းခဲ့ပေမယ့် မပြောင်းတဲ့အကြောင်းအရာရှိနှင့် နေပြီလေ ခုလို အရင်အတိုင်းလေးသာ တည်ရှိခွင့်ရပါလား လောကဓံ ကြိုးကိုင်တတ်တဲ့ ဖြတ်ရယ်မြူနေခဲ့လေသော ကံကြမ္မာဆိုတာကို ရင်ဆိုင်ဖို့ ကျွန်မ-မဝံ့ရဲသေးဘူးလေ။

တစ်ယောက်အပေါ် တစ်ယောက်အနေနဲ့ အရေးအကြီးဆုံးက နားလည်ခွင့်လွှတ်ပေးနိုင်ဖို့ပါပဲ။ ဒါဆိုမ ဖျော်လင့်ဘဲ ရောက်ရှိလာတတ်တဲ့ကံကြမ္မာကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်နိုင်မလဲဆိုတာ တိုင်ပင်ဖော်တိုင်ပင်ဖက်ရနိုင်ပါတယ်။ အရာရာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောပြီး အခက်အခဲတွေကို အတူတွေ့ရှင်းတတ်ရင်

လျှောက်လံာခဲ့တဲ့လမ်းဟာ ခိုင်မြဲနေမှာပါ။ ဆက်ရန် လမ်းမှာ နားလည်ခြင်းနဲ့ ခွင့်လွှတ်ခြင်းတွေစွဲမြဲနိုင်မာ စွာကပ်ပြီနေတဲ့ အချစ်စိတ်က နက်ဖြန်အတွက် အားဆေးပါပဲ။ အနာဂတ်ကာလမှာ ကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်နိုင်မယ့် ဆေးပါပဲ။ နှစ်သစ်တိုင်းမှာ အချစ်ဆိုတဲ့ ခိုင်မြဲမှုတွေအတွက် “နှစ်သစ်အတွက်ဆေး”ကိုဆောင်ထားလိုက်ပါ။ ဘာမှထပ်မံလိုဘူး သီချင်းနဲ့ မင်းနဲ့ ရှိရင် ချစ်ခြင်းရဲ့ပန်းသီးတစ်လုံးရှိရင် ဘာမှထပ်မံလိုဘူး ပိုင်တစ်ခွက်နဲ့ အနမ်းတစ်ပွင့်ရရင် ဘာမှထပ်မံလိုဘူး

သစ္စာနဲ့ မိုးကာထားတဲ့ အိမ်လေးတစ်လုံးရှိရင် ဘာမှထပ်မံလိုဘူး ကြင်နာခြင်းတွေပွင့်လန်းနေရင် ဘာမှထပ်မံလိုဘူး ဘာမှ များများစားစားမလိုဘူး တစ်ယောက်ရင်ဘတ်ထဲပြီတယ်နေကြရင် ဘာမှထပ်မံလိုဘူး ချစ်ခြင်းတရား ဆတူရောပြီး နှလုံးသွေးစက်ချင်း ဖော်စပ်ထားတဲ့

အဲဒီနှစ်သစ်အတွက်ဆေးက ထာဝရချစ်မြဲမှုနဲ့ အစွမ်းထက်စေလို့ ဘာမှ ထပ်မံလိုဘူး။ ဂိုးဂိုး(မော်လမြိုင်)ကတော့ ချစ်ခြင်းတရားဆတူရောပြီး နှလုံးသွေးစက်ချင်း ဖော်စပ်ထားတဲ့အဲဒီနှစ် သစ်အတွက်ဆေးနဲ့ ခရီးဆက်နေပါတယ်တဲ့။ ကဗျာဆရာပြောသလို ဒီဆေးဟာ ချစ်သူတိုင်းအတွက် အရေးကြီးလိုအပ်ပါတယ်။ ဒီခေတ်ကြီးမှာ ချစ်ခြင်းအတွက်သာမကပါဘူး ဘဝတွေပေါင်းစည်းတဲ့ နေရာမှာပါလိုအပ်ပါတယ်။ ဒီဆေးရဲ့အစွမ်းထက်မှုနဲ့အတူ ရာသီတွေကိုကျော်ဖြတ်နိုင်မယ်ဆိုရင် မမျှော်လင့်ဘဲရောက်လာတတ်တဲ့ကံကြမ္မာတွေကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ရင်ဆိုင်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ဆောင်းပိုင်ရှင်(မော်လမြိုင်)ရဲ့ “ပန်း”လို ထာဝရမွှေးယွှန်းနေပါလိမ့်မယ်။

ထိန်းချုပ်ခြင်း ကုန်သွယ်ရေးတွေကြားက ကိုယ့်နှင်းဆီတွေ ပွင့်ကြတယ် ညကောင်းကင်နဲ့ချိတ်ဆက် အလွမ်းခါးသက်သက်လေးတွေ သက်ခဲ့တာ သူတိုက်လို့မှ မဟုတ်ခဲ့တာ ကိုယ့်ရင်က ကြွေတဲ့ကြယ်နဲ့ သူကမ္ဘာတစ်ခုလုံးလင်းနေပါစေ ဒီလို ကိုယ်ကချစ်နေခဲ့တာလေ ကိုယ်ပွင့်ရင် သူနမ်း ကိုယ်နှမ်းသွားတဲ့အခါ သူကောက်ပေါ့ ပန်းခြောက်လေးပဲ ဖြစ်လို့သွားပါစေ သူ့အတွက်ဆို နွေးလို့နေမယ် အမြဲ။ ချစ်သူတွေအားလုံးအတွက်ချစ်ခြင်းပန်းတွေပွင့်နိုင်ပါစေ။

ခံစားမိသောကဗျာများ ဂိုးဂိုး(မော်လမြိုင်) ဆောင်းပိုင်ရှင်(မော်လမြိုင်) မှော်ဝင်တဲ့ စကား ကဗျာစာအုပ်(ဆိပ်ကမ်းသာစာပေ)မှ ကဗျာများ။ မေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၉။

ဥပဒေတစ်ရပ်ဟာ ခေတ်အဆက်ဆက်ကိုကျော်ဖြတ်ပြီး ယနေ့အချိန်ထိ တည်မြဲနေတာလည်းရှိနိုင် တယ်။ အနီဥပဒေခေတ်မီတယ်။ မမိဆီတာကနိုင်ငံတော်အကျိုးပြုတယ် မပြုဆိုတဲ့အချက်ပေါ်မှာမှတည်မယ်။ အချို့ဥပဒေတွေဟာ အနောက်နိုင်ငံတွေမှာ အသုံးမပြုပေမယ့် အရှေ့တိုင်းနိုင်ငံတွေအတွက် အဓိကလိုအပ် တဲ့ ဥပဒေဖြစ်ကောင်းဖြစ်နေမယ်။

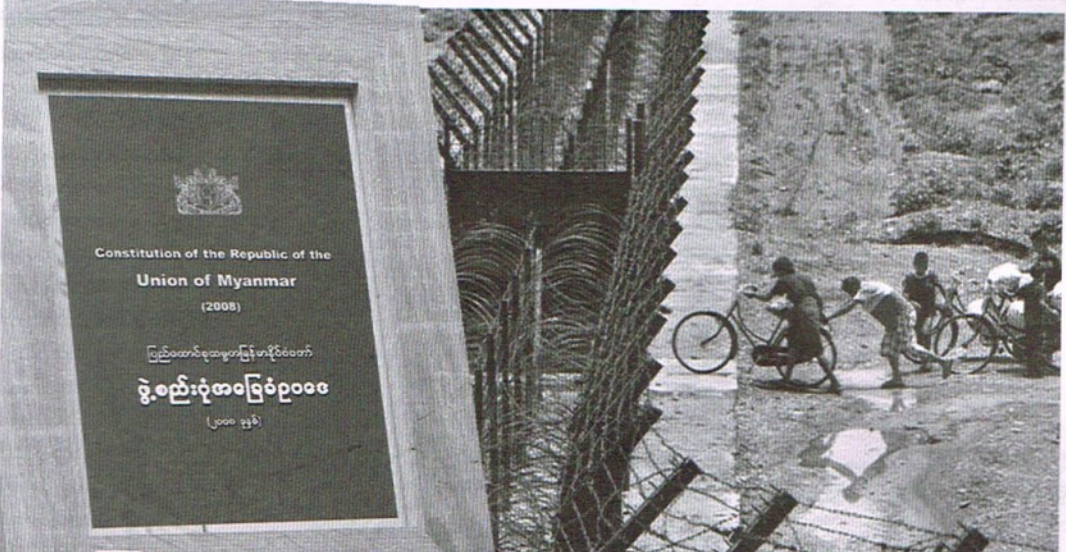
“ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေး ပူးပေါင်းကော်မတီ” လိုခင်ခဲကြီးမားတဲ့ ကော်မတီတစ်ရပ်ပေါ် ပေါက်နေအတွက် အဆိုတင်သွင်းမှုတွေ အတိုက်ခံတွေ နိုင်ငံနဲ့အဝန်းမှာ ပေါ်ပေါက်တတ်စမြဲပါ။ အာဇာနည် NLD က ၂၀၀၈

လိုခေါ်တဲ့ခိုးဝင်ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားဝင် ဖြစ်ဖြစ်လက်ခံလိုက်ပြီးဆိုရင် အားလုံးကိုလူသားတွေလိုသတ်မှတ်ပေးလိုက်တယ်။ သူတို့လည်း မဲပေးပေးလို့ (Citizenship) နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးကို ကျော်လွန်ဖို့ ကြိုတင်ပြုလုပ်ထားတဲ့ အကြံအစည်တွေပဲ မဟုတ်ပါလား။

လူတစ်ဦးခဲတစ်ပြားစနစ် (One man one vote) အရ ဦးရေအသာရမှုနဲ့ အနိုင်ယူဖို့ကြိုတင်အကြံအစည် တွေပါ။ အစ္စလာမ် (Islam) တွေနဲ့ လက်ဘရယ် (Liberal) တွေရဲ့ (Agenda) တွေလိုပြောလိုရပါတယ်။ လူမသိရင် မကြား (UN Global Migration Pact) မှာ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ပြည်သူ

လွှဲသုံးစားလုပ်ခဲ့တဲ့ မကောင်းရပ်တွေကို အကြောင်းပြပြီး ဧည့်စာရင်း တိုင်ကြားခြင်းကို လုံးဝပယ်ဖျက်လိုက်တာဟာ လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ် သွားရတယ်။ ယခင်ကဲ့သို့ ရှေးမှပြီး မဖြစ်ရလေအောင် စစ်ဆေးမယ့်သူတွေကို ဥပဒေပြဌာန်းပေးလို့ရပါတယ်။ အခါအားလျော်စွာ ဇန်နယ်အလိုက်သတ် မှတ်ပြီး ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြားသင့်တယ်။ မြို့နယ်ခြားက လာသူတွေဧည့်စာ ရင်းတိုင်ကြားဖို့လိုတယ်လို့ ထင်မြင်ပါတယ်။

ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကြီးက တွေ့ကြုံနေရတဲ့ ပြဿနာတစ်ခုရှိတယ်။ ရပ်ကွက်အတွင်း လူသေဆုံးမှုအတွက် ဧည့်သည် ဆေးလာကုသူ

အခြေခံဥပဒေနှင့်အတူပြင်ဆင်သင့်တဲ့အချက်များ

မောင်ကျော်မိုး (ဗူးတောင်)

သေဆုံးချိန်မှာ ထောက်ခံချက်ပေး နိုင်ဖို့ ဧည့်စာရင်းတိုင်ထား တာမရှိ တဲ့အတွက် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေး မှူးအဖို့ အခက်တွေ့စေပါတယ်။ ထောက်ခံချက်တောင်းမှ သေတာ ကိုသိရတယ်။ ဆယ်စိမ်းမူးနဲ့ရပ် မိရပ်ဖတွေ လာတောင်းပန်ကြလို့ မပေးမဖြစ် ပေးရတော့မယ်။

နောက်ဆုံး ဧည့်စာရင်းကို (Back date) နဲ့တိုင်စေကာ အကြံအဖန် လုပ်ပြီး ထောက်ခံချက်ပေးလိုက် ရတယ်။ ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ကိုယ်တိုင် မျက်စိမိုက်ပြီး ဥပဒေကို မျက်ကွယ်ပြုလိုက်ရတဲ့ ကိစ္စဖြစ် ပေါ်လာရတာတွေဟာ ဧည့်စာ ရင်းတိုင်ကြားရန် မလိုဆိုတဲ့အ ချက်ကြောင့်လို့ ပြောလိုရပါတယ်။ မကွေးတိုင်းမှာ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီတွေ မကြာခဏ မမီးဆီးမှုရှိနေတယ်။ ရန်ကုန်မြို့နဲ့ပဲခူးမြို့တို့မှာ မြန်မာ တောင်းမတတ်တဲ့ ဘင်္ဂါလီတွေနဲ့ ပြည်လွှဲနေတယ်။ ဧည့်စာရင်းတိုင် စရာမလိုလို့သတင်းမရ။ သတင်း မရတော့သတင်းမပေးဖြစ်။ နောက် ဆုံးမှာသတင်းပေးရမယ် တိုင်ကြား

ရမယ်ဆိုတဲ့အချက်တွေဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ မသက်ဆိုင်တဲ့အဖြစ်နဲ့ပျောက် ဆုံးသွားရတယ်လေ။ ဒါတွေဟာ ဧည့်စာရင်းမတိုင်ရတဲ့ ဆိုးဖြစ်တွေပါ။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ လူဦးရေဆက်တိုက်နွှန်းတိုးပြီး နယ်မြေသစ်ရှာနေတဲ့ နိုင်ငံ တွေနဲ့ထိစပ်နေတဲ့ နိုင်ငံ၊ လက်ရှိ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု မရသေးတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်လို့ ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြားမှု အရေးတကြီး လိုအပ်နေပါသေးတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆပါတယ်။

စစ်ဆေးမှုနဲ့တိုင်ကြားပုံ နည်းစနစ်ကို ပြန်လည်စိစစ်သတ်မှတ် ပေးသင့်ပါတယ်။

ရှင်းလင်းချက် (၃)

ယခင်(၁၈)နှစ်ပြည့်မှ တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့်ပြုတာကို ယခု(၁၆)နှစ် ပြည့်တာနဲ့ တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့် ပြုပေးဖို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ အဆိုတင်သွင်းပြီးပြင်ဆင်ရန် ကြိုးပမ်းနေတာကို ပယ်ဖျက်သင့်ပါတယ်။ ဆယ်တန်းတစ်နှစ်ကျရင်(၁၈)နှစ်ပြည့်သွားရပြီ။ တချို့အကြောင်းအမျိုး မျိုးကြောင့် ဆယ်တန်းရောက်တာနဲ့ (၁၈)နှစ်ပါ။ ရှစ်တန်း တစ်နှစ်ကျ(၁၆) နှစ်ပါ။ ခုနှစ်တန်း၊ ရှစ်တန်းအရွယ်သာရှိသေးတဲ့ ငယ်ရွယ်သူလေးတွေကို တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့်ပြုဖို့ ပြင်ဆင်ခြင်းဟာနိုင်ငံအတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်ချက်မရှိသော ကိစ္စရပ်တွေလို့ ထင်ပါတယ်။ (၁၆)နှစ်ပြည့်လက် ထပ်ခွင့်ပြုနေပြင်ဆင်တာဟာ နိုင်ငံအနာဂတ်ကို ချိုးနှိမ်ရာရောက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် (၁၆)နှစ်ကို တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့်ပေးလို့ပါသလဲ။ အမေရိ ကန်၊ စင်ကာပူ၊ ထိုင်း နိုင်ငံတွေမှာ (၁၈)နှစ်ပြည့်မှ တရားဝင်လက်ထပ် ခွင့်ပြုတယ်။ (၁၃)နှစ်အောက်မုဒိမ်းမှု သတ်မှတ်ပေးထားတာတွေကို သတိမပြုပြီး (၁၈)နှစ်ပြည့်တရားဝင် လက်ထပ်ခွင့်ပြု ရေးကိုမပယ်ဖျက်ဖို့ လွှတ်တော်သို့ အဆိုတင်သွင်း လိုပါတယ်။

ရှင်းလင်းချက် (၄)

ဘင်္ဂါလီတွေကို တရားဝင် ဝင်လာကြဖို့မိခင်ခေါ်ပေးမယ့် တစ်နှစ်ခွဲ ကျော်ကြာတဲ့အထိ ဝင်မလာကြသေး။ တရားဝင်လာရင်စစ်ဆေးမှုရှိမယ်။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွေမှာနေရမယ်။ ဒီလိုနဲ့တစ်ခွဲခွဲဝင်နေကြတာ ကုလား ရွာတွေမှာ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီတွေနဲ့ပြည့်နေပေမယ့် ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်ဒုက္ခသည်စခန်း တွေမှာလေ့လာသွား။ ယခင် ခုနှစ်သိန်းက ခု(၁၀)သိန်းပြည့်တော့မယ်။ မြန်မာနှစ်ဖက်မကသုံးဖက်ရှုံးနေတယ်။ ဘာကြောင့်ဒီလိုဖြစ်ရသလဲ။ ဘင်္ဂါ လားဒေ့ရှ်ဒုက္ခသည်စခန်းရှိနေသူတွေမြန်မာပြည်ရခိုင်အရေးမကြေအေး နိုင်သေး။ ငြိမ်းချမ်းရေးတွေနဲ့အလွမ်းကွားနေဦးမယ်။

ဒုက္ခသည်ပြုယူရန်၊ ဘင်္ဂါလားဒီးရှားနေပေမယ့် ဒီဒုက္ခသည်ကြောင့် မြန်မာပိုင်ရိပ်ကျနေရမယ်။ စီးပွားရေး၊ ပညာရေးကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးတွေ ကျဆုံးနေရတယ်။ ဘင်္ဂါလီတွေမလာတာ မြန်မာထက်သာတဲ့ နိုင်ငံတွေကို မျှော်ကိုးလိုဖြစ်နိုင်တယ်။ နိုင်ငံတကာက မြန်မာမှာလက်ခံဖို့ အဆင်သင့် မ ဖြစ်သေးလို့ ဆိုင်းငံ့ထားတဲ့လူညံ့ကွက်ကြောင့်လည်းဖြစ်နိုင်တယ်။ တစ် နှစ်ခွဲကျော်ကြီးအထိ ပေါ်မလာတာ အကြံအစည်တစ်ခုခုရှိမလားဆိုတာ ယုံမှားသံသယရှိရန်မလိုပါ။ ကုန်လွန်ခဲ့တဲ့နိုင်ငံဘာလမှာ လက်ခံ ပေးဖို့နှစ် နိုင်ငံသဘောတူခဲ့ပေမယ့် အနည်းငယ်ခန့်သာ ဝင်လာသူရှိတယ်။ အချုပ် အခြာပိုင်ဆိုင်တဲ့နိုင်ငံအနေနဲ့ အချိန်ကာလ အကန့်အသတ်ထားပြီးနည်း ဥပဒေတစ်ခုခုတော့ထုတ်ပြန်ပေးဖို့လိုလို့ထင်ပါတယ်။

တွေ့မသိအောင်လှည့်စားနိုင်ခဲ့ပေမယ့် ဒီကိစ္စလွယ်လွယ်နဲ့ကြေအေးကြမှာ မဟုတ်ဆိုတာသတိထားမိပုံမရပါဘူး။ ထိုင်း၊ မလေးသွားပြီး ဒုက္ခခံနေကြတဲ့ ပြည်သူတွေကိုစာနာထောက်ထားလို့လက်မှတ်ရေးထိုးတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ပြ ချက်ဟာအမှန်တရားနဲ့ကင်းဝေးနေတယ်။ ဘာကြောင့်ဆိုရင် ထိုင်း၊ မလေးတို့မှာရှိနေတဲ့ ဒုက္ခသည်မြန်မာလုပ်သားတွေကို NLD အစိုးရ စေတနာထားပြီး ကူညီဖြေရှင်းပေးတာတွေအလွန်တရာအားနည်းနေလို့ပါ။

(Migration) ကို (Human Right) လို့သတ်မှတ်ပေးလိုက်တာဟာ (Global Pact) ရဲ့အားနည်းချက်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့အချုပ်အခြာကို ထိပါစေ တဲ့အချက်ပါ။ ဩစတြေးလျနိုင်ငံနဲ့အချုပ်အခြာအာဏာကို လက်နက် ချရမယ့် စာချုပ်မျိုး မချုပ်ဆိုနိုင်ဆဲပြီး ငြင်းဆိုနေတယ်။ အမေရိကန်ကလည်း သူ့နိုင်ငံ အချုပ်အခြာအာဏာကို ထိပါစေတယ်ဆိုပြီးငြင်းဆိုတာတွေ ဟာ (Global Pact) စာချုပ်ရဲ့ အန္တရာယ်ကြီးမားတာကို ကြိုပြီးတွေ့မြင်နေကြ လိုပါ။ မြန်မာအစိုးရ အန္တရာယ်ကြီးမားတာကို ပြည်သူကိုအသိမပေးဘဲ လက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့တာဟာ အကြီးမားဆုံးလိုအပ်ချက်ပါ။ မြန်မာဟာ လူဦးရေထူထပ်ပြီး နယ်မြေသစ်ရှာနေတဲ့ နိုင်ငံတွေ ကြားမှာနေရတယ်။ နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးပျောက်သွားနိုင်တဲ့ အချက်တွေကိုထောက်ရှုပြီး ပြန်ရပ်သိမ်း ပေးကြဖို့ နိုင်ငံနဲ့လူမျိုးကို အစ္စလာမ်နဲ့ လက်ဘရယ်တွေကို ထိုးပေးခြင်း အပေါ် ပြန်လည်စဉ်းစားပေးဖို့ လိုအပ်နေ ပါပြီ။

ဘုံဘုံကျော်ငြိမ်း၏ (UN Global Migration Pact) မှ မြန်မာပြည် နုတ်ထွက် သင်္ကေတမရှိသင့်။

ရှင်းလင်းချက် (၂)

နေပြည်တော် ဩဂုတ်လ(၃၁)ရက်- ၂၀၁၇ ခုနှစ်အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (NLD) ဦးဆောင်သည့် လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွင်း ပြင်ဆင် လိုက်သည့် ဥပဒေတစ်ခုတွင် နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးအရ ဧည့်စာရင်း တိုင်ကြားရန် မလိုစေတော့သော်လည်း နိုင်ငံတော်ကာကွယ်လုံခြုံရေးတို့အ တွက် ဧည့်စာရင်းစစ်ဆေးခွင့် ရှိကြောင်း ပြည်သူ့လွှတ်တော်တက္ကသိုလ် ဦးဝင်း မြင့်က ပြောကြားလိုက်သည်။

ပြင်ဆင်လိုက်သည့် ဥပဒေတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ မှုခင်းကျဆင်း ရေးနှင့် လုံခြုံရေးတို့အတွက် စစ်ဆေးရန်လိုအပ်နေသောအိမ်၊ ဥပစ္စာ၊ နေရာများကိုလုံလောက်သော အကြောင်းပြချက်ဖြင့်အဖွဲ့ အစည်းနှင့် စနစ် တကျ ဝင်ရောက်စစ်ဆေးခြင်းဟူ၍ပြဌာန်းထားသည်။

ဥပဒေပြဌာန်းပါ ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြားရမယ့်အချက်ကို ပယ်ဖျက် လိုက်တာဟာ လုံခြုံရေး၊ မှုခင်းကျဆင်း ရေးတို့အတွက် လိုအပ်ချက်ရှိနေ ပါတယ်။ အဖွဲ့ဖြင့်စနစ်တကျစစ်ဆေးရမယ့်ဆိုတဲ့အချက်ဟာ စီစဉ်ရင်း နောက်ကျစေမယ့်လို့ ထင်မြင်ပါတယ်။ လုံလောက်တဲ့အကြောင်းပြချက်ရှိ ရင်ချက်ချင်း ဝင်ရောက်စစ်ဆေးနိုင်ဖို့လိုပါတယ်။ အဖွဲ့ခွဲအောင်စောင့် စနစ်တကျစီမံနေပါရင် လုံခြုံရေးသွားတဲ့ဖြစ်ရပ်သာစကားရွာရှိပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ ဧည့်စာရင်းတိုင်နေရတယ်။ ထိုင်းမှာအချိန်မရွေး ဝင်ဖမ်းနိုင် တဲ့ဝန်ထမ်းလည်းရှိတယ်။ အချက်ချာ ကျတဲ့ နေရာကစောင့်ဖမ်းတဲ့ ရဲကင်း၊ ဖုန်းတွေရှိတယ်။

သတင်းပို့မှု ဖမ်းဖို့ကြိုးစားရင် နောက်လိုက်ဖြစ်နေပါမယ်။ ဧည့်စာရင်း စစ်ဆေးသူတွေမှူးရင်းကားပြီး သမီးပျိုတွေအိပ်တဲ့ခြင်ထောင်ကိုခွင့်တောင်း မှုမရှိဘဲ လှန်ဆွဲတာတွေ၊ ဧည့်စာရင်းနဲ့ရန်ပုံငွေရှာတာတွေ၊ အာဇာနည်

သေဆုံးချိန်မှာ ထောက်ခံချက်ပေး နိုင်ဖို့ ဧည့်စာရင်းတိုင်ထား တာမရှိ တဲ့အတွက် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေး မှူးအဖို့ အခက်တွေ့စေပါတယ်။ ထောက်ခံချက်တောင်းမှ သေတာ ကိုသိရတယ်။ ဆယ်စိမ်းမူးနဲ့ရပ် မိရပ်ဖတွေ လာတောင်းပန်ကြလို့ မပေးမဖြစ် ပေးရတော့မယ်။

နောက်ဆုံး ဧည့်စာရင်းကို (Back date) နဲ့တိုင်စေကာ အကြံအဖန် လုပ်ပြီး ထောက်ခံချက်ပေးလိုက် ရတယ်။ ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ကိုယ်တိုင် မျက်စိမိုက်ပြီး ဥပဒေကို မျက်ကွယ်ပြုလိုက်ရတဲ့ ကိစ္စဖြစ် ပေါ်လာရတာတွေဟာ ဧည့်စာ ရင်းတိုင်ကြားရန် မလိုဆိုတဲ့အ ချက်ကြောင့်လို့ ပြောလိုရပါတယ်။ မကွေးတိုင်းမှာ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီတွေ မကြာခဏ မမီးဆီးမှုရှိနေတယ်။ ရန်ကုန်မြို့နဲ့ပဲခူးမြို့တို့မှာ မြန်မာ တောင်းမတတ်တဲ့ ဘင်္ဂါလီတွေနဲ့ ပြည်လွှဲနေတယ်။ ဧည့်စာရင်းတိုင် စရာမလိုလို့သတင်းမရ။ သတင်း မရတော့သတင်းမပေးဖြစ်။ နောက် ဆုံးမှာသတင်းပေးရမယ် တိုင်ကြား

ရမယ်ဆိုတဲ့အချက်တွေဟာ ဘယ်သူနဲ့မှ မသက်ဆိုင်တဲ့အဖြစ်နဲ့ပျောက် ဆုံးသွားရတယ်လေ။ ဒါတွေဟာ ဧည့်စာရင်းမတိုင်ရတဲ့ ဆိုးဖြစ်တွေပါ။ မြန်မာနိုင်ငံဟာ လူဦးရေဆက်တိုက်နွှန်းတိုးပြီး နယ်မြေသစ်ရှာနေတဲ့ နိုင်ငံ တွေနဲ့ထိစပ်နေတဲ့ နိုင်ငံ၊ လက်ရှိ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု မရသေးတဲ့ နိုင်ငံဖြစ်လို့ ဧည့်စာရင်းတိုင်ကြားမှု အရေးတကြီး လိုအပ်နေပါသေးတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆပါတယ်။

စစ်ဆေးမှုနဲ့တိုင်ကြားပုံ နည်းစနစ်ကို ပြန်လည်စိစစ်သတ်မှတ် ပေးသင့်ပါတယ်။

ရှင်းလင်းချက် (၃)

ယခင်(၁၈)နှစ်ပြည့်မှ တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့်ပြုတာကို ယခု(၁၆)နှစ် ပြည့်တာနဲ့ တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့် ပြုပေးဖို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ အဆိုတင်သွင်းပြီးပြင်ဆင်ရန် ကြိုးပမ်းနေတာကို ပယ်ဖျက်သင့်ပါတယ်။ ဆယ်တန်းတစ်နှစ်ကျရင်(၁၈)နှစ်ပြည့်သွားရပြီ။ တချို့အကြောင်းအမျိုး မျိုးကြောင့် ဆယ်တန်းရောက်တာနဲ့ (၁၈)နှစ်ပါ။ ရှစ်တန်း တစ်နှစ်ကျ(၁၆) နှစ်ပါ။ ခုနှစ်တန်း၊ ရှစ်တန်းအရွယ်သာရှိသေးတဲ့ ငယ်ရွယ်သူလေးတွေကို တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့်ပြုဖို့ ပြင်ဆင်ခြင်းဟာနိုင်ငံအတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်ချက်မရှိသော ကိစ္စရပ်တွေလို့ ထင်ပါတယ်။ (၁၆)နှစ်ပြည့်လက် ထပ်ခွင့်ပြုနေပြင်ဆင်တာဟာ နိုင်ငံအနာဂတ်ကို ချိုးနှိမ်ရာရောက်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် (၁၆)နှစ်ကို တရားဝင်လက်ထပ်ခွင့်ပေးလို့ပါသလဲ။ အမေရိ ကန်၊ စင်ကာပူ၊ ထိုင်း နိုင်ငံတွေမှာ (၁၈)နှစ်ပြည့်မှ တရားဝင်လက်ထပ် ခွင့်ပြုတယ်။ (၁၃)နှစ်အောက်မုဒိမ်းမှု သတ်မှတ်ပေးထားတာတွေကို သတိမပြုပြီး (၁၈)နှစ်ပြည့်တရားဝင် လက်ထပ်ခွင့်ပြု ရေးကိုမပယ်ဖျက်ဖို့ လွှတ်တော်သို့ အဆိုတင်သွင်း လိုပါတယ်။

ရှင်းလင်းချက် (၄)

ဘင်္ဂါလီတွေကို တရားဝင် ဝင်လာကြဖို့မိခင်ခေါ်ပေးမယ့် တစ်နှစ်ခွဲ ကျော်ကြာတဲ့အထိ ဝင်မလာကြသေး။ တရားဝင်လာရင်စစ်ဆေးမှုရှိမယ်။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွေမှာနေရမယ်။ ဒီလိုနဲ့တစ်ခွဲခွဲဝင်နေကြတာ ကုလား ရွာတွေမှာ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီတွေနဲ့ပြည့်နေပေမယ့် ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်ဒုက္ခသည်စခန်း တွေမှာလေ့လာသွား။ ယခင် ခုနှစ်သိန်းက ခု(၁၀)သိန်းပြည့်တော့မယ်။ မြန်မာနှစ်ဖက်မကသုံးဖက်ရှုံးနေတယ်။ ဘာကြောင့်ဒီလိုဖြစ်ရသလဲ။ ဘင်္ဂါ လားဒေ့ရှ်ဒုက္ခသည်စခန်းရှိနေသူတွေမြန်မာပြည်ရခိုင်အရေးမကြေအေး နိုင်သေး။ ငြိမ်းချမ်းရေးတွေနဲ့အလွမ်းကွားနေဦးမယ်။

ဒုက္ခသည်ပြုယူရန်၊ ဘင်္ဂါလားဒီးရှားနေပေမယ့် ဒီဒုက္ခသည်ကြောင့် မြန်မာပိုင်ရိပ်ကျနေရမယ်။ စီးပွားရေး၊ ပညာရေးကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးတွေ ကျဆုံးနေရတယ်။ ဘင်္ဂါလီတွေမလာတာ မြန်မာထက်သာတဲ့ နိုင်ငံတွေကို မျှော်ကိုးလိုဖြစ်နိုင်တယ်။ နိုင်ငံတကာက မြန်မာမှာလက်ခံဖို့ အဆင်သင့် မ ဖြစ်သေးလို့ ဆိုင်းငံ့ထားတဲ့လူညံ့ကွက်ကြောင့်လည်းဖြစ်နိုင်တယ်။ တစ် နှစ်ခွဲကျော်ကြီးအထိ ပေါ်မလာတာ အကြံအစည်တစ်ခုခုရှိမလားဆိုတာ ယုံမှားသံသယရှိရန်မလိုပါ။ ကုန်လွန်ခဲ့တဲ့နိုင်ငံဘာလမှာ လက်ခံ ပေးဖို့နှစ် နိုင်ငံသဘောတူခဲ့ပေမယ့် အနည်းငယ်ခန့်သာ ဝင်လာသူရှိတယ်။ အချုပ် အခြာပိုင်ဆိုင်တဲ့နိုင်ငံအနေနဲ့ အချိန်ကာလ အကန့်အသတ်ထားပြီးနည်း ဥပဒေတစ်ခုခုတော့ထုတ်ပြန်ပေးဖို့လိုလို့ထင်ပါတယ်။

စစ်ကြောက်သူများစုဝေးရာ / စစ်ကြောက်သူများခိုလှုံရာစခန်း

ကချင်ပြည်နယ်၌ ငြိမ်းသွားပြီဟုထင်ရသော စစ်မီး ၂၀၁၁ခုနှစ် ဇွန်လ(၉)ရက်နေ့တွင် ထတောက်သည်။ တဖြည်းဖြည်းမီးတောက်က ကြီးလာသည်။ မကြာမီအရာအားလုံးကို ဝါးမျိုးတော့မည်။ နောက်ဆဲတင်းနေ၍မရ။ သည်မီးနှင့်ဝေးရာလွတ်ရာကို အိုးပစ်၊ အိပ်ပစ်၊ ယာပစ်၊ ခြံပစ် ရှောင်ရ ပြေးရတော့သည်။ သည်လိုနှင့် စစ်ရှောင် သို့မဟုတ် စစ်ပြေး ဒုက္ခသည်ဘဝရောက်မှန်းမသိ ရောက်ခဲ့ရသည်။ သည်အထဲ ဂျိုးလယ်တို့ မိသားစုလည်းအပါအဝင်။ သူက ဂါးရာယန်ရွာမှဖြစ်ပြီး သူရောက်နေသည့်နေရာမှာ တပ်ကုန်းအင်ဂျင်နီယာ ကချင်နှစ်ခြင်း ခရစ်ယာန်အဖွဲ့ချုပ် (Kachin Baptist Convention) မှဖွင့်လှစ်ထားသောကယ်ဆယ်ရေးစခန်း ဖြစ်သည်။

“ဒီမှာ တစ်နေ့တစ်နေ့ အိမ်ပြန်ရခိုင်းနဲ့နေလာတာ ဘာလို့လို့နဲ့နှစ်နှစ်တောင်ရောက်တော့မယ်” စခန်း တာဝန်ခံဖြစ်သူ ဂျိုးလယ်က ရင်ထဲမှပွင့်အန်ထွက်လာသောစကား။ စစ်စစ်သည်စကားမှာ စခန်းနေဒုက္ခသည် အားလုံးကို ကိုယ်စားပြုသော စကားဆိုလှပေမည်။ သည်စခန်းတွင် အများဆုံးမှာ ဂါးရာယန်ရွာမှဖြစ်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စု (၄၂) စု၊ ကလေးလူကြီး စုစုပေါင်းလူဦးရေ(၁၈၀) ရှိသည်။ ဂါးရာယန်ရွာမှဖြစ်ကြီးနားမြို့၊ တစ်ဖက်ကမ်း ဝိုင်းမော်-လိုင်ဇာ-ဇနီးမော်ကားလမ်းပေါ်ရှိ ရွာကြီးတစ်ရွာဖြစ်သည်။ အိမ်တိုင်းလိုလို လိမော်ခြံ တွေရှိပြီး စီးပွားရေး အဆင်ပြေကြသည်။ ဂါးရာယန်တွင် စန့်ပိုင်သို့သွားသောလမ်းခွဲရှိ၍ ခရီးသည်တင်ကားများ ရပ်နားပြီး နံနက်စာစားလေ့ရှိသည်။ ဂါးရာယန်မှ ကြက်ပေါင်းခေါက်ဆွဲမှာနာမည်ကြီးလှသည်။ ဂါးရာယန် နှင့်တစ်ဆက်တည်းရွာမှာကစား၊ ကစားမှ ဒဏ်ခံခံရသောကားတော်တော်များနှင့် ဒဏ်ခံယူနဲ့၊ မလိယန်၊ လမ်းဘေး ဝဲယာလိမော်ပင်တွေက လက်ညှိုးထိုးမလွှဲ၊ သည်ရွာစဉ်တွေထဲမှ မလိယန်သီးက အချို့ဆုံး၊ လိမော်ခြံတွေနှင့် စီးပွားဖြစ်နေသောရွာ တွေမိုးအိမ်တွေကိုဆောက်ထားသည်မှာလည်း သပ်သပ်ရပ်ရပ်။ မလိခချောင်းကူးတံတားကော်လွင် မလန် ယန်၊ ကန်ဒေါင်ယန်၊ ကန်ဒေါင်ယန်မှ ရွှေဆက်သွားလျှင် နှစ်ဆန်ခဲချောင်းနားက နှစ်ဆန်ယန်ဆိုသည်ရွာ။ ရွှေထွက်၍ နာမည်ကြီးသည့်နေရာ။ ခရီးတင်ကားတွေ နံနက်စာစားစားရန် ရပ်နားလေ့ရှိသည်နေရာ။ တစ်ချိန်ကရွှေလုပ်ငန်းကြောင့် စည်ကားခဲ့သည်ရွာတစ်ရွာ။ မမေ့လျော့ဘဲ ထတောက်လာသော စစ်မီးကြောင့် အရာရာပြောင်းလဲသွားခဲ့ရသည်။ ကားကြီး ကားငယ် ဆိုင်ကယ်တွေ နေ့ညမပြတ် ဥဒတိုသွားလာ နေသည်လမ်း။ တရုတ် - မြန်မာ ကုန်စည်စီးဆင်းရာလမ်း။ ခုတော့ကားတစ်စီးစ နှစ်စီးစ သွားလာနေသည်ကို သာတွေ့ရသည်။ ကေအိုင်အိုနှင့် ဂျီတီလင်းမြန်မာကမ္ဘာ့ တာဝန်ယူဖောက်လုပ်ထားသော နွေမိုးဆောင်းသွား လာနိုင်သည့် ကတ္တရာခင်းလမ်းမှာလည်း မြက်တွေမိုးလုမတတ်။ လမ်းဘေးဝဲယာလိမော်သီးတွေနှင့်ပင်လုံးညှစ်နေသည့်လိမော်ပင်တွေမှာလည်းပြုစုသူမရှိ၍ အနီပြိုင်းပြိုင်း၊ အိမ်တွေကို ကြည့်ပြန်တော့လည်း လူမရှိ၊ သူမရှိ၊ ဟောင်းလောင်း ချွံနွံပိတ်ပေါင်းတွေနှင့်။ သည်ရွာစဉ်တွေထဲကအဆုံးဆုံးရွာမှာနှစ်ဆန်ယန်နှင့်ဖက်တိုက်ပွဲကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ကောင်စုတည်ကြားကမြေစာပင်ပမာဖြစ်ခဲ့ရသည်။ အမြောက်ဆုံး ဗုံးဆဲတွေကြောင့် အိမ်တွေမီးလောင်ပြာကျခဲ့ရသည်။ မီးကျွမ်း သွားသည့် ထက်ပိုင်းပြတ်အိမ်တွေမှာလည်း မနည်း။ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၊ စာသင်ကျောင်း နှင့်အိမ်အနည်းငယ် လောက်သာကျန်ခဲ့သည်ရွာ။ ယခင်က ရပ်ရပ်တွေထဲမှာသာမြင်ဖူးသည့် စစ်၏ အနိဋ္ဌာရုံမြင်ကွင်းနှစ်ဆန်ယန် ရွာတွင်မျက်စိထင်ထင်မြင်တွေ့ရသည်။ စစ်မီးကြောင့် သုသာန်တစ်ပြင်လို တိတ်ဆိတ်ခြောက်ကပ်သွား သည့်နှစ်ဆန်ယန်။

သည်ရွာအပါအဝင်သည်လမ်းပေါ်ရှိရွာတွေအားလုံးမှ ရွာသူရွာသားများ မြစ်ကြီးနားမြို့နှင့် ဝိုင်းမော်မြို့နယ်ရှိ စစ်ရှောင်စခန်းအသီးသီးသို့ ရောက်သွားကြသည်။ စခန်းပြင်ပ ဆွေမျိုးသားချင်း အိမ်များ တွင်နေသူ အရေအတွက်မှာ မပြောပလောက်၊ အနည်းငယ်သာ။ ဂျိုးလယ်က စခန်းမှာပင်

မလန်းယန်ရွာမှ အိမ်ထောင်စု (၁၁)စု၊ ကန်ဒေါင်ယန်ရွာမှ အိမ်ထောင်စု နှစ်စုနှင့် နှစ်ဆန်ယန်ရွာမှ အိမ်ထောင်စု သုံးစု ရှိသည်ဟုဆိုရ၏။ သည်စခန်းတွင် ဝိုင်းမော်မြို့နယ်နှင့် တနင်္သာရီမြို့နယ်တို့မှ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စု (၆၇) လူဦးရေ (၂၇၃) ရှိပြီး တက္ကသိုလ်တက်သူ ခုနစ်ဦး အပါအဝင် ကျောင်းနေသူ (၁၀၂)ဦးရှိသည်။ မြစ်ကြီးနား မြို့တွင် ကချင်နှစ်ခြင်းခရစ်ယာန်အဖွဲ့ချုပ် (KBC)မှ တာဝန်ယူ ဖွင့်လှစ်ထားသော အလားတူကယ်ဆယ်ရေးစခန်း (IDP Camp) (၁၅) ခုရှိသည်။ ယင်းစခန်း (၁၅) ခုတွင် မြစ်ကြီးနား၊ ဝိုင်းမော်၊ ဆွမ်ပရာဘွမ်၊ အင်ဂျန်းယန်၊ တနင်္သာရီ၊ ဖားကန့် မြို့နယ်တို့မှ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စု (၁၂၇၂) ၊ လူဦးရေစုစုပေါင်း (၆၃၁၀) ခန့်လောက်ရှိ သည်။ အလားတူ ဗဟို ကက်သလစ်သာသနာ၏ ကရုဏာလူမှုစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအသင်း(Karuna Mission Society Solidarity) မှ တာဝန်ယူဖွင့်လှစ်ထားသော ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း လေးခုတွင် မြစ်ကြီးနား၊ ဝိုင်းမော်၊ ဆွမ်ပရာဘွမ်နှင့် အင်ဂျန်းယန် မြို့နယ်တို့မှ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၅၇) လူဦးရေစုစုပေါင်း(၁၉၀၅) နှင့် ငြိမ်း (SHALOM) မောင်အေးရှင်းမှ တာဝန်ယူထားသော စခန်း မြောက်ခုတွင် အိမ်ထောင်စု (၁၄၅) လူဦးရေစုစုပေါင်း (၇၂၁) ရှိရာ မြစ်ကြီးနားမြို့ရှိ ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းပေါင်း (၂၅) ခုတွင် အိမ်ထောင်စု ပေါင်း (၁၇၇၄) လူဦးရေစုစုပေါင်း (၈၉၃၇) ဒုက္ခသည်အဖြစ် ခိုလှုံလျက်ရှိသည်။ မြစ်ကြီးနားမြို့ပေါ်ရှိ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများတွင် ခြုံငုံသတ်ကြီးရပ်ကွက်ရှိ ဂျန်မိုင်ကောင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းမှာ လူဦးရေ အများဆုံးဖြစ် သည်။ ယင်းစခန်းတွင် မြစ်ကြီးနား၊ ဝိုင်းမော်၊ ဆွမ်ပရာဘွမ်နှင့် ဖားကန့်မြို့နယ်တို့မှ ဒုက္ခသည်အိမ်ထောင်စု (၂၀၁) လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၁၁၂၄)၊ တက္ကသိုလ်တက်သူ (၂၀)ဦး အပါအဝင် ကျောင်းနေသူ (၃၇၇) ဦးရှိသည်။ စစ်မီးနှင့်နီးရာ မြို့နယ်များဖြစ်ကြသည့် ဝိုင်းမော် မြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း ပေါင်း (၂၀) ခု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၄၂၆၇) လူဦးရေစုစုပေါင်း (၂၂,၄၂၂) ငါးစု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၁၃၆၀) လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၇၃၁၅) မနီမီမြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းပေါင်း (၁၀) ခု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၂၄၉) လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၁၂,၅၁၄) အသီးသီး ရှိသည်ဟု သိရ၏။ ထို့ပြင် ဖားကန့်မြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေး စခန်းပေါင်း (၂၀) ခု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၇၇၃) လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၃၇၇၇)၊ ချီဖွေမြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းပေါင်း ၄ခု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၅၀၈) လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၂၇၃၇)၊ မိုးကောင်းမြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း သုံးခု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၄၄) လူဦးရေစုစုပေါင်း (၁၆၉၂)နှင့် မိုးညှင်းမြို့နယ်တွင် ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း နှစ်ခု၊ ဒုက္ခသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၃၂) လူဦးရေ စုစုပေါင်း (၁၆၃) အသီးသီး ရှိကြောင်းသိရ၏။ ထို့ကြောင့် ဖော်ပြပါ စာရင်းအားအရ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း အရေအတွက် ပေါင်း (၁၁၂) ရှိပြီး အိမ်ထောင်စုအရေအတွက် ပေါင်း (၁၅၈၄၂)နှင့် ဒုက္ခသည်အဖြစ်ခိုလှုံသူ အရေအတွက် စုစုပေါင်းမှာ (၇၉၆၉၆) ရှိကြောင်း သိရသည်။

သည်ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများတွင် ခိုလှုံလျက်ရှိသော ဒုက္ခသည်များအား ပြည်နယ်အစိုးရနှင့်တကွ လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်ကြီးများ အခါအားလျော်စွာ လူ့ဒါနိုကူညီထောက်ပံ့ကြ သည်။ ရိက္ခာကအစဆေးဝါးများအလယ် ကျောင်းသားများအတွက် ဗလာစာအုပ်အဆုံး လူ့ဒါနိုသူ များရှိကြသည်။ သို့သော် များပြားလှသော ဒုက္ခသည်များ ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်ရန်မှာ ပြည်တွင်း အလှူရှင် အားနှင့် မလုံလောက်။ သည်အတွက် သက်ဆိုင်ရာဘာသာရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငြိမ်းမောင်အေးရှင်း၊ မေတ္တာမောင်အေးရှင်း၊ ကရုဏာအသင်း (KMSS) စသည့်

ခရန်ခူး(မြစ်ကြီးနား)

အသင်းအဖွဲ့များသည် ကုလသမဂ္ဂဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးနူး (UNHCR) အပါအဝင် နိုင်ငံတကာမှ လူမှုကယ်ဆယ်ရေးအသင်းများထံ အကူအညီ တောင်းခံပြီး အလှူရှင်များရရှိအောင် ရှာကြံရသည်။ ၎င်းအလှူရှင်များ၏ ရိက္ခာ သို့မဟုတ် ငွေကြေး ကူညီ ထောက်ပံ့မှုများကို သက်ဆိုင်ရာ အသင်းတော်များမှတစ်ဆင့်သော်လည်းကောင်း၊ မောင်အေးရှင်း သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့များမှ တစ်ဆင့်သော်လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းအသီးသီးသို့ ခွဲဝေပေးကြသည်။ တစ်ဖက်မှလည်း မိသားစုဝင်ငွေရရန် ဘာသာရေးအသင်းတော်များမှ ဦးဆောင်၍ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းပညာသင်ကြားပေးမှုအစီအစဉ်များကိုလည်းပြုလုပ်ပေးကြသည်။ အမျိုးသမီးများအတွက် ယိုစုံလုပ် နည်း၊ အချုပ်အလုပ်နှင့် ရက်ကန်းခတ်အတတ် စသည်တို့ကို ပြင်ပမှ ကျွမ်းကျင်သူများကိုခေါ်ယူ၍ သင်ကြားပေးသည်။ ၎င်းပြင် တစ်နိုင်ငံတစ်ပိုင် ဝတ်စွဲလုံခြုံရေးကိုလည်း အရင်းအနှီးထုတ်ပေးသည်။ အမျိုး သားအများစုမှ အပြင်ထွက်၍ ကျန်းမာလှုပ်ရှားလုပ်ကြသည်။

“ကူညီထောက်ပံ့မှုအနေနဲ့ကတော့ ကေဘီစီက ခွဲတမ်းချပေးတဲ့ အတိုင်းပဲ သူတို့ကွဲဝေပေးရတယ်။ ဒါပေမယ့် ၂၀၁၅ခုနှစ်ကစပြီး အရင်လိုမဟုတ်တော့ဘူး အရက်ကရိက္ခာအနေနဲ့ဆန်ပေးပေးနေတာပိုင်း မပေးတော့ဘူး။ သိပ်မခက်ခဲတဲ့အိမ်ထောင်ကို ၁၅,၀၀၀၊ မခက်ခဲတဲ့အိမ်ထောင်ကို ၁၀,၀၀၀ ဆိုပြီး ပိုက်ဆံပဲ ပေးတော့တယ်”

ဂျိုးလယ်ကစခန်းနေဘဝတူများအားကူညီထောက်ပံ့ပေးမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ပြောပြသည်။ နိုင်ငံတကာမှ ကူညီထောက်ပံ့မှုများအပေါ် ရပ်တည်ရှင် သန်နေရသော ဒုက္ခသည်များဘဝတွေကြည့်လျှင် ရင်လေးစရာပင်။ နိုင်ငံအချို့၏ ကူညီထောက်ပံ့မှုများ ရပ်ဆိုင်းသွား၍ စခန်းနေဒုက္ခသည်များမှာလည်း ယခင်ကထက်ပိုမို ခက်ခဲကျပ်တည်းလာသည်။ သည်ကြားထဲ၊ အလုပ်အကိုင်ကလည်း ရှားပါးလာ၍ အရင်လို စားစရိတ်၊ ကျောင်းစရိတ်

ရွာဖို့မလွယ်ကူတော့။ မိသားစုများပြီးကျောင်းနေအရွယ်ရှိသည့် ဒုက္ခသည်များအတွက်တော့ ငွေလေးရာ ဖရဲဆင့် ဆိုသလိုပင်။

တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ဌာန အပစ်ရပ်ကာလ သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီးသည့်နောက် မြောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်၏ စီစဉ်ပေးမှုဖြင့် နေရပ်ပြန်လိုသူများအား ဇန်နဝါရီ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းတို့အနက် ဝိုင်းမော်မြို့နယ် ဝိုင်းမော်-လိုင်ဇာ-ဇနီးမော် ကားလမ်းပေါ်ရှိ နှစ်ဆန် ယန်ရွာမှ စခန်းပြင်ပနေသူ အိမ်ထောင် (၁၅) စုမှ လူဦးရေ (၁၅၀) ခန့် လည်းပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ သူများ အိမ်တွင် ကြာမြင့်စွာ ခိုကပ်နေရသည့်ကတစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့ပိုင်အိမ်ခြံမြေများ ဆုံးရှုံးလွတ်လွတ်သွားမည်ကို စိုးရိမ်သည့်ကတစ်ကြောင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် အရဲစွန့်ပြန်သူများ ဆိုလျှင်မမှား။ ၎င်းနေရပ်ပြန်သူများအား အိမ်ပြန်လည်ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် မြောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ်မှ အိမ်လုံးဝပျက်စီးသူများအား သွပ်နှင့် ငွေကျပ် နှစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ အိမ်အနည်းငယ်ပျက်စီးသူများအား သွပ်နှင့်ငွေကျပ် တစ်သိန်းကိုလည်းကောင်း၊ ရိက္ခာအဖြစ် ဆန်၊ ဆီ၊ ဆားများကိုလည်းကောင်း ကူညီထောက်ပံ့ပေးကြောင်း ကြားသိရသည်။ ၎င်းတို့မှာ လက်ရှိတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတို့တွင် ခေတ္တနေထိုင် ကြရသည်။ တို့တောင်းလှသော အပစ်ရပ်ကာလအတွင်း နေအိမ်ပြီးစီးအောင် ဆောက်လုပ်ရန်မှာ အပြောလွယ်သလောက် လက်တွေ့တွင်မလွယ်။ သို့သော်လည်း ဂျိုးလယ်ကအပါအဝင် စခန်းနေ ဒုက္ခသည်များ အားလုံးမှာမူ တဒတ်တဒတ်သတ် အပစ်ရပ်ကာလကုန်နှစ်ဦးသဘောတူထာဝရအပစ်ရပ်ငြိမ်းချမ်းရေးကာလကိုသာ လိုလားတောင့်တနေကြမည်သာ။ ထိုအချိန် ကာလမရောက်မချင်းတော့ နေရပ်ပြန်ရန် စိတ်မကူးရဲသေး။ ဒုက္ခသည်စခန်းတွင် မသေချာ မရေရာသော နေရပ်များကို ဆက်လက်ဖြတ်သန်းရင်း ဒုက္ခခံနေရဦးမည်သာ။ သည်သို့ သည်နယ် အနာဂတ် မျောက်ဆုံးနေသော ဂျိုးလယ်ကဒုက္ခသည်များ ကချင်ပြည်နယ်တွင်သာမက ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တို့တွင်လည်း ဒုန့်ဒဲဒေး။ စစ်ရှောင်သို့မဟုတ် စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များဟုပင်ပြောပြော၊ စစ်ဘေးရှောင်ပြည်သူများဟုပင်ဆိုဆို၊ နေရပ် စွန့်ခွာပြည်သူများဟုပင်ခေါ်ခေါ် စစ်စစ် ဂျိုးလယ်က အပါအဝင် သူတို့သူတို့ အားလုံးမှာ စစ်ကိုကြောက်၍ပင် မဟုတ်ပါလော။

(စစ်ကြောက်သူများဘဝမှာအမြန်ဆုံးလွတ်မြောက်ပါစေဟုဆုတောင်းပေးရင်း)

ခရန်ခူး (မြစ်ကြီးနား)

တမုက်နာ (၁၂) မှ အဆက် ... ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန် လောကဓံ...တင်ထွန်း (မန္တလေး)

သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁ ရက်မှ ၈ ရက်အထိ ဘုရားပွဲတော်ကျင်းပသည်။ စစ်ကိုင်းမြို့ပေါ်ရှိ ဆွမ်းတော်ကြီး အသင်းများနှင့် ဝါးချက်ရွာမှ ဆွမ်းတော်ကြီးအသင်းသည် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၄ ရက်တွင် ထီးဖြူ ယမားယမ်းသိုင်း၊ ကျိုင်း၊ ရွှေမောင်း၊ ငွေမောင်း၊ ကြေးစည်၊ မြသပိတ် စသည်တို့ကို ကိုင်ဆောင်လျက် အတီးအမှုတ် အကအခုန်များဖြင့် ဘုရားသို့ လာရောက်ကြသည်။ လဆန်း ၅ ရက်တွင် နံနက် အာရုံဆွမ်းကပ်လှူကြသည်။ နတ်တော်လပြည့်နေ့တွင် ဂုဏ်ထူးအဖြစ် ဘုရားပွဲတော်ကျင်းပသည်။ နေ့လည် ၂ နာရီတွင် စတင်သည်။ ညတွင် ဘုရားအား မီးထွန်းညှိပူဇော်ကြသည်။ ဘုရားပွဲဈေးတန်းတွင် မုန့်ပေါင်းသည်။ အကြော် သည်များနှင့် စည်ကားသည်။ ဘုရားအနီး ရပ်ကွက်နေသူများက ဘုရားပွဲ လာ မိတ်ဆွေ၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများကို မုန့်ပေါင်းနှင့်အကြော် စည်ခံလေ့ရှိသည်။ မုန့်ပေါင်းပွဲတော်ဟု ခေါ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အနေဖြင့် စေတီ၊ ပုထိုးနှင့် ဘုရားဆင်းတုများတည်ဆောက်ရန် ဝါးလုံးများဖြင့် ငြမ်းဆင်လေ့ရှိသည်။ မြေပြင်မှ အထက်သို့ ဝါးလုံးတစ်ပြန်စီတိုး၍ ဆက်ကာ ထိပ်ဖျားအထိ ဝါးငြမ်းထိုးရသည်။ ဝါးတစ်ပြန်ဆက်သောနေရာကို ဝါးငြမ်းတစ်ထပ်ဟု ခေါ်ဆိုသည်။ ဝါး ငါးပြန်ကို ငါးထပ်ကြီး၊ ဝါးခြောက်ပြန်ကို ခြောက်ထပ်ကြီး၊ ဝါးကိုးပြန်ကို ကိုးထပ်ကြီးနှင့် ဝါးဆယ်ပြန်ကို ဆယ်ထပ်ကြီးဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အထပ်တိုင်းတွင် ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့၏ဓာတ်တော်၊ မွေတော်နှင့် အဖိုးမမြတ် နိုင်သော လူဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို ဌာပနာသွင်းလေ့ရှိသည်။ နိုင်ငံတဝန်းလုံးတွင် 'ထပ်ကြီး' ဘွဲ့တော် ရဘုရား၊ ထိုင်တော်မူ မ ဆုနှင့် လျောင်းတော်မူ ၁ ဆူ၊ စုရပေါင်း ၇ ဆူ ရှိသည်။ ထိုင်တော်မူဆင်းတုများမှာ ဘူမိယသမုဒြာဖြစ်ပြီး လျောင်းတော်မူမှာအေးချမ်းသာယာစွာအားယူဟန်ရွှေသာလျောင်း ဖြစ်သည်။

တည်ဆောက်သည့် ခုနှစ်အတိုင်း အစဉ်လိုက် ဖော်ပြရလျှင်-

၁။ ငါးထပ်ကြီး၊ စစ်ကိုင်း။ ၁၆၅၈ ခုနှစ်။ ထိုင်ဆင်းတု၊ ဉာဏ်တော် ၂၈ တောင် (၁၂. ၈ မီတာ)။ မင်းရဲနန္ဒမိတ် ခေါ် ပင်းတလဲမင်း တည်သည်။

၂။ ငါးထပ်ကြီး၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်။ ထိုင်ဆင်းတု၊ ဉာဏ်တော် ၃၀ တောင် (၁၄. ၁၇ မီတာ)။

ပရိဘုရားကုန်သည်၊ မြို့ဝန် ဦးဘိုးအောင်၊ ဒေါ်စိန်ရင် တည်သည်။ ရွှေစုံတိုင်ရုပ်ကံပါလင်္ခာရှိသည်။ မဟာသက္ကအတုလမာန်အောင်ဘွဲ့အမည်ရသည်။

၃။ ကိုးထပ်ကြီး၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၁၅ ခုနှစ်။ ထိုင်ဆင်းတု၊ ဉာဏ်တော် ၄၄ တောင် ၁ မိုက် (၁၉. ၇၇ မီတာ)။ ဦးကျွင်း၊ ဒေါ်တင်တင်သည်။ အတုလမိပတိ မဟာမုနိသက္ကဘွဲ့အမည်ရသည်။ ငါးနက်ကြာတည်ရသည်။

၄။ ဆယ်ထပ်ကြီး၊ ဟင်္သာတ။ ၁၉၀၉ ခုနှစ်။ ထိုင်ဆင်းတု၊ ဉာဏ်

တော် ၆၁ တောင် (၂၇. ၈၉ မီတာ)။ သုံးပင်ကွင်းရပ်တွင် တည်ရှိသည်။

၅။ ငါးထပ်ကြီး၊ ကနောင်။ ၁၉၁၂ ခုနှစ်။ ထိုင်ဆင်းတု၊ ဉာဏ်တော် ၃၃ တောင်တစ်ထွာ (၁၃. ၉၅ မီတာ)။ အိုးဘိုတိုက်သူကြီး ကရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဦးစံဇေဦးဆောင်သည်။ အိုးဘိုရွာမှ စက်ဆရာ ဦးလေးကြီးက ဝါးနိုးဖြင့် ပုံစံငယ် ရုပ်လုပ်သည်။ ကွမ်းခြံကုန်းရွာမှ ပန်းရံဆရာ ဦးလှကျော် တည်ဆောက်သည်။ အိုးဘိုရွာတွင် တည်ရှိသည်။

၆။ ဆယ်ထပ်ကြီး၊ ပြည်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်။ ထိုင်ဆင်းတု၊ ၇၃ တောင် ၇ လက်မ (၃၃. ၅၅ မီတာ)။ ဆရာတော် ဦးတေဝန္တ ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ ပလ္လင်တော်ကို ညောင်ဦးမှ ပန်းရံဆရာ ဦးထွန်း၊ ဒူးတော်ကို ဦးလုံး၊ ပေါင်တော်ကို ယဉ်းမနားမှ ဦးနွယ်၊ ခါးတော်ကို ပခုက္ကူမှ ဦးချစ်ပိုး၊ ပခုံးတော်ကို အောင်လံ-ရွာထောင်မှ ဆရာမြနှင့် ဦးခေါင်းတော်ကို ကနောင်မှ ဦးဘိုးချမ်းဟူ၍ ပန်းရံ ဆရာ ၅ ဦးက တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ဘုရားဆင်းတုကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်စေရန် နှင့် အချိုးအစားကျနေစေရန် ပန်းရံဆရာ ဦးဘိုးချမ်းနှင့် တပည့် ၂၇ ဦးသည် သက်သတ်လွတ်စားကာ ခုနက်ကြာ အချိန်ယူခဲ့ ရသည်။ မန္တလေးမှ ဝက်မစွပ်မြို့ စားမင်းပေးသော ရှေးအစဉ်အလာ ပုံတော်စနစ် လင်္ကာအရ တည်လုပ်သည်ဟုဆိုသည်။

၇။ ခြောက်ထပ်ကြီး၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၆၆ ခုနှစ်။ လျောင်းတော်မူ။ အလျား ၁၄၄ တောင် (၆၅. ၈၄ မီတာ)။ ဆရာတော် ဦးကောဏ္ဍညနှင့် ဦးစန္ဒောဘာသက ဦးဆောင်သည်။ ၇ နှစ် ကြာသည်။ ပန်းရံဆရာမှာ ဗြိတိသျှ ဆရာသောင်း ဖြစ်သည်။ ရွှေတိုင်လမ်းတွင် တည်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ 'ထပ်ကြီး'ဘုရားဆင်းတု များအနက် ငါးထပ်ကြီးဘုရားသည်ဝတ်ယအင်းဝခေတ်(ညောင်ရမ်းခေတ်)ကတည်းကတည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့သောရှေးအကျဆုံးဘုရားဖြစ်သည်။ ၁၇ ရာစု လက်ရာဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ငါးထပ်ကြီးဘုရား ရပ်ပြင်တော် ဘေးတန်းလှေကားဦးတွင် ချိတ်ဆွဲထားသော သစ်သားစိပ်ပုတီးကြီး နှစ်စင်းရှိသည်။ ပုတီးလုံး၏အရွယ်မှာ ထန်းသီးလုံးခန့် ရှိသည်။ အနက်ရောင် သုတ်ထားသည်။ တောင်ဘက်စိပ်ပုတီး ကြီးမှာ ပုတီးလုံး ၃၂ လုံး ပါရှိသည်။ ဗုဒ္ဓအာသာအရ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဆံပင်၊ မွေးညင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေပြား၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမျှေး၊ ဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်း၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်၊ သည်းခြေ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီမဲ့၊ မျက်ရည်၊ အဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေးနှင့် ကျင်ငယ်ဟူ၍ ၃၂ ပါးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ကာယနုပဿနာ စီးမြန်းပါရန် သတိပေးထားသည်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ်ခန့်တွင် စစ်ကိုင်းဆားတောင်မင်းရွာအနီး သာစင်ရွာမှ ဆေးဆရာ ဦးမောင်ကြီးက ဤပုတီး

ကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။ မြောက် ဘက် စိပ်ပုတီးကြီးမှာ ပုတီးလုံး ၃၁ လုံး ပါရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာအရ - ဗြဟ္မာဘွဲ့ ၂၀၊ နတ်ဘွဲ့ ၆၊ လူဘွဲ့ ၁၊ ငရဲဘွဲ့ ၁၊ တိရစ္ဆာန်ဘွဲ့ ၁၊ ဗြိတ္တာဘွဲ့ ၁နှင့် အသုရကာယဘွဲ့ ၁ ဟူ၍ နိဗ္ဗာန်သို့မရောက်မီ ကျင်လည်ရမည့် ၃၁ ဘွဲ့ ရှိသည်။ ထို ၃၁ ဘွဲ့မှ လွတ်မြောက်စေရန် သမထ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ကြိုး စားအားထုတ်ပါဟု သတိပေးထားသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ငါးထပ်ကြီးဘုရား ပြန်လည်ပြုပြင်ရေး မဟာသံဃအဖွဲ့အချုပ်က ဤပုတီးကို ဖြည့်စွက်လှူဒါန်း ခဲ့သည်။

စစ်ကိုင်းကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီး ဒါယကာမှာ သာလွန်မင်းကြီး ဖြစ်သော်လည်း၊ ထီးတော်မတင်မီ သာလွန်မင်း နတ်ရွာစံသဖြင့်၊ သားတော် ပင်းတလဲမင်း နန်းတက်သည်။ ကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကြီး၏ ထီးတော် ဒါယကာဖြစ်လာသည်။ စစ်ကိုင်းမြို့ ဝေဠုဝန်ရပ်တွင် ဘုရားဆင်းတုတော်ကြီး တစ်ဆူ တည်လုပ်ကာ၊ ငါးထပ်တန်ဆောင်းဖြင့် ကိန်းဝပ်စေသည်။ ငါးထပ်ဒါယကာ ဟူ၍ လူသိများသည်။ ပင်းတလဲ မင်းလက်ထက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံကို တရုတ်တို့ ထိပါးလာသည်။ နိုင်ငံစီးပွားရေးကျဆင်းသည်။ ညီတော် ပြည်မင်းသားက ထီးနန်းကို သိမ်းပိုက်ပြီး၊ ပင်းတလဲမင်း၊ မိဖုရား၊ သား၊ မြေးလေးဦးကို ချင်းတွင်း မြစ်ရေတွင် ချ၍ ကွပ်မျက်လိုက်သည်။ ကွပ်မျက်စဉ် မနိုးတော်က ဤသို့ပြောဆိုသည်။

“ငါ့ ဝါးဖတ်နဲ့ ကြီးပြင်းလာရတဲ့သူက ငါ့ကို မြစ်မှာခြင်းကြီးလေစွ”။

စစ်ကိုင်းကောင်းမှုတော် စေတီတော်ကို မြန်မာမင်းတစ်ပါး ရွှေစစ် (ရွှေမျက်ပါး)သက်နန်းချမှတ်သည့် ဟု ဖတ်ရမည်။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ် က အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အီလီနွိုက်တက္ကသိုလ် ရူပဗေဒဌာနမှ (ယခင် ရန်ကုန်မြို့မကျောင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီး၏သား)ကို ကောင်းမှုတော် စေတီတော် သို့ ဘုရားမူလှူပို့သောအခါ၊ သူငယ်စဉ်က စေတီတော်ကြီး၏ ကိုယ်လုံး တော်ပေါ်တွင် စက်သေနတ်ကိုသို့ လက်နက်ငယ်တပ်ဆင်ရန် စစ်အတွင်းက အပေါက်ငယ်ကို မြင်ခဲ့ဖူးကြောင်း မှတ်သားရသည်။ စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ကသာခရိုင် အင်းတော်မြို့မှ သစ်သားထွင်း မြန်မာအကြီးဆုံးစည်တော်ကြီးကို ဘုရားဝင်း အရှေ့တောင်ထောင့်တွင် ပြာသာဒ်မျှော်စင်၌ ချိတ်ဆွဲ ထားရှိမည်ဟုသိရသည်။

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး မင်းကုန်းခေါင်းလောင်းတော်ကြီး ၁၈၀၈-၁၁ ခုနှစ်တွင် သွန်းလုပ်စဉ်က ပိုလွှဲစီးကျသော ကြေးနှင့် မိုက်ရွှေအစအနတို့နှင့် ပွားများ ယူကာ သွန်းလုပ်သော ဒဉ်မင်းတရားကြီး၏ သားတော်များ လှူဒါန်းသည့် ခေါင်းလောင်းအချို့ အင်္ဂလိပ်တို့၏ ရောဝတီ ဖလိုလိုလာကုမ္ပဏီကမင်းကွန်းပုထိုးတော်ကြီးဘေးမှမြွတ်ယူသွားပြီးနောက်၊ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ယခုကောင်းမှုတော်ဘုရားဝင်းအတွင်းသို့ ရောက်ရှိချိတ်ဆွဲထားပါသည်။ ထို အမရပူရခေတ် ခေါင်းလောင်းတော်များကိုလည်း သမိုင်းဝင် ရှေးခေါင်းလောင်း များဖြစ်သည်နှင့်အညီ၊ ကမ္ပည်းကျောက်စာနှင့် ထိန်းသိမ်းပါရန် အကြံပြုပါသည်။

သာလွန်မင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော် စေတီတော်နှင့် သားတော် ပင်းတလဲမင်း၏ ငါးထပ်ကြီး ဘုရားသမိုင်းမှ နိမ့်တု မြင့်တု၊ ဖြစ်ပြန် ပျက်ပြန် လောကဓံတရားကို သိရှိမှတ်သား သင်ခန်းစာယူဖွယ်ရာများ တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သားတရားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်စေချင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော် ငြိမ်းချမ်းစေ ချင်သည်။ သို့မှသာ ပြည်ပရန်ကို ကာကွယ်နိုင်မည်။ ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများဖြစ်အောင် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားကြပါစို့။

(တပေါင်းလပြည့်နေ့ ကောင်းမှုတော် စေတီတော် အနေကဇာတင်ပွဲနှင့် ဆွမ်းဆန်စိမ်းလောင်းလှူပွဲအား ကြိုဆိုလျက်)

တင်ထွန်း(မန္တလေး)

တမုက်နာ(၁၈)မှအဆက်...အခြေခံဥပဒေနှင့်အတူ ပြင်ဆင်သင့်သည့် အချက်များ...မောင်ဖိုးကျော် (လေးတောင်)

မြန်မာဘက်က ဘင်္ဂါလီစာသင်ကျောင်းတွေမှာ အာရဗီစာကို သင်ကြားတယ်။ နိုင်ငံရပ်ခြားအယူဝါဒကို တင်သွင်းနေခြင်းပါပဲ။ မြန်မာအလိုက်အလေးပြုရကောင်းမှန်းမသိ။ ယင်းဘင်္ဂါလီရွာတွေကို သာမန်လူတွေကိုမပြောနဲ့ အစိုးရအာဏာပိုင်တွေပင်မဝင်ရဲ၊ မမြတ်ရဲကြ။ မြန်မာနယ်မြေဖြစ်ပေမယ့်မြန်မာအစိုးရအာဏာစက်လွှတ်နေတဲ့နယ်မြေ။စင်ကာပူမှာဘာသာရေးလွတ်လပ်မှုရှိပေမယ့် စင်ကာပူဥပဒေကိုလေးစားလိုက်နာရတယ်။ ခေါင်းဆောင်ကြီးလီကျွမ်းယုက အမြင်ကျယ်ကျယ်နဲ့ လူမှုရေးပြဿနာကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားခဲ့လို့ ဒီနေ့ထိကြီးမားတဲ့ ပြဿနာမဖြစ်ခဲ့ပါ။ ဒါကိုမြန်မာခေါင်းဆောင်တွေ အတုယူသင့်ပါတယ်။

ရှင်းလင်းချက် (၅)

မြန်မာ-ဘင်္ဂါလီအချင်းချင်းကို ရှစ်လက်မပတ်လည်တိုင်တွေ့စိုက်ထူပြီးကာရံထားတယ်။ အမြင့် ၁၂ ပေရှိတယ်။ ဘင်္ဂါလီဘက်ခြံစည်းရိုးမှာ သံဆွေးကြိုးလိပ်တွေကို တစ်ခုပေါ်တစ်ခုတင်ကာ လှေကားထစ်သဖွယ် ဆင့်ထားတယ်။ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီတွေ ကျော်တက်မယ့် ဝါးလှေကားကို ဆင့်တုံးခဲပေးထားသလိုဖြစ်နေတယ်။ ခိုးဝင်ဘင်္ဂါလီတွေ လှေခါးနဲ့တွယ်တက်ပြီးခြံစည်းရိုးထိပ်ရောက်တဲ့အခါ ခုန်ကျော်လိုက်တာနဲ့အတားအဆီးမရှိ မြန်မာပြည်ကိုရောက်သွားရပြီ။

အနောက်တံခါးခြံစည်းရိုးကုန်အတွက် နိုင်ငံတော်မှငွေရဟန်းရှင်၊ ပြည်သူတွေလူနေနဲ့တည် ဆောက်ပြီးအဖျက်အစီးခံနေတယ်။ ရွှေကလုပ်နောက်ကဖျက်နေတယ်။ ခြံစည်းရိုးကုန်တာနဲ့ မပြီးပြည့်စုံပါ။ အိန္ဒိယ-ဘင်္ဂါလားခြံစည်းရိုးတစ်လျှောက် ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်မရှိလို့ ဥပဒေထုတ်ပြန်ထားတယ်။ ဖြတ်ရင် ပစ်ခတ်ထုတ်ပြန်ထားတယ်။

ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာက ရန်သူ 'မွန်ဂိုတွေ' အလုံးအရင်းနဲ့ဝင်ရောက်လာမှာကိုမှီခိုရုံနဲ့ တရုတ်ပြည်မှာ မဟာတိုင်းကြီး ကာရံခဲ့ရတယ်။ ခုရှေးဟောင်းဂန္ထဝင်မဟာတိုင်းကြီးအဖြစ်နဲ့ ကမ္ဘာကျော်ခဲ့ရပြီး မြန်မာ-ဘင်္ဂါလားခြံစည်းရိုးတိုင်း ခိုင်ခိုင်မာမာရှိရင်ပင် ကျေနပ်ကြမှာပါ။ ခုလိုခြံစည်းရိုးကြီးအဖျက်ခံရတဲ့ အဖြစ်ဆိုးကို အလှူရှင်တွေသိရင် ဘယ်လောက်ရင်နာကြမလဲ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်အစိုးရအနေနဲ့ မြန်မာ- ဘင်္ဂါလားခြံစည်းရိုးတစ်လျှောက် ပုဒ်မ (၁၄၄)ကိုအမြဲ တမ်းထုတ်ပြန်ထားဖို့လိုအပ်ပြီ။

“ငွေစည်းပုံပြင်ဆင်ရေးပူးပေါင်းကော်မတီ”ဟာအခြေခံဥပဒေကို အရေးကြီးပြင်ဆင်နေသလို အထက်ဖော်ပြချက်ငါးရပ်ဟာလည်း နိုင်ငံတော်အတွက်အရေးကြီးပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်ကြောင်းတင်ပြအပ်ပါတယ်။

မောင်ကျော်ဖိုး(လေးတောင်)

တမုက်နာ (၇) မှ အဆက် ... ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့် အာဏာသုံးရပ် ခွဲခြင်း...ဒေါက်တာတိုးမြင့်

ချက်တုခြင်းတန်ဖိုးထားမှုတည်ခြင်းတို့ရှိမှ အစိုးရတစ်ခုအသက်ရှင်၊ တရားဝင် ပါသည်။ The continued legitimacy of government depends not only on what a constitution says, but also on its continued responsiveness to shared values and beliefs and continued popular consent.

လူထုဆန္ဒကိုဆန့်ကျင်လျက်၊ မိမိအလိုကျ အတင်းမိန့်ပို့၊ သတ်ဖြတ်၊ ခြိမ်းခြောက်လျက် ရယူထားသော အာဏာ၊ ဥစ္စာ၊ ပစ္စည်း၊ စည်းစိမ်တို့သည် အသုဘကိုတန်ဆာဆင်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်မှာ ၁၉၆၂မှ ယနေ့တိုင်မြန်မာအစိုးရအဆက်ဆက်တို့ ကျက်သရေကင်းမဲ့သော အသုဘကြီးသဖွယ်ပြည်တွင်းတွင်လည်းမတင့်တယ်။နိုင်ငံတကာတွင်လည်း လူရမဝင်

ဘဲမြန်မာတို့၏ဗုဒ္ဓကွင်းလည်းနက်သထက်နက်လက်ရှိပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပီသကြပါစို့။ မည်သူနှင့်မဆို လူထုစောင့်ကြည့်နိုင်သော Public debate/ discussion လုပ်ပုံကြောင်းပါ။

မီခြင်း (၁) Two treaties on Government (1660), Book 2, John Locke

(၂) Introduction to the study of the law of the Constitution

A.V. Dicey (1885) သီပေါမင်းပါတော်မူနှစ်

ဒေါက်တာတိုးမြင့်
toe1myint2@gmail.com

ပုဒ်

မေ့

သံယံ

စနေနေ့တိုင်းထုတ်ဝေသည်

THE SUN RAYS

Vol.1 No.240

WEEKLY NEWS JOURNAL

9th March 2019

ပေါက်ဖော်တို့အားထားတဲ့ လက်တစ်ဖက်စားသမား

သောင်းချီစာအုပ်

ဒီမိုကရေစီဘုရင်မ၏ လက်နက်ပုန်း လွှတ်တော်မှ ထူးကောက်၏နိဂုံး

ARSA နှင့်ပေါင်းပြီးတစ်ဖန်အောင်
ကောက်ကျပ်ယူရန်အောင် AA

AA အဖွဲ့၏လုပ်ဆောင်ချက်များသည် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုပြီးတောင့်တင်းလာနေကြောင်း တွေ့မြင်နေရသည်။ AA အဖွဲ့မှ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်လုံခြုံရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများသာမက အရပ်သားများကိုပါ လုပ်ကြသတ်ဖြတ်နေမှုများသည် တစ်နေ့တခြား ပိုမိုဆိုးရွားလာနေသည်။ ၂၀၁၉ပြည့်ထောင်စုလွတ်လပ်ရေးနေ့တွင် မြန်မာ့ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်နေသည့် ရဲကင်းစခန်းများအား AA အဖွဲ့မှ သာလွန်အင်အားဖြင့်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး ၎င်းရဲကင်းစခန်းများတွင် တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများအခြေပြုနေခြင်းကြောင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း AA အဖွဲ့မှ ပြောဆိုခဲ့ဖူးသည်။ ၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂)ရက်နေ့တွင် အရပ်ကားတစ်ဦးအားမီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း၊ (၄)ရက်နေ့တွင် ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ် သံတောရွာနှင့် ယိုးဒယားရွာကြား ရန်ကုန်စစ်တွေကားလမ်းမပေါ်တွင် သွားလာနေသည့် အရပ်ကားနှစ်စီးအား AA အဖွဲ့မှ ထပ်မံတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး တပ်မတော်သားများ လိုက်ပါခဲ့သဖြင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုပြန်သည်။ စစ်စစ်အားဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ပြောကြားမှုသည် အခြေအမြစ်မရှိသည့်အကြောင်းပြချက်များသာ ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့၏လုပ်ရပ်များက သက်သေပြနေသည်။

ယူရိယာကောက်ကျပ်လွန်းသည်
AA အဖွဲ့၏လုပ်ရပ်များ

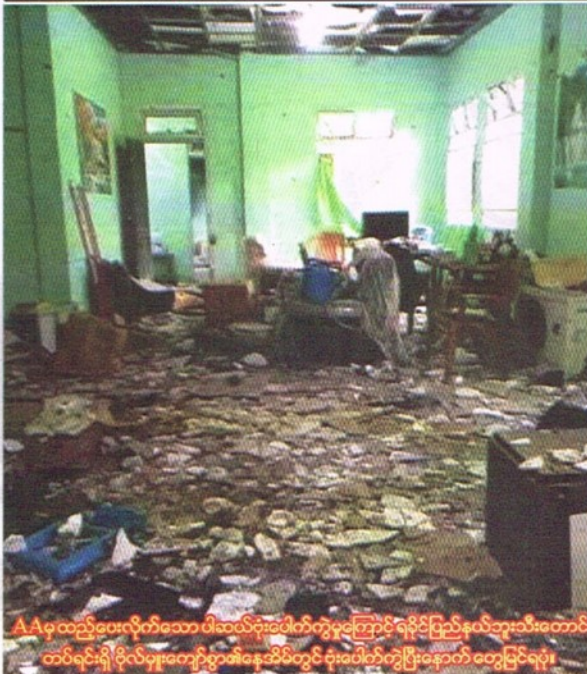
၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၇)ရက်နေ့တွင် AA အဖွဲ့မှ ပုဏ္ဏားကျွန်းမြို့နယ် ကြံခင်းကျေးရွာအနီးတွင် မိုင်းဆွဲခြင်း၊ လက်နက်ငယ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် ဆလွန်းကားတစ်စီးနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ယာဉ်တစ်စီး ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦး ကျဆုံးခဲ့ရသည်။ ၎င်းရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် သံတွဲမြို့တွင် ပိုင်ရွှေပုံသိမ်းဆည်းရမိခဲ့သည့်ယာဉ်တစ်စီးအား လိုင်စင်စစ်စစ်ရန်အတွက် စစ်တွေမြို့ရှိ ကုန်းလမ်းပိုဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနသို့ သွားရောက်ပို့ဆောင်ရန်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ယာဉ်သုံးစီးအား ပြည်နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့မှ သို့မဟုတ် ပြန်လည်အပ်နှံရန်သွားရောက်စဉ် ထိုကဲ့သို့ တိုက်ခိုက်ခံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ အဆိုပါရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်လေးဦးသည် လက်နက်တစ်စုံတစ်ရာမပါဝင်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ ယာဉ်အပ်နှံရန်အတွက်သာ သွားရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ဆိုလျှင် AA အဖွဲ့သည် အများပြည်သူသုံးနေသည့် လမ်းမပေါ်တွင် သွားလာနေသော လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းမရှိသည့် ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား မည်သည့်အတွက်ကြောင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့သနည်း။

၎င်းအပြင် ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၂)ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် AA အဖွဲ့မှ လက်နက်ကိုင်ဆောင်ထားသည့် အင်အား(၁၀၀)ခန့်သည် ချင်းပြည်နယ် ပလက်ဝမြို့နယ်၊ သံတောင် ကျေးရွာသို့ရောက်ရှိလာပြီး ရဲစခန်းမှ ရဲအုပ်ဆလိုင်ဦးဘနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦးချာဟော်တို့ နှစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ သံတောင်ရွာသားတစ်ဦး၏ပြောကြားချက်အရ AA အဖွဲ့ဝင်များသည် နံနက်(၃)နာရီခန့်တွင် ရွာသို့ရောက်လာကြောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအား ခေါ်ယူတွေ့ဆုံပြီးနောက် ရဲစခန်းမှူးအား သွားရောက်ခေါ်ဆောင်ခေါ်ခေါ်ကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းများလက်ထပ်ခြင်းမရှိသည့်အခါ ကျေးရွာအား မီးရှို့မည်ဖြစ်ကြောင်း ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သဖြင့် ဝန်ထမ်းမှူးမှလာရောက်တွေ့ဆုံစဉ် လက်နက်ထုတ်ပေးရန် AA အဖွဲ့မှပြောဆိုခဲ့ကြောင်း၊ ဝန်ထမ်းမှူးမှလက်နက်ထုတ်ပေးရန်ငြင်းဆိုခဲ့သဖြင့် နှိပ်နှက်နှိပ်စက်ပြီး ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားကြောင်း BBC သတင်းဌာတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဖမ်းဆီးထားရသည့်ကာလအတွင်းသံတောင်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦးချာဟော်နှင့် ဝန်ထမ်းမှူးရဲအုပ်ဆလိုင်ဦးဘတို့အား AA အဖွဲ့မှ သေနတ်များဖြင့် ထုနှိပ်ကာနဲ့ကျောက်ခဲတောကြောင့် ရင်ဘတ်၊ ကျော၊ ခေါင်းနှင့်ခြေထောက်များတွင် ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်များရရှိခဲ့ကြောင်း ပြန်လည်လွတ်မြောက်လာခဲ့သည့် ဦးချာဟော်မှပြောသည်။ ၎င်းအပြင် ဦးချာဟော်အား အစိုးရသတင်းပေးအဖြစ် ဝှံ့စွဲပြီး အတင်းအကျပ်ဝန်ခံခိုင်းခဲ့သည်။ ဝန်ခံမှုမရှိပါက သတ်ပစ်မည်ဟုဆိုကာ နဖူးအား သေနတ်ငြင်းခံဝန်ခံခဲ့ရပြီး သေနတ်ဒဏ်များဖြင့်ထုနှိပ်ကာ အတင်း

ARSA ကုလားအကြမ်းဖက်အဖွဲ့နှင့်ပေါ်
Salai Mang

AAမှထည့်ပေးလိုက်သော ပေါက်ကွဲသတ္တုကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းတောင်ပိုင်းဒေသများတွင် နယ်လုံးလုံး အခြေအနေအထား ပြောင်းလဲနေကြောင်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းဒေသတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တောင်ပိုင်းဒေသများတွင် နယ်လုံးလုံး အခြေအနေအထား ပြောင်းလဲနေကြောင်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

ရဲတိုက်ထွန်းမြတ်နိုင် ၊ ရဲနိုင်ညိုထွန်းအောင်အဖွဲ့

အကျပ်ဝန်ခံခိုင်းခဲ့သည့်ဟု ဦးချာဟော်မှ RFA သတင်းဌာနနှင့် အင်တာဗျူးတွင် ပြောပြခဲ့သည်။ AA အဖွဲ့အနေဖြင့် ဖမ်းဆီးခံခဲ့ရသည့် ဝန်ထမ်းမှူးဆလိုင်ဦးဘနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦးချာဟော်တို့သည် ပလက်ဝဒေသတွင်နေထိုင်ကြသည့် ချင်းတိုင်းရင်းသားများဖြစ်သည့်အတွက် အခြားအတေးကြီးစွာနှိပ်စက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

၎င်းအပြင် ကျေးရွာသားများအား ဓားစာခံများသဖွယ်အသုံးပြုပြီး ရဲစခန်းအား လက်နက်ချရန် ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည့် AA အဖွဲ့၏လုပ်ရပ်သည် အကြမ်းဖက်သမားများ၏လုပ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဝန်ထမ်းမှူးအနေဖြင့် လာရောက်တွေ့ဆုံခြင်းမရှိပါက အကြမ်းဖက်သမားများ၏လမ်းစဉ်အတိုင်း ကျေးရွာအား အမှန်တကယ်မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြမည်ဖြစ်သည်။ အလားတူ ရခိုင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးညိုပု၏ယာဉ်တန်းအား မိုင်းဆွဲတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဦးဘိုဖိုမင်းသိုက်အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရခြင်းအပါအဝင် အရပ်သားများအား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်နေသည့် AA အဖွဲ့၏လုပ်ရပ်များသည် အစွန်းရောက်အကြမ်းဖက်သမားများ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသည့်လုပ်ရပ်မျိုး ဖြစ်သည်။

အဆိုရွာဆုံးမှာ ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၆)ရက်နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် AA အဖွဲ့၏ဗုံးခွဲလုပ်ကြံမှုကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဘူးသီးတောင်မြို့နယ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာသည့် တပ်မတော်အရာရှိ၏ဇနီးဖြစ်သူ သေဆုံးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သတင်းမီဒီယာများ၏ဖော်ပြချက်အရ AA အဖွဲ့၏ဗုံးခွဲလုပ်ကြံမှုတွင် သေဆုံးခဲ့ရသူ အရာရှိ၏ဇနီးသည် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားတစ်ဦးဖြစ်ပြီး မင်္ဂလာဆောင်ထားသည်မှာ ရက်ပိုင်းမျှသာရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့၏တိမ်ထောင်ပစ္စည်းများတင်ဆောင်လာသည့် မော်တော်ယာဉ်အား ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၇)ရက်နေ့တွင် AA အဖွဲ့မှ တားဆီးရှာဖွေခဲ့ပြီး ပစ္စည်းများအတွင်း ဗုံးထည့်၍ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိလုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ကြီးစိုးရာဒေသတစ်ချို့တွင် တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများအား မကြာခဏမိုင်းခွဲတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ နောက်တန်းဌာနချုပ်တစ်ချို့အား သွားရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းများရှိခဲ့သော်လည်း ယခုကဲ့သို့ အပြစ်မဲ့သားစုများပါ သေဆုံးစေရန် ရည်ရွယ်၍ ခြံကြောင်းခိုးဝှံ့လုပ်ကြံတိုက်ခိုက်မှုမျိုး မရှိခဲ့ပေ။ AA အဖွဲ့မှလုပ်ဆောင်သလို လုပ်ဆောင်မည်ဆိုပါက ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ၎င်းတို့၏မိသားစုအဖွဲ့အစည်းများလည်း အေးချမ်းစွာနေရမည်မဟုတ်ပေ။ AAအဖွဲ့၏အဆိုပါလုပ်ရပ်သည် အလွန်တရားအောက်တန်းကျလွန်းပြီး ၎င်းတို့၏သုရဲဘောကြောင့်မှုနှင့်ကောက်

ကျပ်ယုတ်မာမှုကိုလည်း မျက်ဝါးထင်ထင်မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီ ဖြစ်သည်။

အကြမ်းဖက်သမား AA နှင့် ARSA ၏
ပူးပေါင်းလုပ်ရပ်များ

၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ရဲကင်းစခန်းများနှင့် ကျေးရွာများအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီးနောက် ARSA အဖွဲ့သည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံဘက်ခြမ်း၌ အခြေပြုလုပ်ရင်း တပ်ဖျောက်နေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၄)ရက်နေ့တွင် AA အဖွဲ့မှ ရဲကင်းစခန်းလေးခုအား ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီးနောက် (၁၂)ရက်အကြာတွင် ARSA မှ ပြန်လည်လုပ်ရားလာခဲ့သည်။ ဇန်နဝါရီလ(၁၆)ရက်နေ့တွင် ကင်းစခန်းများစစ်ဆေးရာမှ ပြန်လာသည့် ရဲအရာရှိကြီး၏ယာဉ်တန်းအား ARSA အဖွဲ့မှ ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်ပြီး တပ်ကျော်ပြန်လုပ်ရားလာခဲ့ခြင်းမှာ တိုက်ခိုက်မှု မဟုတ်ပေ။ AA အဖွဲ့မှ ၎င်းတို့သည် ARSA နှင့်ပူးပေါင်းမှုမရှိဟု ငြင်းဆန်နေသော်လည်း ၎င်းတို့နှစ်ဦးပူးပေါင်းလုပ်ရားနေသည့် ဗီဒီယိုတစ်ခု လူမှုကွန်ရက်ပေါ်တွင် ပျံ့နှံ့ခဲ့သည်။

၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် Mir Ahmed Siddiquee အမည်ရှိ Facebook Page တစ်ခုမှ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံဘက်တွင် AA အဖွဲ့ဝင်များ လုပ်ရားသွားလာနေကြောင်း ဗီဒီယိုတစ်ခုအား လူမှုကွန်ရက်ပေါ်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည်။ အတည်ပြုချက်ရယူထားသည့် သတင်းများအရ ၎င်းဗီဒီယိုတစ်ခုသည် ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလနောက်ဆုံးပတ်တွင် ARSA နှင့် AA နှစ်ဖွဲ့ပူးပေါင်း၍ မြန်မာ-ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နယ်စပ်မှတိုက်ခိုက်မှု(၄၉) အနောက်ဘက်ရှိ ဘာလူခါရာ BGB စခန်းအနီး၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ နယ်စပ်မှတိုက်ခိုက်(၅၀)အနီး လိမ္မော်ချယ်ရီ BGB စခန်း၏အနောက်ဘက်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ နယ်စပ်မှတိုက်ခိုက်(၅၀) နယ်ခြားစောင့်ရဲကင်းစခန်း၏အနောက်မြောက်ဘက် မီတာ(၃၀၀၀)ခန့်အကွာ၌ ဘာလူခါရာ BGB စခန်းရှိရာဘက်သို့ ကားလမ်းအတိုင်း လွတ်လပ်စွာလုပ်ရားသွားလာနေစဉ် ရွာသားတစ်ဦးမှ ဖုန်းဖြင့်နှိပ်ကူးခဲ့ပြီး လူမှုကွန်ရက်ပေါ်သို့ တင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။

AA အဖွဲ့၏လုပ်ဆောင်ချက်များအရ ၎င်းတို့သည် ARSA အဖွဲ့၏နည်းလမ်းများအား အတုယူ၍ အင်အားနည်းသည့် ရဲကင်းစခန်းများအား တိုက်ခိုက်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်။ AA နှင့် ARSA အဖွဲ့သည်

ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားဖျက်ဆီးစေရန် ရည်ရွယ်၍ ပြည်နယ်အရပ်ရပ်အဖွဲ့ဝင်များအား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအထဲတွင် တောင်မင်းကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဖမ်းဆီးခံရသည့်ဖြစ်စဉ်သည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ဇန်နဝါရီလ(၁၉)ရက်နေ့က ကျောက်တော်မြို့နယ်၊ တောင်မင်းကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး သင်းအုပ်ဆရာဦးထွန်းနုကို AA အဖွဲ့က ဖမ်းဆီးခဲ့ပြီး ယနေ့အချိန်အထိ ပြန်လည်မလွတ်မြောက်သေးပေ။ ဖေဖော်ဝါရီလ(၇)ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယအခြေစိုက် Gospel For Asia ခရစ်ယာန်အသင်းတော်က ဦးထွန်းနုသည် ဖေဖော်ဝါရီလအစောပိုင်းတွင် သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရပြီးဖြစ်ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ အပြစ်မရှိသည့် ပြည်သူများအပေါ် အကြောင်းမဲ့သတ်ဖြတ်နေသည့် AA အဖွဲ့၏ယုတ်မာရက်စက်မှုများထဲတွင် တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။

AA နှင့် ARSA အဖွဲ့များ၏လုပ်ရပ်များကြောင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း မတည်ငြိမ်မှုများပိုမိုဖြစ်ပွားလာပြီး အရပ်သားများသာမက ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများပါ ခြိမ်းခြောက်ခံနေရသည့်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အများအပြား တာဝန်မှထွက်ထွက်ချင်နေကြကြောင်း ကျောက်တော်မြို့နယ်၊ ပြောင်းဆိပ်ရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးထွန်းလွင် ပြောဆိုခဲ့ဖူးသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအများအပြားနုတ်ထွက်သွားပါက ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ယခုထက်ပိုမို၍ တည်ငြိမ်မှုပျက်ပြားလာမည်ဖြစ်ပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ဘက်ခြမ်းမှ ခိုးဝင်နေထိုင်မှုများအားမည်သို့မဟုတ်ဆီးနှိပ်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ရန်အောင်လည်း AA နှင့် ARSA အဖွဲ့တို့မှပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်သည်။

တပ်မတော်သားများအဖြစ် အသေအဆင်

AA သည် ၂၀၁၈ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းမှစ၍ ၎င်းတို့၏လူမှုကွန်ရက်စာမျက်နှာများပေါ်တွင် အစိုးရတပ်မတော်မှ ကျေးရွာများသို့ဝင်ရောက်၍ ပစ္စည်းများလုယူသွားကြောင်း ဝါဒဖြန့်နေကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဝါဒဖြန့်ရာတွင် မည်သည့်အချိန်တွင် ဘယ်ကျေးရွာမှတယ်ပစ္စည်းတွေယူသွားကြောင်း စသည့်အတိအကျဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ရေးသားထားသည့်အတိုင်း အဆိုပါကျေးရွာများတွင် အမှန်တကယ်ဖြစ်ပွားခဲ့သော်လည်း လူယူသွားသူများမှာ တပ်မတော်သားများမဟုတ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသို့ပြောနိုင်သည်မှာ လူယူခံရသည်ဆိုသည့် ကျေးရွာများအနီးတွင် တပ်မတော်စစ်ကြောင်းများ လှုပ်ရှားလေ့မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင်

ပိုင်ခွင့် ကောက်ကျပ်ယုတ်မာနေသော AA

နွေဦးညို

AA ဂုဏ်ထူးဆောင်တို့ ပြောဆိုနေကြသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ် ဝါရီ (၂၇) တွင် ရန်ကုန်-စစ်တပ်လမ်းဆုံပါပုဏ္ဏားကျွန်းတွင် AA အင်အားပြတ်ပျက်ခဲ့သော လက်နက်ပစ္စည်းများကို ပြုစုနေကြသည်။

ပိုင်ခွင့် (သို့မဟုတ်) လူသတ် ပိုင်ဆောင်ရဲတိုက်ရဲနိုင်အဖွဲ့

တပ်မတော်ယူနီဖောင်းများဝတ်ဆင်၍ မည်သူတို့က ကျေးရွာများအတွင်း ဝင်ရောက်အနိုင်ကျင့်နေကြသနည်း ဆိုသည်မှာ စဉ်းစားစရာဖြစ်သည်။

ထူးခြားမှုတစ်ခုမှာ ကျေးရွာများတွင် အဖိုးတန်ပစ္စည်းကအစ ငါးပိပါမကုန် လူယူခံရသည်ဆိုသည့် အချိန်အတွင်းမှာပင် AA အဖွဲ့ဝင်များက ၎င်းတို့၏လူမှုကွန်ရက်များပေါ်တွင် အဆိုပါသတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီသတင်းချက်ချင်းရပြီး လူမှုကွန်ရက်ပေါ်တွင် ဖော်ပြနိုင်ခြင်းမှာ ၎င်းတို့တို့ယ်တိုင် တပ်မတော်သားများအယောင်ဆောင်ပြီး ပစ္စည်းများလုယူ၍ ဒေသခံရွာသားများနှင့်ပြည်သူများ တပ်မတော်အပေါ် အမြင်လွှဲယွင်းစေရန် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်နေကြခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်နိုင်သည်။

၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီလ(၂၀)ရက်နေ့မှ (၂၆) ရက်နေ့အထိ ကျောက်တော်၊ မြောက်ဦးမြို့နယ်များအတွင်း တပ်မတော်နှင့် AA အဖွဲ့တို့ တိုက်ပွဲရုဏ်းကြိမ်ခန့် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး AA အဖွဲ့၏လေ့ကျင့်ရေးစခန်းတစ်ခုအား သိမ်းပိုက်ရရှိခဲ့ကြောင်း တပ်မတော်သတင်းမှန်ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့မှ သတင်းထုတ်ပြန်ထားသည်။ အဆိုပါသတင်းထုတ်ပြန်ချက်ထဲတွင် ၎င်းစခန်းတစ်ခုမှ သိမ်းပိုက်ရရှိသည့် ပစ္စည်းများထဲတွင် တပ်မတော်အရာရှိ စစ်သည်များ၏ ဝတ်စုံနှင့် အဆင့်တံဆိပ်များလည်း သိမ်းဆည်းရမိခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ထို့အပြင် တပ်မတော်သားအယောင်ဆောင်၍ အကြောင်းမဲ့မင်းဆီးခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်းများပြုလုပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာရဲတပ်ဖွဲ့နှင့်စစ်တိုင်းများသို့ သတင်းပေးပို့တိုင်ကြားနိုင်ကြောင်း တပ်မတော်မှထုတ်ပြန်ထားသည်။ AA အဖွဲ့ထဲမှ တပ်မတော်အရာရှိ စစ်သည်များ၏အသုံးအဆောင်များ သိမ်းဆည်းရမိခဲ့ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့သည် တပ်မတော်သားများအယောင်ဆောင်၍ ဒေသခံပြည်သူများအား ခုကျပေးနေကြောင်း ပိုမိုသိသာထင်ရှားစေခဲ့သည်။ တပ်မတော်သားများအသွင် အယောင်ဆောင်၍ ဒေသခံပြည်သူများအား တစ်ဖက်လှည့်ဖြင့် ခုကျပေးနေခြင်းမှာ အောက်တန်းကျသောလုပ်ဆောင်မှုပင်ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ လုပ်ရပ်မျိုးအား နှစ်ပေါင်းများစွာလက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့သည့် KNU ကဲ့သို့သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများပင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ဟု ကြားဖူးသေးပေ။

စစ်စစ်အားဖြင့် AA အဖွဲ့သည် ရခိုင်ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ တန်းတူညီမျှမှုရရှိရေးဟု ကြွေးကြော်နေသော်လည်း ၎င်းတို့၏လုပ်ရပ်များကတော့ ရခိုင်ပြည်နယ်ပျက်စီးရေးသို့ ဦးတည်နေသည်။ ARSA အဖွဲ့နှင့်ပူးပေါင်း၍ OIC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏အထောက်အပံ့များအားရယူ

ကာ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဘင်္ဂါလီများ နေရာရရှိရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေကြသည်။ ၎င်းအပြင် မူးယစ်ဆေးဝါးဖြန့်ဖြူး၍ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရှာနေမှုကြောင့် ရခိုင်လူငယ်များ လူညွန့်တုံးနေရသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားပျက်စီးစေရန် နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အရပ်သားများအား မမ်းဆီးနှိပ်စက်ခြင်း၊ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်နေခြင်းများကြောင့် ရခိုင်ဒေသခံများမှာ ရခိုင်ပြည်နယ်အား စွန့်ခွာ၍ အခြားမြို့/ရွာများတွင် သွားရောက်နေထိုင်ရန် စဉ်းစားလာကြပြီဖြစ်သည်။ ယခင်ကလည်း ထိုကဲ့သို့ စွန့်ခွာခဲ့ကြသည့်အတွက် ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောနယ်မြေများမှာ ဘင်္ဂါလီများ၏လက်ဝယ်သို့ ကျရောက်ခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် မကြာမီအနာဂတ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်သည် ရခိုင်လူမျိုးများမရှိဘဲ ဘင်္ဂါလီများသာ ကြီးစိုးတော့မည်ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ်သို့ မကြာခင်ရောက်ရှိလာတော့မည်မှာ သေချာသလောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်ပြီး AA နှင့် ARSA အဖွဲ့ကလည်းထိုကဲ့သို့သောအခြေအနေမျိုးကို မရောက်ရောက်အောင် လုပ်ဆောင်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။

Salai Mang

ရခိုင်လူမျိုး

ရခိုင်လူမျိုးတို့သည် မျိုးချစ်စိတ်အလွန်ပြင်းထန်သောလူမျိုးဖြစ်၏။ ရခိုင်အမျိုးသမီးများက 'ဝတ်သေသွားပါစေ၊ ကုလားကို လင်မလုပ်ဘူး'ဟူသော စကားအမြဲလိုလိုကြားဖူး၏။ ၁၈၂၄ ပထမအင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲနောက်ပိုင်း ရခိုင်သည် အင်္ဂလိပ်ပိုင် အိန္ဒိယဘုရင်ခံအုပ်၏လက်အောက်သို့ ကျရောက်သွားခဲ့၏။ ထိုမှစ၍ အင်္ဂလိပ်စနစ်ကြောင့် ရခိုင်ဒေသသို့ ကုလားများ တံခါးမရှိဘဲ မရှိ ဝင်လာခြင်း သမိုင်းအစ ဖြစ်၏။ ရခိုင်ဘုရင်များခေတ် အနှစ် (၄၀၀၀)တွင် ရခိုင်ဒေသသို့ ကုလားများဝင်ရောက်ရန်စေ၍ ကုလားများကပင် ရခိုင်ဘုရင်စစ်တပ်တွင် ကြွေးစားစစ်သားများအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့ရ၏။ ရခိုင်ဘုရင် ဩဇာအလွန်ကြီးသောကာလများတွင် ဘင်္ဂါ(၁၂) မြို့များ ရခိုင်ဘုရင်လက်အောက်ခံဖြစ်ခဲ့ရပြီး ရခိုင်ဘုရင်ထံ ဘင်္ဂါများက အခွန်ဆက်ခဲ့ရ၏။ ရခိုင်လူမျိုးတစ်ဦး၏ ပြောစကားအရ ထိုစဉ်က စစ်သုံးပန်းမင်းဆီးရမိသော ဘင်္ဂါလီကုလားများကို ရခိုင်ဘုရင်မှ ပေါ်တူဂီရေတပ်သို့ပင် ကျေးကျွန်အဖြစ် ပြန်လည်ရောင်းချခဲ့သည်ကာလများရှိခဲ့ကြောင်း ကြားဖူးသည်။

သို့သော် သမိုင်းဖြစ်သည် အပြောင့်အတန်းမစီးဆင်းချေ။ သမိုင်းဖြစ်သည် တွေ့ကာကောက်ကာ စီး

ဆင်းတတ်၏။ သမိုင်းဖြစ်သည် မာယာများ၏။ သမိုင်းဖြစ်သည် သမိုင်းလောကတံကို ဖြတ်သန်းရ၏။ ၁၇၉၀ တွင် ဟံသာဝတီပြည်ကို ရခိုင်ဘုရင်စစ်ချီတက် သိမ်းပိုက်ခဲ့၏။ ဟံသာဝတီ ပြုလဲသွားခဲ့၏။ ၁၇၉၀ ဟံသာဝတီပြည်ကျဆုံးခန်းမှာ ဒုတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်ကျဆုံးခန်း ဖြစ်၏။ တောင်ငူဘုရင် ဘုရင့်နောင်ကျော်ထင်နော်ရထာမှ ဟံသာဝတီကိုအောင်နိုင်ပြီးနောက် သူ၏နေပြည်တော်ကို မွန်တို့အနီး ဟံသာဝတီသို့ပြောင်းရွှေ့ကာ ဗဟိုပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုလုပ်ရပ်မှာ ဘုရင့်နောင်၏ မွန်-မြန်မာ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပြယုဂ်ဖြစ်၏။ သို့သော် ဘုရင့်နောင်ကွယ်လွန်ပြီးသည့်နှင့် သူ့သားတော် နန္ဒဘုရင်လက်ထက်တွင် တောင်ငူဘုရင်သီဟသူနှင့် ရခိုင်ဘုရင်တို့ ဟံသာဝတီကို လုပ်ကြံခြင်းတို့ကြောင့် ဟံသာဝတီ နိဂုံးချုပ်ခဲ့ရသည်။

တစ်ဖန် ၁၇၈၄ တွင် ရခိုင်မြောက်ဦးသို့ အင်းဝဘုရင် ဘိုးတော်ဘုရားက စစ်တပ်လွှတ်၏။ ရခိုင်မဟာသမ္မတကို နန်းချ၍ အင်းဝသို့ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့၏။ မြောက်ဦးတွင် အင်းဝစစ်တပ် အစောင့်ထားခဲ့သည်။ မဟာသမ္မတဘုရင်လည်း အမရပူဇော် နတ်ရွာစံသည်။ ဤတွင် ယနေ့ရခိုင်တို့ ရင်ထဲကိန်းအောင်းနေသော မကျေနပ်မှုကြီး၏ခါးစတော့၏။ ရခိုင်ပြည်ကို ဗမာတွေ နယ်ချဲ့သည်ဟူသော နာကြည်းချက် ဖြစ်လာသည်။

ရခိုင်မြောက်ဦးမှာ ၁၇၈၄ တွင် အင်းဝဘုရင် စစ်တပ်လက်ထဲ ကျဆုံးခဲ့သလို အင်းဝဘုရင် ဘိုးတော်ဘုရား၏မြေးတော် သီပေါဘုရင်လက်ထက် ၁၈၈၅ တွင် ဖန္ဒလေးမှာ အင်္ဂလိပ်လက်ထဲကျဆုံးခဲ့ပြန်၏။

သမိုင်းကို ယထာဘူတကျကျဆန်းစစ်သော် မြောက်ဦးနှင့်အင်းဝမှာ ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် အင်္ဂလိပ်လက်ထဲသို့ ကျဆုံးခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။

ရခိုင်ရော ဗမာပါအားလုံး အင်္ဂလိပ်လက်အောက်အတူတူရောက်သွားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။

၁၉၄၈ လွတ်လပ်ရေးယူချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်များ ရခိုင်ဒေသကို အိန္ဒိယပြည် သို့မဟုတ် အရှေ့ပါကစ္စတန် (ယခု ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်) ထဲသို့ ထည့်သွင်း၍ လွတ်လပ်ရေးပေးမလား၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံထဲသို့ထည့်သွင်း၍ လွတ်လပ်ရေးပေးမလား စဉ်းစားခဲ့သည်။ ရခိုင်လူမျိုးတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ကြ၏။ မြန်မာစကားနှင့်အလွန်နီးစပ်စွာပြောဆိုသော ဘာသာစကားပြောလူမျိုးဖြစ်၏။ စာပေမှာလည်း မြန်မာစာနှင့်ထပ်တူနီးပါး တူညီ၏။

၁၉၄၈ လွတ်လပ်ရေးယူစဉ်က အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်လူဦးရေမှာ သန်း(၇၀၀)ရှိပြီး မြန်မာပြည်မှာ

(၁၆)သန်းမျှသာရှိသည်။ အရှေ့ပါကစ္စတန်ပြည်ထဲသို့ ရခိုင်ပြည်ထည့်သွင်းလိုက်လျှင်ထိုစဉ်က လူဦးရေတစ်သန်းကျော်မျှသာရှိသော ရခိုင်လူမျိုးနှင့်ရခိုင်ပြည်မှာ ကမ္ဘာ့အိုးထဲသို့ ကြက်ဥတစ်လုံးမြတ်ကျသွားသည်ပမာသာ ဖြစ်နိုင်ခဲ့ရ၏။ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့တို့သည် နယ်ချဲ့သိမ်းပိုက်စဉ်က ကောက်ကျပ်သလောက် နယ်ချဲ့ဒေသများကို ပြန်လည်လက်လွှတ်ရချိန်တွင် အနာဂတ်ဖြစ်နိုင်ခြေပြသနာများကို အတတ်နိုင်ဆုံးထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့၏။ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန် နှစ်ခြမ်းခွဲခဲ့၏။ အိန္ဒိယဘုရင်ခံအုပ်အောက်တွင် (၁၃၇)နှစ်ကျရောက်ခဲ့သော ရခိုင်ဒေသကို ပြန်မာပြည်ထောင်စုနှင့်အတူ ပြန်လည်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးပေးခဲ့သည်။

ဘူးသီးတောင်၊ မောင်တောဒေသနှစ်ခုအား အရှေ့ပါကစ္စတန်ထဲ ပူးပေါင်းလိုပါသည်ဟု ထိုဒေသမှ မွတ်စလင်များ၏တောင်းဆိုချက်ကိုပင် ပါကစ္စတန်ခေါင်းဆောင်လင်းနားက လက်မခံဘဲ ပယ်ချခဲ့ကြောင်း လင်းနားက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအား ပြောခဲ့ဖူး၏။

မြောက်ဦးကျဆုံးခန်းနှင့် အင်းဝဖန္ဒလေးကျဆုံးခန်းသည် (၁၇)ရာစု၊ (၁၈)ရာစုထဲတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သော သမိုင်းစဉ်၏ရှောင်လွှဲ၍ မရနိုင်ခဲ့သော ကြေကွဲစွယ်ရာများသာ ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ရပ်ကို ပြန်လည်တွေးဆ၍ ရခိုင်မျိုးချစ်ဝါဒကိုပုံဖော်ကာ ရခိုင်နိုင်ငံတော်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကြိုးပမ်းနေသည့် ယနေ့ (၂၀)ရာစုကာလ၏ လက်တွေ့အခြေအနေများနှင့် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုမရှိတော့ချေ။

ရခိုင်နိုင်ငံတော်ဆိုသည်လည်း သီးခြားထူထောင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့သလို ဗမာနိုင်ငံတော်ဆိုသည်မှာလည်း လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါတော့ချေ။ ထိုနည်းတူ ကရင်နိုင်ငံတော်၊ ကချင်နိုင်ငံတော်၊ ရှမ်းနိုင်ငံတော်၊ ကရင်နီနိုင်ငံတော်ဆိုသည်မှာလည်း လက်တွေ့မကျသော စိတ်ကူးယဉ်ဝါဒများသာ ဖြစ်၏။

တိုင်းရင်းသား(၁၃၇)မျိုးပေါင်းမှ စုစုပေါင်း(၅၂)သန်းမျှသာရှိသော ယနေ့ ပြည်ထောင်စုသည် မည်သည့်လူမျိုးတစ်မျိုးချင်းကမှ သီးခြားလွတ်လပ်ရေး၊ သီးခြားခွဲထွက်ရပ်တည်ရေး၊ သီးခြားနိုင်ငံတော် ထူထောင်ရေးဆိုသည်မှာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်သောအယူအဆကို လူမျိုးရေးဗန်းပြကာ အာဏာလိုချင်သော AA တို့သို့သောအဖွဲ့များ၏ ဝါဒဖြန့်ချက်များသာဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့ပြည်ထောင်စုအား ဝိုင်းရံထားသော တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် သုံးနိုင်ငံပေါင်း၏လူဦးရေမှာ သန်း(၃၀၀၀) ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်၏။

ရခိုင်ဒေသသည် ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်ပြီး လွတ်လပ်သောရခိုင်နိုင်ငံတော်ထူထောင်ခြင်းအယူအဆမှာ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ပြည်ထောင်စုထဲသို့ ပြောင်းလဲပါဝင်ပါမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ပင် ရှမ်းနိုင်ငံနှင့် ကချင်နိုင်ငံများလည်း သီးခြားလွတ်လပ်သောနိုင်ငံများ ကြေညာသည်ဆိုသည်မှာ တရုတ်ပြည်ထဲသို့ ပြောင်းလဲပါဝင်ပါမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းသာ ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်ထောင်စုကြီး တစ်စီပြိုကွဲသွားခဲ့သောအချိန်ရောက်ခဲ့ပါလျှင် ရခိုင်ဒေသသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်ထဲသို့လည်း ကောင်း၊ ချင်းတောင်တန်းနှင့် နာဂတောင်တန်းတို့သည် အိန္ဒိယပြည်ထဲသို့လည်းကောင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကိုးကန့်၊ ပလောင်ဒေသ၊ ဝဒေသတို့သည် တရုတ်ပြည်ထဲသို့လည်းကောင်း၊ ဗမာပြည်အထက်ပိုင်းတစ်ခုလုံးသည် အိန္ဒိယနှင့်တရုတ်ထဲသို့လည်းကောင်း၊ ကရင်နီပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီဒေသသည် ထိုင်းနိုင်ငံထဲသို့လည်းကောင်း အသီးသီး ဟိုရောက်ဒီရောက်ဖြင့် တစ်စီပြိုကွဲသွားရမည်အရေးသာ ဖြစ်နေရပါသည်။

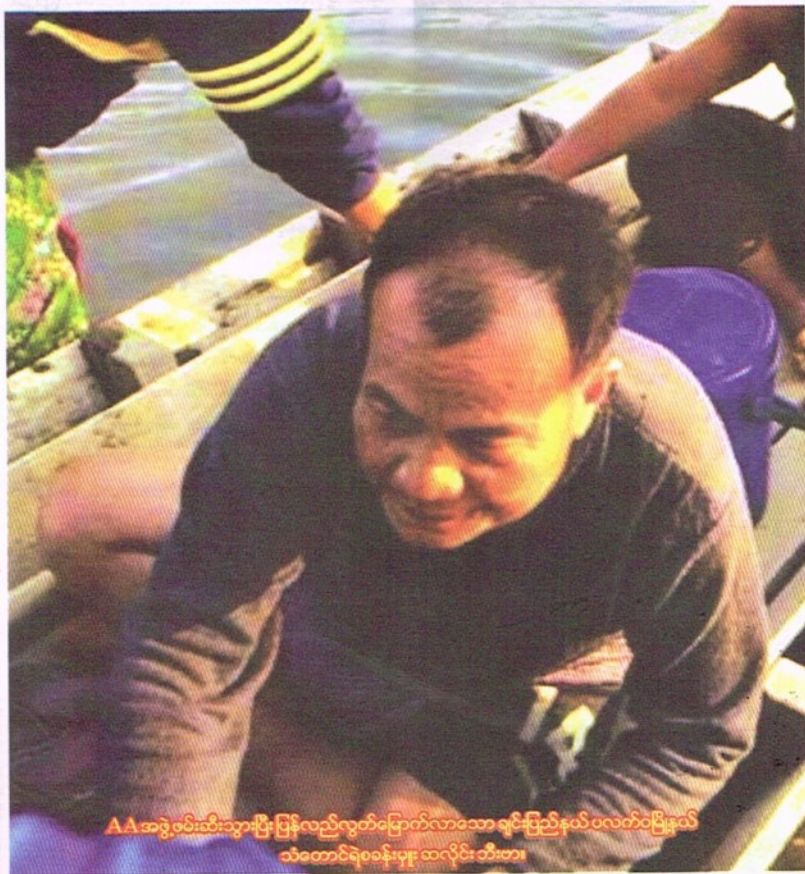
အဓိပ္ပာယ်မှာ ဗမာ၊ ရခိုင်၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ မွန်အားလုံးသည် အနာဂတ်မကြာမီပေါ်ပေါက်လာမည့် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုခေါ် ဖက်ဒရေးရှင်းတစ်ခုတည်း၏အလံတော်အောက်တွင် မိမိလူမျိုး၊ မိမိဒေသ၊ မိမိပြည်နယ်ကို မိမိတို့ရွေးချယ်သော မိမိတို့လူမျိုးရအစိုးရများနှင့် မိမိလူမျိုးကြံမြှာကို မိမိတို့ကသာ ဖန်တီးနိုင်ခွင့်ရှိသော ဖက်ဒရယ်မှတ်တမ်းအခြား ဘာမျှမရှိချေ။

ထို့ကြောင့် AA တို့ ဝါဒဖြန့်နေသော ၂၀၂၀ ရက်တွင်တစ်ဖက်လမ်းစဉ်ဆိုသည်မှာ ရခိုင်လူမျိုးတို့ကို သေမင်းချောက်ကမ်းပါးထဲသို့ အတင်းထိုးချနေသော သေမင်းတမန်လမ်းစဉ်ဝါဒသာ ဖြစ်ပါသည်။

နွေဦးညို

ဦးရွှေမန်းကော်မတီဖျက်သိမ်းပြီးနောက် ဘာဆက်ဖြစ်မလဲ

AAအဖွဲ့ဝယ်သီးသွားပြီးပြန်လည်လွတ်မြောက်လာသော ရခိုင်ပြည်နယ်ပလက်ဝမြို့နယ် လဲတောင်ရပ်ခန်းမှူးသလိုင်းဘီအီး

ဦးရွှေမန်းကော်မတီဖျက်သိမ်းပြီးနောက် ဘာဆက်ဖြစ်မလဲ

၂၀၁၆ခုနှစ်မှစတင်၍ ဦးရွှေမန်း၏ အထူးကော်မရှင်သည် နှစ်စဉ်ကန့်ကွက်မှုများဖြင့် တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပုံမှန်သက်တမ်းတိုးနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ် မေမော်ဝါရီလ (၂၈)ရက်နေ့တွင်မူ အံ့အားသင့်ဖွယ်ရာ (၅၅၅)မိန့်ဖြင့် အပြတ်အသတ်ကန့်ကွက်ခံရပြီး ကော်မရှင် ဇာတ်လမ်းတစ်ခန်းရပ်သွားခဲ့သည်။ မဲပေးခွင့်ရှိသူ (၆၀၈) ဦးအနက် ထောက်ခံသူ (၂၀)ဦးသာ ရှိသည်။ ထိုနေ့ချင်းပင် လွှတ်တော်နာယက ဦးတီခွန်မြတ် လက်မှတ်ထိုး၍ ကော်မရှင်ရပ်သိမ်းလိုက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။

ကော်မရှင်ရပ်သိမ်းခံရခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးရွှေမန်းနှင့်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့၏ကြိုတင်ဆွေးနွေးမှု တွေးထင်ခဲ့ကြသော်လည်း ဦးရွှေမန်း၏သတင်းစာရှင်းလင်းမှုတွင် ၎င်းအနေဖြင့် ကြိုတင်သိရှိထားခြင်း မရှိကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ ဆောင်းပါးရှင်စည်သူအောင်မြင်၏ သူရဦးရွှေမန်း၏ကံကြမ္မာ ဘာဆက်ဖြစ်နိုင်မလဲ ဆောင်းပါးတွင် ဦးရွှေမန်းအနေဖြင့် သတင်းထောက်များ၏ မေးခွန်းများကို အနည်းငယ်သာပြန်လည်ဖြေဆိုနိုင်ပြီး သူ၏အမူအရာမှာ တကယ်ပင်ကြိုတင်မသိရှိခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ဦးရွှေမန်းမှ ဧရာဝတီသတင်းထောက်အား 'ဘာမှထူးထူးခြားခြားပြောစရာမရှိပါဘူး။ ဒီဟာက ကြိုတင်ညှိနှိုင်းမှုမရှိပါဘူး'ဟု တိုတိုတုတ်တုတ်ပင် ဖြေဆိုခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်ကြည်ညွန့်(NLD)က ကော်မရှင်ကို ကန့်ကွက်ရခြင်းမှာ 'သူက ပါတီတစ်ခုထောင်တယ်လေ။ ပါတီတစ်ခုရဲ့ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်နေပြီ။ အဲဒီထဲက တစ်ချို့အဖွဲ့ဝင် (၁၂)ဦးလောက်ကလည်း ပါတီဝင်တွေဖြစ်သွားကြပြီလေ။ နဂိုတန်းကအနေအထားနဲ့ အခြေအနေက ကွာသွားပြီလေ'ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။ ဦးရွှေမန်းက 'နိုင်ငံရေးဆိုတာ အင်မတန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ မူယာမာယာများတယ်'ဟု သတင်းထောက်များအား တုံ့ပြန်ပြောဆိုခဲ့သည်။

ဦးရွှေမန်း၏ NLDနှင့် မဟာမိတ်ဆက်ဆံမှု ပျက်ပြားခဲ့ပြီဟုသော မှန်းဆချက်များထွက်ပေါ်နေပြီး တစ်ချိန်က ဦးရွှေမန်း၏အရေးပါခဲ့ပုံအား 'သူရဦးရွှေမန်း အနေနဲ့ အထူးကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ယူခဲ့' ဟု

ကာလအတွင်း အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးရာမှာ လွှတ်တော်အတွင်း ဥပဒေပြုရေးနဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေချရာမှာ ဩဇာအများကြီးညောင်းခဲ့ပုံရတယ်လို့ NLD အမတ်တွေက ပြောဆိုကြပါတယ်'ဟု ဆောင်းပါးဆရာ စည်သူအောင်မြင်က ၎င်း၏ဆောင်းပါးတွင် ရေးသားခဲ့သည်။

ဦးရဲထွန်း(သီပေါ)က 'နိုင်ငံရေးမှာ ဒီလိုပါပဲ။ ရန်သူမရှိ မိတ်ဆွေမရှိ အကျိုးစီးပွားပဲရှိတယ်ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်လာတဲ့အခါမှာ လက်မတွဲတော့ဘူးပေါ့။ ကျွန်တော်ထင်တာကတော့ ပါတီထောင်တဲ့အပေါ်မှာ အစာမကြေတာ။ ပါတီထောင်တဲ့ဂယက်ကြောင့်ပဲ ထင်တယ်။ တခြားအကြောင်းတွေလည်း ရှိချင်ရှိမှာပေါ့'ဟု The Voice အား ပြောကြားခဲ့သည်။ ၎င်း၏အယူအဆသည် NLD ခေါင်းဆောင်များ၏သဘောထားကို အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်တွေ့ရမည်ဟု ပြောနိုင်ပါသည်။

ဦးရွှေမန်းသည် ပြည်ထောင်စုကောင်းကျိုးဆောင်ပါတီ UBP အား ၎င်း၏ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် ကြိုးပမ်းနေခြင်းမှာ မမြဲသင့်ကြောင်းနှင့် ယုံကြည်စွာပေးအပ်ထားသည့်ကော်မရှင်နှင့်ရာထူးကို တောင်ကျော်ဆောင်ရွက်နေမှုများလည်းရှိကြောင်းတို့ကို ဂျာနယ်အချို့တွင် ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့်အထူးကော်မရှင်၏ အဓိကတာဝန်ကိုးကွယ်ရာ နှိုးရှင်းသောစကားစုဖြင့် ဖော်ပြရမည်ဆိုပါက ကော်မရှင်သည် လွှတ်တော်နာယကများအား ပုံမှန်ကူညီရန်အတွက် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းကိုပြုလုပ်ပေးရန် သက်သက်သာ ဖြစ်သည်။ ဥပဒေပြုရေးတွင် လွှတ်တော်များနှင့် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်အမြင့်ဆုံးပေးအပ်ထားပြီး ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ဥပဒေကြမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူလွှတ်တော်တွင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် ဥပဒေရေးရာကော်မတီများ ရှိနှင့်ပြီးသားဖြစ်သော်လည်း ပြည်ထောင်စုအဆင့် ကော်မရှင်တစ်ရပ်ကမူ ဥပဒေရေးရာအကြမ်းအပြစ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာ လွှဲမူမှုဖြစ်နေပြီဟု ထိုစဉ်က မည်သူမှသဘောမခံခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရမည်။ သို့သော် ကော်မရှင်သည် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌများထက်ပင် အရာရောက်ခဲ့ကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရမည်။ ဥပဒေနှင့်မသက်ဆိုင်သော နိုင်ငံတကာအစိုးရအဖွဲ့များနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ

တွေ့ဆုံမှု၊ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ ဆင့်ခေါ်ခွင့် ရခြင်း စသည့် အထူးကော်မရှင်အမည်ဖြင့် လိုက်ဖက်စွာ အထူးအခွင့်အရေးများကို ယူငင်သုံးစွဲလာခဲ့သည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။

ထိုမှတစ်ဖန် အထူးကော်မရှင်မှအကြံပြုခဲ့သောဥပဒေများကို သတိထားကြည့်လျှင် (နိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံသား အကျိုးစီးပွားနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များ) ထက် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး (ဝါ)အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကိုသာ အကျိုးပြုသွားစေမည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ အထူးကော်မရှင်၏ ၂၀၁၈ နှစ်ပတ်လည်စာစောင်အရ ဥပဒေကြမ်းအဖြစ် အပြီးသတ်ရေးဆွဲပြီးသည့် ဥပဒေ(၃၉)ခုနှင့် ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်ရရှိအောင် ဆက်လက်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးဆွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ဥပဒေကြမ်း(၂၃)ခု စုစုပေါင်း (၆၂)ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းဥပဒေများအနက် ၂၀၁၇ခုနှစ် မတ်လ(၈)ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် နိုင်ငံသားများ၏ လူပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုနှင့်လုံခြုံမှုတကွယ်ပေးရေး ဥပဒေကို အထူးကော်မရှင်မှအကြံပြုခဲ့သည်ဟု သိရှိရသည်။ ယင်းဥပဒေသည် နိုင်ငံသားများအကျိုးထက် နောက်ကြောင်းမလုံမလဲဖြစ်နေသူများကိုသာ အဓိက အကျိုးဖြစ်စေခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ကော်မရှင်မှ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဥပဒေအများစုမှာ ဦးရွှေမန်းနှင့်ဆက်စပ်သူများ၊ ခန့်မှန်းချက် အကာအကွယ်ပေးထားသည့် ဥပဒေများဟု အချို့က ဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကော်မရှင်သည် တောင်ကျော်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ကိုယ်ကျိုးအသုံးချမှုများရှိနေခဲ့ရာ UBP ပါတီအား ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များဖြင့် တည်ထောင်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့မှုလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ သတင်းများထွက်နေသည့်အတိုင်းပင် ဦးရွှေမန်း၏ ပါတီသစ်တွင် ၎င်း၏ကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်(၁၂)ဦးပါဝင်လာခဲ့သည်။ လွှတ်တော်အခင်းအကျင်းတွင် လက်တွဲညှိခဲ့သော ဦးရွှေမန်းနှင့် NLDတို့သည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် ဆက်ဆံရာတွင်လည်း မဟာမိတ်ဖြစ်ပြီးမည်လားဆိုသည့် မေးခွန်းများလည်း ရှိနေသည်။ နိုင်ငံရေးလေ့လာသုံးသပ်သူ ဦးမောင်မောင်စိုးက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဦးရွှေမန်းပါတီတို့ မဟာမိတ်ဆက်ဆံရေးထိခိုက်မည်ဟု မထင်ကြောင်းသုံးသပ်ခဲ့သော်လည်း ဆောင်းပါးဆရာ ဦးသီဟသွေးက 'ဦးရွှေမန်းအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးသမားဘဝကို တစ်ကနေ ပြန်စေမည်'ဟု ဆိုသည်။

ဝေဖန်သုံးသပ်မှုများစွာသည် တက်ပေါင်းစုံမှ

ရှုမြင်နေသော်လည်း ဦးရွှေမန်းသည် ၎င်းအား လွှတ်တော်ပလက်မောင်းမှ ဖယ်ရှားခံရခြင်းအား အစာကြေခြင်းမရှိသည်ကို သတင်းထောက်များအားမြေကြားမှတွင် တွေ့မြင်ရသည်။ 'လူတိုင်းတွင် အမှားနှင့်သဘာဝရှိပြီး မလုပ်သင့်သည့်အလုပ်ကို လုပ်မိသည့်အမှားနှင့် လုပ်ရမည့်အလုပ်ကိုမလုပ်မိသည့်အမှားမျိုး'ဟု ဧရာဝတီသတင်းဌာနအား ပြောဆိုခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြောဆိုမှုမှာ ဖယ်ရှားခံရပြီးနောက် ဦးရွှေမန်းမှ မည်သို့တုံ့ပြန်လာမည်နည်းဆိုသည့်အပေါ် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ဖြစ်လာသည်။ ဦးရဲထွန်း(သီပေါ)ကလည်း 'ယုံကြည်ရတဲ့ မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းမဟုတ်ဘူးဆိုတာမျိုး ဦးရွှေမန်းတို့ဘက်ကလည်း သဘောပေါက်သွားနိုင်တာပေါ့။ ဦးရွှေမန်းတို့ဘက်က ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး သေချာပေါက် သံသယဝင်သွားမှာပေါ့'ဟု The Voice ဌာနကလည်း သတိပေးထောက်ပြသွားသည်။

ထိုသတိပေးမှုကို NLD အနေဖြင့် အထူးဂရုပြုသင့်သည့် အကြောင်းအရင်းရှိသည်။ ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် အောင်မြင်မှုရခဲ့သည့် NLD သည် နှစ်များစွာမိန့်ခံရမှုကြောင့် လွှဲစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ချို့တဲ့ခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် ကသောင်းကနင်း အချို့ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ယင်းအခက်အခဲအား မဟာမိတ်ဖြစ်သူ ဦးရွှေမန်းမှ ကူညီပေးခဲ့သည်။ ၎င်း၏တပ်မတော်မှ တပ်ညွှန်များနှင့်ရင်းနှီးသူများအား ကက်တီနက်အဖွဲ့တွင်း ထည့်သွင်းပေးခဲ့ရာ ၎င်းတို့သည် ဝန်ကြီးများ၊ ဗိုလ်ကြီးများအဆင့်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပြီး အချို့မှာ ညွှန်ချုပ်၊ ဗိုလ်ချုပ်များလည်း ရှိနေပြန်သည်။ လွှတ်တော်တွင်လည်း ၎င်း၏ဩဇာသက်ရောက်မည့်သူများလည်း ထည့်သွင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အများစုသည် တစ်ချိန်က စစ်ဘက်ခေါင်းဆောင်ဟောင်းများဖြစ်ခဲ့ကြပြီး တပ်ထဲတွင် လုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများ၊ သင်တန်းမျိုးစုံမှ အတွေ့အကြုံများ၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲရေးပညာများ၊ နေရာဒေသမျိုးစုံနှင့် နယ်ပယ်အသီးသီးမှ အတွေ့အကြုံများ ရှိနေသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယခုအခါ ဦးရွှေမန်းအား လွှတ်တော်အခင်းအကျင်းမှ ရုတ်တရက်အသိမပေးဘဲ လွှတ်ချလိုက်ခြင်းကြောင့် လက်ရှိတွင် နိုင်ငံတော်ဝန်များ ထမ်းဆောင်နေသည့် ၎င်း၏လူများကို သတိထားရတော့မည်ဖြစ်သည်။

Credit to: တင့်နိုင်ဦး

**ARSA ကုလားအကြမ်းဖက်အဖွဲ့ နှင့်ပေါင်း၍
ကောက်ကျစ်ယုတ်မာနေသော AA**

နေ့ပိုင်းညှိ

AA သောင်းကျန်းသူတို့၏ပေးလိုက်သောဆုများနှင့်ရသည့် နိုင်ငံ့ရှားပါးကုန်များကို ရှမ်းတိုင်းနှင့်ချွေ ဝန်နီနိုင်ငံ၊(မင်္ဂလာဒောင်မြို့)မှပတ်အကြာတွင်ခံယူခဲ့ရသည်။

ရဲတိုက်ထွန်းမြတ်နိုင် ရဲနိုင်ဦးထွန်းဒောင်အဖွဲ့
(သို့မဟုတ်)
လူသတ် မိုင်းတောင် ရဲတိုက်ရဲနိုင်အဖွဲ့

ပြည်ထောင်စုဟန်နိုင်း

ဒီရက်တွေအတွင်းမှာ မြောက်ကိုရီးယားက ခေါင်းဆောင် ကင်ဂျွန်အန် Kim Jong-Un အမေရိကန် သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရပ် Donald Trump တို့ ဗီယက်နမ်မြို့တော် ဟနိုင်းမှာတွေ့ဆုံခဲ့ကြပြီး အဆင်မပြေဖြစ်ကာ လမ်းခွဲခဲ့ကြတဲ့ သတင်းဟာ နာမည်ကြီးခဲ့သလို တကယ်တော့ ဒီလိုနိုင်ငံရေး အလျော်အစားကြီးနိုင်တဲ့ တွေ့ဆုံခဲ့ရဲ့ နိုင်ငံရေးကစားကွက်တွေကို နားလည်ဖို့ခက်ပါတယ်။ စာရေးသူတွေမြင်နေရတာကတော့ အများစုဟာ ဒီနှစ်နိုင်ငံရဲ့နောက်ခံသမိုင်းကို ဝယ်ယူ နားမလည်ကြ၊ မလေ့လာကြဘဲ အပေါ်ယံပုံရိပ်အမြင်နဲ့ ရမ်းသမ်းမှတ်ချက်ချ၊ ထင်ရာမြင်ရာတွေ ဆွဲယူနေကြတာများတယ်လို့ထင်မိတယ်။ တကယ်အချက်အလက်တွေကို အခြေခံပြီး ဒီခေါင်းဆောင် နှစ်ယောက်ရဲ့အရည်အသွေး၊ နိုင်ငံရေးစွမ်းအားတွေကို ထည့်သွင်းလေ့လာပြီးမှ ဖြစ်နိုင်ခြေကို ကောက်ချက်ချကြတာကို မတွေ့ရသလောက်ပါ။

ဥပမာ မြောက်ကိုရီးယားခေါင်းဆောင် ကင်ဂျွန်အန် ဟာ ငယ်တယ် ဝတ်ယံ၊ ဒါကြောင့် အများစုက ရုပ်ပုံကို ကြည့်ပြီး ဝတ်ကလေးလို့ တံဆိပ်ကပ်လိုက်ကြတယ်။ ငယ်ရွယ်တာကြောင့်၊ ဒီကောင်ကလေး ဘာမှတတ်မှာမဟုတ်ဘူးလို့ အလျင်လျင် ကောက်ချက်ချလိုက်ကြတယ်။ ကင်ဂျွန်အန်ဟာ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နဲ့ အမေဆုံးသွားတာမို့ အာဏာရလာတဲ့အချိန်မှာ သူ့အမေညီမရဲ့ ယောက်ျားက ဒီကောင်ကလေးကို ကြိုးဆွဲလို့ရယ်လို့ ထင်ခဲ့မိတယ်။ တရုတ်ကလည်း သူဦးလေးကို ပေါင်းထားတယ်။ ဒါကြောင့် သူဦးလေးက အာဏာကြီးစိုးဖို့ ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ကင်ဂျွန်အန်က အာဏာရင်တို့ရဲ့ထုံးစံအတိုင်း သူဦးလေးကို ပါတီညီလာခံလုပ်နေတုန်း ဆွဲထုတ်သွားပြီး သူဦးလေးရော၊ သူတပည့် အပေါင်းအပါတွေကိုပါ အားလုံးသိအောင် ရုတ်ရုတ်စက်စက် သတ်ပြခဲ့တယ်။ သတင်းအမှောင်ချထားလေ့ရှိတဲ့ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံမှာ ရရာသတင်းလေးတွေကို စုဆောင်းပြီး လူတွေက ပုံဖော်ကြရတော့ ဒီကောင်ကလေးဟာ ဉာဏ်မရှိတဲ့ဝက်ကလေးဆိုပြီး ပုံဖော်ကြတော့ အများစုက လိုက်ပြီး ဒီပုံရိပ်အတိုင်း ဝေလေလေလိုက်လုပ်နေကြတာပါ။

တစ်ချိန်ထဲမှာ သမ္မတတရုန်ဟာ မထင်မှတ်ဘဲ သမ္မတဖြစ်လာခဲ့ရတယ်။ Main Stream Media (MSM) လို့ခေါ်တဲ့ အများလက်ခံထားတဲ့ မီဒီယာတွေက လက်ဝဲမီဒီယာတွေက အများစုပါ။ ဒီလက်ဝဲမီဒီယာတွေက သူတို့သမ္မတဖြစ်စေချင်တဲ့ လစ်ဘရယ်တိုင်ကွန်ဖြစ်တဲ့ ဟီလာရီကလင်တန် (Hillary Clinton) ဟာ သွေချာပေါက် အနိုင်ရဖို့ ရာခိုင်နှုန်းပြည့်ဆိုပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးယုံကြည်အောင် ပြီးခဲ့၊ ညာခဲ့၊ အားလုံးကပိုင်းရဲခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ကိုယ်(-) တိုပြန်ရုံမကြိုပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးကသမ္မတဟီလာရီကလင်တန်ပေါ်မော်ခဲ့ကြတယ်။ Liberal Elite လို့ခေါ်တဲ့ ကမ္ဘာကို အုပ်စိုးထားကြတဲ့ လစ်ဘရယ်မိုးအေကြီးတွေကိုယ်တိုင်ကလည်း တကယ်အောက်ခြေမရှိဘူး၊ ဝေးကွာလျက်ရှိပြီး တကယ် မဲဆန္ဒရှင်တွေရဲ့လိုအပ်ချက်နဲ့ဆန့်ကျင် မသိကြတာကြာပြီ။ အရင်အတိုင်း ငါတို့မြောက် ယုံကြည်လုံခြုံမှုတင်မဟုတ်နေခဲ့ကြတယ်။ လက်တွေ့မှာ အမေရိကန်နိုင်ငံသားတွေဟာ လစ်ဘရယ်တွေထင်သလို ငပေါတွေမဟုတ်ကြဘူး။ လစ်ဘရယ်တွေ ညာစားနေတာကို သိကြတယ်။ Silent Majority လို့ခေါ်တဲ့ အသံမထွက်တဲ့လူများစုက အများထင်သလို ဟီလာရီကလင်တန်ကို မဲမပေးဘဲ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ထင်တဲ့ ထရပ်ကို မဲထည့်လိုက်ကြတယ်။

မထင်မှတ်ဘဲ ရွေးလိုက်ရတဲ့အတွက် ဟီလာရီဟာ စိတ်မထိန်းနိုင်ဘဲ အော်အော် ငိုခဲ့ရတယ်။ လစ်ဘရယ်တွေ အားလုံးအတွက်လည်း မျှော်လင့်ချက် ကမ္ဘာပျက်ခဲ့ကြရတယ်။ ဒါ့အပြင် ပြည်သူတွေ မျှော်လင့်ကြခဲ့တဲ့အတိုင်း သမ္မတထရပ်ဟာ လစ်ဘရယ်တွေ နှိပ်နဲ့ တည်ဆောက်ခဲ့ကြတဲ့ လစ်ဘရယ်ကမ္ဘာရဲ့ အဆောက်အအုံတွေကို တစ်ခုချင်း ရိုက်ချိုးလျက်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် လစ်ဘရယ်နိုင်ငံရေးသမားတွေနဲ့ လစ်ဘရယ်မီဒီယာသမားတွေဟာ သမ္မတထရပ်ဆိုရင် အသေရရ အရင်ရရ အမဲဖျက်သလို နာမည်ဖျက်လျက်ရှိကြပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အနောက်နိုင်ငံကလာပြီး သတင်းပညာပို့ချတယ်ဆိုတဲ့သူတွေဟာလည်း အားလုံးနီးနီး လက်ဝဲလစ်ဘရယ်သတင်းသမားတွေပါ။ ဒါကြောင့် မြန်မာမီဒီယာဆိုသူတွေဟာလည်း လစ်ရင်လစ်သလို ရရင်ရသလို သမ္မတထရပ်ကို ဆန့်ကျင်ရေးသားနေကြတာကို တွေ့ကြရပါလိမ့်မယ်။

တကယ်တော့ ယနေ့ လစ်ဘရယ်မီဒီယာဆိုတာကလည်း မြန်မာမီဒီယာတွေနဲ့ မထူးလှပါဘူး။ အချက်အလက်ကို အခြေခံတာထက် ပုံရိပ်ကိုအခြေခံကြ

ကင်ဂျွန်အန်အကြွလာရထားဆွဲသွားနေသည့်အချိန်

၂၀၁၇ခုနှစ်ပါရီက အမေရိကန်သမ္မတဒေါ်နယ်ထရပ်နှင့် မြောက်ကိုရီးယားခေါင်းဆောင်ကင်ဂျွန်အန် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံဟနိုင်းမြို့တွင်တရားဝင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပါ

တာပါ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အစိုးရဆိုတာနဲ့ ဒါစစ်တပ်တို့ ကိုယ်စားပြုတာ၊ အစိုးရကို မြင်တာနဲ့ မကောင်း၊ အနိမ့်တာ (NLD) ကို ကိုယ်စားပြုတာ၊ ဇာနည်မြင်တာနဲ့ အကောင်းဆိုတဲ့ စိတ်ခံစားမှု (Emotion) အနောက်လိုက်ကြတာရေးသားဖော်ပြကောက်ချက်ချနေကြတယ်။ မဟုတ်ပါလား။ ထို့နည်းတူစွာပဲ Trump ကို မြင်တာနဲ့ မကောင်းဆိုတာက အရင်ကောက်ချက်ချသွားပြီ။ အဖြစ်အပျက်၊ အချက်အလက်တွေကို မစဉ်းစားကြတော့ပါ။ ဒီလို ဘက်လိုက်မှုမိုးခိုးတွေအကြားမှာ အချက်အလက် အမှန်တရားကို ရှာရခက်လှပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘက်လိုက်မှု မြနွှမ်းတွေကြားက သမ္မတထရပ်နဲ့ ကင်တို့ရဲ့တွေ့ဆုံခဲ့ ရလဒ်ကို ဉာဏ်မီသမ္မတင်ပြလိုက်ပါတယ်။

ထရပ်နဲ့ ကင်တို့ဟာ ၂၀၀၈မှာ တွေ့ကြတာဆိုပေမယ့် သူတို့ နှစ်ယောက်တွေ့ဆုံခဲ့တာ စစ်ပြီးစ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် (၇၀)က အစပြုခဲ့တယ်လို့ပင် ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ကွန်မြူနစ်ရုရှနဲ့ အရင်းရှင်နိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်နဲ့ ဗြိတိန်တို့ဟာ ဟစ်တလာနဲ့နာဇီဗာဇာနီတို့ရင်ဆိုင်ဖို့ မဟာမိတ်ဖွဲ့ခဲ့ကြရတယ်။ အတ္လန္တိတ် (Atlantic) ဥရောပဘက်မှာ ဂျာမနီနဲ့ စစ်ဖြစ်ခဲ့ရသလို ပစိဖိတ်ဘက်မှာ ဖက်ဆစ်ဂျာမနီနဲ့ အမေရိကန်တို့ စစ်ခင်းခဲ့ကြရတယ်။ ဆိုဗီယက်က ၁၉၄၅ခု ဩဂုတ်လမှာ ဂျပန်ကိုစစ်ကြေညာပြီး အာရှဘက်ကို လှည့်လာတာပါ။ အတိုချုပ်ပြောရရင် ဆိုဗီယက်တွေက မြောက်ကိုရီးယားကိုဝင်သိမ်းဖို့ပြင်မှ စတာလင်က သူ့ရဲ့ထောက်လှမ်းရေးအကြီးအကဲဖြစ်တဲ့ ဝဲရီယာ (Beria) ကို ကိုရီးယားတစ်ယောက် ရွေးပေးဆိုလို့ Beriaက ကင်အီဂွန်း Kim Il-sung ကိုရွေးပေးလိုက်လို့ ကင်အီဂွန်းဟာ ကိုရီးယားကွန်မြူနစ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာရတယ်။

ကင်အီဂွန်းက ဂျပန်ကိုတော်လှန်ခဲ့တဲ့ ပြောက်ကျားခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့ပေမယ့် မနီချူးရီးယားကို ထွက်ပြေးခဲ့ရတာမို့ ကိုရီးယားစာတောင် ကောင်းကောင်းမရေးတတ်လို့ ဆိုဗီယက်တွေက ပါတီမှာ မိန့်ခွန်းပေးဖို့ရေးပေးခဲ့ရတယ်လို့ဆိုကြတယ်။ ဘယ်လိုပင်ဖြစ်စေ ကင်အီဂွန်းဟာ ဆိုဗီယက်တွေရွေးခဲ့တဲ့ ကိုရီးယားခေါင်းဆောင်တစ်ဦးပါ။

စစ်ပြီးကာစပို အမေရိကန်တွေလည်း စစ်ပန်းနေပြီမို့ ကိုရီးယားစစ်ဖြစ်ရင် အမေရိကန်သမ္မတထရပ်မင်းက ဝင်မတိုက်ကောင်းဘူးလို့ ဆိုဗီယက်တွေက တွေးခဲ့ကြတယ်။ ထရပ်မင်းကို ဆိုဗီယက်တွေ အတွက်မှားခဲ့ကြတယ်။ အမေရိကန်ဦးဆောင်တဲ့ ကုလသမဂ္ဂတပ်တွေ ဝင်လာတော့ တရုတ်သတင်းပေးတာကို အရေးမခံနိုင်ဘဲအခါ တရုတ်တွေက သူတို့နယ်ထဲကုလတပ်တွေ ဝင်မလာရအောင် ရာလူး (Yalu) ဖြစ်တိုက်ပြီး ကိုရီးယားကွန်မြူနစ်ဘက်ကဝင်တိုက်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်ဆုံး 38 Parallel Latitude(N) လို့ခေါ်တဲ့ လတ္တီတွဒ် မျဉ်းကြောင်းမှာ တောင်-မြောက်ခွဲပြီး စစ်ရပ်စဲခဲ့ကြတယ်။

ဒါက မြောက်ကိုရီးယား ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ရာဝင်အတိုချုပ်ပါ။ ကင်အီဂွန်းဟာ ကွန်မြူနစ်စနစ်အတိုင်း မြောက်ကိုရီးယားမှာတော့ ဘုရားတစ်ဆူမျှ တန်ခိုးကြီး

ခဲ့တယ်။ အရေးကြီးတဲ့အချက်က အမေရိကန်က ဂျပန်ကို အကျဉ်းပြုပြီး အနိုင်ယူခဲ့တာမို့ ကင်အီဂွန်းကအကျဉ်းနည်းပညာကို အလွန်စိတ်ဝင်စားခဲ့တယ်။ ကင်က ကြိတ်ပြီး အကျဉ်းနည်းပညာရအောင် တိတ်တိတ်ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ကင်အီဂွန်းဟာ သူ့အရာကို လွှဲပေးဖို့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မယုံတဲ့အတွက် သူ့သား ကင်ဂျွန်အီလ် (Kim Jong-Il) ကို သူ့အရိုက်အရာကိုခံစေခဲ့တာမို့ ကင်မင်းဆက် Kim Dynasty ကို ထူထောင်မိသွားစေခဲ့ရတယ်။ Kim Jong-Ilဟာ အရည်အချင်းပြည့်တဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလို့ ပြောလို့မရပါဘူး။

ပထမ ဘုရင်သမ္မတ အမေ လက်ထက်မှာ Saddam Hussein ဟာ အီရန်နဲ့ စစ်ဖြစ်အပြီး ကူဝိတ်ကို ရုတ်တရက် ဝင်သိမ်းလိုက်ပါပေရော။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာ ရေနံနဲ့ ဆော်ဒီက နံပါတ်(၁) အီရက်က နံပါတ်(၂) ကူဝိတ်ကို ရလိုက်တော့ အီရက်ရဲ့ရေနံကမ္ဘာမှာ အရေးပါလာတယ်။ ထိုတစ်ခဏအတွင်းမှာ အမေရိကန်သမ္မတ ရူးဗတ် (Roosevelt) နဲ့ ဆော်ဒီဘုရင် (Saudi) တို့ဟာ အမေရိကန်စစ်သင်္ဘောများတွေ ဆွဲပြီး နားလည်မှုရခဲ့ကြတယ်။ ဆော်ဒီက ရေနံရောင်းမယ်။ အမေရိကန်က ဆော်ဒီရဲ့ လုံခြုံရေးကို တာဝန်ယူမယ်ပေါ့။ သမ္မတနစ်ဆင် (Nixon) လက်ထက်မှာ ရေနံရောင်းဝယ်ရေးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာနဲ့ပဲ ရောင်း/ဝယ်ရမယ်လို့ သဘောတူခဲ့ကြပြန်တယ်။ Petro-dollar လို့ခေါ်ကြပါတယ်။ ဆော်ဒီက ရေနံကမ္ဘာမှာ နံပါတ် (၁)လေ။ သူရေနံ ပို့ထုတ်ရင် ရေနံ ဈေးကွက်တယ်။ သူလျှော့ထုတ်ရင် ရေနံဈေးကွက်တယ်။ ရေနံထုတ်တဲ့နိုင်ငံအဖွဲ့အစည်း (OPEC) မှာ ဆော်ဒီက ဩဇာအရှိဆုံးလေ။

ဒီသဘောတူညီချက်ကြောင့် ကူဝိတ်ပြီးရင် ဆော်ဒီကို ဝင်လာမှာ ဦးရီးလို့ အမေရိကန်က ဝင်တိုက်တာကြောင့် ပထမအီရက်စစ်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ သမ္မတဘုရင် (၄၁)က နိုင်ငံရေးသမားစစ်စစ်၊ နိုင်ငံရေးကို နားလည်တယ်။ ဒါကြောင့် နာရီ (၁၀၀)ပြီး တစ်ဖက်သတ်စစ်ပွဲရပ်ခဲ့တယ်။ သူရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကိုက Saddam ကိုဖြုတ်ချဖို့မဟုတ်ဘူးလေ။ ကူဝိတ်ကိုပြန်ရရင် သူရည်မှန်းချက် ပြီးပြီပဲ။ ဆိုလိုချင်တာက Regime Change လို့ခေါ်တဲ့ အစိုးရပြောင်းလဲဖို့က အမေရိကန်တာဝန်မဟုတ်တာ။ ဒါကိုနားမလည်တဲ့ အမေရိကန်တချို့က မကျေနပ်ကြဘူး။ ဘဂ္ဂဒတ်(Baghdad) ကိုဆက်ချီတက်ပါတော့လား ဖြစ်နေကြတယ်။

သမ္မတဘုရင်ပြီးတော့ သမ္မတကလင်တန်တက်လာတယ်။ လစ်ဘရယ်ပီပီ သူကစစ်အသုံးစရိတ်ကိုလျှော့ချပါတယ်။ ကြည်းတပ်မှာ တပ်မ (၁၀)ခုအထိ လျှော့ချလိုက်တယ်။ ဒါကိုမကျေနပ်တဲ့ Neo Con လို့ခေါ်တဲ့ ကွန်ဇာပေးတစ်တချို့က မကျေနပ်ကြဘဲ အမေရိကန်ခေတ်မတုန်သေးဘူးဆိုတဲ့ American Century ဆိုတဲ့ ကြေညာစာတမ်းကို ကြေညာခဲ့ကြတယ်။ သမ္မတကလင်တန်ပြီးတော့ ပထမဘုရင်ရဲ့သား ဒုတိယဘုရင်(၄၃) သမ္မတဖြစ်လာတော့တယ်။ (မှတ်ချက်၊ အမေက ၄၀ယောက်မြောက်သမ္မတ၊ သားက ၄၃ ယောက်မြောက်သမ္မတ၊ ဒါကြောင့် (၄၁) (၄၃)ဆိုပြီး သတ်မှတ်ခေါ်ကြတာပါ။)

သမ္မတဂျော့ဘုရင် (၄၃) တက်လာတော့ New American Century ဆိုတဲ့ အမေရိကန်တွေကြီးစိုးတဲ့ ရာစုနှစ် မကုန်သေးပါဘူးဆိုပြီး လက်မှတ်ထိုးခဲ့တဲ့ Neo Conတွေနဲ့ဆာပေးတစ်တွေနေရာရလာတယ်။ သမ္မတဘုရင် (၄၁) ရဲ့ကားကွယ်ရေးဝန်ကြီးလုပ်ခဲ့တဲ့ Dick Cheneyကို ဒုသမ္မတရွေးဖို့ ဦးဆောင်ခိုင်းလိုက်တာ နောက်ဆုံး Dick Cheney ကိုပဲ ဒုသမ္မတခန့်လိုက်ရတယ်။ Dick Cheney နဲ့အတူတူ သမ္မတ Ford ရဲ့ အိမ်ဖြူမှာအတူတူလုပ်လာတဲ့ Donal Rumsfeld ကို ကားကွယ်ရေးဝန်ကြီးခန့်လိုက်တယ်။ ကားကွယ်ရေးဝန်ကြီးက Paul Wolfowitz၊ Richard Perle ဆိုတာက Paul Wolfowitz၊ ရဲ့ရောင်းရင်း၊ ဒီလိုသမ္မာရင်တဲ့၊ ရာဝင်ရို့တဲ့ နာမည်ကျော် နိုင်ငံရေးသမား Neo Conတွေ ဘုရင်(၄၃)သမ္မတရဲ့အစိုးရမှာ နေရာယူလာကြတော့ သူတို့ရဲ့အစိုးရနဲ့အတူတူ ပြိုင်နိုင်ဖို့အတော်ခက်သား။ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကိုလင်ပါဝါ (Colin Powell) နဲ့ ဘုရင်ရဲ့ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကောင်စီအတွင်းပင်ခံ ကွန်ဒီရိုင်စ်(Condi Rice)တို့ အတော်အတိုက်ခံလုပ်တာတောင် Neo Con တွေရဲ့မြင်စာကို မကျော်နိုင်ကြဘူး။

သမ္မတဘုရင်တက်လာပြီး မကြာခင်မှာပဲ ၂၀၁၁ စက်တင်ဘာလ (၁၁)ရက်နေ့မှာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လေယာဉ်လေးစီးကို ပြန်ပေးဆွဲပြီး လေယာဉ်ဆီ အပြည့်ထည့်ထားတဲ့လေယာဉ်တွေကို လက်နက်အဖြစ် အသုံးပြုပြီး နယူးရောက်မြို့က အမြင့်ဆုံး Twin Towerကို လေယာဉ်နှစ်စီးနဲ့ အသေခံဝင်တိုက်၊ စစ်ဌာနချုပ်ဖြစ်တဲ့ ပင်တာဂွန် (Pentagon)ကိုလည်း အသေခံဝင်တိုက်ပစ်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ ပင်ဆယ်ဗေးနီးယား (Pennsylvania)မှာ အင်္ဂလန်ခံရတဲ့လေယာဉ်ကိုတော့ အမေရိကန်မျိုးချစ်စိတ်ရှိတဲ့ ခရီးသည်တွေက ဝင်လုခဲ့ကြလို့ လေယာဉ်ပျက်ကျခဲ့ရတယ်။ အဲဒီလေယာဉ်က သမ္မတအိမ်တော် (သို့မဟုတ်) ကွန်ဂရက်ကို ရည်စူးတာလို့ ဆိုကြတယ်။

အမေရိကန်နိုင်ငံဟာ တစ်ဖက်မှာ အက်လန်တစ်သမုဒ္ဒရာနဲ့ တခြားတစ်ဖက်မှာ ပစိဖိတ်သမုဒ္ဒရာက သဘာဝအကာအရံတွေအဖြစ် ကာကွယ်ပေးထားတာကြောင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တုန်းကတောင် ဂျပန်တွေဟာ ဟာပိုင်အီအထိပဲ တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့ကြတယ်။ Mainland America လို့ခေါ်တဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ပြည်မမှာ ရန်သူပဲ မကုန်သေးဘူး။ အမေရိကားက ရန်သူနယ်မြေတွေမှာ ဝင်ကြခဲ့ကြတာ၊ သူတို့ ပြည်မမှာ ဝင်အကြွ မခံဘူးကြပါ။ ဒါကြောင့် အမေရိကန်တွေဟာ ၉-၁၁ အပြီးမှာ ဆိုင်ကီ ထိသွားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် သမ္မတဘုရင်က အာဖဂန်ကို ဝင်တိုက်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြရတယ်။ ၉-၁၁ တိုက်ခိုက်မှုကို အကြောင်းပြုပြီး Neo Con တွေက အီရက်ကို ဝင်တိုက်ပြီး Regime Change လို့ခေါ်တဲ့ Saddam Hussein ကိုဖြုတ်ချဖို့ စစ်မာန်တွေ တက်နေကြတယ်။

သမ္မတဘုရင်ဆိုတာက အသက်(၄၀)အထိ ဘာအလုပ်မှ ကောင်းကောင်းလုပ်ဖူးတာမရှိပါ။ အရက်သောက်နေတဲ့ အရက်သမားသားဖြစ်ခဲ့တယ်။ သွမ်းမက ကျွန်မကိုရွေးမလား၊ အရက်ကိုရွေးမလားဆိုပြီး ရာဝသံပေးမှ အရက်ဖြစ်လာခဲ့တဲ့သူ၊ အသက်ငယ်ငယ်မှာ ကွန်

